

OD ĀTORICE BEĀSELERA ZIMSKI VRT

boje istine

Prava ljubav
Pravi gubitak
Jedna istina

KRISTIN
HANNAH

Kristin Hannah

Boje istine

Naslov izvornika: True Colours

Prvi dio

Prije

Što je strast? To je nesumnjivo ono po čemu se postaje čovjekom. U strasti tijelo i duh teže izražavanju... Što je ta strast žešća i izraženija, to se život bez strasti čini manje podnošljivim. Podsjeća nas da smo, ukoliko strasti nestane ili se ona osporava, djelomično mrtvi i da ćemo uskoro, unatoč svemu, posve umrijeti.

JOHN BOORMAN, režiser

Prolog

1979.

Petnaestogodišnja Winona Grey zagledala se kroz prozor u obalu ranča koji je bio u posjedu njezine obitelji već četiri generacije, tragajući za nekom promjenom. Gubitak poput njihova morao je ostaviti nekakav trag — iznenada požutjelu ljetnu travu, ili tamne oblake koji se nisu htjeli razići, ili pak drvo koje je prepolovila munja. Nešto.

S prozora svoje spavaće sobe mogla je vidjeti veći dio posjeda. Na granici stražnjeg dijela uzdizali su se tijesno priljubljeni divovski cedrovi s obješenim čipkastim granama, na zelenim vijugavim pašnjacima konji su se vrzmali uz ogradu, gazeći svojim kopitima visoku travu. Gore na brijegu, uvučena u dubokoj šumi, nalazila se mala koliba koju je sagradio njezin pradjed došavši u ovaj kraj.

Sve je izgledalo obično, no Winona nije bila tako naivna. Prije nekoliko godina, jedno se dijete utopilo u hladnom moru uz obalu Washingtona, nedaleko odavde, i mjesecima nitko nije govorio ni o čemu drugom osim o toj tragediji. Mama ju je povela na stranu i upozorila na nevidljive opasnosti, na struje ispod površine vode zbog kojih se možeš utopiti čak u plitkoj vodi, no sada je znala da postoje i druge prijetnje, koje vire ispod površine svakodnevnoga života.

Odlazeći od prozora sišla je stepenicama u kući koja se od jučer doimala isuviše velikom i tihom. Njezina sestra Aurora sjedila je sklupčana na plavožutoj sofi i čitala. Tanka poput štapića i koščata, Aurora je u svojoj četrnaestoj godini bila u onoj nespretnoj dobi između djetinjstva i zrelosti. Imala je malu, šiljastu bradu i tamnosmeđu dugu ravnu kosu sa stazom po sredini.

„Rano si ustala, Mladice“, rekla je Winona.

Aurora je podigla pogled. „Nisam mogla spavati.“

„Znam. Ni ja.“

„Vivi Ann je u kuhinji. Čula sam je da plače malo prije, no...“ Aurora je slegnula svojim mršavim ramenima. „Ne znam što da kažem.“

Winona je znala koliko je Aurori bilo potrebno da život bude stabilan, ona je bila mirotvorac u obitelji, onaj koji će uvijek nastojati sve izgladiti i dovesti u red. Nije čudo što je izgledala tako krhko. Nisu postojale riječi koje bi ih sada mogle utješiti. „Idem“, rekla je Winona.

Ugledala je svoju dvanaestogodišnju sestru kako zgrbljena crta nad žutim stolom.

„Hej, Grahiću“, rekla je Winona, promrsivši sestrinu kosu.

„Hej, Graškiću.“

„Što radiš?“

„Crtam sliku nas cura.“ Prestala je crtati i okrenula glavu. Njezina plava kosa boje pšenice bila je zamršena poput gnijezda, a njezine su zelene oči bile crvene od plača, no ipak je bila lijepa: prava porculanska lutka. „Mama će je moći vidjeti s neba, zar ne?“

Winona nije znala što da odgovori. Nekad joj nije nedostajalo vjere, dolazila bi joj prirodno i bez napora, ali više nije tako. Rak je ušao u njihovu obitelj i razbio je u toliko komadića da se činilo nemogućim da bi ona ikada mogla ponovo zacijeliti.

„Naravno“, rekla je. „Stavit ćemo je na hladnjak.“

Otišla je, ali to je bila greška, taj odlazak, i to je odmah znala. U ovoj kuhinji, sve je podsjećalo na majku — ručno izrađen kana rinac i plavo bijele karirane zavjese. Mountain Mama magnet čvrsto pričvršćen na vratima hladnjaka, školjke u zdjeli na prozoru. *Dođi, Winnie, idemo na plažu tražiti blago...*

Koliko je samo puta Winona odbila svoju majku ovog ljeta?

Bila je prezaposlena da bi provodila vrijeme sa svojom mamom, previše zaokupljena drugim stvarima da bi lutala plažom u potrazi za glatkim stakalcima među zdrobljenim školjkama i golemim algama.

Ta ju je misao odvela do hladnjaka. Otvorivši zamrzivač, pronašla je kutiju trobojnog sladoleda. To je bila zadnja stvar koja joj je trebala, ali nije si mogla pomoći.

Zgrabivši žlicu, naslonila se na šank i počela jesti. Kroz kuhinjski pozor promatrala je makadamski put ispred kuće i trošan štagalj na čistini. Tamo u daljini ugledala je svoga oca gdje vozi unatrag svoju plavu krtiju od kamioneta prema zarđaloj prikolici za šest konja. Izašao je iz vozila i počeo prikopčavati prikolicu.

„Nemoj mi reći da se sprema na rodeo“, promrmljala je Winona, istežući vrat.

„Naravno da se sprema“, odgovori Vivi Ann, vrativši se crtanju. „Sprema se od rane zore.“

„Rodeo? Ti se šališ.“ Aurora je došla u kuhinju i stala uz Winonu kraj prozora. „Ali... kako može?“

Winona je bila svjesna da se od nje očekuje da preuzme majčinu ulogu i da objasni svojim sestrama da je u redu što njihov otac nastavlja sa svakodnevnim životom dan nakon pogreba svoje žene, ali ona nije bila u stanju izmisliti takvu laž, čak ni kad bi ih time poštedjela boli. Ili to možda i nije bila laž — možda je to ono što ljudi čine,

naprosto idu dalje — a to je možda još i gore, još teže objasniti. Tišina je potrajala, Winona se počela osjećati neugodno, nije znala što da kaže, kako da situaciju učini podnošljivom, ali je istodobno uviđala da je to njezin posao. Najstarija se sestra treba brinuti o mlađima.

„Zašto dovodi Clem s pašnjaka?“ upita Aurora, uzimajući žlicu od Winone da bi zgrabila sladoled.

Vivi Ann ispusti zvuk, napola jecaj, napola krik, i odjuri prema vratima koja otvori svom silinom da su tresnula o zid.

„On će prodati maminog konja“, rekla je Winona oštrim glasom. Smetalo ju je što se toga tek sad dosjetila.

„On to ne bi učinio“, reče Aurora, a onda pogleda u Wino nu ne bi li otklonila sumnju. „Zar ne?“

Winona ju nije mogla uvjeriti u suprotno. Umjesto toga, otrčala je za Vivi Ann. Stigavši do štaglja sva zadihana, naglo se zaustavila kraj nje.

Tamo je stajao njihov otac držeći Clem za povodac. Sunce je obasjavalo znojne mrlje na njegovu kaubojskom šeširu, odražavajući se u cakljenju zamašne srebrne kopče koju je nosio na remenu. Njegove jake vilice podsjećale su je na obližnje planine: granitne plohe sa sjenovitim udubljenjima. Bez trunke nježnosti.

„Ne smiješ prodati maminog konja“, rekla je sopćući.

„Ti ćeš mi govoriti što da radim, Winona?“ rekao je, bacivši tek letimičan pogled na sladoled.

Winona je osjetila kako joj obrazi bride. Skupila je svu svoju hrabrost da bi progovorila, jer nije imala drugog izbora. Nije bilo nikog drugog da to učini umjesto nje „Ona voli... ona je voljela ovog konja.“

„Ne možemo si priuštiti da hranimo konja kojega nitko ne jaši.“

„Ja ću jahati Clem“, obećala je Winona.

„Ti?“

„Trudit ću se više nego prije. Neću si dopustiti da se bojim.“

„Imamo li uopće sedlo koje ti pristaje?“

U nesnošljivoj tišini koja je uslijedila, Winona je istrgnula povodac iz očevih ruku. Ali, ili zato što je naglo krenula ili zato što je preglasno govorila — Clementina se uplašila i pobjegla u stranu. Winona je od naglog rzaja osjetila žarku bol dužinom dlana te je posrćući zamalo pala.

Vivi Ann je bila izvan sebe, nastojeći umiriti Clementinu dodirrom i riječima. „Jesi li dobro?“ šapnula je Winoni pošto se konj ponovo umirio.

Winona je bila isuviše zbunjena da bi odgovorila. Primijetila je da im se otac približava, čula je kako njegove kaubojske čizme upadaju u blato. Ona i Vivi Ann polako su se okrenule prema njemu.

„Ti zaista nemaš smisla za konje, Winona“, rekao je. To joj je govorio čitav život. A bilo je to nešto najgore što je mogla čuti od jednog kauboja.

„Znam, ali...“

Nije ju slušao. Gledao je u Vivi Ann. Između njih dvoje se nešto dogodilo, došlo je do nekakvog prešutnog sporazuma, koji Winona nije mogla razumjeti. „Ona je vrlo spretna životinja. I mlada, također. Ne može svatko s njom“, rekao je otac.

„Ja bih mogla“, rekla je Vivi Ann.

Bila je to istina, i Winona je to znala. Vivi Ann je s dvanaest godina bila odvažnija i neustrašivija nego što bi to Winona ikad mogla postati.

Ošine je zavist poput udarca odapete gumice. Znala je da to nije u redu, čak i zločesto, ali je silno željela da se otac usprotivi Vivi Ann, da svoju najljepšu kćer pokosi oštricom svoga neodobravanja.

Umjesto toga, rekao je, „Tvoja majka bi se ponosila tobom“, pruživši Vivi Ann ofucani plavi povodac.

Kao u daljini, Winona ih je promatrala kako zajedno odlaze. Rekla je samoj sebi da nije važno, da joj je jedino bilo stalo do toga da spasi Clem od prodaje, ali laži su joj bile slabom utjehom.

Čula je Auroru kako je sustiže uspinjući se uz brijeg, sad kad je drama završila. „Si dobro?“

„Dobro sam.“

„Važno je da neće prodati Clem.“

„Da“, odgovorila je Winona, priželjkujući da se radilo samo o tome. „Baš me briga tko će jahati konja.“

„Upravo tako.“

Međutim, kasnijih godina kad god je razmišljala o tjednu u kojem joj je umrla majka, Winona je uviđala da je taj izdvojeni događaj — prepuštanje povodca — promijenio sve. Otada je ljubomora postala skrivenim pratiteljem njihovih života. Ali nitko to nije vidio. Barem, ne tada.

1. poglavlje

1992.

Dan koji je Vivi Ann iščekivala — 25. siječnja — činio se kao vječnost. Kad je napokon došao, probudila se čak ranije nego obično. Znatno prije no što je zora rasvijetlila noćno nebo, odgurnula je pokrivač i ustala iz kreveta. U tami svoje sobe odjenula je podstavljeni kombinezon i navukla vunenu kapu. Dohvativši par iznošenih kožnih rukavica, uskočila je u gumene čizme i izašla van.

U stvari nije trebala nahraniti konje. Njezin radnik bi to bio učinio. Ali budući da je bila isuviše uzbuđena da bi mogla spavati, odlučila je učiniti nešto korisno.

U odsustvu mjesečine koja bi je pratila, nije mogla vidjeti ništa drugo do svoj dah, koji je izgledao gotovo sablasno, ali ako je postojalo išta na ovome svijetu što je Vivi Ann dobro poznavala, bio je to posjed njezina oca.

Waters Edge.

Prije više od sto godina, njezin se pradjed nastanio na ovom posjedu i osnovao obližnji gradić Oyster Shored. Drugi su ljudi odabrali dostižnija, naseljenija područja, pristupačnija mjesta, ali to nije bio slučaj s Abelardom Greyem. On se izvrgnuo mnogim opasnostima da bi došao ovdje, jednog je sina izgubio u indijanskom napadu, drugog zbog gripe, no ipak se preselio na Zapad, opčinjen snom o ovom divljem, osamljenom kutku zimzelenog Washingtona. Zemlja koju je odabrao, uvučen teren od pedeset hektara između toplog plavog mora Hood Canala i šumovitih obronaka obližnjih brda, bila je čudesno lijepa.

Hodala je malom uzbrdicom prema štaglju koji su izgradili prije deset godina. Ispod visokog drvenog stropa nalazila se prostrana jahaća arena ograđena četveroprečnom ogradom; s istočne i zapadne strane bilo je dvanaest boksova za konje. Nakon što je otvorila velika klizna vrata, upalili su se reflektori uz zvuk nalik pucketanju prstima, a konji su se odmah uznemirili i njištanjem upozorili da su gladni. Naredni je sat izvlačila sijeno iz bala, slagala ga u tačke i raznosila u boksove. Kod posljednjeg boksa nalazio se po mjeri izrađen drveni znak na kojem je bilo napisano službeno ime njezine kobile, koje se doduše rijetko koristilo: Clementines Blue Ribbon.

„Hej, djevojko“, rekla je povlačeći zasun na drvenim vratima.

Clem je veselo zanižtala, krenula prema njoj gricnuvši malo sijena iz tačaka.

Vivi Ann je ubacila sijeno u željezne jasje i zatvorila vrata iza sebe. Dok je Clem jela, Vivi Ann je stajala kraj nje gladeći njezin dugačak svilenkasti vrat.

„Jesi li spremna za rodeo, djevojko?“

Kobila ju je dotakla njuškom kao da odgovara, zamalo srušivši Vivi Ann na tlo.

Poslije majčine smrti Vivi Ann i Clem postale su nerazdvojne. U ono vrijeme kad je otac prestao govoriti i počeo piti a Winona i Aurora bile zaokupljene srednjom školom, Vivi Ann je provodila najveći dio svoga vremena s ovim konjem. Kad ne bi bila u stanju izdržati bol i prazninu, iskrala bi se iz spavaće sobe i otrčala u štagalj, gdje bi zaspala na strugotinama cedra podno Cleminih kopita. Čak i nakon što je porasla i postala popularnom, i dalje je smatrala Clem svojom najboljom prijateljicom. Svoje je najdublje tajne skrivala upravo ovdje, unutar granica zadnjega pregratka na istočnoj strani.

Potapšala je Clem po vratu po posljednji put i napustila štagalj. Dok se približavala kući, sunce je bilo tek žućkasta mrlja na ugljenosivom zimskom nebu. S ovog se mjesta pružao dobar vidik na olovno sivo more kanala i snijegom prekrivene vrhunce udaljenih planina.

Kad je stupila u kuću, začula je izdajničko pucketanje podnih greda iz čega je zaključila da joj je otac budan. Otišla je u kuhinju, postavila stol za troje i počela pripremati doručak. Stavljajući tanjur s palačinkama u pećnicu da ih podgrije, čula je kako ulazi u blagovaonicu. Natočila mu je šalicu kave, dodala šećer i odnijela mu.

Uzeo je kavu ne dižući pogled s časopisa *Western Horseman*.

Zastala je na kratko, razmišljajući o tome što bi mogla reći da započne razgovor.

Odjeven u svoju uobičajenu radnu odjeću — iznošene Wrangler traperice i kariranu flanel košulju, sa zamašnom srebrnom kopčom i kožnim rukavicama koje su bile zataknute za pojas — izgledao je kao i svakog jutra. A ipak je nešto bilo drugačije: suptilne bore koje su njegovo lice činile starijim.

Godine nakon majčine smrti ostavile su na njemu nemile tragove, ogrubjele crte lica te sjene u očima i ispod njih. Leđa su mu se iskrivila; bio je to znamen kovača, običavao je reći, prirodna posljedica života provedenog u potkivanju konja, iako je na povijanje njegovih leđa također utjecao i njegov gubitak. Vivi Ann je bila uvjerena u to. Težina iznenadne samoće preoblikovala je njegov lik jednako kao i sati koje je proveo pogrbljen u poslu. Uspravno i ponosno još je stajao samo u javnosti, a ona je znala koliko ga je boljelo pretvarati se da ga život nije istinski slomio.

Sjeo je za stol i čitao časopis dok mu je Vivi Ann pripremala i posluživala doručak.

„Clem je izvrsno trenirala ovaj mjesec“, rekla je, sjedajući za stol nasuprot ocu.
„Stvarno mislim da imamo šanse pobijediti na rodeu u Texasu.“

„Gdje je tost?“

„Danas sam ispekla palačinke.“

„Pečena jaja traže tost. Znaš to.“

„Pomiješaj ih s restanim krumpirom. Ostali smo bez kruha.“

Otac je duboko uzdahnuo, očigledno zlovoljan. Gledajući u prazno mjesto za stolom, upitao je: „Jesi li vidjela Tralisa jutros?“

//

Vivi Ann je bacila pogled kroz prozor prema štaglju. Nije bilo ni traga njihovom radniku. Nije čula traktor, niti je vidjela tačke kraj ulaza u štagalj. „Ja sam ranije nahranila konje. On vjerojatno popravljaju tu ogradu.“

„Opet si našla odličnog radnika. Da prestaneš spašavati svakog ranjenog konja odavde do Yelma, ne bismo trebali nikakvu pomoć. A zapravo si je ne možemo ni priuštiti.“

„Kad smo već kod novca... Treba mi tristo dolara za rodeo ovaj tjedan a kašica je prazna.“

Nije odgovorio.

„Tata?“

„Morao sam potrošiti taj novac za sijeno.“

„Nema novaca?“

„I porez je upravo stigao.“

„Dakle, u nevolji smo“, rekla je mršteći se. Znala je, oduvijek je znala da nemaju puno novaca, ali joj je to sada po prvi put postalo jasno. Uvidjela je zašto je Winona uvijek gnjavila da moraju štedjeti za porez. Bacila je pogled prema ocu. Sjedio je nagnut prema naprijed, s laktovima na stolu. Njezine bi sestre to smatrale prostim, ali Vivi Ann je znala da se ne radi o tome. „Opet te bole leđa?“

Nije odgovorio, nije ni na koji način reagirao.

Ustala je od stola, otišla u kuhinju, i donijela mu ibuprofen, položivši tablete nježno na stol.

Prekrio je tablete svojom kovačkom rukom.

„Naći ću načina da dođem do novaca, tata. A i pobijedit ću ovaj tjedan. Možda čak dobijem dvije tisuće dolara. Ne brini.“

Ostatak obroka završili su u tišini, on čitajući časopis. Kad je završio, odgurnuo se od stola i ustao. Posežući za svojim smeđim od znoja mrljavim pustenim šešikom koji je

visio na vješalici kraj vratiju, rekao je, „Iskaži se.“

„Hoću. Bok, tata.“

Nakon što je otišao, Vivi Ann je ostala sjediti, osjećajući se uznemireno.

Najveći dio svoga dvadesetčetverogodišnjeg života ona je bila poput lista na vodi, slijedeći struju kakva god bi joj se našla na putu. Nekoliko je puta pokušala promijeniti smjer, ali svaki je takav pokušaj (poput više škole) završio njenim povratkom na ranč.

Ovdje joj je bilo lijepo, obično i jednostavno. Voljela je boraviti među konjima, trenirati ih, i prenositi svoje znanje djevojkama koje su s obožavanjem promatrale njezine jahačke sposobnosti. Sviđalo joj se da ju svi u mjestu poznaju i poštuju nju i njezinu obitelj. Čak je voljela i klimu. Mnogi su se žalili na sive dane koji su slijedili jedan za drugim, od studenog do travnja, ali njoj to nije nimalo smetalo. Bez kiše, nema duge. To je bio njezin moto još od vremena kad joj je bilo dvanaest godina, i kad je stojeći nad svježe iskopanim grobom pokušala shvatiti smisao neobjašnjivog gubitka. Tada si je rekla da je život kratak i da je zabava jedino važna.

Sada je, međutim, došlo vrijeme da odraste. Sad je Waters Edge trebao nju, a ne obratno. Nije bila sasvim sigurna što treba učiniti. Nije baš imala smisla za poslovanje, ali je bila pametnija nego što su drugi o njoj mislili. Jedino što je trebala učiniti jest dobro razmisliti o svemu.

No, najprije je morala posuditi tristo dolara od jedne od njezinih sestara.

Reći će im da je to dobra investicija.

Winona je voljela biti glavna. Nikad po strani. Na fakultetu je nakon jednog predavanja iz ustavnog prava odabrala svoju budućnost. Sada s dvadeset sedam godina njezin je život izgledao manjeviše onako kako je to željela. Ne u potpunosti, dakako (nije bila udata, nije imala nikakvu romantičnu vezu, nije imala djece te se borila s kilogramima), ali u velikoj mjeri jest. Winona je bila daleko najuspješniji odvjetnik u gradiću Oyster Shores. Bilo je opće poznato da je poštena, pametna i nepopustljiva u nazorima. Svi su govorili da ju je dobro imati na svojoj strani. Cijenila je svoju reputaciju gotovo jednako kao i svoje obrazovanje. Otac i Vivi Ann su obožavali svoju zemlju, no Winona je imala šire poglede. Za nju je najvažnija bila zajednica i ljudi koji u njoj žive. Prihvaćala je to da je Vivi Ann bila lijepo lice mjesta u kojem su živjeli; Winona je pak težila tome da bude njezina pamet.

Posegnula je za interfonom na svom stolu i pritisnula gumb. „Vijeće će se okupiti ovdje za desetak minuta, Lisa. Pobrini se da imamo dovoljno kave.“

Njezina je sekretarica promptno odgovorila. „Učinjeno.“

„Dobro.“ Winona je obratila pažnju na hrpu papira ispred sebe. Bilo je tu nekoliko izvješća o okolišu, gruntovni izvadak, i ugovor o prodaji nekretnine koji je sama sastavila.

To bi moglo spasiti Waters Edge.

Možda je ipak malo pretjerala, ranč nije bio na rubu propasti. Bio je prije nalik jednom od onih jadnih izgladnjelih konja koje Vivi Ann neprestano pokušava spasiti: svaki mjesec otac i Vivi Ann jedva pokrivaju troškove, a davanja stalno rastu. Bogatuni koji znaju kako pretvoriti neprohodne obalne krajeve u zlatnu dobit, još nisu „otkrili“ ovaj skriveni kutak Washingtona, no zaista je samo pitanje vremena kad će se to dogoditi. Uskoro će neki građevinski poduzetnik shvatiti da se njihov uspavali gradić nalazi na savršenom terenu — kilometarske plaže s kojih se pruža pogled na planinski masiv Oympic, nalik na švicarske Alpe — a kad se to dogodi, otac će se naći na pedeset vrlo poželjnih hektara. Porast troškova će ga prisiliti da proda ranč, ili da ga izgubi, no činilo se da nitko osim nje ne vidi neizbježnost takve sudbine. A situacija se pogoršava iz dana u dan.

Zapisala je na brzinu u svoj žuti blok nekoliko stvari o kojima mora porazgovarati s ocem. Nužno je da on shvati koliko je važno, da je ona pronašla način da ga spasi i zaštititi. Jednako je tako važno da upravo ona bude ta koja će riješiti problem. Možda će se tada, konačno, ponositi njome.

Interfon se oglasio. „Stigli su, Winona.“

„Pošalji ih u dvoranu za sastanke.“ Winona je gurnula dokumente u fascikl i dohvatila svoj mornarski sako. Navukavši ga na brzinu, opazila je da joj je postao tijesan preko prsiju. Uzdahne i uputi se na sastanak.

Njezin se ured nalazio u prostranoj viktorijanskoj vili na uglu u samom centru gradića Oyster Shores. Kupila ju je prije četiri godine i renovirala dio po dio. Dosad je uredila čitavo prizemlje. Niko tu ne bi mogao naći nikakvu zamjerku. Sljedeće će godine početi s uređenjem prvoga kata. Uštedjela je skoro dovoljno.

Krenula je prema dvorani. U hodniku je na trenutak zastala da bi provjerila svoj izgled u ogledalu. Bucmasto, lijepo lice, tamnosmeđe oči ispod zaobljenih obrva, pune usne, ragbijaška ramena, i velebno poprsje. Njezina najistaknutija osobina — duga crna kosa — bila je počešljana od lica i spojena bijeloplavom gumicom.

Osmjehnuvši se na silu, nastavila je hodati i zaokrenula u prostoriju koja je nekada bila sunčani salon. Prozori od poda do stropa i starinska staklena vrata protezali su se na tri

zida. Gledali su na njen zimski vrt iza kojeg su se mogle vidjeti ciglene i drvene kuće ulice Front Street. U sredini sobe nalazio se velik hrastov stol. Za stolom su sjedili članovi Gradskog vijeća, uključujući i njezinog oca, koji formalno nije bio njihov član, ali su ga, usprkos tome, redovito pozivali na svoje sastanke.

Winona je zauzela svoje uobičajeno mjesto na čelu stola. „Što mogu danas učiniti za vas?“

Osim nje, široko se osmjehnuo Ken Otter, lokalni zubar. On se uvijek smiješio od uha do uha, smatrajući to besplatnom reklamom. „Želimo razgovarati o tome što se događa s rezervatom.“

Opet rezervat. „Već sam vam rekla da ih nije moguće zaustaviti. Čini mi se...“

„Ali to je *kasino*“, rekla je Myrtle Michaelian, pocrvenjevši u licu od same pomisli.

„Slijedi prostitucija. Indijanci su...“

„Stanite“, rekla je Winona odlučnim glasom. Svaku je osobu za stolom odmjerila dugim ispitivačkim pogledom. „Prije svega, to su američki Indijanci i vi nemate nikakva prava da im zabranite gradnju kasina. Potrošit ćete puno novaca sporeći se s njima, no na kraju ćete izgubiti.“

Nekoliko trenutaka su negodovali, ali na spomen novca postupno su se utišali. Na kraju su se sasvim povukli, te su joj, ustajući od stola, zahvalili što im je sačuvala novac i pomogla.

„Tata?“ rekla je. „Možeš li malo ostati?“

„Moram biti u Sheltonu za 45 minuta.“

„Neće dugo trajati.“

Kratko joj je kimnuo, bio je to zapravo tek trzaj bradom, te je ostao stajati prekrivenih ruku dok se članovi vijeća nisu razišli. Kad su napokon ostali sami, Winona se vratila na svoje mjesto za stolom i otvorila fascikl. Bacivši pogled na papire, osjećala je kako joj raste ponos. Bio je to dobar plan. „Radi se o ranču“, rekla je, napokon podigavši pogled. Nije ga pozvala da sjedne. Jer dobro je znala: Henry Grey čini samo ono što ga je volja. Ako želi sjesti, sjest će. I točka. Bila bi se samo posramila da je nešto rekla.

Progundao je nešto. Nešto nerazumljivo.

„Znam da trenutačno nemaš novaca, a puno toga treba popraviti na ranču. Ograde su u lošem stanju, štagalj je sav nakrivljen, a ne budemo li poravnali teren i nasuli šljunak oko parkirališta, netko bi mogao propasti u blato. O porezu da i ne govorim.“ Gurnula je prema njemu gruntovni izvadak. „Mogli bismo prodati dio uz cestu

—Bill Deacon ti je momentalno spreman platiti 55 tisuća dolara — ili možemo

udvostručiti cijenu ako ga podijelimo u dvije parcele. Na jedan ili drugi način zaradit ćemo dovoljno da proguraš još dosta godina. Bog zna da si umoran od potkivanja sedam konja dnevno svaki dan.“ Pogledala ga je nasmiješivši se. „Odlična ideja, zar ne? Ta jedva možeš vidjeti taj dio. Neće ti bar nedostajati, i...“

Otac je izašao iz sobe zalupivši vrata za sobom.

Winona se lecnula. Zašto si je dopustila da se nada? *Opet*. Zurila je u zatvorena vrata, klimala glavom, pitajući se zašto se jedna pametna žena poput nje stalno dovodi u istu beznadnu situaciju. Zaista je bila glupa što je očekivala njegovo odobrenje.

„Ti si mentalno bolesna“, promrmljala je sebi u bradu. „I jedna.“

Zvuk interfona na stolu trgnuo ju je iz njezinih misli.

„Luke Connelly na liniji jedan, Winona.“

Pritisnula je crveni gumb. „Jesi li rekla Luke Connelly?“

„Da. Linija jedan.“

Winona je duboko udahnula podižući slušalicu. „Winona Grey.“

„Hej, Win, ovdje Luke Connelly. Sjećaš se?“

„Naravno da se sjećam. Kako je u Montani?“

„Sad je hladno i snježno, ali ja nisam tamo. Tu sam. Želim te vidjeti.“

Zaustavila je dah. „Stvarno?“

„Svi kažu da si najbolji odvjetnik u gradu — nisam ni sumnjao. Razmišljam o tome da otkupim udio u veterinarskoj klinici Doca Moormana i htio bih s tobom razgovarati o uvjetima. Pristaješ li?“

„Ah. Ti, dakle, trebaš odvjetnika. Nije si htjela dopustiti osjećaj razočaranja.“

„Naravno.“

„Možeš li doći sutra do mene? Do grla sam u poslu. Zadnji podstanari su ostavili totalan nered. Dakle, što kažeš? Popit ćemo pive. Kao u stara dobra vremena.“

„Može oko četiri?“

„Super. Win? Jedva čekam da te vidim.“

Polako je spustila slušalicu; činilo se kao da je zrak postao tako gust te je pružao otpor njezinoj kretnji. *Jedva čekam da te vidim*. Ustala je i izašla iz dvorane, uputivši se u foaje gdje je Lisa, sjedeći za starinskim jedaćim stolom, tipkala pismo na velikom zelenom IBM pisaćem stroju.

„Idem van“, rekla je Winona. „Nešto mi je iskrsnulo. Vratit ću se za jedan sat.“

„Pomaknut ću dogovor s Ursulom.“

„U redu.“

Winona je napustila svoj tihi ured i izašla na ulicu uputivši se malenim puteljkom prema sestrijoj besprijekorno održavanoj jednokatnici.

Stigavši, odgurnula je drvena vrata u dvorištu iza kuće, otišla do prostorije za rublje i pokucala.

Prošla je čitava vječnost prije no što se Aurora napokon javila. Izgledala je premoreno. Na svakom je koljenu držala po jedno četverogodišnje dijete; dječaka i djevojčicu. „Upravo si se mimoišla s Vivi Ann. Posudila je od mene tristo dolara za rodeo. Rekla je da će to biti dobra investicija.“

„Bila je ozbiljna?“

Aurora se nasmijala. „Znaš Vivi. Njoj se uvijek posreći.“

Winona je zakolotala očima, iako su obje znale da je to istina. Često se činilo da je njihova najmlađa sestra rođena pod sretnom zvijezdom. „Je li već otišla u Texas?“

„Upravo. Nadam se da će ona krtija od kamiona izdržati.“

„Ako se pokvari, srest će se s Tomom Cruiseom na benzinskoj.“ Winona se progurala kraj sestre do male zakrčene prostorije za rublje, gdje su se bile naslagane hrpe složene odjeće. „Možemo li za promjenu razgovarati o meni?“

„Hajde, djeco“, rekla je Aurora, „teta Winona ima danas svoj dan. Napravite joj mjesta. Nikad se ne zna kad će puknuti.“

„Jako duhovito.“

Aurora je odvela Rickyja i Janie na kat da malo prilegnu ili pak gledaju televiziju; ili bilo što drugo što majke čine sa četverogodišnjim blizancima kasno poslijepodne. Nakon petnaest minuta ponovo je sišla.

„Dobro, što se dogodilo?“ upitala je, stojeći na sredini dnevne sobe. Danas je imala na sebi uske crne traperice, jeftine mokasine i prostranu jaknu s prevelikim jastučićima za ramena. Njezina ravna smeđa kosa bila je začušljana u pletenicu. Šiške su joj stršile iznad čela poput male tende.

Sad kad ju je Aurora otvoreno pitala o čemu se radi, Winona se osjetila neodlučnom u namjeri da otkrije pravi razlog svoga iznenadnog dolaska. Nastojeći dobiti na vremenu, rekla je, „Rekla sam tati da proda stražnji dio ranca ili da ga podijeli u dvije parcele i potom proda.“

„Pa, dobro.“

„Water’s Edge propada. Zašto bi inače Vivi Ann posuđivala novac? Jesi li primijetila kako je tamo sve ofucano?“

Aurora je sjela na svoju novu sivosvijetloljubičastu sofu. „Ne možeš mu reći da proda

svoj ranč, Win. On bi radije prodao svoju spermu.“

„Radi se o nekoliko hektara koje ne možeš uopće vidjeti, a njemu bi donijeli financijsku sigurnost.“

Aurora se naslonila i počela lupkati svojim dugačkim crvenim noktima po sjajnom stolu od mahagonija koji se nalazio blizu nje. „Znaš da trebaš najprije razgovarati s Vivi ili sa mnom prije nego što učiniš nešto slično.“

„Nisam...“

„Znam. Ti misliš da si pametnija od nas, i da se trebaš brinuti o svima jer si najstarija, ali Bog zna da kad si ti nešto utuviš u glavu, od drveća ne vidiš šumu.“

„Ja sam samo htjela pomoći.“ Winona je sjela ispred kamina boje lososa. U sljedećem je trenutku ustala i prišla prozoru. Promatrala je Aurorino pitomo dvorište i kuće u pozadini.

Aurora se namrštila. „Nisam te vidjela ovako uznemirenu otkad te je Tony Gibson pozvao da provedete vikend zajedno.“

„Obećale smo da to nećemo više spominjati.“

„Ti si obećala. Kako mogu zaboraviti da sam ga vidjela u ženskim gaćicama?“

Winona više nije mogla izdržati. Izlanula se; „Luke Connelly me danas zvao.“

„Vau. Stara ljubav. Zadnji put kad sam za njega čula, odlazio je na veterinarski faks.“

„Vratio se, i razmišlja o tome da prihvati partnerstvo u klinici Doca Moormana. Želi da pogledam neke papire.“

„Zvao te je zbog posla?“

„Tako je rekao.“ Winona je duboko udahnula i napokon se okrenula prema sestri. „I da se veseli što će me vidjeti.“

„Da li on zna da ti se sviđao?“

Sviđao. To je bila isuviše skromna riječ da bi se njome mogli opisati osjećaji koje je Winona gajila prema njemu, ali to zasigurno nije htjela podijeliti sa sestrom. Umjesto toga, rekla je, „Naći ćemo se sutra u četiri. Možeš li mi pomoći da se sredim? Znam da to nije lako, ali...“

„Naravno“, rekla je Aurora bez osmijeha.

„Što je?“ upitala je Winona. „Gledaš me kao da nešto nije u redu.“

„Neću reći ništa. No, postaviti ću samo jedno pitanje. Radi se o Lukeu, zar ne, samo o njemu?“

„Što hoćeš reći?“

„Tata je oduvijek želio njihovu zemlju. Nemoj se praviti da to ne znaš. I bili su mu dragi.“

„Misliš da bih ja izlazila s nekim samo da bude po tatinoj volji?“

„Nekada mislim da bi ti učinila ama baš sve da zadobiješ njegovo priznanje.“

Winona se pokušala nasmijati, ali bezuspješno. Ponekad je, naime, i sama razmišljala o tome. Koliko bi mogla daleko ići ne bi li zadobila očevo priznanje? „Cijeli ovaj razgovor je besmislen jer sam debela. Luke neće htjeti izaći sa mnom. Nikad nije ni htio.“

Aurora ju je pogledala tužnim, prisnim pogledom. „Znaš li što me očarava u vezi s tobom, Win?“

„Moja oštra pamet?“

„To kako griješiš kad se gledaš u ogledalu.“

„Kaže netko tko nosi 38“, rekla je odlazeći.

„Dođi sutra u tri, dobro?“

„Doći ću.“

„Nego slušaj, Aurora, nemoj nikome govoriti o ovome. Naročito ne Vivi Ann. To je ionako davna prošlost. Ne bih željela da itko pomisli da mi je još uvijek stalo. Konačno, on je vjerojatno oženjen i ima troje djece.“

„Ja sam uvijek dobro čuvala tvoje tajne. Win.“

Sljedeći dan poslije podne Winona je zurila u svoj odraz u ogledalu. Modni trendovi toga vremena nisu pogodovali ženi njezina stasa: jastučići za ramena, traperice visokog struka i uskih nogavica te kaubojske čizme nisu joj bile od velike koristi.

Aurora se zaista potrudila i Winona je cijenila njezin napor, ali neka su nastojanja naprosto osuđena na propast poput pokušaja da ona izgleda mršavije. Bacila je čizme u zid što joj je donijelo neko olakšanje. Umjesto čizama obula je iznošene ravne cipele.

„On će misliti da nisam prestala jesti otkako je otišao.“

Cijelim putem do auta i kroz grad podsjećala je samu sebe da ima poslovni sastanak s čovjekom kojeg je nekad poznavala. Ona nipošto ne smije brkati prošlost i sadašnjost. Njezina je zatreskanost bila djetinja, nedovoljno ozbiljna da bi potrajala.

Vozila je uz obalu, prošla turističke dućane uz kanal te skrenula lijevo na kraju grada. Ovdje je bila granica ranča Waters Edge. I opet nije mogla ne primijetiti kako je ograda u lošem stanju. To ju je podsjetilo na jučerašnji susret s ocem. Nastavila je prema jugu otprilike pola kilometra i potom skrenula prema Lukeovu posjedu, lako su se Greyeve i Connellyjeve parcele graničile, Lukeov je posjed godinama bio napušten, trava je, čak i

zimi, bila visoka i zarasla. Stabla johe razrasla su se poput korova, dajući posjedu neuredan izgled. Staru kuću, kao i jednokatnicu u obliku slova L, sagrađenu ranih sedamdesetih, trebalo je ofarbati, a okolno je grmlje potpuno podivljalo. Borovica se ovijala oko rododendrona, koji je pak virio kroz azaleje.

Parkirala je kraj njegova kamiona i ugasila motor. „On će joj samo uvaliti papire i reći da mu je drago da ju vidi nakon toliko vremena. A onda će ju upoznati sa svojom ženom i djecom.“ Duboko je udahнула i izašla iz auta.

Između nje i ulaznih vrata trava je bila vlažna i smeđa. Za sobom je ostavljala tragove cipela koji su se momentalno punili blatnom vodom.

Na vratima je prstima prošla kroz kosu, koju je Aurora brižljivo uvila i posprejala. A onda je pokucala.

Javio se gotovo istog trena — a ona je istom znala da je u nevolji.

U srednjoj školi je bio visok, ali štrkljast i pomalo nespretan. To se izgubilo. Sada je bio visok, širokih ramena i uskog struka, poput muškaraca koji odlaze u teretanu. Njegova je kosa i dalje bila gusta i smeđa, savršena dopuna njegovim zelenim očima. „Win“, rekao je.

I to je bilo to: osmijeh koji je u njoj uvijek izazivao buru osjećaja.

„LLuke“, promucala je. „Došla sam zbog onih dokumenata. ..“

Privukao ju je u naručaj i zagrlio na način na koji je gotovo zaboravila da postoji.

„Misliš li da ću svoju najbolju prijateljicu iz srednje škole pustiti da uzme neke papire i ode samo tako?“

Uzeo ju je za ruku i poveo u kuću. Činilo se poput vremenskog stroja, boraviti u sobi koja se jedva promijenila u posljednjih deset godina. Pod nogama joj se nalazio isti plameno narančasti tepih, ista karirana smeđezlatnonarančasta sofa bila je priljubljena uza zid, iste staklene lampe jantarne boje stajale su na stolićima.

„Jedina stvar koja nedostaje jest crno svjetlo“, rekao je smiješeći se, dok je otvarao frižider boje avokada i uzimao boce piva. „Ovdje je zagušljivo. Mislim da su bivši stanari bili pušači. Bi li ti smetalo da sjedimo vani?“

„Ne bi bilo prvi put.“ Izašla je za njim na betonsku terasu koja se protezala dužinom kuće. S lijeve se strane nalazio pomalo zarđali roštilj, mnoštvo uvenulih geranija visjelo je u teglama uz ogradu, ali ništa nije moglo zasjeniti pogled. Kao i Water s Edge, ova je parcela gledala na Kanal — ravan i srebrnast u ovo kasno poslijepodne — te na nazubljen snijegom pokriveni masiv Olympic Mountain Range. Gustiš od drveća osiguravao je potpunu privatnost među dvama posjedima. Sjeli su na ljuljačku koja je

Winoni nekad predstavljala najdraže mjesto na cijelome svijetu.

„Pretpostavljam da trebamo krenuti od početka“, rekao je, otvarajući svoje pivo.

„Nakon što smo se preselili u Montanu, odlučio sam studirati veterinu na sveučilištu Washington State University. Velike životinje. „Gdje si ti studirala?“

„University of Washington. Tamo sam završila pravo.“

„Mislio sam da ćeš ti otići u svijet. Iznenadio sam se kad sam čuo da si se vratila.“

„Trebali su me kod kuće. A što je bilo s tobom? Jesi li ikad dospio do Australije?“

„Ne. Previše dugova za školarine.“

„Jasno mi je.“ Nasmijala se, no kad se smijeh utišao, nastala je prevelika tišina. „Jesi li se ikad ženio?“

„Nisam. A ti?“

„Ne.“

„Jesi li ikad bila zaljubljena?“

„Nisam, a ti?“

Odmahnuo je glavom. „Vjerojatno nikad nisam sreo onu pravu.“

Winona se naslonila gledajući u daljinu. „Tvojoj mami se sigurno nije svidjelo što si se odselio.“

„Caroline ima četvero djece, a nema muža. Time je mama dovoljno zaokupljena. Osim toga, primijetila je da sam ja postajao sve nemirniji.“

„Nemirniji?“

„Ponekad moraš krenuti u potragu za svojim životom.“ Srknuo je gutljaj piva. „Kako su tvoje sestre?“

„Dobro. Aurora je prije nekoliko godina upoznala nekog momka po imenu Richard — on je liječnik — danas imaju četverogodišnje blizance. Zovu se Ricky i Janie. Čini se da su svi dobro, iako je to teško znati kad je Aurora u pitanju. Ona želi da svi budu sretni, pa ne govori puno o svojim problemima. A Vivi Ann je uvijek ista. Spontana. Tvrdoglava.“

„U usporedbi s tobom, nitko ne misli dovoljno.“

Winona se morala nasmijati. „Što da kažem? Ja sam uvijek najpametnija.“

Zapali su u ugodnu tišinu, zureći u neobrađena polja i polako ispijajući pivo, a onda je Luke tiho rekao, „Mislim da sam jučer vidio Vivi Ann na benzinskoj.“

Winona je začula nešto u njegovu glasu, nešto što ju je upozorilo na opasnost. „Vivi Ann je bila na putu za Texas. Ona zarađuje vikendom na rodeu. A tamo sreće mnoge zgodne kauboje.“

„Ne čudi me. Ona je prelijepa.“

Winona je cijeli život slušala iste priče, nerijetko popraćene pitanjem: *Misliš li da će ona htjeti izaći sa mnom?* Osjećala je kako se koči, potiskujući svaki osjećaj koji si je lakomisleno dopustila. „Ostani pribrana“, mrmljala si je u bradu.

Što je ona uopće mislila? On je bio prezgodan za nju; bilo je isuviše pogibeljno očekivati bilo što. Naročito sada nakon što je vidio prekrasnu Vivi Ann.

„Drago mi je da sam se vratio“, rekao je, gurkajući ju rame o rame kao što su to nekad običavali činiti, kad su bili najbolji prijatelji.

„Da, da“, rekla je, ne usuđujući se pogledati prema njemu. „Lijepo je da si kod kuće.“

2. Poglavlje

Cijeli sljedeći dan Winona si je govorila da on neće zvati, iako je čeznutljivo pogledavala prema telefonu, poskočivši svaki put kad bi zazvonio.

Jedan dan.

Toliko je, naime, prošlo otkad je sjedila na terasi u ljuljački sa svojim nekad najboljim prijateljem. Jedan dan. Naravno da još neće zvati. Ili uopće neće zvati. Na kraju krajeva, ona je ipak ogromna kao velika kuća. Zašto bi netko tko je zgodan poput Lukea Connellyja htio izaći s njom?

„Usredotoči se, Winona“, rekla je, prelistavajući dokumente koje joj je Luke sinoć dao. Imala je pred sobom opširne bilješke — o stvarima o kojima moraju diskutirati, o mjerama predostrožnosti koje on treba poduzeti da bi zaštitio svoje interese. Neovisno o pravnim izgledima, ona je također razmišljala o održivosti ideje da Luke postane partner Woodyja Moormana, koji je bio poznat po pijanstvu, zbog čega je tijekom godina izgubio mnogo klijenata.

Završivši s bilješkama, zatvorila je Connellyjev fascikl i otvorila predmet Olsen. Sljedećih je nekoliko sati provela u radu dok konačno, u pet sati, nije zaključala ured i popela se na kat.

Inače je rado gledala večernje vijesti, no večeras je bila nemirna, uhvatila se nekoliko puta kako iščekuje zvonjavu telefona, a to joj je bilo nepodnošljivo pa je navukla traperice, bijelu dolčevitu i crni prsluk.

Na brzinu je provjerila prognozu vremena te saznala da je ovo jedna od onih rijetkih siječanjskih večeri kad je nebo plavo poput šljive i bez oblačka. Zabundala se i odlučila prošetati do ranča Waters Edge da plati neke račune. Možda će joj hladan zrak razbistriti glavu, a Bog zna da joj je kretanje prijeko potrebno. Udaljenost od vrata do vrata iznosila je manje od dva kilometra.

Zadovoljna svojom odlukom (bilo je to znatno bolje nego da sama sjedi pred televizorom), krenula je prema Glavnoj ulici.

Gradić Oyster Shores bio je izgrađen poput mnogih obalnih mjesta zapadnog Washingtona u obliku slova T. Završavao je cestom koja je pratila sivu obalu Hood Kanala. Tu su bili turistički dućani — najam kajaka, slastičarnica, riblji restoran i nekoliko suvenirnica. U četiri puta sedam blokova između Kanala i autoputa prostiralo

se Winonino djetinjstvo. Velik dio svoje mladosti provela je u knjižnici, čitajući Nancy Drew i Lauru Ingalls Wilder; na igralištima Grey parka naučila je igrati nogomet i softbol; dok bi ljeti sa svojim sestrama odlazila do samoposluživanja po slatkiše.

Iako je sve to vidjela milijun puta, nije mogla odoljeti da ne zastane na cesti i uživa u spektakularnom pogledu. U drugim dijelovima svijeta, u naseljenijim i manje divljim mjestima, kanal je obično uzak, letargičan trak u kojem voda sporo teče, a čamci plove bez žurbe. Ali ne ovdje; Hood Canal je široka i divlja modra uvala, dugačka osamdeset kilometara, i jedini pravi fjord u SADu, izuzev Aljaske.

Skrenula je lijevo i izašla iz mjesta. Dok je prolazila pokraj restorana Waves, upalile su se ulične lampe koje su obasjavale sive pločnike i crni kolnik zlatnim krpicama svjetla. Po ovom hladnom vremenu, kad je bilo malo čamaca a turista još i manje, ulica je bila tiha, možda čak i pomalo pusta. Vjetrokaz u obliku sirene visio je mlitavo sa stijega ispred pansiona Canal House. U lipnju su ove ulice vrvjele ljudima, koji su si preotimali parkirna mjesta i preskakali red za najam čamaca, ali sada je bila mirna. U gradiću je živjelo tisuću tristo ljudi koji su ga smatrali svojim domom.

Ulaz na ranč obilježavao je grubo istesan drveni znak koji je postavio Winonin pradjed 1881. godine. Prolazeći pokraj njega, Winona se uputila prema pošljunčanom kolnom prilazu.

S obje njene strane prostirali su se zeleni pašnjaci ograđeni trošnom četveroprečnom ogradom. Jarci smeđe vode slijevali su se s lijeve i desne strane ceste. Trulo lišće crnog javora ležalo je prilijepljeno za šljunak, a posvuda su se vidjele rupe u cesti, pune blatne vode. Ranč je bio u lošem stanju.

Zašto njezin otac ne uvida da bi mu ona mogla pomoći? Prisjećajući se opet njihova ponižavajućeg susreta, ugledala je Lukeov kamion.

Zastala je i ogledala se oko sebe.

Bili su na terasi, Luke i njezin otac, i razgovarali kao stari prijatelji. Krenula je prema njima mokrim blatnim putem pokraj štaglja.

Dok im je prilazila, čula je kako se Luke nasmijao nečemu što je otac rekao.

Winona je ugledala oca kako se smije i to ju je nagnalo da se zaustavi. Bilo je to kao da je ocean iznenada pocrvenio ili kao da je mjesec pozelenio. „Hej, momci“, rekla je stupajući na terasu. Staro je drvo zaškripilo pod njezinom težinom, podsjetivši ju istodobno na to da je debela i da kuću treba popraviti.

Luke ju je privukao k sebi u zagrljaj, a ona se smela i spotak nula. „Da nije bilo Winone“, rekao je njenom ocu, „ja nikad ne bih postao veterinar. Ona je napisala

većinu mojih domaćih zadaća iz engleskog u srednjoj školi.“

„Da, da, ona je prava pametnjakovička. Njezina posljednja mudra ideja bila je da prodam svoju djedovinu.“

Winona nije mogla vjerovati da će on o tome govoriti pred Lukeom. „Ja sam samo pokušala zaštititi tvoju budućnost.“

Otac ju je ignorirao gledajući u Lukea. „Kad je Abelard napustio Wales, imao je četrnaest dolara u džepu.“

„Prestani, tata. Nitko ne želi slušati obiteljsku povijest...“

„A Elijah je izgubio nogu u ratu te se vratio kući umirućem sinu, žena mu više nije bila živa, a zemlja je pak bila premokra da bi u njoj bilo što uspijevalo, pa ipak je uspio sačuvati svaki hektar za vrijeme Velike krize. Ostavio je svome sinu svaki pedelj zemlje koju je naslijedio.“

„To su bila draga vremena. To znamo. Nama nije važno hoćeš li nam ostaviti sve što si sam naslijedio.“

„Kako sam znao da ćeš to reći?“

„Nisam tako mislila. Htjela sam samo reći da nam je važno da tebi bude dobro. To je jedino važno.“

„Ti ne razumiješ ljubav koju Vivi i ja gajimo prema ovoj zemlji. Nemaš to u sebi.“

Kako mu je bilo lako izopćiti je i odvojiti od stada.

„Ranč izgleda super, Henry“, Luke je prekinuo neugodnu tišinu koja je zavladala. „Baš kako ga se sjećam. I hvala što si mi održavao ogradu. Htio bih ti usput platiti. Mama i ja smo to iz nekog razloga zanemarili.“

Henry je kimnuo glavom u znak odobravanja. „Ne bih uzeo ni novčića od tebe, sine. Normalno je da si susjedi pomažu.“

Sine.

Način na koji se otac obratio Lukeu bio je za nju pomalo bolan, kao kad uronivši ruku u sapunicu naiđemo na oštricu noža. Isprva ni ne primjećujemo da smo se porezali, nego tek nakon što izvadimo ruku, primijetimo kapljicu krvi na koži.

„Ionako je Vivi Ann ta koja je zaslužna; ona i tko god joj priskoči u pomoć. Ovaj ranč je njezina duša.“ Pogledao je u Winonu dok je izgovarao posljednje riječi.

„Čuo sam da je ona vrsna trkačica.“

„Najbolja“, rekao je otac.

„Ne iznenađuje me. Ne sjećam se da sam je ikad vidio osim na leđima Donnine kobile, galopirajući brzinom zvuka.“

„Da, to je istina. Ona i Clem su nerazdvojne.“

Winona je držala jezik za zubima dok je otac uzduž i poprijeko hvalio Vivi Ann. Kako je sjajna jahačica, kako svi dolaze k njoj po pomoć, kako muškarci luduju za njom, ali još nije pronašla onog pravog.

Na kraju, Winona više nije mogla izdržati. Prekinula je razgovor rekavši, „Idem ja, ionako sam samo došla da...“

„Ne, nipošto“, rekao je Luke, uzimajući ju za ruku. „Htio bih tebe i Henryja počastiti večerom u gradu.“

„Ne mogu“, rekao je Henry. „Nalazim se s nekim muškim društvom. Ali hvala na pozivu.“

Luke se okrenuo prema Winoni. „A ti?“

Nemoj ništa očekivati. Nije pozvao samo tebe. Iako joj je savjet jasno odzvanjao u glavi, čim je podigla pogled prema Lukeu, nahrupila je najgora moguća emocija: nada.

„Naravno.“

„Kamo da idemo?“

„Ima jedan dobar restoran. Waves, na uglu Prve i Obalne ceste.“

„Idemo.“ Pruživši ruku Henryju, Luke je rekao, „Još jednom hvala na svemu. I ne zaboravi moju ponudu: ako ti ikad bude potreban moj pašnjak, samo reci.“

Henry je kimnuo glavom i ušao u kuću lupivši vratima.

„Seronja“, promrmljala je Winona.

Luke se nasmijao. „Nekad si ga nazivala bezveznjakom.“

„Usavršila sam vokabular. Ako baš želiš, mogu se sjetiti još nekih izraza.“ Smiješeći se, sjela je na suvozačevo mjesto u njegovu velikom kamionu. Istog trenutka nakon što je uključio motor, začula se glasna muzika. „Stairway to Heaven.“

Pogledala ga je i shvatila da su se sjetili istog: njih dvoje na Sadie Hawkins plesu iskušavaju neke korake ispod srebrnaste diskokugle.

„U svakom slučaju smo pokazali onim klincima kako se pleše, zar ne?“

Osjećala je kako joj navire smijeh. Smetena njegovim povratkom zaboravila je kako su se njih dvoje zbližili prve godine nakon smrti njezine majke — debela, tiha petnaestogodišnja djevojka koja je živjela u svom svijetu i nespretni momak s lošim tenom koji je izgubio oca u nesreći na jedrenju gotovo deset godina ranije. *Bit će lakše.* To je bilo prvo čime joj je privukao pažnju. Prije toga, on je bio tek sin najboljeg prijatelja njezine majke.

Nakon toga, dvije godine, sve što je rekao bilo je točno. A onda je odselio, a da je nikad

nije ni poljubio, i nije zvao. Jedno su se vrijeme dopisivali, ali onda je i to prestalo. Stao je ispred restorana i parkirao na rubu pločnika. Reflektor iznad ulaza osvjetljavao je dvorište puno keramičkih patuljaka koji bi na ljetnome suncu izgledali umiljato, no ove su se zimske večeri doimali sablasno. Winona je prva ušla u restoran, koji je nekad bio viktorijanska kuća. Večeras su njih dvoje bili jedini gosti mlađi od šezdeset godina, pa ih je hostesa povela do stola u kutu koji je gledao na Kanal. Dolje ispod njih vidio se trak sivog pijeska prekriven slomljenim školjkama i algama. Tuljani savijeni u klupko ležali su ispred restorana.

U času su dobili piće — on pivo, a ona margaritu.

„Za stare prijatelje“, rekao je.

„Za stare prijatelje.“

A onda ju je upitao, „Jesi li imala vremena pogledati one papire?“

„Jesam. Kao tvoj odvjetnik, moram reći da sve izgleda kako treba. Unijet ću neke manje izmjene, i to je to.“ A onda mu je uputila pogled preko stola i snizila glas. „Ali kao tvoj prijatelj dužna sam ti reći da Moorman ne uživa baš dobar ugled. Već godinama se bori s alkoholom; zapravo se i ne bori. Prije bi se moglo reći da se prepustio piću. Prije nekoliko godina doveo je nekog mladog veterinara za partnera u poslu, no priča se da ga je grubo prevario.“

„Zaista?“

„Iskreno mislim da bi za tebe bilo bolje da otvoriš vlastitu kliniku. Ljudi će te dočekati raširenih ruku. Mogao bi imati ured u svojoj kući, a štagalj možeš preurediti u ordinaciju. A onda, za neko vrijeme, možda ćeš moći izgraditi novi objekt.“

Luke se zavalio u stolicu. „To je razočaravajuće.“

„Žao mi je. Pitao si me za mišljenje.“

„Žao ti je? Šališ se? Ja sam uvijek volio tvoje mišljenje. A znam i da ti mogu vjerovati. Puno hvala.“

Nakon riječi *volio* nije čula više ništa.

Vivi Ann je čekala svoj red u utrci. Bilo je samo četrnaest djevojaka i žena oko nje, sve na konjima, koje su se uspjele svrstati među petnaest najboljih. Rezultati su se izvikivali na sav glas, tablični je prikaz bio u izradi počevši od najslabijeg prema najboljemu. Bila je u Texasu skoro tjedan dana, a ovo je bio jedan od najboljih rodea u njenom životu.

Sagnula se i pogladila svoju kobilu po znojnom vratu. „Hej, djevojko“, rekla je. „Jesi li spremna pobijediti?“

Clemino srce je tuklo poput čekića. Bila je spremna.

Nedugo zatim Vivi Ann je začula svoje ime preko razglasa i osjetila kako joj je adrenalin naglo porastao, i ništa više nije bilo važno osim ovog trenutka.

Nabila je šešir i skupila uzde. Clem je naglo poskočila. Vivi Ann je privukla uzde, obuzdavajući kobilu dok sve nije bilo spremno za početak.

A onda se nagnula prema naprijed i pustila Clem, te su sagnutih glava odjurile takvom brzinom da je sve oko njih izgledalo kao u magli. Jedino što je Vivi Ann vidjela bile su tri bačve složene u jarko žuti trokut, koje je trebalo zaobići. Cijelim je putem natjeravala Clem da požuri. Iako su sekunde prolazile munjevitom brzinom, Vivi Ann je sve doživjela kao u usporenom filmu — način na koji je Clem zaobišla najprije prvu, a potom drugu bačvu, nakon čega su odjurile prema posljednjoj i otrčale prema cilju. Prolazeći pored tajmera, Vivi Ann je privukla uzde, nagnavši Clem u živahan kas.

Čula je rezultat na razglasu i nasmiješila se, a onda se i nasmijala.

14.09.

Bilo bi zaista teško nadmašiti takav rezultat. Pokušala je napamet izračunati svoj prosjek, ali nije uspjela. Već je bila pobijedila jednu od dviju prethodnih utrka. Samo je par djevojaka imalo šanse da ju pobijedi, ali su te šanse bile male. Njezino je upravo postignuto vrijeme bilo blizu novog rekorda.

„Dobro si se držala, Clem“, rekla je nagnuvši se naprijed da bi pogladila njezin vrat. Skliznula je sa sedla i odvela kobilu natrag prema prikolici. Nakon što joj je dala kantu vode i nešto zobi, skinula je s nje sedlo i privezala ju kraj stare prikolice.

Smiješeći se, trčećim je korakom krenula prema postoljima. Neke od ostalih natjecateljki bile su već tamo, naročito one koje ovaj put nisu bile među prvih petnaest. Pam. Red. Amy.

„Odlična trka, Vivi“, rekla je Holy Bruhn, pomičući se u stranu.

Vivi Ann se nasmijala. „Clem je bila žestoka za staru curu, zar ne?“

„Definitivno.“ Holly je dohvatila hladno pivo iz ledene škrinje pokraj nje. „Uzmi.“

Vivi Ann je otpila više od pola.

Holly joj je pružila komad papira. „Ovo je za tebe.“

Vivi Ann se zagledala u letak koji je držala u rukama. Bilo je to nešto što je vidjela stotinu puta u svome životu. Popis utrka oko bačvi. Novina je, međutim, bila u tome što se radilo o nizu vikenda s velikim zgotitkom na kraju.

„Okušale bismo se u zimskoj seriji“, rekla je Holly. „Sad kad je štagalj u funkciji, moramo nešto zaraditi. Voljela bih da nam se pridružiš. Reci svojim curama.“

I to je bilo to: ideja. Činila joj se tako dobrim rješenjem da se čudila što se toga prije nije sjetila. „Koliko se ljudi prijavilo?“

„Dosad oko devedeset. Imaš različite načine plaćanja. I različite kategorije za djecu. Moraš se natjecati u četiri od osam utrka da bi uopće mogla osvojiti nagradu. To znači da moraš sudjelovati u svim preostalim utrkama kako bi se mogla kvalificirati — jer zapravo započinješ kasnije od drugih.“

„Ti dijeliš novac i nagrade?“

Holly je kimnula glavom. „Nagrade na kraju, a novac nakon svake utrke.“

„A što je s tjeranjem u tor i hvatanjem lasom?“

„Svaki petak. Tjeranje u tor i laso vikendom također. U početku je bilo manje ljudi — tek se navikavaju — ali svaki je vikend bolji od prethodnog.“

Od toga časa Vivi Ann nije mogla razmišljati ni o čem drugom. Čak i toga poslijepodneva, kad je preuzimala sedlo i novac koje je dobila za nagradu, bila je isuviše rastresena da bi nešto rekla. Umjesto provoda s društvom u lokalnom baru, ona je odabrala brz povratak kud. Ukrcala je Clem u prikolicu i krenula na put. Tijekom duge vožnje iz Texasa, dok je slušala Gartha Brooksa, razmatrala je ideju iz svakoga kuta, pokušavajući pronaći pogrešku u svome razmišljanju. Ali pogreške nije bilo. Konačno se domislila rješenja koje je bilo potrebno njezinu ocu.

Ona se domislila. To joj je silno godilo.

Jer ona je znala što ljudi misle o njoj. Čak i njezine sestre, koje su je voljele, ali su je doživljavale kao lijepu ženu koja zna jahati brzinom vjetra, no koja se ne zna nositi sa stvarnim teškoćama.

Konačno će moći svima pokazati da je ona više od lijepog lica.

Ta ju je misao, ta nada, pratila u samotnoj vožnji kući. Kad je napokon stigla oko ponoći u subotu, sabrala je sve svoje misli i odlučila kako će ih predstaviti svojoj obitelji.

Nije mogla dočekati. Svi će biti tako ponosni na nju.

Stigavši pred kuću, ugasila je motor, izašla iz kamiona i otvorila vrata prikolice.

„Hej, Clemmie“, rekla je tapšući kobilu po stražnjem dijelu tijela. „Jesi li umorna kao i ja, djevojko?“

Clem se okrenula te ju je dotaknula njuškom zanjišteći tiho.

Vivi Ann ju je izvela iz prikolice. „Sad si slobodna“, rekla je vodeći svoga konja, kojemu je prethodno skinula povodac, na pašu. Clem je jurnula. Nedugo zatim velika se kobila veselo valjala po travi.

Odgodivši čišćenje prikolice za sutra, zatvorila je vrata i krenula prema kući, ali je primijetila da je netko ostavio vrata štaglja otvorenima.

Ušla je da provjeri je li sve u redu, kadli je zatekla nered. Boksovi za konje bili su neočišćeni, a neki su konji bili bez vode.

Vivi Ann je tiho opsovala te se uputila uzbrdo prema staroj kolibici njezinog djeda i bake. Ta se kolibica godinama upotrebljavala kao prenoćište — za radnike koji bi im pomagali na rancu. Pokucala je više puta, ali budući da se nitko nije javio, otvorila je vrata.

Unutra je naišla na još veći nered nego u štaglju. U maloj je kuhinji bilo brdo neopranog suđa, a na stolovima prazne kutije od pizza i popijene limenke piva. Odjeća je bila razbacana po stolicama.

Čula je kako netko hrče u spavaćoj sobi. Projurivši kroz neveliku dnevnu sobu, naglo je otvorila vrata spavaće sobe i upalila svjetlo.

Travis je bio izvaljen preko kreveta još odjeven. Čak nije izuo ni svoje kaubojske čizme pa je blato s njegovih đonova zaprljalo bakinu prekrivku.

„Travis“, povikala je. „Probudi se.“

Morala je zazvati njegovo ime više puta prije nego što se okrenuo i pogledao ju smušenim, zakrvavljenim očima.

„Hej, Vivi.“ Prošao je prstima kroz svoju kratko podšišanu kosu koja je ostala stršiti u zraku. Njegovo lice je bilo blijedo poput krede, a ispod očiju je imao tamne podočnjake. Nije bilo sumnje da je pijančevao barem dva dana.

„Boksovi za konje su neočišćeni, Travis, a konji nemaju vode. Jesi li ih danas uopće nahranio?“

Pokušao je sjesti. „Žao mi je. Samo sam... Sally je našla novog dečka.“ Pogledao ju je kao da će zaplakati pa je Vivi Ann sjela kraj njega na krevet. Više se nije mogla ljutiti. Travis i Sally bili su par još od srednje škole.

„Možda ćete se pomiriti“, rekla je.

„Ne bih rekao. Ona... me jednostavno više ne voli.“

Vivi Ann nije znala što da kaže. Ona nije poznavala takvu ljubav, iako je u nju vjerovala. „Mladi smo, Travis. Naći ćeš već nekog.“

„S dvadeset i pet nisam više mlad, Vivi. A niti ne želim nekog drugog. Što da radim?“

Vivi Ann je suosjećala s njim. Znala je što bi sad trebala učiniti, znala je što bi njezin otac učinio, ili što bi Winona učinila, ali ona nije bila takva. Nije mu mogla reći da to

jednostavno proguta i vrati se svome poslu. Rano u životu naučila je da se prema slomljenom srcu mora postupati pažljivo. To je naučila svaka djevojka koja je izgubila majku. „Ja ću ih danas nahraniti i napojiti, ali želim da sutra temeljito očistiš sve boksove, u redu? Imaš još svježije piljevine. Mogu li računati na tebe?“

„Naravno, Vivi“, odgovorio je namještajući se da opet zaspi. Hvala.“

Znala je da se ne može računati s njim, ali što je mogla učiniti? Uzdahnula je i napustila kolibu, ugasivši svjetla za sobom. Dok se vraćala prema štaglju, boreći se s iscrpljenošću koja ju je svladavala, počelo je kišiti.

„Super.“

Podigavši okovratnik svoje jakne, zavukla je glavu među ramena i počela trčati.

Prve nedjelje u mjesecu obitelj Grey bi pješačila do crkve. Bila je to dugogodišnja tradicija koju su uspostavili preci; a onda je postala nužnost, jer su se ceste zimi pretvarale u blatnjave kaljuže. Danas je to bila stvar izbora. Po suncu i po kiši okupili bi se prije podne u kući na ranču i krenuli prema gradu. Njihovu ocu je bilo važno, čak presudno, da obitelj Grey zadrži svoj ugled te da se njezin doprinos razvoju gradića Oyster Shores ne zaboravi. Stoga su oni jednom mjesečno pješačili do crkve u znak sjećanja na pretke koji su živjeli u vrijeme jednoprežnih kočija koje se zimi nisu mogle probiti do cilja.

Prve nedjelje u veljači Vivi Ann je ustala sat ranije da bi nahranila konje kako njezin otac ne bi saznao za Travisov nedavni slom. Danas nije htjela slušati prigovore svoga oca na račun njezinih sposobnosti, odnosno nesposobnosti da pronade dobrog radnika.

Naročito ne danas, kad ga je namjeravala iznenaditi svojim savršenim planom.

Kad je završila sa svojim poslovima, vratila se u kuću, otuširala se i spremila za odlazak u crkvu. Kad je napokon sišla, odjevena u bijelu heklanu suknu, bluzu sa širokim pojasom i svoje kaubojske čizme, cijela je obitelj već stajala pred kućom.

Aurora i Richard su bili zajedno, pazeći da blizanci nešto ne razbiju, dok je Winona bila naslonjena na ogradu promatrajući majčin dražesni ukras od stakla i naplavljenog drva koji pokreće vjetar.

Otac je izašao iz kuće i kao obično provjerio kakvo će biti vrijeme. „Idemo.“

On je bio na čelu, daleko ispred svih ostalih, i brzo je koračao. Richard ga je zajedno s djecom pokušavao sustići. Cure su pak hodale zajedno na začelju, kao što su to činile cijelog života.

„Vidim da je tata udario svoj uobičajeni tempo“, rekla je Winona.

„Nikad neću razumjeti zašto se ja moram dovesti do ranča kako bih pješačila do crkve,

dodala je Aurora. Bila je to varijacija njezinih uobičajenih pritužbi. „Kako je bilo na rodeu?“

„Odlično.“ Osvojila sam sedlo i tisuću petsto dolara.“

„Sjajno“, uključila se Winona. „Bog zna da ranč treba novaca.“

Vivi Ann se nasmiješila, zamišljajući svoj trijumf kad svima otkrije svoj plan zarade. Po prvi put Winona će uvidjeti koliko je njezina najmlađa sestra ustvari pametna. „Da li se nešto zanimljivo događalo dok me nije bilo?“

Nastala je neprimjetna stanka. A onda je Aurora rekla, „Luke Connelly se vratio kući.“

„Momak iz susjedstva? Zar on nije išao s vama u školu?“ Vivi Ann ga se pokušala sjetiti, ali nije uspjela. „Zašto je došao?“

„On je veterinar“, odgovorila je Aurora. „Winona...“

„Mu pomaže“, prekinula ju je Winona.

Vivi Ann se namrštila, nešto joj je bilo čudno. Činilo se da su njezine sestre znale nešto što ona ne zna. Pogledavala je sad jednu sad drugu, a onda je slegnula ramenima. Trenutačno je imala isuviše drugih briga da bi pogađala o čemu se radi. „Ne mogu ga se sjetiti. Je li zgodan?“

„Znala sam da ćeš to pitati“, rekla je Winona odrješito.

Ostatak su dana provele u običnom razgovoru. Više nego jednom Vivi Ann je htjela izbrbljati sve o svojim namjerama, ali se, iako joj to nije bilo svojstveno, suzdržala.

Nakon mise motali su se među svojim prijateljima i susjedima, s kojima su se poslije po običaju družili u podrumu uz kavu i kolačiće.

Lukeov je povratak bio glavnom temom razgovora. Njegova je neočekivana pojava pokrenula priče o prošlim vremenima, kad su mama od Vivi Ann i Lukeova mama bile najljepše cure u gradu. Inače bi Vivi Ann nezasićenom pažnjom slušala te priče — svako spominjanje njezine majke bio je poseban događaj — ali danas je bila previše zaokupljena svojim brigama te se nije mogla opustiti i uživati u razgovoru, a budući da se Luke nije pojavio u crkvi, brzo ga je zaboravila.

Nešto ranije nego obično počela je nagovarati svoju obitelj da podu kući. „Požurimo prije kiše“, rekla je, i to je bilo dovoljno. Prečesto su pješačili do kuće po kiši pa su znali da to nije nimalo zabavno.

U maloj povorci krenuli su putem svoga doma. S obje strane prostirali su se zeleni pašnjaci ograđeni četveroprečnim ogradama. Na kraju ceste nalazila se njihova lijepa žuta kuća okružena bijelom verandom. Iza kuće, Canal, nebo, udaljene planine, sve je bilo obavijeno maglom.

Clementine se oglasila kad ih je ugledala te je počela galopirati prema njima.

Vivi Ann je podigla svoju suknju i provukla se kroz ogradu.

„Ne opet“, rekla je Winona iz pozadine.

Smijući se, Vivi Ann je skočila na Clem. Bez uzda ona zapravo nije imala nikakav nadzor nad svojom kobilom, ali joj je bezuvjetno vjerovala. Podbola ju je nogama s obje strane, a kobila je otrčala po pašnjaku prema kući. Vivi Ann se nagnula prema naprijed, pridržavajući se za Cleminu grivu. Oči su joj suzile od brzine, kosa ju je šibala po licu.

Uživala je. U bilo kojem trenutku Clem ju je mogla zbaciti, ili se iznenada zaustaviti ili pak naglo skrenuti, pri čemu se Vivi Ann ne bi mogla zadržati u sedlu.

Kad su se približile kući, šapnula joj je, „Bravo, djevojko, bravo“, gladeći njezin gladak vrat.

Vivi Ann je na verandi čekala da joj se pridruži ostatak obitelji.

„Ovo je bilo poučno“, rekla je Aurora. „Nadam se da ćeš prestati s time kad Janie počne trenirati.“

„Vrijeme joj je da počne“, nastavila je Vivi Ann. „Mi smo imale tri godine kad smo počele s obukom, sjećaš se?“

„Ti si imala tri godine“, rekla je Aurora. „Čudo od djeteta. Ja sam imala pet, a Winona...“

„Nemojmo govoriti o meni i konjima“, dometnula je Winona.

Smijući se toj primjedbi, sve su tri ušle u kuću i prihvatile se svaka svoga posla: Vivi Ann je bila glavna, Winona je radila sve što joj se reklo — najčešće je sjeckala povrće i radila salatu — dok je Aurora postavljala stol. Djeca su otrčala gore gledati filmove, a tata i Richard su pili pivo i gledali sport na televiziji.

Sljedeća dva sata cure su se šalile i smijale pripremajući ručak. Kad je pečenje bilo gotovo, one su taman završile jednu bocu vina i otvorile drugu.

Nedjeljni je ručak počeo kao i uvijek s molitvom, koju je predvodio otac. Neposredno nakon toga razvio se bučan razgovor.

Vivi Ann je čekala da se svi malo utišaju kako bi mogla izložiti svoju ideju, ali sada kad je napokon sjedila, nije više mogla izdržati. Njezin je entuzijazam bio nesavladiv.

Uzviknula je: „Razmišljala sam o tome kako da ranč zaradi neki novac.“

Svu su podigli pogled.

Winona se namrštila. Navodno da ju je prekinula usred razgovora, iako to Vivi Ann nije primijetila.

„U Texasu sam provela puno vremena s Holly i Geraldom Bruhn. Oni su upravo izgradili onu veliku arenu kraj rijeke Hood, sjećate se. U svakom slučaju, Holly organizira zimske utrke oko bačvi. Osam tjedana, svaku nedjelju. Diješe novac i nagrade.“

„Ti uvijek u tome pobjeđuješ“, rekla je Aurora.

„Ne“, odgovori Vivi Ann. „Ne razumiješ. Ja želim organizirati utrku ovdje na ranču.“

Tata je slegnuo ramenima. „Moglo bi uspjeti.“

Vivi Ann je godilo očevo ohrabrenje. „Ako uspije, možemo uključiti i tjeranje u tor i hvatanje lasom. Holly je rekla da je prošle nedjelje bilo četiristo parova koji su se natjecali u hvatanju lasom.“

„Tata ju je pažljivo slušao. „To košta novaca.“

„Malo sam se raspitivala. Mislim da bi nam bilo dovoljno sto tisuća dolara.“

Winona se nasmijala. „Samo toliko?“

Vivi Ann je iznenadila, čak i pomalo zaboljela ta primjedba. „Možemo dignuti hipotekarni kredit.“

Sad su svi zašutjeli.

„Nikad nismo imali hipoteku“, rekao je otac.

„Vremena se mijenjaju, tata“, odgovorila je Vivi Ann. „Zaista mislim da bi vrijedilo pokušati. Sve što nam treba su junci, timari telj, novi traktor i...“

Winona se nije smiješila. „Šališ se, zar ne?“

„Bog zna da mi je dosta podavanja konja i straha od poreza, a sad kad se Luke Connelly vratio, možemo koristiti i njegov posjed. Tamo možemo držati junce pa nam neće trebati velika prikolica.“

Winona je upadljivo zakolotala očima. „Ali ako nećeš moći otplaćivati hipoteku, izgubit ćeš ranč. To ti je jasno, zar ne?“

„Nisam blesav.“

„Nisam pokušala reći da jesi“, rekla je Winona. „No, ovo je ludost. Ne možeš...“

„Opet ćeš mi govoriti što da radim, Winona?“ Rekao je, usta jući od stola i krenuo u svoju radnu sobu zatvorivši vrata za sobom.

Vivi Ann se okomila na Winonu. „Baš si se ponijela kao krava. Tebi ionako jedino smeta što to nije bila tvoja ideja. Pametnjakovička se nije mogla ničeg sjetiti.“

„A što ako ta tvoja ideja propadne, Vivi? Što ako se dogodi da nitko ne dođe pa tata mora pronaći tisuću dolara mjesečno da bi pokrio hipoteku? Bit ćeš uz njega i gledati kako ostaje bez ranca? Pa to je sve što on ima.“

„A što ako ga već gubi?“ pitala je Vivi Ann, odlučna da ostane pri svome.

„Isto kao s Clem“, promrmljala je Winona, ali Vivi Ann nije imala pojma o čemu to ona govori.

„Ti si samo ljubomorna što sam se ja dosjetila rješenja“, rekla je Vivi Ann.

„Da, da, ja sam sigurno ljubomorna na tvoju pamet“ odbrusila je Winona.

„Dajte prestanite, vas dvije“, javila se Aurora. „Nemojmo nastaviti s time.“ Pogledavala je čas jednu čas drugu. „Ideja je dobra. Možemo li pokušati smisliti kako da uspije?“

U proteklih 24 sata Vivi Ann je ispisala cijelu bilježnicu različitim idejama. Nije bilo važno što se otac još nije suglasio. Ona nije nimalo sumnjala u to da će se složiti s njom. A i Winona će promijeniti mišljenje kad prestane misliti da je ona ta koja je trebala smisliti rješenje.

„Vivi Ann? Čuješ li?“

Podigla je pogled s bilježnice.

Deset živahnih glava gledalo je u nju. Djevojke koje je podučavala jahanju sjedile su u dnevnoj sobi — na plavožutoj kariranoj sofi, kraj okruglog stolića za kavu, te na izlizanom podu od hrastovine. Bile su u dobi od devet do šesnaest godina, a povezivala ih je strast za konjima.

Sat vremena su razgovarale o svojim konjima, o sajmu i o tečaju utrke oko bačvi koji će Vivi Ann voditi sljedeći tjedan. Još su uvijek razgovarale i smijuljile se i dodijavale joj pitanjima kad je Vivi Ann začula prvi auto. Svjetla su bljesnula kroz kuhinjski prozor i potom se ugasila.

„Oh, ne“, netko se pobunio na zvuk zvona na vratima. „Naše su mame došle po nas. Reci im da još imamo posla, Vivi Ann.“

Otišla je do vrata i otvorila ih, iznenadivši se strancu koji je stajao na njezinu kućnom pragu. Bio je visok i mršav, pomno počešljane smeđe kose. Učinio joj se privlačnim u žutoj polo majici i

kaki hlačama. „Mogu li vam pomoći?“ rekla je, nastojeći nadglasati zaglušujuću buku koja je dopirala iz dnevne sobe.

On ju je podigao u naručje i zagrlio svom snagom, što ju je nemalo iznenadilo. A onda je rekao, „Zar me se ne sjećaš?“ I u tom joj je trenutku sinulo.

„Luke Conelly“, uzviknula je kad ju je spustio na zemlju. „Ravno iz divljine Montane.“ Nasmijao se. „Znao sam da ćeš se sjetiti ako te podignem u vis.“

Nije točno znala što da na to kaže. Da li on pamti nešto što je ona zaboravila? „Drago mi je da te vidim.“

„Meni također.“ Vidjevši da je kuća prepuna hihotajućih djevojaka, rekao je, „Zašto mi se čini da tvoj otac nije kod kuće?“

„Zao mi je, nema ga, ali moje bi cure rado slušale priče jednog veterinara.“ Okrenula se.

„Jesam li u pravu, djevojke?“

Začulo se glasno odobravanje.

Luke se lako priključio, izazivajući očaranje među djevojkama dok im je govorio o tome što sve treba znati pri izboru konja. Strpljivo je odgovarao na njihova pitanja sve dok im se majke nisu pojavile.

U devet sati, kad je kuća ponovo utihnula, Vivi Ann je dohvatila dva piva iz hladnjaka i jedno ponudila njemu, rekavši, „Odlično si se snašao.“

„Ponašale su se prema tebi kao prema rockzvijezdi.“

„Primijetio sam. Zar to nije sjajno?“

Sjeli su na sofu i podigli noge na stolić za kavu. Drvo je pucketalo u kaminu, bacajući iskre.

„Ti me se zapravo ne sjećaš, zar ne?“ rekao je. „Mahnuo sam ti na benzinskoj stanici prošli tjedan, a ti mi nisi uzvratila.“

„Znam tko si, naravno da znam, ali te se ne mogu sjetiti. Ti si dečko iz susjedstva, sin mamine najbolje prijateljice. Ja sam bila toliko zaokupljena konjima da se nisam stigla družiti s tobom. A odselio si se kad je meni bilo, koliko, četrnaest godina?“

„Otpribliže. Ja se pak jedino sjećam da si, kad god sam te vidio.

jurila poput vjetrova na svom malom velškom poniju. A poslije... bio je to konj tvoje mame.“

„I dalje najviše vremena provodim s Clem, pokušavajući dostići brzinu zvuka.“

„Kako to da ti nisi išla studirati kao tvoje sestre?“

Nasmijala se. „Oh, išla sam, ali sam se brzo vratila. Previše piva i previše zabave, a premalo učenja. Osim toga, tata me je trebao.“

Otpio je gutljaj piva. „Moja je mama očekivala da ću te naći na ranču. Čak je pogodila da treniraš jahanje.“

„Kako je to mogla znati?“

„Rekla je da si ti ista majka, Donna. Svim srcem.“

„Drago mi je čuti. Ne pamtim mamu koliko bih željela da je pamtim. O čemu si želio razgovarati s mojim ocem?“

„Henry mi je ostavio poruku da želi sa mnom razgovarati o korištenju mojih pašnjaka.

Znaš li možda o čemu se radi?“

Vivi Ann se upustila u obrazlaganje svoje ideje o budućnosti ranča, od serija utrka oko bačvi do zgoditka u timskom bacanju lasa, a onda je stala očekujući njegov odgovor.

„Sto je zapravo, zgoditak?“

„To je kao rodeo sa samo jednom točkom natjecanja, pa su šanse za odmjeravanje snage veće. Postoji nekoliko rundi, mislim, a natjecatelji se mogu sparivati na različite načine. Od pedeset natjecatelja moguće je složiti dvjesto timova, ili čak više. To svima daje više šansi za pobjedu.“

„Zvuči kao dobra ideja.“

„Mislim da jest, ako se uspijemo složiti. Trebat će nam i novaca, kojih tata zapravo nema. Vidjet ću kako će proći serija utrka oko bačvi.“

„Budući da sam ja novi veterinar u gradu, dobro bi mi došlo malo reklame, što misliš o tome da ja doniram besplatne veterinarske usluge pobjedniku? U vrijednosti od stopedeset dolara.“

Vivi Ann nikad nije razmišljala o sponzorima, ali sad kad je on to predložio, ideja joj se učinila jako zgodnom. Mogla bi nabaviti poklon bonove različitih lokalnih trgovaca koje bi mogla dijeliti uz svoje nagrade. Prodavaonica hrane, dućan jahaće opreme, čizmar. „Rekla bih da takva ideja zaslužuje sladoled. Dođi sa mnom.“ Primila ga je za ruku i povela u kuhinju.

„Sladoled i pivo? Jel’ to ide zajedno?“

„Sladoled paše sa svime. A zahvaljujući Winoni imamo sladoled svih okusa.“ Otvorila je zamrzivač pokazujući barem sedam različitih kutija.

Preletio je okom. „Čokolada s višnjama.“

„Odlično.“ Izvadila je dvije zdjelice i napunila ih sladoledom. A onda su se vratili natrag u dnevnu sobu.

„Bio sam u pravu. Pivo sad ima grozan okus.“

Nacerila se. „Ne brini. Sladoled će brzo nestati.“

„Hoćeš li popiti još jedno pivo sa mnom?“

„Pokušaj me spriječiti, doktore.“

3. poglavlje

Cijeli tjedan dok je primala stranke i čitala ugovore, Winona je razmišljala o budućnosti Waters Edgea. Koliko god da je pokušavala odbaciti ideju svoje najmlađe sestre, nije u tome uspijevala. Jednako tako nije ju mogla ni prihvatiti, a povrh svega smetalo ju je što se sama tomu nije dosjetila. Ovako ili onako, trebalo je biti očigledno. Napokon, u osam sati navečer popustila je i odvezla se do ranča.

Nakon što je jednom pokucala, ušla je u tihu kuću. U kuhinji je gorjela lampa; druga je u dnevnoj sobi osvijetljavala kariranu sofu

i stohć za kavu. Krenula je dalje, prešla preko poda od hrastovine

i zastala na ovalnoj plavoj krpari koja je bila u ovoj sobi otkad zna za sebe. „Tata?“

Čula je zveckanje kockica leda i ugledala ga u njegovoj radnoj sobi kako zuri u Canal u daljini. Očekivala je da će ga naći na tome mjestu; uvijek je tu stajao kad god je bio nesretan. Čitavu godinu nakon mamine smrti on je praktički bio ukopan na tome mjestu. Jedino je Vivi Ann, koja se nikad nije bojala povući ga za ruku, uspijevalo da ga pokrene.

„Tata?“

Popio je gutljaj viskija i ne okrenuvši se rekao, „Jesi li mi došla reći što da radim sa svojim rančom?“

U tom je trenutku znala što će se dogoditi. On je donio odluku i ponovo odabrao Vivi Ann. Nimalo čudno. Sad se Winona mogla uključiti ili će ostati izvan svega. Bila je to jednostavna odluka. „Imam novac u banci. Mislim da će biti dovoljno za junce i veći traktor. Ostalo ne košta mnogo. Materijal, uglavnom. Imamo puno prijatelja koji će nam pomoći u gradnji.“

Polako se okrenuo prema njoj. „Želiš da uzmem tvoj novac?“

Nije bila sigurna je li ga dirnula ili pak uvrijedila. Ili jedno i drugo. „Water’s Edge je naš zajednički posjed, tata.“

Čekala je da joj odgovori, da nešto kaže, bilo što, no on je samo nepomično stajao. Poželjela je, kao tisuću puta dosad u životu, da ga bolje poznaje. „U najmanju ruku, mogu pomoći. Mogu voditi financije, plaćati račune. I zapošljavat ću radnike. Vivi Ann zaista zna izabrati samo najgore. Taj Travis Kitt je šala... ljudi govore da je bilo glupo dati mu posao.“

„Tako govore?“

Winona je klimnula glavom. „Zbog novca.“

Pogledao ju je oštrim pogledom, bilo je nečega iza tih njegovih očiju, neka tama koja je mogla značiti bilo što — žaljenje, tugu, bijes. Nije mogla, nikad nije znala, čitati s njegova lica. To je nešto što je mama trebala učiniti za njih, definirati ga, staviti u neki kontekst. Bez njezine poduke, našli su se u mutnom, Winona čak više nego ostali. Prije nego što se uspjela suprotstaviti navali straha i tjeskobe, steglo ju je u želucu. Nije mogla prestati misliti o tome da mu nije smjela ponuditi svoj novac.

„Neću uzeti novac od svoje kćeri.“

„Ali...“

„Razgovaraj s Lukeom. On će nam dopustiti da pasemo junce na njegovoj zemlji. Pitaj ga koliko bi to koštalo. I nađi nekoga tko će ostati. Pobrini se da taj zna s konjima.“

Prije nego što mu je uspjela odgovoriti, on je već izlazio iz sobe. Nije joj ni zahvalio na ponudi.

Tjedan dana kasnije, jednog hladnog sivog dana, Winona je sjela na kraj jedaćeg stola, mjesto koje je nekad pripadalo njezinoj majci. Aurora je sjela s lijeve, a Vivi Ann s desne strane.

Otac je sjeo na drugi kraj stola, lica koje je još uvijek bilo prašnjavo od posla, kose vlažne, koja je bila spljoštena od šešira: šešir je sad visio na vješalici kraj ulaznih vrata. Samo bi netko poput Winone, koja je uvijek pomno proučavala njegovo lice tražeći i najmanju promjenu ili trag kakve emocije, mogao primijetiti intenzitet njegova pogleda. Nije bila sigurna je li on stvarno odlučio prihvatiti plan što ga je predložila Vivi Ann, ali je znala da je donio odluku, svima je to rekao pa sada nije mogao postupiti drugačije. Sve što joj je u ovom trenutku preostalo bilo je da zaštititi njega i njegov posjed kako najbolje bude znala.

„Dobro“, rekla je Winona. „Pregledala sam sve dokumente o zajmu i financije. Dobra je vijest da nam ne treba toliko novaca da počnemo, kao što smo isprva mislili. Sve u svemu, trebalo bi nam biti dovoljno da posudimo pedeset tisuća dolara.“ Turnula je papire svome ocu. „Ranč dajemo u zalog. Ukoliko mjesečne rate ne budemo plaćali na vrijeme, banka ima pravo skratiti rok otplate ili pak može zahtijevati puni iznos kredita, a u krajnjem slučaju može pokrenuti ovršni postupak.“

Nitko nije ništa rekao, pa mu je Winona gurnula još jedan papir. „Toliko ćete ti i Vivi Ann trebati zaraditi svaki mjesec da biste mogli otplaćivati zajam. Ako hoćeš, ja mogu voditi financije za prvu godinu. Plaćati račune, nadzirati troškove. Tako nešto. I dakako, pronaći ću radnika.“ Pogledala je otvoreno najprije u Vivi Ann, a potom u oca. „Pobrinut ću se da ostane bar neko vrijeme.“

„Hvala Bogu“, uzvicknula je Vivi Ann, smiješeći se. „Svi znamo da ja ne znam odabrati dobrog radnika.“

Otac je promrmljao nešto nerazgovijetno i ustao od stola. Ne osvrćući se za sobom, otišao je u svoju radnu sobu i zatvorio vrata za sobom.

Winona je samo sjedila, ljuta što si je i opet dopustila da nešto od njega očekuje. U najmanju ruku zahvalnost.

„Nemoj obraćati pažnju na njega“, rekla je Aurora. „Napravila si odličan posao. Mi to shvaćamo, zar ne, Vivi?“

„Sjajan posao. Zaista“, složila se Vivi Ann. „On se samo boji. Predlažem da proslavimo s malo sladoleda.“ Ustala je i požurila prema kuhinji. Odabravši svoj najdraži okus, izašla je na terasu.

Winona i Aurora su je slijedile. Aurora je uzela dvije žlice svoga omiljenog sladoleda s pralinama.

Winona nije našla svoj nadraži sladoled, ali je uzela veliku porciju čokoladnog s lješnjacima i priključila se na terasi svojim sestrama. To su običavale činiti vrlo često, stajale bi na terasi, jele sladoled i pričale. „Hej, tko je pojeo moju čokoladu s višnjama?“

Vivi Ann je odgovorila, „Luke Connelly je svratio neki dan. Nisam ga prepoznala. Potpuno se promijenio. Puno zgodniji nego što ga pamtim.“

Aurora je uputila Winoni oštar pogled.

„Što je htio?“, upitala je Winona, nadajući se da zvuči normalno.

„Trebao je tatu. Došao je u vrijeme moga sastanka s curama pa sam ga jadnog prisilila da razgovara s njima. Nije se, međutim, protivio.“ Vivi Ann je uzela malo sladoleda i rekla, „Pozvao me da izađemo.“

Winona je znala da se mora praviti da je to nije pogodilo. Tako se uvijek ponašala u blizini svoje najmlađe sestre, ali ovaj put nije mogla podnijeti njezino pretvaranje.

„Moram ići. Sutra imam veliki dan na poslu... puno toga za poslušati. Pročitati. Mislila sam pročitati.“

„Ja također“, pridružila se Aurora. Stavivši Winoni ruku preko ramena, otpratila ju je do auta. Ako je Vivi Ann i primijetila nešto neobično u njihovu ponašanje, nije ništa rekla. Pozdravila se s njima i odnijela u kuću kutije sladoleda.

Čim su se vrata za njom zatvorila, Aurora se obratila Winoni. „Hoćeš li joj sama reći ih ću joj reći ja?“

„Što da joj kažem?“

„Nemoj praviti budalu od mene. Moraš reći Vivi Ann da ti se Luke sviđa.“

„I da od sebe napravim još veću jadnicu? Ne, hvala lijepa. Znala sam da me on neće htjeti. Zašto sam si dopustila da mislim drugačije? Tko bi odabrao debeljucu kraj Michelle Pfeiffer?“

„Reci joj. Odustat će od izlaska i nikad se više neće s njim dogovarati.“

Winona je gotovo mogla osjetiti ponižavajući ton takva razgovora; bilo bi to istodobno gorko i kiselo, poput pokvarenog limuna. „Ne dolazi u obzir. Osim toga, Vivi Ann troši muškarce kao što ja trošim kuverte. Luke je premiran za nju; znaš da je ona divlja s muškarcima. Neće dugo trajati.“

„Ne možeš s tim računati. Moraš joj reći.“

„Ne. A ti moraš obećati da nećeš nikome reći. Ja bih propala u zemlju da Luke sazna što osjećam prema njemu. Očito mu nije stalo do mene.“

Budući da joj Aurora nije ulijevala povjerenje, Winona je bila uporna, „Obećaj mi.“ Znala je da iako Aurora nerado daje obećanja, ako nešto obeća, onda će to i održati.

„Neću nikome ništa reći. To je tvoj život, a ti si odrasla žena... ali činiš ogromnu pogrešku. Između tebe i Vivi je uvijek postojala neka napetost. A ovo bi moglo prerasti u raskol. A nije ni fer prema njoj, jer ona nema pojma o tom. Vivi te nikad ne bi povrijedila da zna.“

„Obećaj mi.“

„Imam loš predosjećaj u vezi s ovim, Win.“

„Obećaj mi.“

„U redu, do vraga, obećajem. I više neću progovoriti ni riječ o tome. Iako se ne slažem s tobom. Mislim da griješiš.“

„Hvala Bogu da se nisi izlanula“, rekla je Winona nepokolebljivo. „Idemo sad kući.“

Krajem veljače i početkom ožujka neprestano je pljuštalo. Posvuda su izbijale blatne lokve. Jadne ljubičaste šafrane, koji su se usudili proviriti iz zemlje, ubrzo je potukla kiša.

Vrijeme se poklapalo s Winoninim raspoloženjem. Ne sasvim, dakako. Njezine bi emocije vjernije odražavala gomila crnih oblaka uoči oluje, iako je i to bila samo približna slika. Jer u travnju, kad je nebo na kratko odahnulo a blago se sunce promolilo iz svoga skrovišta, ona je čeznula za kišom. Zlačano joj je sunce išlo na živce.

Prekrasne šljive u ulici Viewcrest bile su u punom cvatu, čitav njezin vrt odisao je novim životom. Tek iznikli baršunastozeleni tulipani, pupoljci limete, niz zlatnožutih narcisa. Svakodnevno su podsjećali na smjenu godišnjih doba, na povlačenje

čeličnosive zime pred vedrim i sunčanim proljećem. Winona je inače voljela ovo doba godine, doba cvata i cvjetanja, kad su se ružičasti cvjetići lebdeći zrakom slijekali na do, ali ove godine nije bilo tako. Ove je godine jedino mislila o vremenu koje Vivi Ann provodi s Lukeom.

Bili su zajedno sad već gotovo tri mjeseca, i ponekad bi se Winona, ležeći noću u svome samotnom krevetu, uhvatila kako broji dane koje joj je Vivi Ann otela. Subotnje večeri u Outlaw taverni, dok je plesala s njim; nedjeljna prijepodneva poslije crkve, predvečerja u kući, dok je i otac bio tamo. Winona nije bila glupa, a nije bila ni luda. Znala je da ti trenuci nikad nisu pripadali njoj, da joj Vivi Ann zapravo nije ništa oduzela, no svejedno se osjećala prevarenom. Svakog se jutro budila s nadom da će ga Vivi Ann ostaviti, i smišljala scenarije u svojoj glavi: kako će ga ona tješiti, držati za ruku, kako će se naposljetku on okrenuti njoj spoznavši spasonosnu istinu.

I svake je noći lijegala na počinak, razmišljajući. Dakle, sutra.

Jedna ju je misao, jasna i duboka, ipak hrabrila: Vivi Ann nije voljela Lukea. Za njezinu lijepu i lakoumnu sestru Luke je bio samo prolazna zabava.

Winona je jedino morala i dalje skrivati svoje emocije te čekati neizbježan raskid.

Danas, u subotu navečer, pomno se odjenula za posljednju seriju utrka oko bačvi: crne traperice, dugačku bijelu tuniku, šarene perle i crne kaubojske čizme.

Nakovrčala je kosu i učvrstila je lakom, nanijela dosta šminke i odvezla se na ranč.

Kolni je prilaz bio zakrčen kamionima s prikolicama. Bila je to posljednja serija utrka oko bačvi, činilo se, vrlo uspješna.

Pronašavši slobodno mjesto, otišla je do štaglja i povirila unutra. U areni je bilo barem dvadesetak jahačica. Jedna je jureći oko prve od triju žutih bačvi, nagnuta prema naprijed, tjerala konja glasnim povicima. Druge su vjerojatno čekale svoj red.

Vivi Ann je stajala u sredini, upravljajući cjelokupnim događanjem kao prekrasna voditeljica cirkusa. Jahačice su se ponašale prema njoj kao prema filmskoj zvijezdi, upijajući svaku njezinu riječ, jer samo je Vivi Ann mogla natjerati konja da oprtči tri bačve za manje od četrnaest sekundi.

Vivi Ann je ugledala Winonu i mahnula joj.

Winona joj je uzvratila mahanjem, iako je pogledom tražila Lukea. Kad se uvjerila da nije u areni, uputila se prema kući. Ušla je, doviknuvši ocu pozdrav.

„Ovdje sam u radnoj sobi“, odgovorio je Luke.

Smiješeći se, krenula mu je u susret.

„Hej, što ima?“ rekao je, ustajući od stola. „Upravo si se mimoišla s tatom.“ Veselo se

nasmijala. Hvala Bogu. „Nema veze. Došla sam po račune.“

„Ne možeš raditi ovako kasno. Osim toga, subotnje je večer. Hoćeš da popijemo pivo?“

„Da odemo u tavernu?“

„Rekao sam Vivi Ann da ću biti ovdje kad ona završi. Sto kažeš na to da svi zajedno sjednemo na terasu?“

„Naravno“, odgovorila je, prisiljavajući se na smiješak ne bi li ostala smirena.

Dohvatila je pivo i topliji kaput te je izašla za njim na terasu. Ove travanjske večeri, zrak je bio hladan iako ne studen, i svjež. Plimni valovi zapljuskivali su obalu. Školjke koje je more izbacilo dužinom trošne bijele ograde podsjetile su je na djetinjstvo.

Sjedili su jedan kraj drugoga lakoćom dugogodišnjih prijatelja,

i razgovarali. Luke joj je pričao o ždrijebetu koje je porodilo i rani koju je sašio, ona je pak govorila o svom klijentu koji je htio kupiti štene vučjaka svome sinu i nikako mu nije bilo jasno zašto bi netko takvu životinju smatrao egzotičnom i zabranjenom za grad.

Što su više razgovarali, to je Winona više osjećala kako napetost u njezinu želucu slabi.

Kad je bila s njim, bilo joj je lakše vjerovati da postoji nada u njihovu zajedničku budućnost. Čak je i svoju gorčinu prema Vivi Ann uspjela svesti na podnošljivu mjeru.

U njegovoj blizini ona je bila poput toplog maslaca, koji je postupno gubio svoj oblik.

„Rekao si da si se vratio kući jer si bio nemiran“, rekla je pomalo oklijevajući. Nije htjela previše ispitivati, iako ju je mučila želja da zna sve o njemu. „Što zapravo tražiš?“

Slegnuo je ramenima. „Moja sestra misli da sam isuviše romantičan. Da će me to upropastiti. Ne znam, valjda sam htio nešto drugo. Osim toga, cijelog sam života slušao priče o mome ocu, o tome kako je svojim rukama raščistio ovaj teren i pronašao svoje mjesto pod suncem. Ja želim učiniti nešto slično.“

„Jedva se sjećam tvoga oca“, rekla je Winona. „Osim da je bio krupan, i da je imao dubok glas poput medvjeda. Znao me uplašiti svojim vikanjem.“

Luke se naslonio. „Jesam li ti ikad rekao da sam prestao govoriti kad je on umro?“

„Nisi.“

„Godinu dana nisam izustio ni riječi. U trećem razredu. Sjećam se da su svi bili zabrinuti — mama me je neprestano vodila liječnicima i cijelo je vrijeme plakala — ali ja naprosto nisam imao glasa.“

„Što se poslije dogodilo?“

„Prebolio sam, valjda. Jednog sam dana pogledao u mamu preko stola i rekao, „Molim

te, dodaj mi krumpir.“

Promatrala ga je, sjetivši se kako gubitak roditelja može biti težak. Osjetila je bol za malog dječaka kakav je on bio, i poželjela ga je dodirnuti i reći mu da su njih dvoje vrlo slični. Umjesto toga, pogledala je u stranu prije nego što je stigao uočiti čežnju u njenim očima. „Što ti je Vivi Ann rekla na priču o tvome ocu?“

„Oh, ja s Vivi ne govorim o takvim stvarima.“

„Zašto?“

„Znaš kakva je Vivi Ann. Ona se samo voli zabavljati. To mi se i sviđa kod nje. U svijetu ionako ima dovoljno ozbiljnih ljudi. Winona se osjećala kao da ju je upravo porezao nožem, čak ako mu to i nije bila namjera. Bila je tu, kraj njega, slušala njegove tajne, a on ju svejednako nije primjećivao.

Muškarcima je jedino stalo do fizičke ljepote. Njezina je greška bila u tome što je od njega očekivala više.

„Mogu li ti povjeriti jednu tajnu?“ upitao je.

Nije se mogla smijati. Ironija ju je zaboljela. „Naravno. Odvjetnici uvijek čuvaju tajne.“ Gurnuo je ruku u džep svoga kaputa i izvadio malu plavu kutiju za prsten.

Winona nije bila posve sigurna kako se uspjela pomaknuti, na koji je način posegnula za kutijicom i primila je u ruku. Srce joj je tako glasno lupalo da više nije mogla čuti valove. Polako je otvorila poklopac i ugledala dijamantni prsten. Na Mjesečevu svjetlu dragi je kamen svjetlucao poput sićušne zvijezde na plavom baršunu. Na trenutak joj se učinilo da će joj pozliti.

„Namjeravam ju zaprositi“, rekao je.

„Ali... prošla su samo tri mjeseca...“

„Imam dvadeset osam godina, Win. Dovoljno sam star da znam što hoću.“

Nešto je unutar nje umiralo, pretvaralo se u pepeo. „A hoćeš Vivi Ann.“ Je li čuo lom u njezinu glasu? Nije znala, nije ni marila.

„Kako ju ne bih htio?“

Winona nije imala odgovor na to pitanje. Vivi Ann je do svega došla bez napora, ponajviše do ljubavi.

„Reci mi da si sretna zbog mene. Win“, rekao je.

Pogledala ga je u oči i slagala.

4. poglavlje

One večeri kad su se dodjeljivale nagrade pobjednicima utrke oko bačvi, Vivi Ann je kritičkim okom analizirala svoj posao.

Glavna prostorija Eagles dvorane bila je ukrasna od poda do stropa. Svi su stolovi bili pokriveni iznajmljenim crvenobijelim kockastim stolnjacima. U sredini se nalazio stol s govornicom i mikrofonom u sredini. Divni proljetni aranžmani — poklon lokalnog cvjećara — pridavali su stolovima svečan izgled. Na zidovima je visjelo mnoštvo postera na kojima su se nalazile fotografije sudionika utrka oko bačvi. U pozadini su bili postavljeni veliki zvučnici. Zasad su bili bezglasni, no ubrzo je iz njih odjekivala plesna glazba.

„Što misliš?“ upitala je Auroru, koja je provela najveći dio dana pomažući joj u pripremama. Vrijeme im je bilo naklonjeno, nigdje ni oblačka u ovom sunčanom kasnotravanjskom danu.

„Mislim da ne može izgledati bolje“, rekla je.

Vivi Ann je mislila isto. „Mae će donijeti hranu iz restorana za sat vremena.“

Aurora je spustila svoj čekić i prišla Vivi Ann, zagrlivši je oko struka. „Odličan posao, Vivi. Utrka je bila sjajna, a proslava će pomoći da se svi raspričaju.“

„Nadam se da će cure dovesti svoje očeve. Timsko hvatanje lasom je za dva tjedna. Želim da se čim prije prijavi što veći broj natjecatelja.“

„Ne brini se. Cijeli je grad oblijepljen lecima. Doći će.“

„I bolje im je. Utrka oko bačvi bila je solidan početak — i nije koštalo puno novaca da se organizira — ali ako hvatanje lasom ne uspije, mogu se j...“

„Kad smo već kod toga, kako je Luke?“

Vivi Ann se nasmijala. „Nikad nisam rekla da se j... s njim.“

„Nikad nisi rekla ni da se ne j... s njim. Nego reci, Vivi, vidjela sam vas jučer u taverni. Izgledali ste kao dva goluba.“

„Svi tako izgledaju u taverni. To je zbog tekile.“

Aurora je sjela na stol i podigla oči. „Jesi li zaljubljena u njega?“

Vivi Ann je znala da su ona i Luke stalna tema u gradu. Svi su prihvatili da je on zaljubljen u nju. Subotom navečer njih su dvoje redovito izlazili u Outlaw tavernu i tamo je Luke, svakomu tko ga je htio slušati, govorio da mu je Vivi Ann ukrala srce dok su jeli sladoled. „Bio je dovoljan jedan pogled“, običavao je reći.

Ona nije znala što bi na to rekla, kako bi se trebala osjećati. Luke joj se zaista sviđao. Bili su slični i bilo im je lijepo zajedno.

Ali ljubav?

Kako je mogla znati? Jedino što je mogla potvrditi sa sigurnošću jest to da su bili zajedno skoro tri mjeseca i da je on još uvijek bio zbunjen u njenoj blizini, da ju je dodirivao s oprezom, kao da se boji da bi je strast mogla slomiti. Sinoć, kad ju je poljubio za laku noć, osjetila je da ona želi više, da treba više. Ali kako reći pristojnom momku da želiš da bude malo zločest?

„Nisi mi odgovorila“, rekla je Aurora.

„Ne znam što da kažem.“

Aurora ju je značajno pogledala. „Upravo si mi odgovorila.“

Vivi Ann je promijenila temu ne htijući da razgovor poprimi mračniji ton. „Gdje je Winona? Posljednjih se tjedana držala po strani. Jesi li primijetila?“

Aurora je ustala i počela preslagivati cvjetni aranžman na sredini stola. „Na što misliš?“

„Da li se nešto dogodilo u uredu? Rekla mi je da ima pametnija posla od ukrašavanja dvorane za proslavu.“

„Mislim da se priprema za veliku parnicu.“

„Luke mi je rekao da i njega izbjegava.“

„Znaš kakva je Win. Kad je s nečim obuzeta...“

„Znam. Ali mi nedostaje njezina prisutnost u kući.“

„Morat ćeš se naviknuti. Sad imaš Lukea.“

„Kakve to ima veze s bilo čim? Ti si udana, a stalno se viđamo. I dalje idemo u tavernu petkom navečer. Sestrinstvo prije frajera, sjećaš se? Odavno smo sklopile taj pakt. To što se viđam s nekim ne znači da ću zanemariti tebe ili Winn. Nikad ne bih dopustila da neki muškarac stane između nas.“

Čula je kako je Aurora uzdahnula. „Znam. Prenijet ću joj.“

„Vas dvije razgovarate o tome? Što ti je rekla? Sto ne valja?“

Aurora je napokon prestala prčkati po cvijeću te je podigla glavu. „Rekla sam joj da ne može neprestano raditi.“

„Slažem se. Kad večeras dođe, i ja ću joj isto reći.“

„Ali, ona neće doći.“

„Što?“

„Ovo je tvoja večer“, rekla je Aurora pomalo oklijevajući. „A imala si ih bezbroj. Pusti Win na miru. Treba joj vremena. Trenutačno je malo osjetljiva.“

„Winnie? Ona je osjetljiva poput čekića.“

„Hajde, idemo“, uzviknula je Aurora. „Dosta razgovora o Win. Sve je spremno. Idemo se presvući.“

Vivi Ann je slijedila svoju sestru koja je krenula po njihove večernje toalete. U žaru spremanja posve je zaboravila na Winoninu mušičavost i usredotočila se na svoj izgled. Nakovrčala je svoju dugu plavu kosu i učvrstila je lakom. Uz vrlo malo maskare, rumenila i sjajila za usne naglasila je lijepe crte lica. Odjenula je točkastu haljinu bez rukava koja je lijepo padala, širok pojas ukrašen kristalićima i obula je svoje fine čizme.

Sljedeća dva sata bila je na krovu svijetu. Banket je bio pun pogodak. Pojavilo se dvostruko više ljudi nego što je očekivala i svi su se odlično proveli. Čim je podijelila nagrade i zahvalila svima na sudjelovanju, počela je primati prijave za jesenske serije.

„Sljedeći put će pobjednik dobiti sedlo“, rekla je Lukeu kad ju je poveo na plesni podij. „Trebaju nam atraktivne nagrade. I puno novaca. To će ih tjerati da ponovo dođu. Možemo planirati dvije velike nagrade svaki mjesec umjesto jedne.“ Zabavljao ju je vlastiti entuzijazam. Osjećala se kao da je popila previše šampanjca i nije htjela da to prestane.

Kad je banket konačno završio, sve bilo pospremljeno, i svi se razišli, još nije bila spremna otići.

„Idemo prošetati“, rekao je Luke donoseći njezin težak vuneni kaput.

„Super ideja.“ Otpila je gutljaj šampanjca i ponijela polupra znu bocu sa sobom. Držeći se za ruke, šetali su gradom. Neprestano je govorila. Opčinjena uspjehom pomalo se iznenadila uvidjevši da su stigli do Waves restorana. Bio je zatvoren, no Luke ju je odveo straga, gdje su pronašli prazan stol od kovanog željeza i dvije stolice. Sjedeći tako u polutami, i slušajući valove s plaže, rekla je, „Jesi

li primijetio da se moj tata večeras smiješio?“ Mislila je satima o tome, ponovo odigravajući u mislima sve što se dogodilo, ne htjedeći to nikad zaboraviti. „Znam da mu je to puno značilo. Nikad nije o tome govorio, ali znam da je uvijek osjećao da nije uspio doseći svoga oca. Ako Water s Edge pretvorimo u dobar posao, to će biti znak njegova doprinosa ovom ranču, nešto što će moći ostaviti za sobom kao trag još jednog pripadnika obitelji Grey kojega će ljudi pamtiti.“

„Mislim da postoji još jedan razlog zbog kojeg se on smiješio.“

„Zaista?“

„Razgovarao sam s njim sinoć.“

„I to ga je natjeralo da se nasmiješi?“ zadirivala ga je dok je točila šampanjac u čaše koje je ponijela sa sobom.

Luke je gurnuo ruku u džep svoga sakoa i izvukao malu kutiju. „Udaj se za mene, Vivi Ann“, rekao je, otvarajući kutiju kako bi joj pokazao dijamantni prsten.

Bilo je kao kad dobiješ udarac loptom u glavu; istog časa znaš da si se trebao sagnuti na vrijeme. Pokušala je smisliti kako da odgovori, što da kaže, iako je znala da bi ga jedino „da“ i suze učinile sretnim.

„Natjerao sam tvog tatu da se nasmiješi.“

Vivi Ann je osjećala kako joj naviru suze, no one nisu bile prave, to nisu bile suze koje je on zavrjeđivao. „Prerano je, Luke. Tek smo se počeli viđati. Nismo se čak ni...“

„Seks će biti sjajan. Oboje to znamo, i poštujem to što si htjela čekati dok ne budeš spremna.“

„Biti spreman za seks je lako. Ovo je...“ Nije mogla završiti misao. Bilo joj je nemoguće učiniti što bi on htio, staviti prsten i zapečatiti svoju sudbinu. Podigla je pogled prema njemu, osjećajući kako je preplavljuje tuga. Mislila je — djetinjasto — da će to što ne spavaju zajedno usporiti njihov odnos, ali prevarila se. On se ipak zaljubio u nju. „Mi se jedva poznajemo.“

„Naravno da se poznajemo.“

„Kakav sladoled najviše volim?“

Povukao se, mršteći se. Vidjela je da je počeo shvaćati o čemu ona govori, da je uvidio kamo sve to vodi. „Čokoladu s višnjama. Crnu i slatku.“

To je pitanje običavala postaviti svakom muškarcu koji bi joj izjavio ljubav, bio je to svojevrsan lakmus test kojim su oni dokazivali koliko je dobro poznaju. Najčešće bi odabrali kakav slatki egzotični okus jer su je tako doživljavali, iako ona nije bila takva. Muškarci s kojima je izlazila — uključujući Lukea — buljili su u njezino lice, zaklinjući se u ljubav nakon prvih nekoliko susreta, i nikad nisu mislili da će im trebati više. „Vanilija“, odgovorila je. „Iznutra, ja sam obična vanilija.“

„Ne postoji ništa obično u vezi s tobom“, rekao je meko, dodirnuvši njezin obraz nježnošću zbog koje se osjećala još gore.

„Nisam spremna. Luke“, konačno je rekla.

Zagledao se u nju, proučavajući njezino lice poput karte nepoznate zemlje koju je upravo uzeo u ruke. A onda se nagnuo prema naprijed i poljubio je.

„Bit ću strpljiv“, obećao je.

„Ali što ako...“

„Čekat ću te“, ponovio je, prekinuvši je u pola rečenice. „Vjerujem ti. Bit ćeš spremna.“ Htjela je reći, *Nemoj. Mislim da neću nikad*, ali riječi joj jednostavno nisu izlazile iz usta. Mnogo kasnije, vrativši se u udobnu tišinu svoga doma, pogledala je čeznutljivo prema zatvorenim vratima očeve spavaće sobe, misleći o tome kako bi bilo lijepo imati majku s kojom bi mogla razgovarati o takvim problemima. Krećući se sporo od umora, krenula je gore i spremila se za spavanje, no prije nego što je legla, otišla je do prozora. Ranč je bio u mraku, osvijetljen tu i tamo Mjesečevim svjetlom, koje se činilo iscrpljenim poput nje. Znala je da se iza zimzelenog drvoreda prostire Lukeov posjed, i pitala se da li je to važno. Ne na način na koji bi to bilo važno njezinu ocu, nego u smislu dublje, značajnije veze, kad dvoje ljudi odrastu na istom mjestu, poznaju iste ljude, žele iste stvari. Međa među dvama posjedima zasigurno je njihova granica, no nije li ona istodobno i ono što im je zajedničko?

Okrenula se od prozora i popela u krevet, nesposobna zauzdati svoje misli koje su se stalno vraćale Lukeovoj bračnoj ponudi.

Kad bi samo mogla s nekim razgovarati o svojim osjećajima. Logično bi bilo da razgovara sa svojim sestrama, no bojala se što bi joj one mogle reći. Hoće li je strpljivo saslušati i na kraju odmahnuti glavom rekavši, „Odrasti, Vivi. On je dobar čovjek.“

Hoće li joj to biti dovoljno? Je li u krivu što žudi za strašću? Što sanja za nečimnekim drugim? Uvijek je zamišljala da je ljubav burna i hirovita, da je to emocija koja će je potpuno pomesti, razbiti na komadiće i ponovo oblikovati u osobu kakva inače ne bi mogla postati.

Je li bila glupa što je u to vjerovala?

Winona se osjećala kao da se nešto u njoj polako kvari, poput rajčice koja je predugo ostala visjeti na grančici. Posljednjih nekoliko dana otresla se na Lisu više puta, izgubila je klijenta, i nabacila par

kilograma. Nije si znala pomoći, nije mogla kontrolirati svoje osjećaje. Očekivala je da će se Vivi Ann javiti i reći da se zaručila.

Htjela je vjerovati da će ga Vivi Ann ismijati, da će odbiti njegovu smiješnu ponudu. Bog zna da njezina najmlađa sestra nije bila spremna za brak, ali Luke Connelly je bio vraški dobar ulov u ovom gradu, a Vivi Ann je uvijek dobivala ono najbolje.

Do utorka poslijepodne pretvorila se u ruševinu. Njezina se zavist širila, zauzevši prevelik prostor u njezinom srcu. Ponekad, kad bi razmišljala o tome što joj je Vivi Ann sve oduzela, nije mogla disati.

I baš kad je pomislila da joj život ne može postati gorim, Lisa joj je javila preko

interfona da je zove otac.

„Moj otac?“

Pokušala se sjetiti kad ju je posljednji put zvao na posao, ali nije uspjela. „Hvala, Lisa.“ Podigla je slušalicu i javila se.

„Taj idiot od Trevisa je šmugnuo“, uzviknuo je usred njezinog pozdrava. „Otišao je bez ijedne riječi, a koliba izgleda kao da je u njoj eksplodirala bomba.“

„Zar se Vivi Ann ne bavi time? Ja ne pospremam po kućama.“

„Nemoj se nadmudrivati sa mnom. Zar ti nisi rekla da ćeš nam nekoga naći?“

„Radim na tome. Razgovarala sam s...“

„Razgovarala? Zar smo se pretvorili u međunarodnu kompaniju? Mi samo tražimo nekoga tko se razumije u konje i tko se ne boji teškog rada.“

„Ne, vi trebate sve to i nekoga tko će obećati da će ostati cijelo ljeto. A to nije lako pronaći.“ Naučila je to iz iskustva. Ljeti je sezona rodea i svi oni koji su se javili na oglas odbili su dugoročan posao. Bili su bez posla, većina njih, ali budući da su kauboiji u neku ruku romantični, zavedeni svojim načinom života, morali su pratiti rodeo iz grada u grad. Nadali su se osvojiti zgoditak u jednom od sljedećih gradova.

„Pokušavaš li mi reći da nam ne možeš pomoći? Pa to si nam odmah trebala reći.“

„Naći ću nekog“, rekla je oštrim glasom.

„U redu.“

Prekinuo je vezu takvom brzinom da se uhvatila kako osluškuje tišinu. „Drago mi je da smo se čuli“, promrmljala je, spuštajući slušalicu. „Lisa“, rekla je u interfon. „Uzmi slobodno danas i sutra. Moraš polijepiti oglase na sve trgovine stočne hrane u okolici. Shelton, Belfair, Port Orchard, Fife, Tacoma. Možeš li to?“

„To se baš ne poklapa s mojom idejom slobodnog dana“, Lisa je odgovorila smijuljeći se. „Ali, naravno, učinit ću to. Tom radi večernju smjenu ovaj tjedan.“

Winona je shvatila kako je morao zvučati njezin ton. „Oprosti, bila sam gruba.“

Prekrižila je ruke na stolu i spustila glavu. Osjetila je kako je počinje boljeti glava.

Jedva je bila svjesna vremena koje je prolazilo dok je tako sjedila i zamišljala drugačiji život.

Napustila me, Win...

Jasno da te napustila, Luke. Dođi k meni, ja ću se brinuti za tebe...

Duboko uronjena u svoje misli, nije odmah primijetila da joj se netko obratio. Polagano je podigla glavu i otvorila oči.

Aurora je stajala i promatrala je. „Prestani sanjariti o Lukeu. Ideš sa mnom.“

„On će zaprositi Vivi“, prošaptala je.

Aurom je obuzelo sažaljenje. „Oh.“

„Imaš li kakav mudar savjet za mene?“

„Neću reći ništa. Osim da sada moraš reći Vivi Ann. Prije nego što se nešto loše dogodi.“

„Čemu? Ona uvijek dobije što želi.“ Winona je osjetila kako je preplavljuje gorčina.

„Pogrešno razmišljaš. Mi smo sestre.“

Winona je pokušala zamisliti što bi bilo da prihvati Aurorin savjet, čak je odabrala riječi i počela ih prebirati po glavi. No, jedino je uspjela vidjeti samu sebe kao jadnicu. „Ne, hvala.“

Aurora je uzdahnula. „Dobro. Očigledno još nije pristala jer bismo to čule. Možda Vivi Ann zna da nije spremna. Znaš kako je romantična. Ona želi biti opčinjena. Kad je riječ o ljubavi, ona će je osjetiti odmah ili nikad, a Luke, izgleda, nije uzdrmao njezin svijet.“

Winona se ponadala. Bio je to tek tračak svjetla, ta nada, ali je bilo bolje od mraka koji mu je prethodio. „Molit ću Boga da si u pravu.“

„Ja sam uvijek u pravu. A sad ustani. Travis je nestao usred noći. Moramo pomoći Vivi Ann da pospremi kolibu.“

„A što ako se počne šepuriti s prstenom?“

„Prestani pretjerivati. Sad je stvarno dosta.“

„Idem promijeniti odjeću.“

„Ja bih promijenila više od odjeće da sam na tvome mjestu, Win.“

Oglušujući se na Aurorinu sprdnju — ili je to možda bio savjet? — Winona je otišla u spavaću sobu i navukla stare traperice i gornji dio široke trenirke s natpisom svoga sveučilišta.

U tili čas bile su u autu na putu prema ranču.

U kolibi su naišle na potpun svinjac, tjednima neoprano suđe ostavljeno posvuda i hrpetina u sudoperu. Vivi Ann je bila na koljenima i ribala neku mrlju s drvenog poda. Iako u pohabanoj odjeći, duge kose nemarno svezane u rep, i bez kakve šminke, uspjela je izgledati čarobno.

„Tu ste“, rekla je, poprativši svoje veselje uobičajenim glasnim smijehom.

„Naravno da smo došle. Mi smo obitelj“, rekla je Aurora, nježno naglasivši posljednju riječ. Gurnula je Winonu laktom, koja je posrnula prema naprijed.

„Žao mi je što sam propustila banket, Vivi Ann. Čula sam da je bilo sjajno.“

Vivi Ann je ustala, skinula žute gumene rukavice i ispustila ih kraj kante. „Nedostajala si mi. Bilo je zabavno.“

Winona je iz očiju svoje sestre primijetila da je povrijeđena, i shvatila je da joj je nanijela bol. Ponekad je bila zaslijepljena ljepotom svoje najmlađe sestre te je zaboravila na njezinu osjedljivost. „Zao mi je, rekla je iskreno.“

Vivi Ann je prihvatila ispriku s još jednim veselim osmijehom.

„Da li se nešto dogodilo nakon što sam ja otišla?“ pitala je Aurora.

Vivi Ann se prestala smiješiti. „Zanimljivo što pitaš. Nisam znala kako da vam kažem. Luke me zaprosio.“

„Rekao mi je da ima takvu namjeru“, snašla se Winona. Činilo se kao da je njezina rečenica pala s nekog grebena i spustila se u čudnoj tišini.

„Ah“, Vivi Ann se namrštila. „Malo upozorenje bilo bi mi dobro došlo.“

„Obično ženama ne trebaju upozorenja kad su takve stvari u pitanju“, rekla je nježno Aurora.

„On je savršen. Trebala bih biti sretna do neba“, rekla je Vivi Ann.

„Trebala?“ upitala je Winona.

Vivi Ann se nasmijala. Premda na silu. „Nisam sigurna da li sam se spremna udati. Ali Luke je rekao da me dovoljno voli da je spreman čekati.“

„Ako misliš da nisi spremna, onda nisi spremna“, rekla je Aurora.

Opet je nastala čudna tišina.

„U pravu si“, odgovorila je Vivi Ann. „Tako sam i mislila. Idemo počistiti ovaj nered.“

Winona je osjetila olakšanje. Možda nada ipak postoji.

I zahvalila je Bogu za to. Poslije se počela pitati o tome što bi bila učinila da se Vivi Ann udala za Lukea.

Tjedan i pol kasnije Winona je sedila u očevoj radnoj sobi za velikim drvenim stolom koji je gledao na Kanal. Po ovome kristalno čistom danu, drveće na suprotnoj obali izgledalo je tako blizu kao da se može dohvatiti; štoviše, činilo se nemogućim povjerovati da je zapravo udaljeno skoro dva kilometra. Upravo je bila posegnula za novim računom — iz trgovine drvenom gradom — kad je začula zvuk automobila. Nekoliko trenutaka kasnije čuli su se i koraci i netko je pokucao.

Odgurnula je račune u stranu i otišla vidjeti tko to kuca.

Pred vratima je stajao neki čovjek, koji je buljio u nju. Barem joj se činilo da je buljio. Prašnjavi bijeli kaubojski šešir zaklanjao mu je gornji dio lica. Bio je visok, širokih

ramena, odjeven u poderane, prljave traperice i majicu s likom Brucea Springstina, koja je vidjela boljih dana. „Došao sam radi posla.“

Primijetila je mali akcent — Texas ili Oklahoma, možda. Skinuo je šešir i istoga časa zagladio svoju dugu ravnu crnu kosu, koja mu je padala o ramena. U usporedbi s tamnom bojom kože, njegove su oči izgledale gotovo zastrašujuće svijetle. Imao je oštre, naglašene crte lica, ne baš lijepe, i šiljast nos koji mu je pridavao pomalo zločest, divlji izgled. Bio je mršav i žilav. Na lijevoj nadlaktici imao je crnu tetovažu s indijanskim simbolima, ali oni nisu pripadali lokalnim plemenima. Bili su joj nepoznati.

„Radi posla“, ponovio je, podsjećajući je da je prošlo dosta vremena, a ona još nije odgovorila. „Da li još uvijek tražite pomoćnika?“

„Da li se razumijete u konje? Ne želimo nikoga podučavati.“

„Radio sam na ranču u Forth Worthu. To je najveći ranč u tom dijelu Texasa. A desetak godina sam se bavio i timskim hvatanjem lasom.“

„Znate li sa čekićem?“

„Mogu popraviti sve što vam ovdje treba, ako to pitate. Ja sam također polubijelac. Ako vam to pomaže da se odlučite.“

„To mi nije važno.“

„Vi ste bolji od drugih?“

Činilo joj se da joj se narugao, iako se ništa na njemu nije promijenilo.

„Vodite li rodeo?“

„Više ne.“

Znala je da njezin otac ne bi zaposlio ovog Indijanca — ali i to da im se nitko nije javio na oglas više od mjesec dana, te da je prvo natjecanje u subotu. Morali su nekog zaposliti, i to što prije.

Skinuvši svoje skupocjene plave salonke, uskočila je u prevelike gumene čizme svoje najmlađe sestre, koje su uvijek stajale kraj vratiju. „Pođite za mnom.“

Čula ga je iza sebe, kretao se sporo, a njegove su iznošene, oguljene kaubojske čizme škripale na šljunku. Nije htjela priznati da je nervozna. To je, nažalost, bio nusproizvod okoline u kojoj je rasla, ali mu ona nije željela podleći. Ona je bila iznad toga da ljude procjenjuje prema boji kože. „Ovo je štagalj“, izgovorila je priličnu glupost jer su već ušli unutra.

Stao je kraj nje bez riječi.

Na boks s njihove lijeve strane visjela je velika bijela oglasna ploča ukrašena

crtežima, fotografijama i vrpcama. Na njoj je kićenim slovima pisalo: Hej! Zovem se Magic, ja sam konj Lizzie Michaelian. Mi smo odličan tim. Na prošlogodišnjem natjecanju osvojile smo crvenu vrpcu i posebnu pohvalu za najčišći boks. Ne možemo dočekati ovogodišnji županijski sajam.

„Evo, dakle“, rekao je stojeći iza njenih leđa, „malo domaćeg trabunjanja.“

Winona se morala nasmijati. Kako su išli dalje, pokazala mu je redom prostoriju s jahaćom opremom, boks za pranje i spremište sijena. Kad su razgledali sve što su štagalj i arena mogli ponuditi, izvela ga je ponovo na sunce.

„Kako se zovete?“ upitala ga je.

„Dallas. Kao grad. Dallas Raintree.“

„Da li ste spremni ostati barem godinu dana?“

„Naravno. Zašto ne?“

Winona je odlučila. To je, uostalom, bio njezin zadatak. Da donese odluku. Ako se ocu ne bude svidio zbog boje svoje kože, vrijeme je da on promijeni svoje mišljenje. Što je više o tome razmišljala, to joj se više činilo da je njezina građanska dužnost da ga zaposli. Osim toga, nije se moglo reći da se drugi trgaju za taj posao. Ako on može ostati duže vrijeme, zašto ne? „Pričekajte ovdje.“ Okrenula se i vratila u kuću, skinula čizme, otišla u radnu sobu po primjerak ugovora koji je bila sastavila, a potom se vratila k njemu. „Dobit ćete smještaj, hranu i petsto dolara mjesečno. Slažete se?“

Kimnuo je glavom.

Winona je očekivala nešto više — od nepomičnog pogleda i držanja — a zatim se počela uspinjati uz brijeg do kolibe. „Ovuda.“

Došavši na uzvisinu, udarila je prečicom kroz visoku travu i stigla do ulaznih vrata. „Kao što vidite, verandu treba popraviti. Moje sestre i ja smo pospremile iznutra.“ Upalila je svjetlo i ugledala poznati prostor, ali ne na način kako ga obično gleda, kroz sentimentalnu prizmu obiteljske prošlosti, nego onako kako bi mogao dojmiti neznanca. Široke podne daske od cedrovine, oguljene i pune brazgotina od višegodišnje uporabe, mala dnevna soba s nespojivim namještajem — izbljedjela crvena sofa, dvije stolice s visokim naslonima, bakin starinski stolić za kavu — skupljeni oko pocrnjelog kamina; pregrađena kuhinja s aparatima iz četrdesetih godina, drvene plohe te plavo ofarbani stol s hrastovim stolicama. Kroz vrata dnevne sobe vidjela se spavaonica s bijelim krevetom od kovanog željeza. Jedina prostorija koja se nije vidjela s mjesta na kojem su stajali bila je kupaonica, i najbolje što se o njoj moglo reći bilo je da funkcionira. Oštar miris netom korištenog izbjeljivača nije ipak mogao prikriti neugodan miris vlage i

drva koje propada.

„Hoće li ovo biti u redu?“

„Bit će dovoljno dobro.“

Nije mogla prestati buljiti u njegov oštar profil. Njegovo je lice bilo poput razbijena stakla, oštri kutevi i tvrde plohe.

„Ovdje je vaš ugovor. Možete dati svome odvjetniku da ga pročita.“

„Mome odvjetniku, baš!“ Pogledao je u papir, a potom podigao pogled. „Piše da ste vi obećali da ćete me zaposliti, a ja sam se obvezao da ću ostati, zar ne?“

„Upravo tako. Ugovor sklapamo na godinu dana.“ Pružila mu je ugovor i olovku.

Otišao je do stola, sagnuo se i potpisao. „Što hoćete da najprije učinim?“

„Ja zapravo ne radim ovdje. Moj otac i moja sestra vode posao, ali su trenutačno oboje odsutni. Smjestite se pa dođite na doručak sutra ujutro u šest sati. Oni će vam reći što ćete raditi.“

Vratio joj je potpisani ugovor.

Ponovo je primijetila da očekuje nešto više od njega, zahvalu ili pak obećanje da će biti dobar radnik, ali kad je postalo jasno da neće više ništa reći, napustila je kolibu. Dok je silazila niz stepenice i hodala kroz visoku travu prema šljunčanom putu, čula je da je izašao na verandu.

Nije se htjela okrenuti i provjeriti, ali je bila sigurna da je on promatra.

Sestre Grey oduvijek su zajedno provodile petak navečer, a ni danas nije bilo drugačije. Kao i obično, našle su se na maloj večeri u restoranu, a potom su prošetale do taverne. Muškarci koji su dolazili i odlazili iz njihovih života — našli bi se s njima u baru — ali večera je uvijek uključivala samo njih, tri sestre.

Večeras su bile okružene publikom kakva se inače viđa u kasno proljeće. Bilo je tu nekoliko turista, prepoznatljivih po svojoj dizajnerskoj odjeći žarkih boja i sjajnim autima parkiranima ispred ulaza. Mještani su, s druge strane, ispijali limunadu i tiho razgovarali čitajući novine, ne obazirući se na plastificirane jelovnike. Većina ih je naručila čuvenu mesnu štrucu, koja na jelovniku nije bila od ranih osamdesetih.

Winona je dohvatila pomfrit s tanjura svoje najmlađe sestre. „Danas sam zaposlila radnika za pomoć na ranču“, rekla je, pitajući se što bi Vivi Ann rekla da je upoznala Dallasa.

Vivi Ann je podigla pogled. „Šališ se. Tko je on?“

„Iz Texasa je. Rekao je da zna s konjima.“

„Kakav je...“

Winona je dvojila što da kaže, pa je na kraju rekla samo, „Ne znam. Nije mnogo govorio...“

„Ti kauboji“, promrmljala je Aurora.

Vivi Ann nije bila zadovoljna. „Kao da obroci s tatom nisu dovoljno šutljivi. Nisam sigurna da su Travis i on izmijenili više od dvadeset riječi tijekom svih naših zajedničkih obroka.

Vjeruj mi, ti si sretna“, dodala je Winona. „Prema meni, tata je...“

„Nećemo o njemu večeras“, rekla je Aurora odlučno. „Ovo je samo naša večer.“ Pogledala je Winonu prijekornim pogledom.

Platile su račun i izašle.

Hodale su s noge na nogu. Večer je bila topla, nebo ljubičasto.

„Šteta što nam se Luke nije mogao pridružiti“, rekla je Winona, trudeći se da zvuči prirodno. U posljednje vrijeme provela je dosta vremena čineći upravo to: nastojala se ponašati normalno u blizini Vivi Ann.

„Imao je hitan slučaj u Gorstu. Kobila s kolikama.“

Zaokrenule su na obalnu cestu i počele hodati uz more. Odjednom su se upalile ulične svjetiljke, stvarajući žućkast karnevalski ugođaj.

Postupno je pločnik nestao, pretvorivši se u šljunak. Više nije bilo tegla s cvijećem koje su visjele s uličnih lampi, nije bilo trgovaca koji su pokušavali prodati suvenire. Bio je to samo neravan dio ceste koji je vodio do velikog parkirališta. Na strani mora nalazilo se Tedovo brodogradilište za male čamce i uličica koja je vodila do ruševne kuće Gata Morgana. S desna se nalazila Outlaw taverna, uvučena među korovom. Šarene svijetleće reklame za pivo ukrašavale su prozore. Ravni krov bio je obložen mahovinom koja je u snopićima rasla i po prozorskim klupicama. Parkiralište je bilo prepuno olupina kamiona.

Unutra su se probijale kroz poznatu gomilu, prošle kraj biljara I džuboksa, te oko prepariranog grizlija koji je postao maskotom ovoga mjesta. Netko je objesio grudnjak preko njegove ispružene šape. Zbog dima sve je bilo kao u magli. Bend je gromoglasno svirao jedva prepoznatljivu verziju „Desperada.“

Kad su napokon stigle do bara, barmen je natočio tri čašice žestokog pića i postavio ih ispred tri prazne stolice.

„Što kažete na uslugu?“ rekao je Bud.

Aurora se nasmijala i sjela prva. „Zbog te usluge nikad ne propuštamo petak navečer.“

5. poglavlje

Outlaw taverna bila je krcata ljudima koji su redovito dolazili petkom navečer. Dok je bend izvodio razvodnjenu, usporenu verziju pjesme „Mamas Don't Let Your Babies Grow Up to Be Cowboys“, Vivi Ann je sjedila na barskoj stolici i njihala se u ritmu glazbe. Bila je ugodno pripita. Okrećući se na stolici, pogledom je tražila s kim bi mogla plesati, ali nije uspjela pronaći nikoga tko već nije imao para. Aurora i Richard su igrali biljar s nekim prijateljima, a Winona je bila udubljena u razgovor s majorom Trumbullom.

Vivi Ann se upravo htjela okrenuti prema baru kad je primijetila Indijanca kako stoji kraj kase. Svaki bi neznanac bio upadljiv među gomilom mještana, ali ona je bila sigurna da bi ovaj čovjek odudarao od svake okoline. Duge kose, tamne puti i orlovskih crta lica izgledao je poput Daniela Day Lewisa u najavljenom filmu o Indijancima.

Uhvatio je njezin pogled i nasmijao se.

Prije nego što se uspjela okrenuti ili se praviti da ga nije vidjela, krenuo je prema njoj. Htjela ga je izbjeći, ali nije se mogla maknuti.

„Želiš li plesati?“

„Ne baš.“

Nasmiješio se, iako taj smijeh nije ublažio strogost njegova lica.

„Bojiš se. Kužim. Lijepe bijele cure poput tebe se uvijek boje.“

„Ja se ne bojim.“

„Onda dobro.“ Pružio joj je ruku i poveo je na ples. Primijetila je hrapavost njegove kože — toliko drugačije od Lukeove — i posesivnost njegova stiska kad ju je privio u naručje. Način na koji je to učinio iznenadio ju je, a još ju je više iznenadilo blago uzbuđenje koje je osjetila.

„Ja sam Dallas“, rekao joj je, kad se glazba utišala.

„Vivi Ann.“

„Imaš dečka?“ Zato zvjeraš naokolo? Ili se bojiš da se mješta nima neće dopasti da plešeš s Indijancem?“

„Da. Ne. Htjela sam reći...“

„Gdje je on?“

„Nije ovdje.“

„Kladim se da se ponaša prema tebi kao prema lijepoj maloj dragocjenosti. Kao da ćeš

se slomiti bude li pregrub s tobom.“

Vivi Ann je udahnula i pogledala ga. „Otkud znaš?“

Nije odgovorio. Umjesto toga, privukao ju je bliže k sebi i poljubio. Na trenutak — činilo joj se da nije trajalo duže — Vivi Ann je osjetila da se prepušta.

A onda ju je netko odvuкао od Dallasa. Nahrupivši, grupa ju je muškaraca odgurnula u stranu. Ljutito su gundali sebi u bradu, ali je Dallas bio taj koji je zaokupio njezinu pažnju. Bio je potpuno miran, a kad se nasmiješio, pomislila je: *Netko će stradati.*

„Gubi se odavde. Vivi An ne treba smeće kao što si ti.“ Bio je to Erik Engstrom, njezin dečko iz trećeg razreda.

„Prestanite“, povikala je Vivi Ann. Njezin je glas bio poput grmljavine, i izazvao je pažnju svih prisutnih. „Sto vam je?“

„Samo smo te htjeli zaštititi, Vivi“, rekao je Butchie, stišćući šake.

„Vi ste idioti, svi redom. Vratite se svojim stolovima.“

Negodujući, polako su se razišli. Ostala je sama s Dallasom.

„Zao mi je zbog ovog“, rekla je, podigavši pogled. „Stranci rijetko zalaze u ove krajeve.“

„Jasno mi je zašto.“ Smiješeći se kao da se ništa nije dogodilo, nagnuo se prema njoj i prošaptao u njeno uho „Dobar poljubac“, a potom je otišao, ostavivši je samu i uznemirenu ispod vruće rasvjete.

„Sto se dogodilo?“ upitala ju je Winona, dojurivši takvom brzinom da je ostala bez daha. „Vratila sam se iz WC-a i netko je rekao...“

„Plesala sam s nekim. Velika stvar.“

Aurora je prišla bliže. „Tako treba. Vrlo otmjeno.“

Vivi Ann nije znala što da kaže. Osjećala se čudno, poput motora koji se prebrzo okreće. „Ne budi gadura, Aurora.“

„Ja? Nikad. Znam koliko voliš tetovirane muškarce.“ Aurora se smijuljila. „Indijance također.“

„Plesala je s Indijancem?“ Winona je upitala strogim glasom. „S tetovažama? Kako je izgledao?“

„Seksi“, Aurora je odmah dodala.

Vivi Ann je pogledala u stranu, nastojeći izbjeći osudu u Wi noninom pogledu. „Neki Dallas.“

„Kao da ime nešto znači“, rekla je Aurora. „Kakav je bio poljubac?“

„Poljubila ga je?“ zgranula se Winona. „Pred svima?“

Vivi Ann bi se mogla zakleti da se Winona smiješila kad je to rekla.

„Moram nešto popiti“, ispalila je Winona.

Aurora se nasmijala. „Ne sumnjam.“

Kad se Vivi Ann probudila sljedećeg jutra, osjećala se uznemireno, a što je još gore, uzbuđeno. Nakon što je nabacila kućni ogrtač, otišla je u kupaonicu, oprala zube i potom krenula niz hodnik.

Njezin je otac stajao kraj kamina u dnevnoj sobi i promatrao je kako silazi niz stepenice.

Winona je stajala kraj njega, odjevena za posao u plavu haljinu, koja joj je bila tijesna preko prsiju.

„Dobro jutro“, rekla je Vivi Ann, stežući pojas ogrtača oko svog struka.

„Ne sviđa mi se, gledajući iz moje perspektive“, rekao je otac. „To da se moja kći nateže s nekim Indijancem pred Bogom i ljudima.“

Promašila je stepenicu. Znala je, naravno, da će on saznati. U malom gradu poput njihovog, to što je učinila bilo je u svakom slučaju vrijedno trača. Nadala se ipak da će mu stići ispričati svoju verziju. Kakva god ona bila. „Ništa se nije dogodilo, zaista. Reci mu, Win. Govorkanja će ubrzo prestati.“

„Pili su i plesali“, rekla je Winona. „Znaš kako ona očijuka kad je pod utjecajem alkohola.“

„Win!“ uzviknula je Vivi Ann, šokirana sestrinim izdajstvom. „To nije istina...“

„Otpusti ga“, rekao je otac.

„Što to znači, otpusti ga?“ upitala je Vivi Ann.

„Ne možemo ga otpustiti. Potpisao je ugovor.“ Winona je gledala ravno u nju. „Ti si se sinoć ljubakala s našim novim radnikom na ranču.“

Ovo je bilo previše za Vivi Ann. Osjećala se kao da je u brodu koji se puni vodom.

„Stidim se zbog tebe“, uzviknuo je otac.

Vivi Ann je bila potresena zbog takvih grubih riječi. Nikad ih prije nije čula od njega, nikad prije nije mogla ni zamisliti da bi je se on sramio. Godine duboke povezanosti među njima najednom su se učinile krhkima, po prvi put se pitala nije li njegova ljubav ipak uvjetovana, kao što su to njezine sestre običavale govoriti, i sve ju je to plašilo. On je bio kamen temeljac njihove obitelji. Pukotina u njemu bila je nezamisliva.

Dok je pokušavala smisliti što da kaže, netko je pokucao na vrata. Znala je tko bi to mogao biti. „Jesi li mu rekla?“ upitala je svoju sestru.

„Pola grada je bilo tamo, Vivi“, rekla je Winona, i premda je bilo za očekivati da će Winonin pogled biti ljut, Vivi Ann se u jednom čudnom, nestvarnom trenutku, dok ju je hvatala panika, učinilo da se njezina sestra zadovoljno smiješi. I nije odgovorila na pitanje, zapravo ne.

Vrata su se otvorila i na njima je stajao Luke, odjeven u svijetle hlače i kockastu flanel košulju, kao da je došao u uobičajen jutarnji posjet. Ali kosa mu je bila vlažna i nepočešljana.

Prišla mu je s očajničkom željom da se sve što prije razriješi. „Reci im da nije važno, Luke. Ti znaš da se volimo.“ Kako nije ništa rekao, njezina se panika pojačala. „Mi ćemo se vjenčati. Reci tati da se nema razloga brinuti.“

„Vi ste zaručeni?“

Vivi Ann se okrenula prema ocu. „Čekali smo pravi trenutak da objavimo.“

Otac se napokon nasmiješio. „U redu. S ovim je, dakle, svršeno. Naša prva utrka počinje za dva sata i imamo još puno posla. Ja ću razgovarati s našim novim radnikom, i reći mu kako stvari stoje. Bolje mu je da ne zabrlja, ili će dobiti nogu. Briga me za ugovor.“

Čim je otišao, Vivi Ann se odmaknula od Lukea, ali joj on nije htio ispustiti ruku.

„Jesi li mu uzvratila poljubac?“ upitao je.

„Naravno da nisam.“ Primijetila je da ih Winona promatra s drugog kraja sobe.

Podigao joj je bradu. Sekundu prije nego što je ugledala njegovo lice znala je da će ono biti naborano od brige i da će njegove čiste, poštene oči biti obojene sumnjom. Također je znala da će joj vjerovati, zato što je to htio.

„Je li s nama sve u redu?“

„Sve je u redu.“

„Učinila si me najsretnijim čovjekom u gradu.“

Trebao je to biti romantičan trenutak.

Ali ona je već tada znala da je pogriješila.

Winona se morala pokrenuti.

Učinila si me najsretnijim čovjekom u gradu.

Njegova joj se rečenica neprestano vraćala. Vidjela je čitavu tragičnu scenu kao u usporenom filmu. Vivi Ann silazi niz stepenice, iznenađenje na njezinu lijepom licu kad je uvidjela što se događa... otac koji se napokon okomio na Vivi Ann, rekavši joj da ga je osramotila... i onda ulazi Luke, slomljenog srca i očiju zamućenih od sumnje.

Winona mu je željela reći, *Vivi Ann je srcolomka*, htjela je biti uz njega. Čak se usudila

sanjariti o tome, nadati se. I onda...

Mi ćemo se vjenčati.

Nekoliko riječi koje su sve promijenile, koje su povratile sjaj Vivinog ugleda, koje su natjerale oca da se nasmiješi.

Winona je sjedila u dnevnoj sobi, još uvijek okamenjena. Čula je njihov razgovor, iako ga zapravo nije slušala. Mogla je naslutiti o čemu se radi, ne razabirući riječi. Izvan svake sumnje, novopečeni su zaručnici izmjenjivali nježne riječi. O ljubavi, obredu, snovima.

Činilo se da su zaboravili na nju, ili nisu obraćali pažnju. Ona je bila samo još jedan komad namještaja u sobi.

Polako je ustala, namjestila ravnodušan izraz lica i krenula prema njima. Skoro im je čestitala, kad je Luke privukao Vivi Ann u naručaj i poljubio je.

Bilo je to prvi put da ih je Winona vidjela da se ljube, te je zastala.

A onda se ponovo pokrenula, kroz dnevnu sobu, na terasu prema svome autu. Odvezla se velikom brzinom, iznenađena kad je primijetila da joj suze klize niz lice. Nervozno je obrisala suze i skrenula desno.

Nakon jednog bloka, zakočila je i iznenada stala nasred ceste.

Mi ćemo se vjenčati.

Kako tata i Luke mogu biti tako glupi? Za nisu vidjeli da je Vivi Ann odglumila očajanje, i da se rukama i nogama borila da se oslobodi zamke njihova razočaranja?

„Nemoj misliti o tome“, mrmljala je naglas. Morala je pronaći način da zaboravi. Aurora je bila u pravu. Winona je to oduvijek znala. Sestre su važnije od muškaraca. Mora prestati žudjeti za Lukeom, ili će ih to sve uništiti. Ali kako se to postiže? Nikakvo racionaliziranje ne pomaže. Sjeme nezadovoljstva bilo je duboko posađeno u njoj, te je mogla osjetiti kako pušta korijenje.

Satima nakon završetka utrke Vivi Ann je sjedila na ogradi arene i zurila u ilovaču. Posljednja dvadeset četiri sata bila su najgori sati u njenu životu. Tračevi o njezinu sinočnjem ponašanju proširili su se gradom poput požara. Vijest o njezinim zarukama s Lukeom donekle je utišala glasine, ali su je i dalje svi promatrali s podozrenjem, šapćući dok je prolazila.

„Hej.“

Pogledala je ulijevo.

Dallas je stajao na otvorenim vratima štaglja, njegova visoka sjena ocrtavala se na pozadini večernjeg neba boje mandarine. U ponoru današnjeg dana gotovo je zaboravila

na njega. Gotovo.

„Koliko dugo već stojiš ovdje?“

„Dovoljno dugo.“

Spuznula je s ograde i krenula prema njemu.

„Je li ti itko ikad rekao da ne znaš voditi utrke?“

Uzdahnula je. To je dosad već svima bilo jasno. „Jesi li dobio nešto za jesti?“

„Da.“ Podigao je šešir tek toliko da je mogla vidjeti njegove oči. Bile su sive kao zaljev u zimsko doba. Nečitljive. „Dakle, tko će me otpustiti? Ti ili tata?“

Prošao je samo jedan dan, a ona više nije mogla slušati o tom poljupcu. „Sad je 1992., Dallas, ne 1892, Ja sam u nevolji, ne ti.“

„Okaljao sam tvoju reputaciju?“

„Tako nekako. U stvari sam očekivala da ćeš otići nakon fijaska u baru.“

„Sličim li ti ja na nekog tko odustaje?“ Primaknuo se bliže. „Ili si možda mislila da su svi Indijanci nesposobni. Jesu li zato tvoji prijatelji nagnuli na mene nakon što sam te poljubio?“

„Nikoga ne smeta što si ti In... domorodac. Radilo se o meni. Ja sam bila Miss, zaboga. Četiri puta. I svima se sviđa moj dečko. Mogao bi biti bijel poput grofa Drakule i oni bi te svejedno rado izmlatili.“

„Miss, ma nemoj?“ Približio se i nasmijao. „Znači da imaš nekakve posebne talente?“

„Ono što imam je dečko. Zapravo, zaručnik“, ispravila se. „Shvaćaš?“

„Taj zaručnik“, rekao je šaptom, nagnuvši se nad nju. „Zna li on da si mi uzvratila poljubac?“

Vivi Ann ga je odgurnula i krenula prema izlazu doviknuvši preko ramena, „Sutra je nedjelja. Pretpostavljam da ne ideš u crkvu, no mi idemo pa ja ne pravim doručak. To je također jedini dan kad ja hranim konje. Dođi točno u četiri poslije podne ili ću tvoj ručak baciti galebovima.“

Ušavši u kuću, vidjela je da otac čeka na nju. „Super“, pro mrmljala je, skidajući čizme kraj vrata. Sasvim sigurno nije htjela razgovarati sa svojim ocem. O čemu bi uopće mogli razgovarati? O tračevima u gradu? Njenim zarukama? Propaloj utrci? O Dallasu? „Idem spavati, tata. Razgovarat ćemo sutra.“ Spuštene glave krenula je prema stepenicama. Već je bila na pola puta kad je začula njegov glas:

„Drži se podalje od tog Indijanca.“

Nije mu odgovorila, već se nastavila uspinjati. U kupaonici, dok se presvlačila i prala zube, sjetila se njegova upozorenja.

Tog Indijanca.

Čula je promjenu u njegovu glasu kad je to izrekao, odbojnost i predrasudu, i po prvi put u svom životu, ona se stidjela njega.

Premda je to bio dobar savjet.

6. poglavje

Stigao je svibanj prepun sunca. Dužinom obale odvijale su se pripreme za nadolazeće ljeto. Tende su se odmatale, prale i spremale za upotrebu, također i roštilji, a učestali su i posjeti rasadnicima cvijeća. Preko noći osvanuli su šareni cvjetni nasadi na verandama i prozorima kuća. Svi su znali da je to varavo, da je ljeto još daleko, ali nitko nije mario. Nekoliko sunčanih svibanjskih dana pomoći će mještanima da prebrode kišoviti lipanj.

Prvih nekoliko dana Vivi Ana se trudila ignorirati Dallasa. Probudila se ranije nego obično i pripremila doručak, ali se osigurala da ne bude kod kuće u šest sati, kad je Dallas dolazio. Svakog bi jutro ostavila popis zaduženja na kuhinjskom stolu, znajući da će njezin otac taj popis dodatno proširiti, ali do večere (koju je također izbjegavala) ti bi poslovi bili uvijek gotovi. Čak je i otac, koji je strogo sudio o ljudima, morao priznati da Dallas „zna svoj posao.“ Do kraja tjedna, začudo, nitko više nije razmišljao o Vivinom izgredu u taverni. Planovi za vjenčanje isprali su njezinu krivicu.

Ipak, ljudi su još uvijek tračali, upirali prstom u Dalasa kad bi ušao u tavernu ili u trgovinu, ali to više nije bilo važno. Henry Grey ga je prihvatio kao novog radnika na ranču, i to je okončalo svaku diskusiju. Kad bi ga ljudi pitali za Dallasa, on bi rekao. *Vjerovali ili ne, Indijanac zna raditi*, i to je bio kraj.

Vivi Ann je priželjkivala da i ona može sve tako lako zaboraviti.

Upravo je bio u štaglju, ovog sunčanog poslijepodneva, stajao je na vratima metući prašinu, smeće i trunke sijena prema van.

Nije više stigla sakriti da ga je uočila pa se nasmiješila — iako je to više nalikovalo grimasi — i krenula prema njemu.

„Možeš li otići u trgovinu po sirup? Chuck će znati što ti treba dati i stavit će na naš račun. Trebaš li moj kamionet?“

„Imam svoj.“

„Onda dobro“, rekla je u namjeri da ode.

Nasmijao se.

Oklijevala je trenutak a onda je ipak krenula. Učinilo joj se da ga čuje kako se tiho smije za njom, ali se nije htjela okrenuti.

U tom se času na parkiralištu zaustavio veliki crni terenac. Iz njega je istrčalo šest djevojčica koje su se hihotala i govorile sve u jedan glas. Mackenzie John potrčao je

prema njoj. „Jesmo li zakasnili?“

„Ne, sve je u redu. Osedlajte konje. Vidimo se u areni.“

Djevojčice su požurile.

Vivi Ann je čula kako se vrata automobila otvaraju i zatvaraju iza nje. Znala je što to znači.

Julie John je došla do nje pozdravivši je gurkanjem boka u bok. Bila je visoka, lijepa žena plave kose i namještenog osmijeha. „Gdje je on?“

„Tko?“

„Christian Slater. Što misliš tko? *On*.“

Vivi Ann je dobro znala da nema nikakvog smisla glumiti zbunjenost, pa joj je tek malo nakrivila bradu, u željenom smjeru.

Dallas je sad bio kraj spremišta, gdje je utovarivao stugotine cedra u tačke.

„Opa“, Julie je zastala, možda čak i uzdahnula, te rekla, „Pazi se, Vivi.“

„To sam već čula milijun puta u posljednje vrijeme.“

„S pravom. Ja bih se na tvom mjestu pazila. Cijeli grad priča o tvojim zarukama. Svi su mislili da se nikad nećeš skrasiti, no Luke je zaista sjajan momak.“

„Ne trebaš mi to govoriti.“

„Stvarno? Meni je, naime, ta tvoja divlja crta dobro poznata. Sjećaš se kad si bila poludjela za onim iz drugog srednje? Pa onda za onim koji se uvalio u nepriliku radi alkohola na školskoj zabavi? Kako se ono zvao?“

Vivi Ann nije htjela više slušati.

„Samo pazi što radiš. To je jedino što ti želim reći.“

„Hoću. Hvala.“ Vivi Ann je ostavila Julie samu na parkiralištu. Prilazeći štaglju mogla je osjetiti kako je oboje promatraju — Julie i Dallas — ali nijednom od njih nije htjela uzvratiti pogled. Umjesto toga, velikim je koracima ušla u arenu i započela s treningom.

„Imaš dobro držanje, Mackenzie“, rekla je. „Ne podiži pete, sjećaš se? A s tobom ću, Emily, danas vježbati za nastup. Želim da povedeš kobilu. Sjećaš se kako se to radi? Naprije se moraš duboko namjestiti u sedlu... Tako. Sad povuci križa prema natrag...“

Vježbe su se izmjenjivale jedna za drugom, a neprekidna je aktivnost održavala Vivi Ann usredotočenom na posao. Kad je završila s treningom, protrljala je ukočen vrat i otišla kući, gdje je pripravila sos za šagete, ostavila ga da krčka i krenula gore pod tuš.

Upravo si je bila natočila čašu vina, kad je začula kucanje na vratima.

Došao je točno.

Pripremlivši se psihički, otvorila je vrata. „Bok, Dallas.“

Čekala je da nešto kaže, no on je samo stajao i zurio u nju. Bilo je to prvi put da si je dopustila da pogleda u njega, i tad je na njemu primijetila nazubljen, gotovo nevidljiv ožiljak koji se protezao od sljepoočnice do uha. Bio je grbav i neravan, kao da ga je sašila pijana švelja običnom iglom i koncem; nije si mogla pomoći da se ne pita kako se to dogodilo. Ne razmišljajući, prošla je vrhom prsta preko njegova ožiljka. I baš kad ga je htjela pitati što mu se dogodilo, prije nego što je uspjela postaviti pitanje, progovorio je tihim glasom:

„Pazi što radiš, Vivi Ann. Mogao bih ti vratiti.“

Povukla je ruku.

„Sigurna si da želiš prestati?“ pitao je. Čula je podsmijeh u njegovu glasu, i još nešto, što ju je zasmetalo.

Okrenula se i otišla u kuhinju rekavši, „Imaš sos za špagete na štednjaku i tijesto u cjedilu u sudoperu. Posluži se sam.“

Znala je da još uvijek gleda za njom, pa je otišla do telefona i nazvala Lukea, koji se u tili čas javio.

„Hvala Bogu što si nazvala, Vivi“, rekao je. „Poludio sam čekajući da se javiš. Mislio sam... možda...“

„Nema razloga za zabrinutost“, rekla je preoštro. „Jesi li za piće? Moram ispaliti s ovog ranča.“

„Odlično“, rekao je. „Doći ću po tebe u osam. I Vivi, volim te.“

Znala je što je trebala reći, što je on htio čuti, ali to nije bila u stanju izgovoriti. Umjesto toga, prošaptala je, „Požuri“, i poklopila slušalicu.

Polako se okrenula prema Dallasu i vidjela ga kako se smiješi.

„Odlična ideja, Vivi Ann. Otrči što prije svome zgodnom dečku. Izgleda poput luksuznog psića koji voli biti na uzici. Pitam se može li on zadovoljiti tvoju žudnju?“

„Ja ne žudim ni za čim.“

Znala je da je to laž.

I Dallas je znao, također.

Outlaw taverna je pod tjednom bila tiha. Nekoliko stalnih gostiju upalih očiju sjedilo je na barskim stolicama i ispijalo svoja pića. Većina ih je pušila. U pozadini je par starijih žena dugih i kovrčavih frizura igralo biljar. Nekoliko je Indijanaca stajalo u pozadini kraj vratiju WC-a, pili su pivo. Iz džuboksa se orila stara Elvisova pjesma.

Vivi Ann je dopustila da je Luke odvede do jednog od malih drvenih lakiranih stolova lijevo od šanka.

„Hoćeš margaritu?“ upitao je.

Kimnula je odsutno glavom i dodala, „S ledom. Bez soli.“

Kad je otišao po piće, uzdahnula je, pokušavajući slušati glazbu, ali se nije mogla osloboditi Dallasovih riječi. One su joj bubnjale u glavi, neskladno i glasno.

Pazi što radiš, Vivi Ann...

Mogao bih ti vratiti.

Kao prizvan njenim mislima, Dallas je ušao u tavernu. Pogledi su im se susreli kroz zadimljen interijer, a Vivi Ann je načas zadržala dah.

Onda se vratio Luke, i zaklonio pogled prema Dallasu.

„Evo, izvoli“, rekao je, stavljajući blijedozelenu margaritu na klimavi stol. „Pogledaj koga sam sreo da igra biljar.“

Winona se pojavila iza njegovih leđa. „Hej, Vivi Ann.“

Bilo je nečeg u Winoninom glasu, neka kiselost koja je pobuđivala zabrinutost, ali Vivi Ann se nije time zamarala. Istini za volju, Winona se u posljednje vrijeme ponašala kao gadura, a Vivi Ann više nije imala volje nagađati čime je to izazvala. Osim toga, ionako je mogla razmišljati jedino o Dallasu.

Nagnula se da pogleda prema vratima, no njega više nije bilo.

Preletjevši očima tavernu, uvidjela je da ga zaista nema.

Ustala je. „Trebam uzeti nešto iz torbice. Ostavila sam je u autu. Odmah ću se vratiti.“

„Mogu ti je ja donijeti.“

„Nemoj. Ostani i razgovaraj s Winonom. Znam koliko se sviđate jedno drugome.“

Potapšala ga je po ramenu kao da zaista jest umiljato psetance.

„Vraćam se za sekundu.“ Nije htjela pogledati u Winonu, koja se još više mrštila.

„Okay, požuri“, kazao je Luke.

Osjećala se krivom, ali se istovremeno nije mogla obuzdati, te je istrčala iz taverne. Parkiralište je bilo prazno.

Nije čekao na nju.

Potrčala je na cestu i vidjela ga. Bio je na uglu kraj Myrtijine slastičarnice. Nakrivio je glavu na trenutak kao da nešto osluškuje, a potom je zamaknuo u tamnu uličicu.

„Zaustavi se, Vivi“, rekla je naglas. „Stvorit ćeš si probleme.“ No kad je Dallas krenuo, ona ga je slijedila, zaostajući dovoljno za njim kako je ne bi čuo. Ta je uličica bila

jedno od rijetkih mjesta u gradu na kojem nikad prije nije bila, čak ni kao dijete. Bila je uska i mračna, a zatrpana smećem: limenke piva, prazne boce, opušci. Kad je došla do kraja, zaustavila se i ogledala oko sebe.

Klimavi bungalov Cat Morgan stajao je na rubu obale. I dvorište i kuća bili su neuredni. Razbijeni prozori bili su slijepljeni ljepljivom trakom, a ulazna su vrata bila naherena. Mahovina se razrasla po krovu i prekrila dimnjak. Tijekom vremena Vivi Ann je čula svakojake šokantne priče o tome što se sve događalo u toj kući.

Iznutra je odzvanjala glasna muzika, neka žestoka *heavy metal* stvar, koja je Vivi Ann bila nepoznata. Kroz prljave prozore mogla je vidjeti ljude kako plešu.

Dallas je otišao do ulaznih vrata i pokucao.

Vrata su se naglo otvorila i Cat Morgan je izašla. Nosila je korzet od crnog baršuna koji je isticao njene velike grudi i uske crne traperice ugurane u srebrne kaubojske čizme. Kosa boje bakra s krupnim kovrčama uokviravala je njeno jako našminkano lice, a oko ruke je imala tonu srebrnih narukvica.

„Hej“, rekao je Dallas.

Cat je nešto rekla što Vivi Ann nije mogla čuti, a onda mu je pokazala da uđe. Vrata su se treskom zatvorila za njima.

Vivi Ann je pričekala trenutak. Kad je postalo izvjesno da Dallas neće izaći, vratila se u ljepši dio grada. Za manje od tri minute bila je opet u taverni, i sjedila nasuprot Lukeu i Winoni.

Spašena. Kao inače.

„Htio sam razgovarati o našem vjenčanju“, rekao je Luke. „A sad smo svi tu. Je li ovo pravi trenutak?“

Namjestila je osmijeh. „Naravno, Luke. Razgovarajmo o vjenčanju.“

„Kažem ti, Aurora, nešto nije u redu.“

„Šališ se. Evo što nije u redu, Win: ti si idiot. Usprkos svom genijalnom mozgu nisi shvatila što ti se dogodilo pred nosom. Tvoja se najmlađa sestra zaručila s čovjekom koga voliš.“

„Nikad nisam rekla da ga volim.“

„A ja pak nikad nisam rekla da je moj muž dosadan, ali ti si to znala, baš kao što i ja znam što govorim.“

Winona se naslonila i odgurnula nogom ljuljačku na kojoj su sjedile na terasi Aurorine kuće. Stari su lanci zaškripali pri pokretu.

„Ona ga ne voli, Aurora.“

„Pa, što namjeravaš poduzeti?“

„Što bih uopće mogla poduzeti? Sve je gotovo.“

„Nije gotovo dok nije gotovo. Sve što trebaš učiniti jest reći Vivi Ann istinu. Ona će to prekinuti. Neće se udati za njega. Garantiram.“

Winona je zurila u sestrin vrt pun sjena. Bilo je deset sati navečer i većina susjednih kuća bila je u mraku. Mještani se u proljeće rano povlače. „Dakle, jedino što moram učiniti jest priznati da volim čovjeka koji misli da sam dobra odvjetnica i dobar prijatelj, te reći svojoj prelijepoj mlađoj sestri da je moja sreća važnija od njene, i napokon — kao šlag na torti moga poniženja — reći ocu da nećemo dobiti Lukeovu zemlju po ženidbi jer se u sve umiješala jedna Winona.“

„Ako tako postaviš stvari...“

„Ali stvari stoje tako. Možda sam mogla nešto učiniti na početku. Priznajem da sam zabrljala, ali sad je prekasno. Moram se s tim pomiriti.“

„A možeš li se prestati ponašati kao gadura? Mislim, dok se miriš sa situacijom?“

„Nisam se ponašala kao gadura.“

„Stvarno?“ Trayna je rekla da si se neki dan izderala na nju. Prošle nedjelje poslije crkve nisi ni pogledala Lukea i Vivi Ann.

A onda si propustila banket poslije utrke oko bačvi. Ljudi će početi primjećivati.“

Winona je uzdahnula. „Znam... Ja bih željela...“ Nije čak znala ni kako da izrazi te svoje nove želje. Bile su mračne i bilo ju je stid zbog toga. Jer ona nije jedino željela da ju Luke iznenada zavoli. To više nije bilo dovoljno. Htjela je nauditi Vivi Ann, htjela ju je prisiliti da shvati to bar jednom — kako se osjeća onaj koji gubi.

„Radi se o nama, Win“, rekla je Aurora tihim glasom, pose žući za njenom rukom.

„Sestre Grey. Ne možeš dopustiti da Luke postane važniji od nas.“

„Znam“, rekla je, i to je bila istina. Ona je bila svjesna kako stvari stoje, znala je što treba učiniti. Ali to nije mogla učiniti, a svi jest o tome je bila jednako bolna kao i sve ostalo. Nikad se nije znala kontrolirati. Prije se to odnosilo na previše hrane i premalo vježbanja. No, ovih su dana njezine emocije bile van kontrole jednako kao i njezini porivi. Ponekad, kad bi se usred noći uhvatila u priželjkivanju kakve grozne tragedije koja bi mogla zadesiti Vivi Ann (ne smrt ili takvo što, ali nešto toliko loše zbog čega bi je Luke ostavio), pitala se što je sve kadra učiniti. „Samo promatraj Vivi Ann, dobro? I vidjet ćeš da ona ne voli Lukea.“

„Ah, Win“, rekla je Aurora. „Ti kao da ne razumiješ. Radi se o tome da on voli nju.“

„Ne bi je volio da zna istinu.“

Aurora se zagledala u nju; čak je i pri blijedom svjedu na terasi izgledala zabrinuto. „Nećeš učiniti nešto glupo, zar ne?“

Winona se nasmijala. „Ja? Ja sam najpametnija osoba koju poznaješ. Ja nikad ne činim ništa glupo.“

Aurora se istom opustila. „Hvala Bogu. Počela si zvučati zabrinjavajuće.“

„Dovoljno me dobro poznaješ“, rekla je, no puno kasnije, kad je bila sama kod kuće, razmišljajući opet o taverni, sjećajući se kako je Luke gledao u Vivi Ann, Winona se također zabrinula, zabrinula se zbog toga što bi jednog dana mogla učiniti.

Gledajući iz dnevne sobe, Vivi Ann je mogla vidjeti dvorište, štagalj i obližnji pašnjak. Na ružičastom svjetlu ranoga jutra sve je izgledalo meko i pomalo nestvarno.

Govorila je samoj sebi da se ne događa ništa posebno, ona kao i obično postavlja stol za doručak, i zapravo ne gleda kroz prozor iščekujući Dallasov dolazak, no kad ga je ugledala, shvatila je da se samo zavaravala. Namjestivši neutralan izraz lica, otvorila je vrata. „Hej“, rekla je, brišući ruke ružičastom krpom. Bio je to prvi put da je ostala kod kuće u vrijeme doručka i premda je to učinila, ostala, znala je da griješi.

Pazi što radiš, Vivi Ann.

„Hoće li prokleta vrata ostati otvorena cijelo jutro?“ uzviknuo je njen otac, dolazeći iza nje.

„Udi Dallas. Sjedni“, rekla je, vodeći ga do stola.

Vivi Ann je najveći dio života jela doručak u tišini. Njezin otac, kao ni većina kauboja, nije bio razgovorljiv, ali jutros joj je to smetalo. Znala je da ju Dallas promatra kad je rekla, „Sljedeća utrka se približava. Trebat će poslati letke.“

„Mogu ja“, rekao je Dallas. „Samo mi daj spisak.“

Kimnula je glavom. „E da, curi u spremištu...“

„Jučer sam to popravio.“

Pogledala ga je iznenađeno. „Ali to nije bilo na popisu poslova.“

„Zašto misliš da znam čitati?“

Otac je nešto promrmljao na to, nešto prezrivo, te nastavio čitati svoj časopis.

Prisilila se da ne gleda u Dallasa, već je svoj pogled uputila prema ocu. „Možeš li danas sa mnom u Sequim?“

„Imam puno posla, Vivi“, odgovorio je, režući svoj odrezak. „Šest konja za podavanje. Zadnji je negdje prema Quilceneu. Opet spašavaš nekog konja?“

Potvrdila je kimnuvši glavom.

„Ja ti mogu pomoći“, rekao je Dallas.

„Ne, hvala. Moj zaručnik će mi pomoći“, odgovorila je.

„Kako ti kažeš.“

Ustala je od stola i krenula prati suđe. Kad je bila gotova, obojice više nije bilo i kuća je opet bila prazna.

Sljedećih pet sati radila je neumorno: držala satove, trenirala Jurikinu kobilu, i sastavljala letke. U pola dvanaest vratila se kući, napravila ručak, pola je ručka umotala i stavila u košaru, drugu polovicu je ostavila na stolu za Dallasa. Potom je iz kuhinje nazvala Lukea koji se odmah javio na telefon.

„Hej, rado bih te danas kidnapirala“, rekla je. „Moram spasiti jednog zlostavljanog konja u Seguiu. Možemo napraviti piknik na plaži.“

„Do vraga. Da si barem zvala malo prije. Upravo sam se dogovorio da ću otići do Winslowa. Njihova ždrebica šepa.“

„Dakle, ništa?“

„Žao mi je. Ali ostaje naš dogovor za večeru, zar ne?“

„Naravno.“

„Vidimo se u sedam.“

Spustila je slušalicu i izašla. Stojeći na terasi, vidjela je kako je Dallas usmjerio traktor prema njoj. Kad ju je vidio, osmjehnuo se, i ona je znala da je očekivao da će doći po njega.

„Nemam drugog izbora“, rekla je naglas samoj sebi. „To je samo posao.“

Prešla je preko parkirališta i zastala pored traktora.

„Ispalo je da ipak trebam tvoju pomoć da odemo po onog konja“, rekla je. Ne čekajući njegov odgovor, otišla je do kamioneta. Deset minuta kasnije, nakon što je pričvrstila prikolicu za konje, potrubila je nestrpljivo.

Čim je sjeo na suvozačevo mjesto, nagazila je na papučicu gasa i krenuli su.

„Znaš li utovariti plahog konja?“ upitala ga je nakon dosta vremena.

„Znam.“

Milje su prolazile u tišini.

Dolazili su u Sequim kad je on ponovo progovorio. „Tvoj prvi zgoditak je bio šala. To znaš, zar ne?“

Vivi Ann nije znala što je od njega očekivala: glupe seksualne aluzije ili nježno udvaranje. Možda čak komentar o Lukeu. Ali ovo... Namrštila se. „Čula sam. Više puta. No, ne mogu se pohvaliti da mi je netko pokušao pomoći.“

„Ja ću ti pomoći. Tvoje su nagrade bile preskupe, bilo je previše rundi, a ulaznice su

pak bile prejeftine. Najviše od svega, ne proširuješ popis posjetitelja. Treba ti više stalnih. Ja bih također mogao podučavati hvatanje lasom, recimo utorkom navečer. Ne bi trebala puno toga promijeniti. Glavno je da se ljudi naviknu dolaziti ovamo. Glasine se brzo šire.“

Odmah joj je bilo jasno kako bi to moglo funkcionirati, trebala se sama dosjetiti. „Kako ti to znaš?“

„Radio sam na Poe ranču. Imali smo šesto ili više ekipa za zgoditak.“

„I ti bi to mogao? Mogao bi podučavati hvatanje lasom?“

„Trebam konja.“

„To nije problem.“

Vivi Ann se zagledala u polja uzduž ceste, razmišljajući o tome kako se stvari mogu brzo promijeniti.

„Hvala“, rekla je nakon nekog vremena. Trebala je možda još nešto reći, no nije znala što, a činilo joj se da je njemu ionako svejedno.

„Čudi me da ti to netko već nije rekao.“

Došla je do ceste Deer Valley i usporila, čekajući da skrene lijevo. „Ljudi me ne shvaćaju ozbiljno. Misle da sam neka barbika. Duga plava kosa i plastična, prazna glava.“

„To objašnjava Kena u svijetlim hlačama.“

Nije mogla suzdržati smijeh, ali je taj smijeh trajao samo dok nije rekao, „Ja ne mislim da si praznoglava.“

Pogledala ga je iznenađeno, a potom je skrenula pogled.

„Hvala“, rekla je, skrenuvši prema brežuljku i mijenjajući brzinu. Stari kamionet s prikolicom se zatresao i zastenjao prije nego što je nastavio u novoj brzini.

„Koliko si konja dosad spasila?“

„Deset ili jedanaest, mislim. Prvoga kad sam imala dvanaest godina.“

„Zašto?“

Opet se iznenadila. Nitko je to nikada nije pitao. „To je bilo one godine kad mi je umrla mama.“

„I to ti je pomoglo?“

„Malo.“ Usporila je na izrovanoj cesti punoj rupa, koja je vijugala kroz guštaru divovskih zimzelena. Polako manevrirajući oko najveće rupe, stigli su do čistine na kojoj se nalazila lijepa kućica, štagalj sa četiri boksa i mali ograđeni pašnjak. Tamo se zaustavila. „Društvo za zaštitu životinja pronašlo je ovog uškopljenog konja u vrlo

lošem stanju pa je dopremljen ovamo. Nadam se da su ljudi koji su mu ovo učinili sada u zatvoru. Whitney Williams — ona je vlasnica svega ovog — je na poslu, ali zna da ćemo doći.“ Uzela je uzde iz stražnjeg dijela kamioneta i krenula prema štaglju. „Čekaj me ovdje.“

U štaglju je bilo prašnjavo i mračno. Kraj zadnjeg boksa je zastala. Crnog konja je jedva razabirala, vidjela je samo njegove žućkaste zube i bjeloočnice. Uši su mu bile spuštene prema natrag, dahtao je i puhao.

„Polako, dečko“, rekla je Vivi Ann otvorivši vrata boksa i zakoračivši oprezno prema naprijed. Konj se propeo i počeo ritati prednjim kopitima.

Spretno se maknula u stranu i pričvrstila mu uzde, a njegova su kopita udarala o drvena vrata.

Trebalo joj je još narednih četvrt sata da iz vlažnog, smrdljivog boksa preplašenog konja izvede na sunce. I tad je napokon vidjela ožiljke. Gdjegod da su ga bičevali ili dovoljno duboko zarezali, izrasla je bijela dlaka.

„Prokletstvo“, promrmljao je Dallas stojeći kraj nje.

Vivi Ann je osjećala kako joj naviru suze pa ih je pokušala suspregnuti prije no što Dallas vidi njenu slabost. Bez obzira na to koliko puta to činila, uvijek joj je bilo teško gledati ranjene konje. Mislila je na Clementine, i na to kako ju je spasila, kad je njoj bilo potrebno spasenje, a sama pomisao na to kako ljudi mogu biti okrutni, slamala joj je srce. Pokušala je pogladiti konja po baršunastoj njušci, ali on je odskočio od njezina dodira, njegove su se oči zakolutale. „Utovarimo ga pa idemo odavde.“

„Ako te to toliko uzrujava, zašto to činiš?“ upitao ju je Dallas nešto kasnije, kad su ponovo bili na cesti.

„Trebam li ih pustiti da pate zato što je to za mene bolno?“

„Ne bi bila prva.“

„Ovaj konj — zove se Renegade — bio je prvak pred samo četiri godine. Vidjela sam njegovu pobjedu toga dana. Bio je sjajan. A sad kažu da ga se više ne može jahati. Htjeli su ga uspavati prije nego što nekome naudi. Kao da je on kriv što je postao nasilan.“

„Bol može promijeniti ćud.“

„Zvučiš kao da znaš o čemu govoriš.“

Spustio je glas. „Mogao bi te povrijediti.“

„Znam se brinuti za sebe.“

„Znaš li?“

Iznenada joj se učinilo da više ne razgovaraju o konju.

Usredotočila se na cestu i nije više govorila sve dok nisu stigli kući i istovarili Renegade. „Večera će malo kasniti“, rekla je, nakon što je pustila konja na pašu iza štaglja. Znala je iz iskustva da konji poput Renegadea moraju biti sami. Ponekad su bili toliko ranjeni da više nisu mogli trčati u krdu.

Dallas joj je prišao. „Ne brini se za mene. Vodim Cat Morgan na večeru.“

„U redu.“ Zakoračila je prema natrag, uvjeravajući samu sebe da nije razočarana. „Najbolje je da uđem u kuću.“ Ali nije se pomaknula. Nije bila sigurna zašto sve dok joj se on nije približio. Na trenutak je pomislila da će je poljubiti, i usprkos svemu, željela je da to učini, ali on joj je samo šapnuo u uho, „Oboje znamo da Cat nije ona koju želim.“

7.poglavlje

Nakon večere u restoranu Waves, Vivi Ann i Luke su se odvezli kući. Noćni zvukovi ranog lipnja lebdjeli su posvuda, ulazeći kroz otvorene prozore njihova kamioneta — brektanje motora čamaca koji su cijeli dan plovili Kanalom, smijeh djece koja su se igrala u parku na obali, lavež pasa. Toliko se toga događalo oko njih što je moglo nadvladati tišinu u kamionetu, ali Vivi Ann je primijetila svaku stanku, svaki udah. Tjednima nakon što su ona i Dallas spasili Renegade osjećala je kao da je njezin život na neki način obustavljen, kao da je opasnost blizu a ona mora biti stalno na oprezu. U njoj je rasla napetost, ključalo je.

Pogledala je Lukea, a osmijeh koji joj je uputio bio je upravo onakav kakav bi trebao biti muški osmijeh: jasan i iskren. Trebao ju je potaknuti da mu uzvрати smiješkom, da kaže nešto romantično, ali što je duže gledala u njegove oči, to se osjećala zarobljenijom. Cijeli njezin život s njim iznenada se našao ovdje u ovom kamionetu, a izgledao je malen i skroman. Ni izbliza sličan životu o kojem je sanjala. Ona je žudjela za strašću i vatrom i magijom. Možda je pogriješila što nije spavala s Lukeom. U početku se susprezala jer je on bio ozbiljan a ona nije, a nije željela da se zbog seksa uhvati u klopku lažne ljubavi, ali sad je svejednako bila u klopci. Najveća ironija u svemu bilo je njegovo uvjerenje da je nedostatak intimnosti među njima zapravo znak ljubavi, neki njen dokaz. Da je seks s Lukeom bio sjajan, možda bi je to ponijelo, možda bi se bila zaljubila...

I prestala bi razmišljati o Dallasu.

Čim su se parkirali pred kućom, izašla je iz kamioneta i krenula prema njemu. „Želim da te želim. Luke. Odmah sada.“ Htjela je jednostavno reći *Želim te*, ali bilo je prekasno da povuče ono što je rekla.

Priljubila se uz njega i počela se pohotno izvijati, skinula je bluzu i bacila je sa strane. „Dođi, Luke...“, pozivala ga je. „Daj da poludim.“

Poljubio ju je strastveno, a onda se odmaknuo. „Ne želim da nam prvi put bude ovako. Idemo k meni.“

Vivi Ann je zapljusnuo val razočaranja. Svo to ljubljenje i na kraju, ništa. Dogodilo se upravo ono što je i očekivala: ovaj zgodan, dragi čovjek nikad neće zapaliti vatru u njoj. Prisilno se nasmiješila. „Imaš pravo. Prvi put treba biti posebno. Ružine latice i svijećnjaci.“ Dignula je bluzu s poda i ponovo je odjenula. „I to ne nakon što sam

popila previše vina.“

Zagrlio ju je i otrpao do kuće. „Morat ću bolje paziti na tebe. Dvije čaše su tvoj limit.“
Kladim se da se ponaša prema tebi kao prema lijepoj maloj dragocjenosti.

Nije mu mogla ništa odgovoriti, ali kad su stajali na terasi pred vratima i kad ju je Luke poljubio za laku noć, jedva je susprezala suze.

„Što ti je, Vivi?“ pitao je, odmaknuvši se od nje. „Znaš da sa mnom možeš o svemu razgovarati?“

„Samo sam umorna. Sutra će sve biti bolje.“

Prihvatio je njezin odgovor i ponovo je poljubio za laku noć. Uzdahnuvši, gledala ga je kako ulazi u svoj kamionet i odlazi. A onda je ušla u kuću i uspela se stepenicama do svoje spavaće sobe.

Tamo se zagledala preko puta u ranč, vidjela je mjesečinu na krovu štaglja. Taman se htjela okrenuti od prozora kad joj je za oko zapelo nešto bijelo. Kaubojski šešir.

Dallas je stajao na tratini blizu štaglja i gledao u nju. Vidio je kad je skinula košulju.

Maknula se od prozora i otišla u krevet, ali dugo nije mogla zaspati.

Jednog sunčanog poslijepodneva sredinom lipnja Winona je primila telefonski poziv koji je priželjkivala. „Winona?“ rekao je. „Moram s tobom razgovarati o Vivi Ann. Možemo li se naći večeras na ranču? Bit ću u štaglju poslije sedam.“

Uspjela je nekako odraditi preostali dio radnog vremena, pišući iskaze, čitajući ugovore o nekretninama, primajući stranke, premda na trenutke nije bila prisutna, jer je razmišljala o telefonskom razgovoru.

Konačno će prekinuti s njom.

A onda će doći k njoj po utjehu.

Kad je posljednja stranka otišla i Lisa zaključala ured, Winona se uspela stepenicama do svojeg derutnog stana. Ovdje gore, daleko od očiju javnosti, njezine je podove trebalo prelakirati, tapete su se bile oljuštile otkrivajući vodene mrlje, a mnoge su porculanske instalacije bile hrđave. Ne obraćajući pažnju na sve to, pomno je odabrala odjeću odjenuvši dugu tuniku od velura i traperice. Nakovrčala je kosu, učvrstila je lakom i pustila da pada preko ramena. Kad se dotjerala najbolje što je mogla, izašla je iz kuće i odvezla se do ranča iznenadivši se kad je vidjela da je parkiralište prepuno kamiona s prikolicama.

Pronašavši slobodno mjesto u blizini djedove kolibe — kraj Daliasova starog Fordova kamioneta — uputila se dugom travnatom stazom do štaglja.

Unutra je naišla na veliku gužvu: više je ljudi galopiralo na velikim mišićavim konjima

i hvatalo lasom trčeće junce; dječaci su vježbali na umjetnim juncima; žene su na tribinama pričale, pušile i pile pivo. A u centru svih zbivanja bio je Dallas Raintree, koji je očigledno vodio program. Upravo je podučavao jednog čovjeka kako upravljati lasom.

Pronašla je Lukea u gledalištu. „Sto je sve ovo?“

Otpio je gutljaj piva. „Dallas vodi seminar o hvatanju lasom. Traje već satima. Trideset pet dolara po osobi.“

Winona je bacila pogled na arenu, izbrojila muškarce na ko njima i dječake koji su vježbali na umjetnim juncima, te pomnožila. „Opa.“

„Svi prisutni su se već prijavili za sutrašnji zgoditak“, dodao je. „A žene žele utrku oko bačvi sljedeće subote.“

Sjela je kraj Lukea, približivši mu se koliko se najviše usudila. Sjediti kraj njega nije bilo baš mnogo, ali je bilo jedino što je imala ovih dana. „Iznenadila sam se kad si nazvao. U posljednje vrijeme bio si toliko zaokupljen s Vivi Ann da nisi imao vremena za mene.“ Nadala se da nije zvučala ogorčeno.

„Žao mi je. Baš sam htio s tobom razgovarati o Vivi Ann. Nadam se da je to u redu, ali ću razumjeti ako me odbiješ. Znam što je sestrinski kodeks.“

„Ne, u redu je. Vivi Ann zna da smo bili prijatelji prije nego što ste se vas dvoje zaljubili. Zapela je samo kratko na teškoj rečenici. „Dakle, reci mi što te muči?“

„Vivi Ann se ponaša čudno u posljednje vrijeme.“

Naravno da se ponaša čudno. Ona te ne voli.

Okrenula se prema njemu i uočila bol i zbunjenost u njegovim očima, i bilo joj je teško zbog njega. Luke nije bio partner za Vivi Ann, koja se odnosila prema ljubavi kao da je od kamena, a prema srcima kao da su od stakla. Uzela je njegovu ruku. Srce joj je ubrzano lupalo. Iznenada joj se učinilo da se pojavio otvor, pukotina u odnosu između Lukea i Vivi Ann. „Volim svoju sestru. Bilo bi nemoguće ne voljeti je. Ona je poput sunčevog svjeda, ali... ona je također sebična. Tvrdoglava. Njoj nije do toga da se skradi. Možda se boji. Ili naprosto nije spremna.“

„Ponekad mi je teško povjerovati da me zaista voli“, rekao je.

„Njezine su emocije prozirne. Ako te voli, nećeš se morati mučiti da to saznaš.“

Luke nije čuo upozorenje u Winoninim riječima. „Trebao sam onu večer reći >kud puklo da puklo< i odvesti je u travu i voditi ljubav s njom.“

Winona nije razumjela. „Htjela je seks u travi?“

„Točno ispred kuće. Ali me nije htjela gledati u oči. Izgledala je... divlje. Nisam trebao

brinuti o svemu tome, zar ne? Ja je volim i trebao sam joj to pokazati.“

Winona je osjetila kako se njena nada gasi; sasušila se iznutra i smanjila. Luke joj se nije obratio radi utjehe. Ništa se nije promijenilo. Vivi Ann se mogla grozno ponašati prema njemu, no on ju je svejedno volio.

„Da. Svakako.“

„Naime, koga briga bi li nas tko vidio? Mi smo ljubavni par.“

„Dakako“, rekla je tupo, žaleći što ju je uopće nazvao. „Zapravo, tko bi uopće mogao gledati?“

Kako je to rekla, u oči joj je upao Dallas.

U subotu u zoru, dok su Dallas i otac skupljali junce sa stražnjeg pašnjaka, ljudi su se počeli slijevati u Water's Edge. Do službenog početka natjecanja u jedanaest sati prijavilo se gotovo tristo timova. Vivi Ann je započela svoj dan daleko prije izlaska sunca i nije se zaustavila do kraja utrke.

Konačno, nakon što je zadnja runda završila i pošto su se podijelile nagrade, uzela je čašu limunade iz frižidera i naslonila se na ogradu kraj štaglja.

Na parkiralištu je vladala velika gužva. Kauboji i njihove obitelji bili su zauzeti utovarivanjem konja, pospremanjem opreme, sklapanjem stolica. Vijugava kolona kamioneta s prikolicama krenula je prema gradu.

Današnji je zgoditak bio više nego uspješan. Zapravo, to zvuči isuviše obično. Bio je trijumfalan. Prema zadnjem obračunu zaradili su znatno više od dvije tisuće dolara. A to ne uključuje profit od prodaje hrane i pića na šanku.

Winona joj je prišla s leđa. Ispijajući dijetnu CocaColu iz plastične čaše, rekla joj je, „Ti me izbjegavaš.“

„Zašto i ne bih? Ponašala si se kao prava gadura u posljednje vrijeme. Bi li te ubilo da mi čestitaš? Današnji zgoditak je nadmašio sve dosad.“

„Ja bih ti sve to bila rekla... da me nisi izbjegavala.“

„Ja te ne izbjegavam. Samo ne želim čuti.“

„Čuti što?“

„Znaš ti dobro.“

„On te voli“, rekla je Winona tiho, „i možda ne vidi da nešto nije u redu, ali ja vidim.“

Bile su to upravo one riječi koje je Vivi Ann izbjegavala. „Udajem se za njega, zar ne?“

„Točno. A zašto se udaješ?“

„Da li me to pitaš kao njegova prijateljica ili kao moja sestra?“

„U čemu je razlika?“

„U mnogo čemu.“

Prihvatajući da razlika postoji, rekla je, „*Okay*. Dopusti mi da budem tvoja sestra na minutu. Tiče se Dallasa. Zabrinuta sam zbog...“

„Ti se uvijek brineš.“ Vivi Ann se odmaknula od ograde. „Moram ići, Win. Ova strka uznemiruje životinje.“ Gotovo je jurnula u štagalj, uronivši u njegovu svježju, sjenovitu prisnost. Tu se mogla opustiti. Išla je od boksa do boksa i kraj svakog se malo zaustavila da bi pozdravila i pomazila konja. Kad je stigla do Clem, otvorila je vrata i ušla unutra. Naslonila je čelo na meki vrat svoje voljene kobile. „Ona ima pravo, Clem, nešto nije u redu i ja ne znam što da činim.“

Kobila je zadovoljno zanjštala i nježno dotaknula njeno bedro. Vivi Ann je počela njene uši i prošaptala, „Imaš pravo, djevojko. Učinit ću što treba.“

Potom je izašla iz štaglja, navukla zasun i krenula u sumrak.

Renegade je galopirao divlje amotamo po tratini blizu štaglja.

„Stooj“, viknula je prilazeći mu. „Sve je u redu. Natjecanje je završilo. Uskoro će se sve utišati.“ Htjela ga je pogladiti po svilenom vratu, ali se on uspravio i odjurio. „Ne boj se, momče“, rekla je, pokušavajući ga umiriti svojim glasom.

„Ne mogu te izbaciti iz glave“, rekao je Dallas mekim glasom s leđa.

Okrenula se. To je bilo ono što je tražila, zašto je bila ovdje, iako si to dosad nije htjela priznati. Podigla je bradu samo malo, iščekujući...

Poljubac je nadmašio sve što je dotad iskusila. Podigao ju je u zrak i zavrtio te sunovratio na zemlju. Pripila se uz Dallasa kao što se nikad nije privila ni uz jednog drugog muškarca u svojoj odrasloj dobi, kao da je on može spasiti.

„Vivi Ann!“

Čula je kao da netko doziva njeno ime iz podmorja, iz daljine. Ponovilo se još jednom prije nego što se vratila u stvarnost.

„Moram ići“, rekla je, odgurnuvši Dallasa od sebe.

Zgrabio ju je za lakat i privukao k sebi. „Želim te“, rekao je tihim glasom. „A i ti želiš mene.“

Istrgnula se i otrčala prema kući. Na parkiralištu je sreća obje sestre, te Richarda i Lukea; svi su je čekali.

„Evo te“, rekla je Winona gledajući je ispitivačkim pogledom. Je li tražila Dallasa? Je li štogod posumnjala?

„Mislili smo da bi bilo lijepo da proslavimo današnji uspjeh.“

„Oh“, rekla je Vivi Ann, trudeći se izgledati ležerno. „Zvuči super.“

Kasnije, oko jedan sat ujutro, Vivi Ann je sjedila na gornjoj stepenici terase, i njezine sestre svaka s jedne strane. Bila je malo pripita, ali na žalost nedovoljno da bi omamila svoju svijest. „Tko želi čistu tekilu?“

„Ne, hvala“, rekla je Aurora. „Moram ići kući. Richard je rekao da će me čekati.“

„Win? pitala je Vivi Ann. „Što je s tobom?“

„Šališ se? Ja sam gotova.“

Vivi Ann se nagnula prema natrag naslonivši se na ruke i zagledala u noćno nebo. Na uzbrdici ponad štaglja upalilo se svjetlo, mala zlatna krijesnica usred tame.

želim te... I ti želiš mene.

Okrenula se prema Aurori, koja je još uvijek sjedila kraj nje, i proučavala ukrase na njenim žarko crvenim noktima. „Aurora, po čemu si znala da je Richard onaj pravi?“

Aurora je naperila glavu tek toliko da je može pogledati u oči. Na prigušenom svjetlu terase njezino je lice izgledalo poput maske svjetla i sjene. „Zato jer me je pitao.“

„I to je to? Zato što te pitao da se udaš za njega?“

„Ne. Zato što me je uvijek nešto pitao. Da li mi je dovoljno toplo? Da li mi se svidio film? Kamo želim da odemo na večeru? Richard je... drag. Kao Luke.“ Pogledala je Vivi Ann pomalo ispitivačkim pogledom. „Prije nego što sam upoznala Richarda, izlazila sam s mnogim nemilim muškarcima — sjećaš se Dylana i Mikea. U svakom slučaju, bila sam umorna od okrutnih veza kad se pojavio Richard.“

„Zašto jednostavno ne priznaš, Vivi?“ dobacila je Winona. „Nisi sigurna da li voliš Lukea.“

„Ona zna da li ga voli“, rekla je Aurora. „I zna ako ga ne voli. Nije sigurna, međutim, želi li se skrasiti.“

„Skrasiti?“ rekla je Winona oštro. „To je smiješno. Ne govorimo o bilo kome. U pitanju je Luke Connelly.“

Aurora je pogledala Winonu. „Ti si joj sestra“, rekla je Aurora. „Nemoj to zaboraviti, Win.“

„Kako bih mogla zaboraviti?“ promrmljala je Winona. „Vas dvije me dovoljno podsjećate na to.“

„Otkako je mama umrla, ostale smo nas tri“, rekla je Aurora i dalje zureći u Winonu dok je govorila. „Pea, Bean, Sprout: Možemo se ljutiti jedna na drugu, i vikati i urlati i plakati — to je sve u redu, to spada u sestrinsku ljubav. Ali se držimo zajedno. U ovom trenutku Vivi Ann ima neka teška pitanja za nas. Možda je trebalo reći neke stvari prije više mjeseci, no to se nije dogodilo pa sad moramo živjeti s tim. Razumiješ? Živimo s

tim.“ Okrenula se i pogledala u Vivi Ann. „Vjeruj mi, Vivi: postoje i gore stvari od udaje za pristojnog čovjeka u nadi da ćeš biti zadovoljna.“

„A što je sa strasti?“ upitala je tiho Vivi Ann.

„Strast izblijedi“, rekla je Aurora. Pokušala se nasmijati, ali je taj osmijeh bio lažan, a njezine su oči govorile nešto posve drukčije.

Po prvi put u životu Vivi Ann se pitala nosi li Aurora svu tu šminku kao krinku, da prikrije nesreću dosadnog braka. „Ali postoje također i neke dobre strane. Je li to ono što pokušavaš reći?“ Dok je to govorila, nije mogla odoljeti da ne pogleda prema onoj žutoj točkici na uzvisini.

„Jesi li sigurna da se želiš udati za Lukea?“ upitala je Winona. „Ako ne želiš, nema problema. Samo priznaj.“

Vivi Ann se silom nasmiješila. Kako je mogla priznati nešto što nije znala? Bilo je ludo žudjeti za Dallasom kako je to ona činila. Nije bilo šanse da to potraje. Mora prestati razmišljati o njemu. „Samo sam nervozna, to je sve. Brak je velika stvar.“

Winona ju je pomno promatrala, poput lovačkog psa koji vreba na plijen. Nije joj vjerovala. Zar nije opazila kako Vivi Ann nenamjerno gleda prema kolibi?

Ali Aurora je nadodala, „To je sasvim prirodno“, i razgovor se priveo kraju.

„Mrtva sam umorna“, rekla je Vivi Ann. „Hvala na današnjoj pomoći.“ Zagrlila je obje sestre, otpratila ih do njihovih automobila, i gledala za njima kad su odlazile. Potom je ušla u kuću. S prozora svoje spavaće sobe gledala je u malo žuto svjetlo koje je sjalo među drvećem. On je bio tamo. I čekao.

„Neću ići k njemu“, rekla je, spremajući se za spavanje.

8. poglavlje

Tijekom lipnja Vivi Ann se budila u zoru, pripremala doručak za troje, koji bi ostavila na stolu. Svaki je dan promrmljala neku ispriku svome ocu zašto ne može ostati za stolom. Potpuno se usredotočila na upravljanje rančom, koji je cvao iznad njenih očekivanja. Svi su boksovi bili puni, a postojala je i lista čekanja. Svi su i njeni i Dallasovi tečajevi i seminari bili popunjeni. Po prvi puta u svom životu otac je potkivao konje samo onda kad je htio. Ostatak vremena proveo je radeći na ranču, uglavnom ono što je godinama bilo zapostavljeno, poput bojenja ograde i popravka doka.

Vivi Ann je trebala biti u sedmom nebu, i na mnoge načine je i bila. Osjećala se jačom i sigurnijom. Jedini problem bio je Dallas.

Kad god bi ga vidjela, ili pomislila na njega, ponavljala bi u sebi svoj zavjet: *Neću ići k njemu*. Rabila je ove riječi poput talismana. Kad bi vidjela Dallasu kraj ograde, u majici vlažnoj od znoja, kako čekićem zabija novi čavao a onda podiže pogled i nasmiješi se... *Neću ići k njemu*.

Ili, kad bi nakratko zastao nakon čišćenja bokseva i odmarao tetovirani biceps na dršku vila, zureći u nju...

Neću.

Bilo joj je izrazito teško svo to izbjegavanje. Više nego jednom u posljednjih mjesec dana morala je izmišljati isprike za svoje čudno ponašanje. Nekoliko je puta rekla Lukeu i svojim sestrama da se osjeća loše, i s vremenom su se te laži pretvorile u istinu. Do sredine lipnja bol u lijevoj sljepoočnici postala je njenim stalnim pratiteljem, a čežnja ju je stezala u prsima da je ponekad jedva mogla disati. Neovisno o tome što je samoj sebi govorila ili koliko je bila zaposlena, njezina žudnja za Dallasom nije jenjavala, već je, naprotiv, rasla s njezinim osjećajem krivice.

Bila je poput olupine. Očekivala je da će Winona i Aurora komentirati njezinu neobičnu šutljivost, ali činilo se da je nisu ni primijetile. Obitelj se bila okupila u dnevnoj sobi u subotu navečer, čekajući da se pojavi Richard pa da svi zajedno odu na sajmište u Silverdale. Večeras je bila zadnja večer rodea u pokrajini, i po prvi put u mnogo godina Vivi Ann se nije prijavila. Bila je isuviše zaposlena i nije više imala vremena za utrku oko bačvi.

„Što misliš o ovom, Vivi Ann? Vivi?“

Podigla je pogled i prekasno shvatila da se bila isključila pa su sad svi gledali u nju.

„Jesi li dobro?“ upitala ju je Aurora.

„Boli me glava“ rekla je Vivi Ann masirajući sljepoočnicu.

„Hoćeš li aspirin?“

„Ne, hvala.“

„Možda bi trebala zanemariti rodeo“, dodala je Winona promatrajući je. U posljednje vrijeme Winona ju je *stalno* promatrala. „Trajat će dokasno, a ne želiš propustiti sutrašnji odlazak u crkvu.“

„Ali dogovorila se s Lukeom da će se tamo naći“, upala je Aurora.

To je bilo to. Nije željela vidjeti svoga zaručnika. Bilo joj je sve teže i teže biti s njim. Svaki nježan i uljudan poljubac pobuđivao bi u njoj želju za nečim drugim. Za nekim drugim. Nije mogla podnijeti krivicu koju je osjećala svaki put kad bi joj rekao da je voli.

„Winona je u pravu“, rekla je Vivi Ann. „Posljednje što večeras želim jest da ostanem vani dokasna. Možda mi san bude od pomoći. Idite bez mene. Recite Lukeu da mi nije bilo dobro.“

„Si sigurna?“ bio je očev doprinos razgovoru. Samo dvije riječi bile su dovoljne da je podsjetite da obitelj Grey uvijek ide zajedno na rodeo u Silverdale. Još jedna stvar na koju se nije mogla prisiliti u zadnje vrijeme. „Sigurna sam.“

Nakon što je otac kimnuo, bilo je gotovo.

Kad je Richard napokon stigao, Vivi Ann ih je otpratila do njegova velikog terenca i poželjela im dobar provod. Vrativši se u kuću, natočila si je čašu vina i pripremila vruću kupku.

Ispružila se u kadi i naslonila. Iz vode se širio miris lavande. Njeni su se mišići polako opuštali, jedan po jedan, dok nije potpuno omlitavila. Do noći je popila nekoliko čaša vina i glavobolje je nestalo. A najbolje od svega je bilo to što si nije dopustila razmišljati o Dallasu.

Dosta kasnije, kad je sve utihnulo i nastala tama dok je čitala u krevetu, začula je neki zvuk. Isprva je nalikovao otkucajima srca: tudum, tudum, tudum. Ugodan, pravilan i polagan.

Sjela je i osluškivala. Bio je to konj koji je trčao uz ogradu. Kojoti?

Nabacivši ogrtač, ustala je i požurila do prozora spavaće sobe. Pred njom se pružao ranč u mraku. Čak joj je uz pomoć mjesečine trebalo vremena da locira trčećeg konja. *Renegade.*

S prozora je vidjela samo sjenu koja je trčala dužinom ograde. Više je osjećala njegovu prisutnost, nego što ga je vidjela. Jer uspijevala je razabrati samo šešir, koji je pri mjesječevu svjetlu bio obojen u bijelo, nasaden na kosi koja je bila odviše tamna da bi se vidjela.

Znala je da ne smije ići, kao što je znala da će to učiniti. Zategnuvši pojas, sišla je stepenicama i izašla pred kuću, pazeći da ostane u sjeni.

Dallas je jahao na konju bez sedla.

Iako je *jahao* bila isuviše obična riječ. Vivi Ann nije mogla vjerovati svojim očima kako se kretao gipko, okretno i bez muke.

„Hej, momče“, rekao je Dallas stiha. „Sjećaš se svega, zar ne? Šampion ne zaboravlja.“

Vivi Ann je stajala u zaklonu skoro sat vremena ne mogavši skinuti pogled s njega, dok napokon nije začula Dallasov glas, „Stooj, Renegade.“

Konj je naglo stao, a Dallas je skliznuo s njega mekom kretnjom. Zamijenivši uzde za povodac, jedno je vrijeme gladio konja, a potom je krenuo uzbrdo.

U njegovoj se kolibi upalilo svjetlo. Poput svjetionika koji mornarima pokazuje put kući i istodobno upozorava na opasne zapreke.

A onda se pokrenula i slijedila ga. Sa svakim si je korakom govorila da je to pogreška, da ne smije ići za njim, da u njemu vidi nešto čega nema, ali ništa više nije bilo važno. Činilo se neizbježnim, ovaj trenutak, ovo prepuštanje, kao da je odluka bila odavno donesena.

Ne trudeći se da pokuca, otvorila je vrata i vidjela ga kako stoji kraj sofe i pije pivo. „Samo jednom“, rekla je, osjetivši mješavinu molbe, straha i uzbuđenja u svome napuklom glasu. Sve se ove noći činilo nestvarnim, kao da je pronašla ovo mjesto u paralelnoj stvarnosti, s njenim okusima, mirisima i čežnjama, ali bez njenih pravila. U tom novom svijetu ona je mogla biti besramna, seksi i hrabra. Ali samo ove noći. „Samo jednom i izbacit ćemo to iz svojih sistema zauvijek. Nitko neće saznati.“

„Ja ću, dakle, biti tvoja mračna tajna?“

Vivi Ann je potvrdno kimnula glavom i krenula prema njemu.

Primio ju je u naručaj i odnio na krevet, gdje je odgurnuo bakin prekrivač i položio je dolje. Potegnuvši šlic prema dolje, spustio je traperice niz svoje gole noge i odbacio ih u stranu, a onda je skinuo košulju.

Ožiljci su prekrivali njegova prsa; jedan je završavao u spirali naboranog mesa na rebu. Mjesočina je ublažavala tragove, činila ih srebrnkastim i gotovo lijepim, ali ona je vidjela dovoljno zlostavljanih konja da ne bi znala što vidi. „Moj Bože, Dallas... što...“

Ljubio ju je dok više nije mogla disati, dok nije potpuno ovladao svakim djelićem njezina tijela. Uzeo joj je sve, i prisilio ju da ga želi s očajanjem koje je bilo tako sirovo da je boljelo. Kad je strgnuo odjeću s nje i nadvio se nad njom, ona se pod njim otvorila bez stida, izvikujući njegovo ime i pripijajući se uz njega. Ništa nije bilo važno osim njegova tijela i njezina, i osjećaja živosti koji je u njoj pobudio.

Vivi Ann se probudila usred noći, i ponovo ga je željela. Odkotrljala se na drugu stranu kreveta da bi ga poljubila u rame, ali je tada uvidjela da je krevet prazan.

Odgurnula je pokrivač i posegnula za ogrtačem koji je ležao na gomili razbacane odjeće na podu.

Dallasa je pronašla na terasi, sjedio je na gornjoj stepenici i pio pivo.

Sjela je do njega. „Jesam li te probudila? Ritnula u glavu ili tako nešto?“

„Ja ne spavam.“

„Svi spavaju.“

„Zaista?“

To ju je podsjetilo ne samo na to da ga ne poznaje, već i na to da je ona djevojka sa sela u velikom svijetu. Zurila je u ranč koji joj se odjednom učinio stranim. Znala je da treba ustati, zahvaliti na sjajnom seksu i vratiti se svome životu. No, baš kad je pokušavala zamisliti kako izgovara te oštre, grube riječi, sjetila se mekoće njegova jezika na svome tijelu, načina na koji ju je naveo da vrišti od zadovoljstva.

„Moram ići“, napokon je rekla.

On je i dalje sjedio, gledajući u daljinu. „Skini svoj ogrtač, Vivi.“

Zadrhtala je od načina na koji je to rekao. Nekim udaljenim djelićem svoga bića koji se poprilično smanjio tijekom ove jedne noći, stara Vivi Ann htjela ga je odbiti. Morala se vratiti kući. Kad se razdani, primijetiti će da je nema. „Rekli smo samo jednom“, prošaptala je, svjesna da zvuči prazno i neuvjerljivo.

„To si ti rekla. Ja nisam.“

Ustao je u trenu. Stojeći ispred nje, razvezivao je njezin ogrtač.

„Ovo je ludo“, rekla je, osjećajući kako joj ogrtač od frotira klizi niz tijelo.

„Ludo“, promrmljao je, ljubeći joj vrat, grudi...

„Samo još jednom“, rekla je, zatvarajući oči.

Posljednje što je čula prije nego što ju je poljubio bio je njegov smijeh.

Sljedeće jutro kad se probudila u svom krevetu osjećajući se ranjivo od sinoćnje strasti, znala je da se promijenila. Cijelog se života pretvarala da je divlja, iako je ustvari bila sigurna i zaštićena. Jahati konja vratolomnom brzinom nije bilo ništa, bilo je lako;

jedino što je trebala učiniti jest naglo trznuti uzdama i njezin bi se jahaći konj usporio i zaustavio.

Sad nije bilo uzdi kojima je mogla trznuti, nije bilo načina da uspori s Dallasom. Možda ga i nije dobro poznavala, ali je znala da za njega postoje samo dvije brzine. Stati ili trčati.

A ona je morala stati.

Ustala je iz kreveta i odjenula se za crkvu. Kose začešljane od lica i skupljene u rep, u traper haljini do gležnja sa širokim remenom, izgledala je sasvim uobičajeno.

Sišla je dolje, ostavila Dallasu tanjur hrane u hladnjaku i otišla potražiti oca. Zajedno su izašli iz kuće i krenuli prema kamionetu. „Kako je sinoć bilo na rodeu?“

„Luke je bio zabrinut zbog tebe. Rekao je da će te nazvati.“

„Zaista? Bit će da nisam čula telefon. Ideš li poslije crkve do Jeffa?“ To je bilo jedino čega se mogla sjetiti da ga pita. Željela je promijeniti temu.

„Da.“

Vozili su se u tišini do crkve. Ispred, na parkiralištu, sreli su Lukea i ostatak obitelji te su otišli do svoje stalne klupe u crkvi, gdje se Vivi Ann osjećala opkoljeno, uhvaćana u klopku između Lukea i svoga oca. Za svo vrijeme obreda (Božji put je put poštenja; grijeh je zavoj na cesti koji će nas odvesti na krivi put ukoliko se ne odupremo njegovim mračnim iskušenjima) osjećala se razotkriveno, grešno. Bila je sigurna da će otac MacKeady u nekom trenutku uperiti prstom u nju i uzviknuti, *Grešnica!*

Kad je sveta misa završila, jurnula je prema ipak mirnijem podrumu, gdje su posluživali kavu i sokove. Tu se motala među prijateljima i susjedima, nadajući se da će njihovi glasovi zaglušiti gromoglasan zvuk njezine krivnje. Cijelo vrijeme dok je razgovarala s prijateljima zbijajući šale i točeći kavu, mislila je samo o Dallasu.

Ponavljala je njegovo ime. Više puta.

Svaka naredna minuta stezala je nešto u njoj, sve dok nije počela misliti da bi mogla prsnuti. Samo bi se uz njega mogla opustiti.

Možda samo još jednom.

„A tu si“, rekao je Luke iznenada, obgrlivši je jednom rukom.

A onda su se pojavile Winona i Aurora.

„Idemo“, rekla je Aurora. „Umirem od gladi.“

Vivi Ann je poslušno krenula za Lukeom i sestrama prema Winoninoj kući koja je bila nedaleko crkve.

Tamo su se okupili u dnevnoj sobi na koktelu od šampanjca i narančina soka i roladi s cimetom. Čitava je kuća odisala mirisnim svijećama i začinima. Kud god da je pogledala, Vivi Ann bi ugledala kakav lijepi mali ukras, znak posjedovanja. Zar je to ono što bi život trebao biti — potraga za stvarima koje ćemo posjedovati, ukrašavanje zapravo praznih soba? Otišla je u sunčani salon i tu se zagledala u vrt, koji je bio izrazito šaren i prepun šišanih biljaka. Svaka je biljka, naime, bila precizno oblikovana prema nekoj Winoninoj zamisli.

Trebao je biti lijep, i bio je, ali na neki isuviše kontroliran način, čemu Vivi Ann nikako nije bila sklona. Bio je poput nekadašnjeg vrta njihove majke — održavan s pažnjom i zasađen precizno, s pravilno raspoređenim gredicama

Pogledala je u stranu nadajući se da će moći vidjeti ranč, i pitala se što on sad radi. Iza leđa je čula kako joj sestre nešto govore, ali zapravo je čula samo buku. Sjećala se svakog detalja prošle noći i željela da se sve to ponovi.

„Vivi? Je li me čuješ?“ Bila je to Winona, koja je gotovo vikala.

„Razgovaramo o tome gdje će biti vaše vjenčanje“, rekla je Aurora britkim tonom.

Polako se okrenula i uvidjela da svi zure u nju. „Oh, oprostite. Zagledala sam se u vrt. Zaista je prekrasan, Win.“

Luke ju je povukao u naručje. „Zabrinut sam za tebe, draga.“

„Svi smo zabrinuti“, rekla je Aurora.

„Ranč je prevelika obaveza za nju“, dodala je Winona. „Možda trebamo još jednog pomoćnika.“

Svi su je opkolili — Aurora, koja je vidjela previše, mrštila se, dok je Winona, koja je željela previše, izgledala zlovoljno. A tu je bio i Luke... koga je željela voljeti, koga je trebala voljeti... ali nije mogla. Udružili su snage, izmjenjivali zabrinute poglede, i ona je znala da bi je njihova briga trebala ogrnuti, utješiti, ali se umjesto toga osjećala klaustrofobično. Sve što je željela bilo je da otrči do kolibe i bude opet s Dallasom; ta ju je potreba plašila. Morala je smjesta prekinuti tu ludost, prije nego što ju pretvori u pepeo. „Možda ne bi bilo loše da odemo nekamo; Luke. Samo nas dvoje. Da vidimo kako ćemo se slagati dvadeset četiri sata na dan.“

„To obično zovu medenim mjesecom“, rekao je, smijući se. „Pada mi na pamet Paris. Znam koliko čezneš za tim da vidiš svijeta.“

„Zaista?“

Mogla si je predočiti njihovo putovanje do najsitnijeg detalja: odsjeli bi u osrednjem hotelu — s pogledom na Eiffelov toranj budu li imali sreće — a odluke o tome gdje će

jesti donosit će uz pomoć turističkog vodiča. Običi će sve znamenitosti „grada svjetala“ i ugodno čavrljati šecući Elizejskim poljanama ili uz Seinu. Sve bi bilo romantično, ali zasigurno ne bi bilo nestrpljivog kidanja odjeće, ili cijelog dana koje bi proveli goli u krevetu vodeći ljubav. „Zaista mi nije dobro“, rekla je, osjećajući Winonin prodoran pogled. Vivi Ann je bila oprezna i nije gledala u svoje sestre.

„Otpratit ću te do kuće“, rekao je.

„Nemoj“, pobunila se Vivi Ann oštrim glasom, koji je potom ublažila smiješkom. „Molim te.“ Čula je trag očajanja u svome glasu i bila je svjesna da to nije mogla prikriti. Činilo joj se će eksplodirati ostane li minutu duže. „Baš je lijep dan za šetnju.“

„Neka ide“, rekla je Winona i iznenadila sve prisutne.

„Sigurna sam.“ Podigla se na prste i poljubila ga na brzinu, povukavši se prije nego što se on uspio snaći. „Vidimo se svi kasnije.“

Pazila je da hoda polako, kao da se stvarno osjeća loše. Kad je izašla van, nastavila je laganim korakom i krenula prema vodi. Tek nakon što je došla do ugla i utonula u sjenu starog stabla, mogla je napokon disati.

A tamo je bio on, stajao je ispred restorana Waves, i gledao u glinene patuljke u vrtu. Nosio je svoj prašnjavi bijeli kaubojski šešir nabijen na čelo tako nisko da nije uspjela vidjeti njegove oči usprkos jarkoj sunčevoj svjetlosti. Crne tetovaže na njegovu preplanulom bicepsu bile su vrlo upadljive, naročito u usporedbi s ispranom sivom pamučnom majicom koju je nosio.

Pretvarala se da ga ne vidi te je nastavila hodati, ali kad je čula da je krenuo za njom po drugoj strani ulice, ubrzala je korak.

Kad je stigla na ranč, ušla je u kuću i zatvorila vrata, začuvši pritom škljocaj; bio je to mjedeni mehanizam koji ju je odvajao od ostatka svijeta, a za koji dosad nije znala ni da postoji. „Tata? Jesi li tu?“

Nije bilo odgovora.

Sama u kući, stajala je i čekala.

A onda je začula korake na terasi...

Kvaka na vratima počela se okretati.

Ušao je u kuću kao vruć ljetni vjetar. Zateturala je i udarila o jedaći stol. Prišao joj je i pritisnuo je uz masivno drvo, uguravši svoja bedra među njena, i ljubio je tolikom žestinom i tako dugo da nije imala dovoljno zraka da mu kaže da prestane. Osjetila je kako mu se ruka uspinje uz njenu голу nogu, i kako gužva njenu suknju u svojoj šaci. A potom joj je spuznuo u gaćice.

Napipala je gumbe na njegovim trapericama, raskopčala ih silovito i spustila mu hlače do koljena. Rukama ga je očajnički požurivala, navlačila; njezina je želja bila toliko snažna da se nije mogla utišati, a kad ju je plegao na stol i duboko se zario u nju, kriknula je njegovo ime.

Pošto su svršili i ona se malo pribrala, osjećala se klimavo i neuravnoteženo. Ležala je, suknje podignute do struka, i s gaćicama oko gležnjeva, na majčinu jedaćem stolu. I znala je da bi se trebala stidjeti. „Ovo je ludost“, rekla je tiho. „Ne mogu živjeti s tim. S lažima...“

Dotaknuo joj je lice s nježnošću koja ju je iznenadila. „Neće dugo trajati, Vivi. Oboje to znamo. Na kraju, ti ćeš se udati za Kena i nitko nikad neće saznati za ovo. Zato dođi u moj krevet.“

„Dobro“, bilo je to sve što je mogla reći. A taj je odgovor bio pogrešan — nemoralan i škodljiv — ali ona je ipak prihvatila njegov poziv.

9.poglavlje

Toga ljeta Vivi Ann je naučila lagati. Tijekom srpnja i kolovoza radila je po cijele dane u areni, ponekad s ocem, ali češće sama; podučavala je, trenirala konje ili pak sastavljala rasporede svekolikih aktivnosti koje su se održavale u štaglju. Proslavila je svoj dvadeset peti rođendan na jednoj od utrki oko bačvi i po prvi je put u životu prečula nečiji komentar da je potpuno posvećena svome poslu.

Dallas ju je puno naučio o upravljanju rančem. Waters Edge je sada organizirao neka od najboljih natjecanja i seminara na zapadnoj strani države. Natjecatelji raznih rodeo disciplina — hvatanje lasom, utrka oko bačvi i druge — dolazili su redovito da bi osvojili novac i nagrade. Nakon što su se vratili kući, prepričavali su svoja dobra iskustva prijateljima pa je sljedeći put došlo još više ljudi.

Tijekom vrućih ljetnih dana Vivi Ann se trudila biti ona stara. Svaki je dan kuhala tri obroka i servirala ih dvojici muškaraca koji su rijetko govorili. U početku se trudila da ne gleda u Dallasu za stolom, strahujući da otac ne primijeti ono što je nastojala sakriti pod svaku cijenu, premda je on jedva obraćao pažnju na nju.

I Bogu hvala na tome, jer ona je postala ovisna o Dallasu; to je naprosto bilo tako jednostavno i tako složeno. Barem pet puta u tjednu odlazila je usred noći u njegovu kolibu. Valjali su se u bakinu krevetu kao uspaljeni tinejdžeri, i vodili Ijubav do zore.

A možda i nisu vodili Ijubav. Možda je to bio samo seks. Nije bila sigurna, ali iskreno govoreći, nije ni marila. On je bio njezina droga, i alkohol i cigarete, sve u jednom: loša navika koje se nije mogla odreći. Naučila je živjeti od trenutka do trenutka, uvijek tražeći priliku da bude s njim.

Kao sada.

Bila je prekrasna večer krajem kolovoza: početak Dana mjesta Oyster Shores. Pripreme za paradu, ulični ples i dobrotvorne aukcije trajale su tjednima. Ranijih godina Vivi Ann bi bila do grla u poslu; ove je godine, međutim, svaki dan smišljala neku novu ispriku. Sve do jutros. Došla je Aurora, uzela ju za ruku i odvela do kamioneta te rekla, „Dosta.“

Tako je Vivi Ann sad bila sa svojim sestrama na glavnoj ulici i pretresala zadnje detalje. Sve je vrvjelo od ljudi, barjaka, parola, štandova, a policija je počela zatvarati okolne

ulice radi nedjeljne parade. Na kraju ulice bend se upravo pripremao za nastup. „Jen dva, čujemo se...“ odzvanjalo je kroz gužvovitu tamu.

Iako je Vivi Ann to doživjela već stotinu puta, večeras ju je sve smetalo, iritiralo. Bend je bio preglasan, popis zaduženja predugačak, a Winona ju je cijelo vrijeme promatrala poput lavice koja vreba na plijen u visokoj travi.

„Što je?“ Vivi Ann se napokon otresla na nju.

„Večeras si malo razdražljiva“, rekla je Winona. „Luke kaže da uopće ne želiš razgovarati o vjenčanju. O čemu se radi?“

„Zašto uvijek moramo razgovarati o njemu?“ upitala je Vivi Ann. „Sita sam planova za vjenčanje i dosta mi je tvog neprestanog zanovijetanja. Idi i nađi si nekog dečka, a moga ostavi na miru.“

„Možda si ti ta koja bi trebala ostaviti Lukea na miru.“

Aurora se istom stvorila među njima, kao sudac. „Među ljudima smo, saberite se.“

„Ali Vivi Ann voli biti u centru pažnje, zar ne Vivi?“ rekla je zajedljivo Winona.

Vivi Ann više nije mogla izdržati. „Slušaj, Win...“

„Ne, *ti* slušaj. Navikla si samo uzimati i uzimati, i nije te briga ni za koga drugog osim za sebe.“

„Winona, nemoj“, umiješala se Aurora.

„Nemoj što? Nemoj govoriti istinu?“ Winona je gledala u Vivi Ann. „Ti si razmažena i sebična, slomit ćeš Lukeovo srce i nije te uopće briga. A onda on više neće moći nikoga voljeti, jer ti ćeš uvijek biti na prvom mjestu.“ Rekavši to, Winona se okrenula na peti i izgubila u gomili.

Zbog istinitosti Winoninih riječi Vivi Ann je zadrhtala. „U pravu je“, bilo je sve što je mogla reći. Bilo joj je zlo u želucu; osjećala se posramljeno i uplašeno.

„Znam da nije mislila sve što je rekla. Razgovarat ću s njom.“

Vivi Ann je osjećala da treba ići sa sestrom, da treba pronaći Winonu i izgladiti sukob, ali srećom, kad je Aurora rekla „Vidimo se na uličnom plesu“, Vivi Ann je odmah pomislila na Dallasa.

Znala je gdje bi mogao biti. Petkom i subotom navečer običavao je zalaziti kod Cat Morgan. Svi u gradu su to znali. Pričalo se da je odličan pokeraš i da može popiti više od svih prisutnih.

„Trebaš ići na ulični ples“, rekla je glasno, znajući da je to dobar savjet, ali da ga neće poslušati. Potreba za njim bila je vatra u njezinoj krvi. Počela je hodati prema obali, nastojeći se držati u sjeni. Na sreću, u gradu je bilo tako živo da se činilo da je nitko

nije ni primijetio.

Kuća Cat Morgan nalikovala je na pijanog starca na ivici mora, naherena i trošna. Prozori su bili zalijepljeni ljepljivom trakom. Ali mogla je vidjeti da je unutra bilo veselo; ljudi su plesali, na AC/DC ili možda Aerosmith — glazba je odzvanjala takvom silinom da je jedva čula zapljuskivanje valova.

Nikad u svome životu Vivi Ann nije stupila na prag ove kuće. U gradiću Oyster Shores postojale su dvije vrste ljudi; oni koji su nedjeljom odlazili u crkvu i oni koji su tulumarili s Cat Morgan. Njena je kuća bila zabranjena za sve one kojima je bilo stalo do vlastita ugleda. Od trenutka kad je prvi put došla u grad prije otprilike deset godina, ona se izborila za ovo mjesto na rubu doličnog života. Svi su znali da Cat Morgan priređuje zabave s puno alkohola, seksa

i droge, ali je plaćala porez i držala se mjesta kome pripada: mraka.

Majke su o njoj pričale poučne priče svojim povodljivim kćerima. Kloni se pića i zabave s dečkima ili ćeš završiti kao Cat Morgan.

Skupivši snagu, Vivi Ann je prešla preko neravnog travnjaka i našla se pred ulaznim vratima.

„Reci mi da to nije Vivi Ann Grey pred mojim vratima.“

Bilo joj je potrebno malo vremena da razabere tko je to rekao. A onda je načas opazila lažnu crvenkastu kosu.

Cat je stajala u kutu verande i pušila cigaretu. Odjevena u tijesne crne traperice i smoking koji je bio stegnut u struku svijetlećim srebrnim pojasom, izgledala je kao da dolazi sa snimanja *Gradskog kauboja*. Sjene su isticale crte njezina lica. Vivi Ann nije imala pojma koliko joj je godina — možda četrdeset?

„Ja... hm... tražim čovjeka po imenu Dallas Raintree. On radi za mene. A jedan naš konj se razbolio.“

„Konj se razbolio, ha?“ Cat je povukla dim i duboko izdahnula. „Mislim da ti je potreban veterinar.“

„Možete li, molim vas, otići po njega. Dosta mi se žuri.“

Cat ju je promotrila dugim pogledom, a potom je ugasila cigaretu. „Reći ću Dallasu za bolesnog konja. Sigurna sam da će dotrčati. Osjetljiv je na životinje.“

Vivi Ann joj je zahvalila te se vratila kroz grad do svoga kamioneta i odvezla prema kući. Parkirala je duboko među drvećem u blizini njegove kolibe.

U Dallasovoj spavaćoj sobi svukla je svoju odjeću i legla u krevet, nestrpljivo iščekujući njegov dolazak.

Samo nekoliko minuta kasnije začula je škripu motora a onda i tresak vratima.

Dallas je gnjevno ušao u kolibu otvorivši vrata svom žestinom da se cijela soba zatresla. „Koga si *vraga* mislila?“

„Rekla sam joj da te trebam. Što je krivo u tome?“

„Nestani odavde, Vivi. Gotovi smo.“

Nije razumjela. „Zašto se ovako ponašaš?“

„Samo otiđi, Vivi. Dosta mi je krivih poteza u životu.“

Bio je ozbiljan. Spuznula je iz kreveta, i krenula za njim uhvativši ga za ruku, „Dallas, molim te...“

Zgrabio ju je za zglob tako snažno da ju je zaboljele. „Vrati se svome Kenu i društvancu iz crkve i svima do kojih ti je stalo.“

„Sto ako mi je stalo do tebe?“ Pitanje je izašlo iz njenih usta prije nego što ga je uspjela zaustaviti.

„Ne budali, Vivi Ann.“

„Volim te, Dallas.“ Prvi put u njezinu životu izgovorila je te riječi bez napora.

„Ah, Vivi“, rekao je, popuštajući stisak. „Ti si tako naivna...“

Nasmiješila mu se, znajući što sad treba učiniti. Njezine su riječi sve promijenile, baš kao što se i nadala. „Poljubi me, Dallas“, prošaptala je. „Znaš da to želiš.“

Prve večeri Dana mjesta Oyster Shores ulice su bile krcate ljudima, podjednako turistima i mještanima. Bend je bio smješten na parkiralištu banke. Bina je bila povišena, pa su glazbenici imali pregled nad svjetinom koja je plesala na njihovu muziku, sve do štandova s hranom i suvenirima do svjetala uzduž obale.

Winona se trudila zabavljati, ali bila je tako ljuta da je ni plesanje s Lukeom nije oraspoložilo.

„Misliš li da bih trebao poduku iz valcera prije vjenčanja?“

Zakolotala je očima. „Misliš li da je Vivi uopće stalo do vjenčanja?“

„Ona ne voli ceremonije. Draža su joj mirnija događanja.“

„Ti me zezaš. Vivi?“ Prije nego što je uspjela još nešto reći, netko se ugurao između njih.

„Sori“, rekla je Julie John. „Naše ždrijebe, Peanut, ima grčeve. Kent šeće s njim, ali smo zabrinuti. Žao mi je, Luke. Znam da nije najbolji trenutak, ali...“

„Ne brini“, odgovorio je. „Doći ću do vas za petnaest minuta. Reci Kenu da nastavi s hodanjem. Što god bilo, nemojte mu dopustiti da legne. Okrenuo se prema Winoni i

rekao, „Reci Vivi da ću je potražiti kad budem gotov.“

Nakon što su otišli, Winona je ostala stajati u gomili, osjećajući se usamljenije nego što je to moguće zamisliti.

„A tu si“, doviknula joj je Aurora trenutak kasnije, dolazeći joj s leđa. „Posvuda te tražim.“

„Opet nas pokušavaš pomiriti, Aurora? Mislim da si na pogrešnom mjestu.“

„Ne možeš nastaviti s tim, Win. Sve ćeš nas upropastiti.“

„Misliš da ja to ne znam?“ rekla je Winona, osjećajući da ovo priznanje kida nešto u njoj, nešto što je oduvijek bilo neoskvrnuto, uvijek do sada. „Ona je moja sestra, i ja ju volim, ali...“

„Voliš i njega, znam. Ali moraš nekako živjeti s tim. Ovo je tvoj izbor.“

Winona je odmahнула glavom. „Ne ovo. Da ga ona voli, ja bih to prihvatila. Mogla bih to podnijeti.“

„Zaista?“

Spremala se da krene. „Zaželi Lukeu i Vivi Ann sreću i dobru zabavu.“ Sad je već trčala, jer je osjetila da će se rasplakati.

Što joj je? Zašto se ne može pomiriti s tim? Ljubomora ju je ubijala i nanosila bol onima do kojih joj je najviše bilo stalo: njenoj obitelji.

Brine me što ćeš učiniti. Aurora je davno izrekla svoj strah, i tih se riječi Winona sad sjetila.

„Winona?“ netko ju je zazvao.

Zastala je sva zadihana, obrisala suze i okrenula se — smiješeći se — prema sugovorniku.

Bila je to Myrtle Michaelian. „Tvoj otac pravi nered u Eagles dvorani. Bilo bi dobro da ga netko odveze kući.“ Pogledala je Winonu u brizi. „Jesi li dobro, draga?“

Winona je progutala slinu. „Dobro sam, Myrde. Zašto ne bih bila?“ Okrenula se i pošla žurnim korakom prema dvorani. Prije nego što je uopće stupila kroz vrata u zadimljeni prostor, čula je kako otac pripitim glasom priča hvalospjeve o Vivi Ann.

„Idemo, tata“, rekla je, uzimajući ga pod ruku. „Vrijeme je da idemo kući.“

Bio je isuviše pijan da bi se mogao istinski odupirati. Izvela ga je iz zgrade i posjela u svoj auto. „Moraš piti manje viskija, tata.“

„Kaže djevojka koja jede sve što joj dođe pod ruku.“

Winona nije rekla više ni riječi dok su se vozili prema rancu. Tamo ga je ugurala u njegovu sobu i čekala da se svali na krevet i počne hrcati.

„Nema na čemu“, rekla je, skinuvši mu čizme i pokrivši ga dekom.

Uzdahnuvši, izašla je iz kuće i ušla u auto. Prošavši pored štaglja, primijetila je da je kamionet njene najmlađe sestre parkiran duboko među drvećem u blizini djedove kolibe. I Dallasov također.

Da je Mjesec bio manji ili da su njegovu svjetlost prigušili oblaci, možda ne bi ništa vidjela. Nitko ne bi.

Naglo je zakočila i ostala sjediti na mjestu, promatrajući dva kamioneta parkirana jedan uz drugi. U tom trenutku sjećanja su se slila u jedno i sve joj je postalo jasno. Sjetila se kako je Vivi Ann više puta izostala ili se naprosto nije pojavila kako je obećala. A Luke ju je cijelo vrijeme čekao, vjerovao joj.

Je li moguće da je Vivi Ann lagala svima njima?

Poljubac. Je li to bio početak nečega?

Dovezla se po travi do kolibe, parkirala auto do njihovih kamioneta i došla do ulaznih vrata koje je otvorila bez kucanja, doviknuvši „Halo?“

Vidjela ih je zajedno. Dallas je, gol u krevetu, ležao na boku... prsa su mu bila puna gadnih, deformiranih ožiljaka, tetoviranu ruku prebacio je preko njezine sestre. Čak odavde mogla je vidjeti kako su se gledali, dodirivali; čitava je koliba vonjala na seks, požudu i vosak.

Dallas se uspravio kad je ušla i gledao ravno u Winonu.

Vivi je žurno prekrila svoju golotinju. „Mogu objasniti.“

Winona se htjela nasmijati. Suzdržavala se snagom volje. To je bilo to. Kraj Lukea i Vivi Ann. „Zaista? Čisto sumnjam.“

„Ionako neće razumjeti“, rekao je Dallas. „To se vidi čim je pogledaš.“

Vivi Ann se zamotala u bakin ružičasti prekrivač i iskočila iz kreveta. „Winona, molim te dopusti mi da ti objasnim...“

„Objasni svome zaručniku.“

„Hoću, Win. Kunem se. Ispravit ću to. Znam da si se razočarala u meni...“

„Ne troši riječi, Vivi. Ona je isuviše ljubomorna da bi te čula.“ Dallas je ustao iz kreveta i stao kraj Vivi Ann, gol kao od majke rođen.

Osjetila je je prodornost njegova pogleda, koji prodire u njezinu nutrinu, koji je vidi iznutra. Ustuknula je. „Ljubomorna? Možeš misliti.“

Podigao je svoje crne bokserice s poda i navukao ih. „Ja znam što znači žudjeti, Winona, vjeruj mi, znam. A ti si luda od žudnje.“

Winona se okrenula i otrčala do svog auta. Čula je kako je Vivi Ann moli da stane, da

se vrati, ali je nastavila dalje te je treskom zatvorila vrata svoga auta. Upalivši motor, kratko se zagledala kroz prljavi prozor u svoju sestru, koja je omotana u starinski prekrivač stajala na verandi.

Udarila je po gasu i odvezla se. Prolazeći pored štaglja, pomislila je da je pravda napokon zadovoljena.

Nakon dvadeset pet savršenih godina Vivi Ann je propala.

Dallas se pridružio Vivi Ann na verandi.

Okrenula se prema njemu. Oči su joj bile mokre od suza, tresla se, ali usprkos svemu tome, osjećala je olakšanje. „Nema više šuljanja i izmotavanja. Reći ću Lukeu i bit će kraj.“

„Ne budi luda. Winona je vjerojatno na putu prema njegovoj kući.“

„Ne, nije. Mi smo ipak sestre.“

Poljubila ga je nježno. „Nemoj se brinuti. Bit će sve u redu. Otići ću razgovarati s Lukeom i vratit ću se za tren oka. Ti ćeš biti ovdje, zar ne?“

„Bit ću tu“, rekao je, ali se nije činio sretnim zbog toga.

Winona je otišla kući i natočila si čašicu čiste tekile. Pošto ju je iskapila, natočila si još jednu, pa još jednu.

Svršeno je.

Konačno.

Vivi Ann će zasigurno izgubiti Lukea nakon ovog.

Osim ako ne slaže. Od te joj je misli nakratko pozlilo. Njezina divna, voljena sestrice mogla bi učiniti ono što je uvijek činila: nasmijati se, slegnuti ramenima pa bi opet bilo po njenom. Kad bi Dallas sutra nestao, Vivi Ann bi se mogla udati za Lukea i sve bi bilo u redu. Otac bi otpratio svoju savršenu najmlađu kćer do oltara, predao ju Lukeu, koji bi stavio prsten na njenu ruku i prisegao na vječnu Ijubav. Nitko nikad ne bi saznao istinu.

Što da radi? Toliko je bila zaokupljena svojim mislima da je jedva čula zvonce na vratima, a onda je Luke ušao u dnevnu sobu.

Winona se smrzla. U ovom je času sam pogled na njega, koji je stajao pred njom sa svojim širokim, poštenim osmijehom, bio više no što je mogla podnijeti. Osjetila je kako joj suze peku oči. Željela ga je kao što je željela zrak, ali čak ni sada, s onim što je učinila Vivi Ann, nije mogla posegnuti za njim. Bile su sestre, unatoč svemu.

Privio ju je u naručje i držao kao da to nešto znači.

„Pijana si“, prošaptao je, smijući se. „Mislio sam da ćeš me čekati.“

Gledala je u njega. „Malo.“ Nije si mogla pomoći te je do dirnula njegovo lice. „Došao si po mene.“

Nasmijao se. „Tražio sam Vivi. Jesi li je vidjela?“

Uvijek Vivi.

Odmaknula se, nastojeći suspregnuti suze.

„Jesi li je vidjela? Trebala se naći sa mnom. Ludim tražeći...“

„Želiš pronaći Vivi Ann? Probaj Dallasovu kolibu.“

„Što?“ Ustuknuo je. Vidjela je u njegovim očima mješavinu zbunjenosti i šoka, a potom i bijesa.

Imala je očajničku potrebu da ga zadrži i da mu objasni. *Ona* je ta koja ga voli; njoj može vjerovati. „Rekla sam ti da će ti slomiti srce.“

Izletio je iz njene kuće, zalupivši vratima. Winona je čula kako pali motor i odlazi uz škripu kočnica.

Tek je tada shvatila što je učinila.

10. poglavlje

Kad se Vivi Ann dovezla do Lukeove kuće, pokušala je smisliti što da kaže.

Žao mi je. Nikad te nisam htjela povrijediti.

Nisam to namjeravala učiniti. Naprosto se dogodilo.

Sve joj je zvučalo tako otrcano, poput sapunice, no ni istina nije bila bolja. Kako da riječima opiše strast koju je osjećala prema Dallasu? To je bilo znatno više od seksa. U njegovu naručju... u njegovu krevetu... osjećala se cijelom. Nije imalo smisla, čak je i ona to znala, ali je svejednako bila istina.

Parkirala je svoj kamionet i utrčala u Lukeovu kuću, pregledavala je sobu po sobu, izvikujući njegovo ime.

Nije bio kod kuće.

Naravno da nije bio kod kuće. Bio je negdje u gradu i stajao u gomili, čekajući na nju.

Vratila se natrag u kamionet i odvezla do grada. Prolazeći pokraj benzinske pumpe, pretekla su je kola hitne pomoći s upaljenim svjetlima i glasnim sirenama.

Maknula se u stranu, a onda se lagano vratila na cestu i vozila polako kroz grad, tražeći Lukeov kamionet. Približavajući se dvorani za kuglanje, slučajno je pogledala nalijevo. U daljini je mogla vidjeti početak ranča Waters Edge, sjenovite brežuljkaste pašnjake. Crvena i žuta svjetla plamtjela su u mraku. Hitna pomoć je bila u njezinoj kući.

Vivi Ann je udarila po gasu i požurila kući. Na uzbrdici se zaustavila i iskočila iz kamioneta. Trčala je preko travnjaka kad je vidjela da dvojica iz hitne pomoći izlaze iz kolibe s ležećim bolničkim kolicima. Dallas je ležao čvrsto bandažiran na uskom krevetu.

Dotrčala je do njega. Njegov desni obraz bio je razrezan. Jedno oko mu je nateklo, i počelo plavjeti.

„Hej, princezo“, rekao je, trgnuvši se od boli, kad se pokušao nasmijati.

„Ah, Dal... Žao mi je...“

„Moramo ga odvesti u bolnicu“, rekao je čovjek iz hitne, a ona je kimnula glavom i stala u stranu.

„Doći ću u bolnicu“, obećala mu je.

„Nemoj.“

Sagnula se i poljubila ga u zdravi obraz.

„Bit će gadno unutra, Vivi...“

„Ja sam kriva. Nisam smjela lagati.“

Nije bilo vremena za daljnje riječi. Ukrkali su ga u ambulantna kola i odvezli u bolnicu. U iznenadnoj, mirnoj tišini Vivi Ann je zurila u djedovu kolibu, pokušavajući pronaći snagu koja joj je bila potrebna za susret s Lukeom.

Kad je bila spremna, otišla je do ulaznih vrata i stupila u kuću.

Ali tamo nije bio samo Luke. On je stajao blizu sudopera, a kraj njega su bili njezin otac i Winona.

Vivi Ann je zakoračila oklijevajući, ali je ipak došla do njih.

„Žao mi je Luke. Krenula sam prema tebi da ti kažem...“

„Prekasno, Vivi“, rekao je.

„Ali...“

„Tvoj mi usrani dečko nije ni pokušao uzvratiti.“ Progurao se kraj nje i izašao iz kolibe. Vrata su se treskom zalupila.

Vivi Ann je samo stajala, osluškujući zvuk njegova motora koji se udaljavao. U tišini koja je uslijedila pogledala je oca i Winonu. „Žao mi je, tata. Vjerojatno si se ovako osjećao kad si upoznao ma mu. ...“

Opalio joj je takvu šamarčinu da je zateturala u stranu. „Sutra budi na paradi sa svojom obitelji i, Bog ti pomogao, nemoj me ponovo osramotiti.“

Vivi Ann je sjedila na bakinoj ljuljački cijelu noć. Ako je uopće spavala, bilo je to povremeno kratko drijemanje. Najveći dio vremena gledala je kroz prozor u zamračeno prostranstvo obiteljskog ranča.

Budi na paradi. Nemoj me osramotiti.

Nije bilo nikakve dvojbe oko toga što je to značilo. Otac ju je podsjetio da je ona član obitelji Grey i da se od nje očekuje da bude lojalna. On je znao, kao što je i ona znala, da bi mogla dobiti oprost za svoju aferu, čak i za to što je povrijedila Lukea. Neće biti lijepo, ni bezbolno, ali se s vremenom mogla nadati oprost. Oyster Shores je imao svoja pravila i svi su to znali. Trebala se samo pokajati i vratiti kući priznavši svoj grijeh.

Njegov je ultimatum bio podsjetnik da su obiteljske veze čvrste. Cijeli svoj život smatrala je to neoborivom, neospornom istinom. Međutim, sinoć je zapazila pukotinu, koja je bila nova, mane i nedostatke ispod površine njihove obitelji. Nikad prije nije mislila da bi sve moglo biti uvjetovano, da bi se zbog pogrešnog izbora, zbog

pogrešnog koraka nekoć čvrsti temelji mogli raspuknuti na pola i razdvojiti ih.

Njezin je trenutačni izbor bio jasan. Dallas ili njena obitelj. Bilo je kao da bira između ruke ili noge, pluća ili srca.

Napokon je zarudjela zora, koja se prosula na čeličnosivi Kanal, osvjetljavajući snježne vrhunce na suprotnoj obali. Otišla je u štagalj i nahranila konje, a potom se vratila u kolibu, sjela na verandu i promatrala.

Bila je tu kad je otac izašao iz kuće i uputio se prema svome kamionetu. Je li pogledao prema kolibi ? Nije mogla biti sigurna.

Ali je prošao mimo njezina kamioneta bez zaustavljanja. Ubrzo će stati u zalogajnici, gdje će doručkovati sa svojim prijateljem, a onda će se, oko podneva, odvesti do Grey parka. Obitelj se uvijek nalazila na istome mjestu uoči bilo kojeg mjesnog okupljanja. Njemu je bilo jako stalo da uvijek dođu zajedno; bio je to suptilan pokazatelj njihova ugleda u gradu. Otac bi se najprije sastao s Aurorom (ona je uvijek dolazila prva), a onda bi došla Winona.

Iznenadilo ju je da ju je ta misao zaboljela, pa ju je odgurnula u stranu. Njezina ju je sestra sinoć izdala, i s tim će se morati pozabaviti. Kasnije.

Sad je trebalo donijeti odluku. Može se vratiti svojoj obitelji, ili se može odlučiti za Dalasa.

Htjela je da to bude teška odluka, ali istina je bila da ona želi Dallasu.

Zapravo se uvijek svodilo na to, od prvog trenutka kad je posegnuo za njenom rukom i poveo je na plesni podij.

Odjenula se i otišla do svog kamioneta. Izlazeći iz grada, čula je početak parade, ali došavši do benzinske crpke zvukovi su utihnuli i svijet je ponovo bio tih, dopuštajući joj da misli, da brine.

Hoće li još uvijek biti tamo?

Da li je uopće želi? Nikad joj nije spomenuo *ljubav*.

U bolnici ga je pronašla u njegovoj sobi, stajao je kraj prozora i gledao van. Kad su se vrata otvorila, povikao je prema njoj, „Idi, Vivi. Među nama je svršeno.“

Ušla je u sobu, zaobišla krevet i prišla mu. Očima je preletjela preko njegova lica, njegovih ozljeda, zaustavivši se kod svakog šava, svake modrice. Imao je još jedan ožiljak preko lica zbog nje. „Trebao si se braniti.“

„Jesam li?“

„Ti nisi ništa skrivio. Ja sam bila ta koja sam bila zaručena.“

„Otiđi, Vivi Ann.“

„Reci mi da me ne želiš i ja ću otići.“

„Ne želim te.“

Vidjela je laž u njegovim blijedosivim očima. „Kakav sladoled najviše volim?“

„Od vanilije. Zašto?“

„Oženi me“, rekla je, iznenadivši samu sebe.

„Ti si luda.“

„Mi smo bili ljudi od početka.“

Vrijeme se na trenutak zaustavilo. Shvatila je koliko želi da on kaže *da* i strepila je. Cijeli je život dobivala ono što je željela. Što ako sad mora izgubiti, sad kad joj je najviše stalo?

„Reci nešto“, preklinjala ga je.

Winona je čula da su se vrata treskom otvorila i točno je znala o kome se radi. Sjedila je na rubu kreveta i čekala.

Aurora je ušla u oblaku parfema. „Koji vrag?“

Winona je bila odjevena za paradu, ali unatoč kovrčama i nesvakidašnjoj šminki, znala je da izgleda loše. Neprospavana noć uvijek se vidjela u njenim očima. „Čula si.“

„Zezaš me? Svi su čuli. I usput, hvala ti što si me ostavila samu. Kad se Myrtle Michaelian izbrbljala, rekla sam joj da prestane širiti laži.“

Winona je uzdahnula. „Sinoć je bilo gadno.“

„Što se dogodilo?“

„Vivi spava s Dallasom.“

Aurora je sjela na stolicu kraj prozora, uzdišući. „Isuse. Čini se da to objašnjava mnoge stvari. Kako je Luke doznao?“

Winona je proučavala svoje izgrizene nokte. Sinoć ih je izgrizla do krvi. „Kad sam stigla u kolibu, Luke je navalio na Dallasa kao lud. Dallas je samo stajao i nije se uopće branio, štoviše, čitavo se vrijeme smijao kao da se dobro zabavlja. Otrčala sam po tatu da ih zaustavi. Ali kad je došla Vivi Ann, ošamario ju je i rekao joj da mu je nanijela sramotu.“

„Ošamario ju je?“ Aurora se namrštila.

Winona je uvidjela da njezina sestra pokušava odgonetnuti što se zapravo dogodilo. Prije nego što je uspjela pronaći kariku koja nedostaje, Winona je rekla, „Vjerojatno je tako najbolje za sve.“

„Kako to misliš?“

„Bolje da je Luke saznao da ga Vivi ne voli. A Bog zna da se ona ne može povlačiti

naokolo s nekim kao što je Dallas. Morala je znati da će je netko uloviti. I trebalo ju je uloviti. To je sramotno.“

Aurora je utihnula. „Što si učinila, Winona?“

„Kako to misliš?“

„Ti si rekla Lukeu, zar ne? *Znala* sam da će sve otići k vragu kad joj nisi htjela reći istinu.“

Winona je ustala. „Ne budi smiješna. Idemo na paradu. Vivi Ann će biti tamo. Dallas će nestati i sve će biti u redu. Vidjet ćeš.“

„Misliš da će se Vivi Ann pojaviti?“

„A kamo bi inače otišla?“

„Što ako ti ne oprostí?“

Winona nije odgovorila. Umjesto toga, izgurala je Autoru iz kuće na pločnik. Dok su hodale prema parku Grey, nastojala je ne misliti na sinoćnja događanja, iako su je Aurorine riječi vratile u stvarnost. Sad više nije mogla zaboraviti ništa... svoju raspinjuću ljubomoru, svoju očajničku žudnju, lavinu gorčine...

Otrčala je za Lukeom u kolibu, htjela je popraviti ono što je učinila, ali kad je stigla, vidjela ga je kako mlati po Dallasu i odjurila je po pomoć, dovukavši oca iz kreveta.

Luke je navalio na Dallasu. Moraš doći.

Luke... je navalio na Dallasu? Zašto?

Jer Vivi Ann spava s Dallasom.

Taj se trenutak, među svim drugima, neprekidno odigravao u njezinoj glavi. Mogla je samoj sebi reći da je bila pod snažnim dojmom, ali nije baš mogla povjerovati u to. Ona je *željela* da otac sazna istinu.

Kad su zaokrenule iza ugla i stigle u park koji je njihov djed darovao gradu, vidjela je oca kako stoji uz Richarda i djecu. Stajali su ispod divotnog stabla planike. Tu su se okupljali već više od petnaest godina prije početka svakog mjesnog događanja ili parade. To je bila tradicija koju je započela njihova majka, u vrijeme kad je imala tri male djevojčice i grupu jahačica koje je predvodila. Ah danas je jedino bilo važno tko nije došao.

Svaka minuta koja je prošla još je jače potresla temelje njihove obitelji, još ih je malo urušila. Napokon, u 11.55 otac je otišao do ulične kante za smeće, bacio svoju praznu plastičnu čašu i vratio se. Njegovo je lice, uvijek grubo i pomalo hladno, izgledalo starije. „Pretpostavljam da je donijela odluku. Idemo.“

Aurora je zbunjeno pogledala u Winonu. Ona je glodala svoj gelirani nokat ukrašen

zastavom kao zec mrkvu. „Ne možemo otići samo tako. Ona će doći. Zar ne?“

Winona je morala priznati: ovo ju je uzrujalo. Nije to očekivala.

„Hajde „, rekao je otac oštrim glasom. Već je bio na uglu i spremao se zaokrenuti.

Winona nije znala što da učini, te ga je slijedila.

Sljedeća dva sata stajala je kraj oca, nadajući se nestrpljivo da će ugledati Vivi Ann na nekoj platformi s kotačima ili pak na leđima njezine Clem, kako predvodi svečanu povorku.

Ali njezina sestra se nije pojavila.

„Ovo je zlo“, rekla je Aurora kad je krenuo posljednji val povorke. „Veliko zlo. Ispričaj mi cijelu priču. Što si ti...“

Winona je krenula. „Razgovarat ćemo poslije, Aurora“, dobacila je preko ramena.

Prilazeći svom automobilu, gotovo je potrčala ne bi li izbjegla govorkanja. Uskočila je u auto i odvezla se Lukeovoj kući. On je bio jedina osoba koja je mogla razumjeti i cijeliti to što je učinila. Našla ga je kao što je i očekivala da će ga naći: sjedio je na verandi i gledao ispred sebe. Na njegovoj lijevoj ruci vidjele su se posjekotine i tragovi osušene krvi.

„Hej „, rekla je.

Jedva je odzdravio, blago podignuvši bradu.

Sjela je do njega. Boljelo ju je srce zbog toga što je on bio tako povrijeđen. Bila je to ona ista bol koju je osjetila kad se Luke prvi put okrenuo Vivi Ann. „Možeš računati na mene.“

Nije joj ništa odgovorio, nije ju čak ni pogledao, i zbog toga je postala nervozna.

Htjela ga je zagrliti, rekavši, „Tako je najbolje za sve. Ako te ne voli, bolje da to znaš. Sad možeš krenuti dalje.“

Odgurnuo ju je.

„Luke?“

„Zašto si mi rekla?“

Bila je zaprepaštena. „Sto? Pa morao si znati. To što se ona petljala s tim čovjekom nije bilo u redu. Znala sam kako će te to povrijediti.“

„Točno.“ Ustao je i otišao do ograde, htijući se udaljiti od nje koliko god je bilo moguće. Okrenut leđima prema njoj, zurio je u svoj posjed.

„Nisam *ja* kriva, Luke. Ja nisam spavala s njim. Ja te nisam prevarila i slomila ti srce. To što je učinila Vivi Ann bilo je krivo. Naravno da se saznalo. Ja ti samo pokušavam pomoći. Pogledaj me. Luke.“

Nije se okrenuo. „Idi, Winona. Ne mogu sad razgovarati s tobom.“

Nije znala što da učini. Ništa od ovog joj se nije činilo smislenim. „Ali...“

„Molim te, idi.“

Ovo „molim te“ ju je spustilo na zemlju. Došla mu je prerano; samo se radilo o tome. Jasno da nije bio spreman za tješjenje. Ali bit će. Vrijeme liječi sve rane. Mora biti strpljiva. „U redu. Stojim ti na raspolaganju. Samo me zovi ako ti bude potreban prijatelj.“

„Prijatelj“, rekao je oštro naglasivši zadnju riječ.

Bila je na pola puta prema izlazu kad ju je zaustavio njegov glas.

„Jel' bila na paradi?“

„Ne“, rekla je gorkim glasom, okrenuvši se prema njemu. „Preplašila se.“

„Misliš? Zaista?“ Uzdahnuo je, i dalje okrenut prema pašnjacima. „Nisi mi smjela reći.“

„Slomilo mi je srce“, rekla je na brzinu, „kad sam ih vidjela zajedno u krevetu. Znala sam kako ćeš se osjećati.“

„Ja je volim.“

„Misliš, volio“, ispravila ga je, otvarajući vrata. „A nisi je ni poznao.“

Vivi Ann i Dallas vjenčali su se u Gradskoj vijećnici, pred sucem koji sklapa civilne brakove i pripravnikom kao svjedokom. Nakon obreda popeli su se u kamionet i upalili radio. Prva pjesma koja je zatreštala iz zvučnika bila je pjesma Willija Nelsona „My Heroes Have Always Been Cowboys“, i Vivi Ann se nasmijala pomislivši: *To će biti naša pjesma.*

Cijelim putem su razgovarali, od izlaska iz grada do dubokih crnogoričnih šuma u nacionalnom parku Olympic. Kad se spustio mrak i cesta počela zavijati, zalazeći u prašumu, stigli su do lovačke kućice Sol Duc, gdje su unajmili malu kolibu.

„Mi smo izgleda par iz kolibe“, rekao je Dallas, dok ju je nosio preko praga u sobu koja je mirisala po borovini. Četiri su dana proveli u krevetu, vodili ljubav, mazili se, razgovarali. Vivi Ann je ispričala Dallasu sve što bi se moglo znati o njoj — kad je izgubila nevinost i s kim, kako se osjećala kad joj je umrla majka, zašto je toliko voljela Oyster Shores, čak i koju je hranu mrzila. Što je više govorila, to se on više smijao, i to je postala njena nova ovisnost, potreba da u njemu izazove smijeh.

Petog su se dana uspeli po prekrasnim brdovitim stazama do glasovitog vodopada Sol Duc. Tamo, potpuno sami u divljoj prašumi, uz gromoglasan zvuk vodopada i zrak pun kapljica, vodili su ljubav na maloj čistini u podnožju stoljetnog cedra.

„Vidim što pokušavaš“, rekla je kad su svršili, odmarajući leđa na kladi obraslog mahovinom.

Izvadio je svoj džepni nožić i počeo urezivati srce u izbrazdanu koru drveta. „Zaista?“

„Ja sam ti rekla sve što se može znati o meni, a ti mi nisi rekao niti riječi. Kad god ti postavim neko pitanje, ti mi odgovoriš poljupcem.“

„To je jedino važno.“ Urezao je svoje inicijale, a onda je započeo s njezinima.

„Ne nije. Sad smo vjenčani. Ja bih morala znati odgovoriti na pitanja o tebi.“

„Zar smo se predbilježili za neki kviz o mladencima?“

„Ne zezaj se. Mislim ozbiljno.“

Završio je s urezivanjem i odložio nožić, te ju je konačno pogledao u oči.

„Da vidiš da netko stoji na rubu hrđi i čini ti se da namjerava skočiti, što bi mu rekla?“

„Rekla bih mu da se povuče prije nego što nastrada.“

„Povuci se, Vivi.“

„Kako mi to što ću te bolje upoznati može nauditi?“

„Možda ti se neće svidjeti to što ćeš saznati.“

„Moraš mi vjerovati, Dallas, ili nam ovo neće uspjeti.“

„Okay“, rekao je nakon duže šutnje. „Što želiš znati?“

„Gdje si se rodio?“

„Velika stvar. Dallas, Texas. Moji su se roditelji tamo upoznali na večeri. Moja mama je živjela u rezervatu sa svojom sestrom.“

„Kako se zove?“

„Njeno pravo ime je *Laughs Like the Wind* (Smijeh kao vjetar). A muž ju je zvao Mary. Umrla je.“

„A tvoj otac?“

„Živ je.“

Dodirnula je ožiljke na njegovim prsima. Na blijedećem svjetlu izgledali su srebrnkasto, kao splet uzica usađenih u njegovo tijelo. „Kako si ovo zaradio?“

„Električna užad i cigarete. Starom se nije dalo tražiti oružje.“

Vivi Ann je ustuknula. „A tvoja mama, je li ona...“

„Dosta za sad“, rekao je mirno. „Što kažeš da razgovaramo o nečem zaista važnom?“ upitao je kad se nagnula prema njemu.

„Kao, na primjer?“ Kroz čipkaste grane zimzelena zagledala se u krpice grimiznog neba.

„O Winoni.“

Vivi Ann je uzdahnula. Iako o Winoni nisu razgovarali proteklih nekoliko dana, ona nije prestala razmišljati o svemu što se dogodilo. „Winona nije mogla podnijeti to što smo mi — što sam ja — radila Lukeu pa je pukla. Ona je uvijek bila jako isključiva; crnobijelo, dobrološe. Znam da bih se trebala ljutiti na nju, i ljutim se, ali moram priznati da mi je zapravo pomogla. Kako se mogu ljutiti kad sam se udala za tebe?“

„Dakle, želiš se vratiti?“ pitao je.

„Tamo pripadam“, rekla je tiho. „A htjela bih da i ti i naša djeca tamo pripadate.“

„Neće biti jednostavno. Ljudi govore.“

„Ljudi uvijek govore. A sad sam im napokon dala povoda.“

„Volim te, Vivi“, rekao je iznenađujuće snažno. To ju je istodobno uplašilo i oduševilo.

„Neću dopustiti da te itko povrijedi. Čak ni Winona.“

Nasmijala se. „Ne boj se, gospodine Raintree. Mi iz obitelji Grey smo rančeri. Znamo popraviti narušene odnose.“

Prve subote u rujnu Winona je ustala prije zore i dovukla svoju umornu guzicu na ranč. Na putu je pokupila Auroru, koja je uspjela izgledati sasvim pribrano u ove strašne sate. „Ne mogu vjerovati da se još uvijek nije vratila“, rekla je Aurora kad su se zaustavile pred kućom.

„Želi da se još malo grizemo. I uspijeva u tome. Tati je sve više jasno koliko mu je potrebna oko ranča.“

„Ona ne razmišlja na taj način.“

„Ti polaziš od pretpostavke da ona misli.“

Aurora je zakolutala očima. „Bože, ti stvarno znaš biti gadura. I kako je Luke, nakon svega? Je li ti već iskazao ljubav?“

Winona je tresnula po kočnici svom silinom ne bi li ušutkala svoju sestru. „Tijesto je u hladnjaku. Napravi što više kolačića i onda odnesi svu hranu u daščaru.“

„Na zapovijed“, Aurora je izašla iz auta i izgubila se u kući.

Winona je pronašla oca u areni, gdje se pripremao za današnju utrku. Mahnula mu je i krenula prema kućici za najave i počela namještati razglas.

U sljedećih nekoliko sati prošla je svoj spisak zaduženja, provjeravajući da je sve na svome mjestu: pregrada, tajmeri, mikrofoni, junci, da su njihovi rogovi omotani. U deset sati ponovo se vratila u kućicu za najave, okružena prijavnicama, nastojeći rasporediti timove za prvu utrku. Ali najgore je bilo s određivanjem opterećenja. Svaki natjecatelj je imao određen stupanj sposobnosti, dodijeljen od Udruženja, i sve je te brojeve trebalo zbrojiti, dati prednost slabijima i natjecatelje pravilno rasporediti u

timove kako bi konačni rezultati bili pravedni. Da bi se sve točno izračunalo, bio je potreban prokleti doktorat iz matematike.

Otvorivši vrata kućice za najave, otpuhнула je prašinu. Tamo je stajao njen otac, koji je bio uzrujan. „Što radiš tako dugo, Win? Imaš sedam godina fakulteta za sobom. Izračunaj to već jednom.“

„Ne znam kako.“

„Studiranje je takvo gubljenje vremena.“ Zgrabio je kasu i izašao van.

Winona ga je slijedila do parkirališta, gdje se okupilo na desetke ljudi na konjima.

„Šta ima, Henry?“ pitao ga je Deke, namještajući svoj kau bojski šešir.

„Gotovo za danas“, rekao je otac. „Svi će dobiti natrag svoj novac. Winona ima problema s izračunom.“

Osjetila je kako joj raste bijes.

Upravo je otvorio kasu i počeo brojiti novac, kad se na parkiralištu zaustavio još jedan kamionet. Winona je toliko bila zaokupljena svojim poniženjem da joj je bilo potrebno malo vremena prije nego što je shvatila da se ljudi oko nje nešto došaptavaju.

Podigla je pogled i zurila kroz gomilu.

Bio je to, bez sumnje, kamionet Vivi Ann.

Ljudi na konjima izvijali su se u sedlima samo da bi bolje vidjeli. Winonina prva pomisao bila je: *Hvala ti Bože*. A onda je ugledala Vivi Ann i Dallasa kako se približavaju, držeći se za ruke poput običnog para koji je došao gledati utrke, i znala je da to neće dobro završiti. Iako je nosila pohabane traperice i zgužvanu majicu, Vivi Ann je izgledala tako prekrasno da ju je bilo bolno gledati, no ako je ona sjajila poput sunca, on je bio mračan.

Ljudi oko njih utonuli su u sablasnu tišinu, potpuno svjesni što se događa. Nisu znali kako da se ponašaju, naročito muškarci, koji bi u ovakvim situacijama prepuštali ženama glavnu riječ.

„Hej, tata“, rekla je Vivi Ann kao da se ništa nije dogodilo. „Trebaš li moju pomoć?“

Otac je zastao dovoljno dugo da pokaže svoj gnjev, no ne dovoljno dugo da bi dokazao da postoji raskol u obitelji. „Kasniš“, rekao je, gurnuvši joj kasu u ruke.

I Vivi Ann se samo tako vratila na svoje mjesto. Kauboji su joj se u znak dobrodošlice odmah počeli smješkat, a Dallas je krstario među njima, dajući savjete mladim natjecateljima.

Winona nije mogla vjerovati svojim očima. Unatoč svemu što se dogodilo — seks, laži, pljuska — Vivi Ann se mogla vratiti na ranč uz srdačan doček.

Winona je odmarširala do daščare u kojoj je Aurora okretala pljeskavice.

„Nećeš vjerovati što se upravo dogodilo.“

Aurora se okrenula prema njoj. „Što?“

„Vivi Ann se vratila kući. Došla je s Dallasom.“

„Bili su zajedno svo ovo vrijeme?“

„Za koga me ti držiš? Zar sam vidovita? Ne znam, ali izgledaju kao dva goluba.“

„To neće izaći na dobro. Jesi li joj rekla da ti je žao?“

„Ja? Ona je ta koja je sve započela.“

„Ne“, rekla je Aurora strogo. „U tebi je problem.“

„Kako si došla do takvog zaključka? Jesam li se ja povlačila s Dallasom i istovremeno bila zaručena s Lukeom? Molim te, rasvijetli me svojom natprosječnom pameti, Aurora.“

„Luke je prijatelj, Winona. Vivi je obitelj. Kad si trebala izabrati, izabrala si Lukea. Svi to znaju. Koliko ti je trebalo da im izbrbljaš, tati i Lukeu?“

„Neću to slušati“, rekla je Winona izlazeći iz daščare.

U areni se iznenada počela osjećati izloženom. Gledajući naokolo, pitala se što ljudi misle o njezinu udjelu u cijeloj priči. Nakon što je počela razmišljati o svojoj reputaciji, nije više mogla prestati. Popevši se do najvišeg reda na tribinama, sjedila je u zaklonu do kraja utrke i potom se vratila u daščaru.

„Dakle, svi pričaju o tom? Da sam ja rekla Lukeu?“

Aurora je prestala s pečenjem. „U mjestu poput ovoga nema tajni.“

„Nije fer. Učinila sam što je trebalo učiniti. Ljudi će to na kraju shvatiti.“

Aurora je uzdahnula. „Idem potražiti Vivi Ann. Ideš sa mnom? Ili ćeš se skrivati?“

Winona je pregrizla jezik i krenula za sestrom prema parkiralištu. Kamioni s prikolicama polako su se izvlačili na cestu, oblikujući šaroliku kolonu. Kad je parkiralište napokon opustjelo, Winona i Aurora su stajale uz ogradu, dok je otac bio u blizini staje. Svi su čekali.

Vivi Ann i Dallas su hodali prema njima dugim koracima, držeći se za ruke.

Svi petero stajali su u grimiznoj noći koja se spuštala, okruženi zagasitim poljanama i zvukovima koje su ispuštali konji vrzmajući se uz ogradu te plimnim valovima koji su postupno jenjali.

„On nije dobrodošao ovdje“, rekao je otac.

Dallas se primaknuo Vivi Ann, objumio je oko pasa i rekao, „Mi smo se vjenčali.“

Nitko nije izustio ni riječi; na trenutak se činilo kao da je vrijeme stalo. Vivi Ann je

pogledala oca ravno u oči. „Želim da nas dvoje živimo ovdje, da vodimo ranč, ali ako nas ti ne želiš...“

Winona je tada shvatila da Vivi Ann uopće nije glupa. Stjerala je oca u kut da bi dobila što hoće.

„Čini mi se da nemam baš previše izbora, zar ne?“ rekao je. Potom se okrenuo i ušao u kuću, zatvorivši vrata treskom za sobom.

Aurora je stupila prema naprijed i zagrlila Vivi Ann. „Smekšat će se. Ne brini.“

Vivi Ann je rekla s pouzdanjem, „Nadam se.“

Aurora je nespretno zagrlila Dallasa i krenula prema svome autu. Dok je palila motor, Winona je stajala, isuviše uzrujana da bi nešto rekla.

Vivi Ann joj se primakla, ali nije ispuštala Dallasovu ruku; to je bio podsjetnik da su sada vjenčani par. Da su u svemu zajedno. „Kako želiš da ovo riješimo. Win?“ upitala je tiho.

„Rekla sam tati samo zato što je Luke navalio na Dallasa.“ Winona je čula kako joj puca glas i to ju je ražestilo. Zvučala je slabo baš kad se htjela doimati jakom. „Pokušavala sam *spasiti* Dallasa.“

Dallas je tad iskoračio prema naprijed, kao da ima pravo stati između sestara. „Htjela si sve što je ona imala“, rekao je.

„To nije istina“, odgovorila je Winona, iako je znala — svi su znali — da to jest istina.

„Učinila si mi uslugu, Win“, dodala je Vivi Ann, premda si me namjeravala povrijediti. U stvari, ja ne marim više za to. Pronašla sam čovjeka kojeg volim i mi ćemo živjeti na ranču. Ništa mi drugo nije važno.“

Bila je u pravu. Iako je Vivi Ann, teško za povjerovati, prekršila sva pravila, slomila srce dobrom čovjeku, spavala sa strancem i još ga k tomu dovela kući, nije bila kažnjena. *Krasno*. Winona je smišljala što da kaže, nešto što bi pomoglo Vivi Ann da spozna veličinu svoje pogreške, ali joj ništa nije padalo na pamet.

„Znam da praštanje nije tvoja jaka strana“, rekla je Vivi Ann, „ali to je jedino što nam sada preostaje. Ja to mogu. Možeš li ti?“

Winona je bila stjerana u kut, baš kao i njihov otac. Nije mogla ništa drago nego pristati. Sve drugo bi je dodatno ponizilo. „Naravno“, rekla je, i bacila se sestri u neveseo zagrljaj. „Oprostiti i zaboraviti.“

11. poglavlje

Neke se stvari ne mogu zaboraviti, ma koliko se trudili. Poniženje. Gubitak. Ljubomora. Bile su to emocije koje su neprestano izbijale na površinu. Na kraju, potiskivanje postane isuviše zamorno. Winona je znala da je pokušala. I dalje se trudila, no ponekad, kao noćas, nije u tome uspijevala.

Kad je začula zvono na vratima, isprva je pomislila: „Što ako se ne javim?“

Zazvonilo je opet.

Nemaš se kamo sakriti od vlastite obitelji.

Okrenuvši se od sudopera, krenula je prema vratima i otvorila ih. Pred vratima je stajala Aurora, odjevena i spremna za polazak. Natapirala je svoju smeđu kosu i stegnula je u rep te nanijela više slojeva šminke. Jastučići za ramena isticali su njezin uzak struk, oko kojeg je stegnula širok kožni remen ukrašen staklenim kamenčićima. Inače je nosila običnu traper haljinu. „Nemoj me gledati kao da si progutala limun. Idemo.“

Bez riječi, Winona je krenula za sestrom na cestu gdje je bio parkiran njen auto. Sjela je na stražnje sjedalo i poželjela da bude negdje drugdje. „Ovo je glupa ideja“, rekla je.

„Tvoje mišljenje mi je poznato“, odgovorila je Aurora.

Winona je teatralno uzdisala i križala ruke. „Gdje je Richard?“

„Danas radi do kasna. A i inače bi radije pojeo svoju cipelu nego nam se pridružio.“

„I ja se tako osjećam.“

„Prestani izvoditi.“

Skrenule su prema ranču i odvezle se do kolibe.

Na ulaznim su vratima pokucale, i Vivi Ann se odmah pojavila.

„Srećom, nisu goli“, rekla je Aurora.

Winona je zakolotala očima. „Nije se još ni smračilo.“

„Toliko koliko ti znaš o vrućem seksu, ja znam o uzgoju pčela“, rekla je Aurora kratko.

Dobacila je Vivi Ann, „Idemo u tavernu.“

„Naravno, pa petak je“, odgovorila je Vivi Ann.

Dallas je odmah ustao i prišao s leđa Vivi Ann, objumivši je posesivno oko pasa.

Aurora ga je proučavala, stisnuvši oči. „Voliš li je. Tetovirani?“

„Čini se da je volim, milostiva.“

Aurora se nasmijala. „Onda je odvedi u tavernu. Tako se to radi.“

„Ona je u pravu“, dodala je Winona oštro. „Najbolji način da se zaustave tračevi jest da svima pokažete koliko se volite.“

Dallas je zurio u Winonu. „Ne izgledaš sretno, Winona. Mislim da ti voliš tračeve o Vivi.“

„Zaključuješ prema svom detaljnom poznavanju mojih raspoloženja.“

„Nisam sigurna...“, rekla je Vivi Ann. „Luke bi mogao biti tamo.“

Dallas ju je zagrljio. „Ne moramo ništa što ti ne želiš.“

Nježnost njegovog glasa iznenadila je Winonu. Nije čudo da ju je osvojio. Naročito Vivi Ann, koja je u svakom vidjela samo najbolje.

„Ne možeš ga izbjegavati dovijeka“, naglasila je Aurora.

Na kraju je Vivi Ann pristala. „Dajte nam minutu“, rekla je i povela Dallasa za ruku. Kad su se zatvorili u spavaću sobu, Winona je rekla, „Čujem li seks, smjesta odlazim.“

„Ne sumnjam“, odgovorila je Aurora uz smijeh.

Petnaest minuta kasnije sve tri sestre i Dallas stigli su pred Outlaw tavernu i parkirali se.

Ušli su unutra jedan za drugim. Kad je ušao Dallas — posljednji — ljudi su još glasno čavrljali. Podigavši pogled, s čašama u ruci, prestali su razgovarati. Čak je i bubnjar pogriješio ritam.

Winona je primijetila da njihovi prijatelji ne mogu skinuti pogleda s Vivi Ann i Dallasa. Žene su bile hipnotizirane njima. Došli su zajedno do šanka i naručili piće. Nakon što su bili poslu ženi, okrenuli su se zajedno prema gomili. „Ples“ je odzvanjao iz džuboksa.

Prva osoba koja im je prišla bio je Luke.

„Evo ga, dolazi bivši zaručnik“, promrmljala je Aurora.

„I on zna kako se to radi“, rekla je Winona, prisiljavajući se da ne krene prema njemu.

Dallas se primaknuo Vivi Ann, i uzeo je za ruku.

„Hej, Vivi“, dobacio je Luke.

Vladala je tišina. Jedino su se čuli zvukovi koji su dopirali iz stražnje prostorije gdje se igrao biljar.

„Čuo sam da si se udala“, rekao je Luke ukočenim glasom. „Čestitam.“

„Trebala sam biti iskrena prema tebi“, odgovorila mu je Vivi Ann.

„Da si barem bila.“

Winona je proučavala svaku pojedinost na njegovu licu, način na koji je zatvorio oči

samo na trenutak prije no što je progovorio, bore oko njegovih usana. Očekivala je da će reći nešto drugo, nešto grubo i okrutno — nešto što je Vivi Ann zaslužila s obzirom na to što je učinila — ali što ga je duže promatrala, dublje je vidjela. Luke nije bio ljut na Vivi Ann.

Još uvijek ju je volio. Čak nakon svega.

„Iskreno mi je žao“, rekla je Vivi Ann.

Njena sestra nije prestajala govoriti, gomilajući besmislice jednu za drugom, a svi su drugi slušali i smješkali se. U Winoninoj je glavi bubnjalo tako glasno da nije mogla čuti ništa osim otkucaja vlastita srca. Bila je toliko zarobljena svojim mislima, svojim gorkim razočaranjem (što s karmom? što s time da moramo ispaštati za svoje grijehe?) da je jedva primijetila da su prestali.

Ponovo se začula glazba. Ljudi su počeli plesati.

Pogledom je tražila Lukea.

Dallas ju je promatrao. Zbog nečega u njegovim sablasno blijedim sivim očima bilo joj je neugodno. Ispustio je ruku Vivi Ann

i krenuo prema njoj. Winona je uočila njegov seksipilan hod i prepoznala njegov skriveni motiv. Iako kod nje to nikad ne bi upalilo.

„Jadan Luke“, rekao je Dallas medenim glasom koji ju je živcirao. „Siguran sam da mu treba rame za plakanje.“

Winona ga je pogledala oštro, iako je istom požalila. „Ti me ne poznaješ.“

„Poznajem te“, odgovorio je, smijući se.

Winona je pomislila; *On je opasan*. A Vivi Ann ga je dovela u obitelj. To je Winonu učvrstilo u uvjerenju da je bila u pravu kad je pokušala zaštititi Vivi Ann od toga čovjeka. „Bolje ti je da je ne povrijediš“, rekla je. „Imat ću te na oku.“

„Vivi Ann će možda zaboraviti što si učinila, ali ja neću. Izdala si je, jednostavno govoreći. Stoga zapamti što ću ti reći: „Ja ću tebe imati na oku. Ona ti možda oprost. Ja neću.“

Winona je sjedila u autu ispred policijske postaje.

Ne smije ući unutra. Znala je to. Neke je stvari bolje prešutjeti.

Da je samo bila u stanju ignorirati informacije. Ali ona to nije mogla.

Kad si je nešto utuвила u glavu, nije mogla odustati. Poput krokodila koji ne ispušta plijen. A sad se brinula da je Dallas zapravo opasan. Izašla je iz auta i krenula prema postaji. Unutra nije bilo nikoga, tek nekoliko policajaca u uniformama, koji su ulazili i izlazili iz ureda u ured.

Na porti je pozdravila Helen, koja je na trenutak prestala turpijati svoje jarko ružičaste nokte. „Hej, Winona.“

„Hej. Je li šerif Bailor ovdje? Htjela bih s njim razgovarati.“

„Naravno da je tu. Imaš dogovoreno, zar ne? On je u svom uredu. Idi straga.“

Winona je koračala vrlo prometnim hodnikom i pronašla šerifa Alberta Bailora u njegovu uredu, gdje je upravo doručkovao sendvič.

„Hej, Winona“, rekao je, brišući usta maramicom. „Sjedni.“

Odlučila je odmah prijeći na stvar. Nije htjela gubiti vrijeme s običnim brbljanjem. Ionako tom vještinom nije nikad ovladala. „Htjela bih da istražite prošlost jednog čovjeka.“

„Indijanca?“

„Da.“

„I ja sam si postavio isto pitanje kad se Vivi udala za njega. Da budem iskren, očekivao sam te ranije.“ Izašao je iz sobe i za nekoliko trenutaka se vratio s dosjeom, koji je stavio na stol. „Odmah ću se vratiti. Priroda zove.“

Čim je izašao, Winona je otvorila dosje.

Dallas Raintree, DOB 5/05/65.

Pregledala je njegov kriminalni dosje, optužnice, uhićenja, i presude. Bilo je tu desetak krađa ili optužbi za posjedovanje ukradene robe, dva slučaja fizičkog napada, koje je priznao pa se nagodio oko blaže kazne, težak fizički napad i nekoliko optužbi za posjedovanje oružja. Pisalo je da je njegov maloljetnički dosje bio zapečaćen po sudskoj naredbi te da mu je u nekoliko navrata bilo propisano psihijatrijsko vještačenje. Izgleda da je još bio malodoban, kad je prvi put bio upućen na takvo vještačenje.

„Za ime boga“, rekla je Winona.

„Upravo tako“, složio se Al, vrativši se u ured i zatvorivši staklena vrata za sobom.

Winona ga je pogledala. „Sto znači sve ovo?“

Al je sjeo za svoj stol. „Izgleda da tvoj šogor ima lošu narav

i nedovoljno poštovanja prema zakonu. A također i da mu se nešto gadno dogodilo dok je bio dijete. Tu ima puno psihijatrijskih nalaza. Prema većini, on nije uravnotežen.“

Povukao se dublje u

stolicu. „Priča se da si ga ti zaposlila. Očekivao bih od tebe da si ga prethodno provjerila.“

Zaškripala je zubima. „Što mogu sad učiniti?“

„Sad?“ Al je slegnuo ramenima. „Oženjen je za tvoju sestru, Win. Ništa se više ne

može učiniti.“

„Je li opasan?“

Al ju je pogledao. „Svi možemo biti opasni pod određenim okolnostima. Samo ga drži na oku.“

„Bez brige“, obećala je Winona.

Kasno u studenom ledeni je vjetar puhao iznad Kanala, uzburka vajući inače mirno more. Zapjenjeni valovi udarali su u obalu i zapljuskivali lijepo uređene vrtove, pretvarajući zelenu travu u smeđu. Ptice su najednom nestale, odnijevši sa sobom svoj jutarnji cvrkut i poslijepodnevno ćeretanje. Golo drveće podrhtavalo je od hladnoće, njihovo posljednje raznobojno lišće otkinuo je vjetar. To isto lišće sada je ležalo u mokrim, pocrnjelim kupovima u jarcima uz cestu.

Kao da im je netko poslao okružnicu, mondeni turisti s Manhattana prestali su dolaziti. Nije bilo brodova, niti se čulo popodnevno brujanje motornih čamaca. Roštilji su preko zime bili pospremljeni u garaže, također i nježno, osjetljivo cvijeće. Bez sunca, sve je izgledalo isprano, naročito kad je kišilo, a kiša je gotovo uvijek padala. Nije bilo žestokih oluja, nego je prevladavala jednolična magla s finom gustom kišicom. Dan nakon Dana zahvalnosti članice jahaćeg kluba „Bits and Spurs 4H Club“ i njihove obitelji okupili su se na ranču da bi pleli vjenčiče. To je bila dugogodišnja tradicija. Vivi Ann je uvijek sudjelovala, najprije pomažući svojoj mami, potom kao članica kluba, a sada kao njihova voditeljica.

Družili su se od jutra do večeri, i iskreno govoreći, Vivi Ann nije nikad toliko uživala kao ove godine, pa kad je sve bilo gotovo i dan se priveo kraju, ona i Dallas su se uputili mokrom stazom do svoje kolibe. „Primijetila sam da si razgovarao s Myrtle Michaelian“, rekla je Vivi Ann.

„čitavo je vrijeme stiskala svoju torbicu. Mislim da se bojala da ću je ukrasti.“

Smijući se, otvorila je vrata i ušla unutra.

Koliba je mirisala na Božić. Dallas je postavio malo prekrasno drvce u kut kraj kamina, i ukrasio njegov okvir preostalim mašnjama. „Sretan Božić“, rekao je.

Opet ju je iznenadio. Cijeli život su joj muškarci poklanjali stvari; dodvoravali joj se skupocjenim poklonima. Ali ovo, skromno ukrašeno drvo značilo joj je više od svega toga, posebno zato što je znala da njen muž ne mari za Božić. Učinio je to za nju jer je *njoj* stalo. „Ona tvoja prijateljica Trayna iz ljekarne pomogla mi je izabrati ukrase.“

Vivi Ann se smijala zamišljajući kako zastrašujući Dallas zajedno s Traynom bira anđelčiče i patuljke. Voljela ga je više od svega na svijetu.

„Sto je tako smiješno? Jesam li učinio nešto krivo?“

„Ne, Dallas Raintree. Učinio si nešto lijepo i dobro.“ Uzela ga je za ruku i povela u spavaću sobu, i tamo mu je na sve moguće načine pokazala koliko ga voli.

Poslije su ležali u krevetu, gledajući jedno u drugo. Kroz otvorena vrata mogla je vidjeti njihovo prvo božićno drvo, koje je svijetlilo u mraku.

„Mislila sam da će ti danas biti užasno“, rekla je.

„Ne.“

„Jesi li radio takve otrcane stvari kad si bio dijete?“

„Ne“, rekao je i ovaj je put njegov glas bio tih. Znala je da ga je pogodila u osjetljivo mjesto.

„Postoji li netko koga bi htio pozvati na Božić?“

„Stalno mi pokušavaš postaviti isto pitanje na različite načine, Vivi“, rekao je. „Ne postoji nitko drugi. Samo ti.“

Nije mogla shvatiti kako je to moguće, kako netko može biti tako sam. Naslonila se na lakat i zagledala u njega. „Sto ti se dogodilo, Dallas?“ Prvi put ga je to otvoreno pitala.

„Ubio ju je“, rekao je tiho. „Valjda je to ono što tako silno želiš znati. Mlatio ju je godinama i onda ju je jedne noći ustrijelio.“

„Gdje si ti...“

„Bio sam tamo.“

Sad joj je sve postalo jasno: ožiljci na prsima, bijes koji ponekad nije mogao kontrolirati, nesanica. Zamišljala ga je kao dječaka koji je slušao riječi koje djeca ne bi smjela čuti, koji je gledao užasne stvari. Nije čudno što nije htio govoriti o svojoj prošlosti. Približila mu se i zagrlila ga dušom i tijelom, nastojeći mu približiti svoje djetinjstvo.

Držao ju je tako čvrsto, da je znala da je njihov razgovor otvorio stare rane. Gledao ju je pogledom koji je bio strašna i divna kombinacija sreće i boli, i najednom se pitala je li ta nepodnošljiva dvojnost nešto s čime je stalno živio. Poljubila je njegove usne, zatim obraz, a onda mu je šapnula na uho, „Imat ćemo bebu.“

Nije rekao ništa, samo ju je privio čvršće na grudi i nije ju ispuštao iz ruku.

„Jesi li spreman?“ pitala je.

Odmaknuo se tek samo malo da bi ju pogledao, a ljubav u njegovim očima bila je odgovor koji je trebala.

Da je Winona čuvala uspomene u kartonskom fasciklu, za Božić 1992. godine nalijepila bi etiketu: drugi po redu najgori Božić u obitelji Grey; samo je one godine kad im je

umrla majka bilo gore.

Pokušala se pretvarati da je sve u redu. Došla je ukasiti kuću za blagdane. Išla je goredolje na tavan i nosila prašnjave kutije pune božićnih ukrasa, sve dok nije postala umorna i znojna. Radeći uz svoje sestre, govorila je samo dobre stvari. *Vidi, Vivi, ovaj si ukras napravila u biblijskom kampu kad si išla u četvrti razred... a tu je Aurorin najdraži anđeo sa slomljenim krilom.*

Ali ništa nije pomagalo. Dok su se Aurora i Vivi smijale i šalile i natezale oko toga koji će album s božićnim pjesmama slušati, Winona je bila odsutna. Znala je da to nije u redu s njene strane, da bi se trebala ostaviti starih zamjerki, gorčine, i nastaviti sa svakodnevnim životom. Ali to joj, čini se, nije uspijevalo.

Problem je bio Dallas. On je bio kao tumor u tijelu njihove obitelji, a samo je ona uočila njegovu zloćudnost.

Nije bilo važno što se on ponašao kao da voli Vivi Ann (*kao da voli*, bile su ključne riječi za Winonu) ili to što je odlično vodio posao na ranču. Bilo je važno samo to da mu se ne može vjerovati. Policijska izvješća jasno su svjedočila tomu u prilog. On je bio opasan za njihovu obitelj.

Tko god da je sjedio za njihovim božićnim stolom, mogao je to primijetiti. Sve je bilo na svome mjestu, savršeno i sjajno. Tata je odjenuo nove tamnoplave Wrangler traperice i svježe opeglanu bijelu košulju, zakopčanu do grla. Aurora, Richard i njihova djeca izgledali su kao da su iskočili iz modnog časopisa, a Vivi Ann je blistala u svojoj zelenoj sam taštoj haljini.

A onda je tu bio Dallas, koji je sjedio kraj svoje žene, naizgled neudobno, kao da ga sve pomalo iritira. Winona ga je promatrala spuštenih trepavica. Njegova duga kosa i svijetloplava košulja nisu nimalo ublažile njegov izgled, čak štoviše. Ovako dotjeran izgledao je još opasnije.

Da je Winona mogla smisliti način kako da otkrije istinu o njemu, bila bi to učinila, no Dallas je bio pametan. Nije provodio svoju volju, nije tražio svoj udio. Stajao je postrance i pravio se da mu je dovoljno to što dobiva za svoj rad. Kauboji su ga prihvatili a žene su nedavno počele govoriti o „velikoj ljubavi“ između Vivi Ann i Dallasa. Čak ni Aurora nije htjela slušati o njegovoj kriminalnoj prošlosti te je rekla Winoni da sve to zaboravi.

Vivi Ann je zvecnula vilicom o svoju vinsku čašu, prizvavši pozornost svih za stolom. Winona je pogledala prema svojoj sestri, kao što se od nje i očekivalo, i nekoliko stvari koje je primijetila, najednom su se složile u smislenu cjelinu; Vivi Ann je bila ljepša

nego inače, može se čak reći da je zračila ljepotom, i pila je vodu.

„Trudni smo“, rekla je Vivi Ann i njezino je veselje ispunilo čitavu prostoriju.

Winona je čula Vivine riječi na čudan, usporen način, kao da se nalazi pod vodom ili pak iza staklenog zida. Vidjela je da su se svi osim oca požurili čestitati; čula je cičanje i podvriskivanje, i vidjela kako je Aurora zagrlila Vivi Ann i počela plakati.

Winona je znala da se treba pokrenuti, uključiti, ali nije mogla. Ostala je sjediti na svome mjestu. Jednom, dok je bila mala, pokušala se utrkivati oko bačvi. Potaknuta očevim rijetkim a žarkim ohrabrenjem popela se na Clemina leđa i udarila snažno. Jedva se uspjela održati na konju oko prve bačve, a kod druge je izgubila kontrolu. Još uvijek je pamtila kako se tada osjećala: ispustivši uzde, skliznula je sa strane u sedlu i izgubila stremen. Sekundu prije nego što je pala, znala je što će se dogoditi i strah od toga bilo je ono što je osjećala. Od sada nadalje, bez obzira na sve, Dallas će postati dio njihove obitelji. Tumor njegove prisutnosti upravo je metastazirao.

Pogledala je u stranu i vidjela da je Dallas promatra. Promijenila je položaj u stolici i dignula svoju vinsku čašu te nazdravila. „Za Vivi Ann... i njezinu bebu...“ *Također.* Nastojala je ne misliti o svojoj usamljenosti, ali nije je mogla ignorirati. Ona je ipak bila najstarija sestra, neudana i bez djece.

Nakon toga, ostatak večeri za Winonu je protekao kao film bez zvuka. Učinila je sve što se od nje očekivalo — raspemila je stol i oprala suđe zajedno sa svojim sestrama, stavila je njihov omiljeni album na kojem Elvis pjeva božićne pjesme, i plesala u kuhinji, čitala je „The Night Before Christmas“ svom nećaku i nećakinji — ali ništa od svega toga nije ju činilo sretnom.

„Loše se pretvaraš.“

Winona čak nije ni čula da joj se približio. Činilo se da je potajno šuljanje njegova naročita vještina. Polako se okrenula i vidjela da Dallas stoji kraj nje i pijucka svoje pivo. „Nikad se nisam znala pretvarati“, odgovorila je. „Ali ti mene ne možeš prevariti. Vidjela sam tvoj dosje.“

„Ona je sretna, znaš“, rekao je.

„A što je s tobom? Ne bih rekla da si očinski tip.“

„Tebe ionako nije briga kako se ja osjećam.“

Laknulo joj je što se razumiju, da se ne mora pretvarati. „U pravu si.“

„A zašto?“

„Ova obitelj je bila sretna dok se ti nisi pojavio.“

Preletio je očima po sobi; zaustavio se na Aurori i Richardu koji se se tiho prepirali kraj

božićnog drvca, a onda je pogledao oca, koji je ispijao svoj treći viski i buljio u staru sliku svoje žene. „Zaista?“ upitao je. Dakle, ti si bila *sretna* dok je Vivi Ann hodala s tvojim dečkom?“

„On nije bio moj dečko.“

Dallas joj se lukavo nasmiješio. „O tome se radilo čitavo vrijeme, zar ne?“

„Nosi se.“

Nasmijao se. „Je li to tradicionalna čestitka?“

Odgurnula ga je i otišla. Ostatak večeri nastojala je biti ona stara, okružena ljudima koje voli, ali on je uvijek bio blizu i promatrao ih, zapravo, nju je promatrao.

Winona je brojala dane do Lukeova povratka iz Montane. Razgovarali su telefonom na Božić, i činilo joj se da je bio bolje. Napokon.

One večeri kad se vratio kući, Winona je dogovorila da idu u kino.

U ovim zimskim mjesecima noć se rano spuštala, tako da je dok je ona završila s poslom, presvukla se i dovezla do njegove kuće vani već bio mrak. Kad je otvorio vrata, ona mu se bacila u zagrljaj, i čvrsto ga stisnula. „Tako mi je drago da si se vratio.“

Oslobodivši se iz njezina zagrljaja, poveo ju je u dnevnu sobu, gdje je vatra plamtjela u kaminu, a božićna su svjetla i dalje svjetlucala na drvцу koje mu je ona pomogla ukrasiti. Kad je sjela, on je otišao u kuhinju i vratio se s dvije čaše vina.

„Alkohol. Hvala Bogu“, rekla je, i uzela svoju čašu, nastojeći mu napraviti mjesta kraj sebe. Skinuvši svoje pohabane gležnjače, stavila je noge na stolić za kavu. „Nemaš pojma kako su ovi praznici bili čudni. Dallas je sve pokvario a to nitko ne primjećuje. Imam neizdrživu potrebu da zgrabim Vivi za ramena i da je tresem dok ne uvidi ono što ja vidim. Možda bih mogla smisliti način kako da joj pošaljem njegov kriminalni dosje. To bi je trebalo probuditi.“

„Zaista, Win“, rekao je Luke uzdišući, „Moramo li svaki put razgovarati o tome kad smo zajedno? Postaje zamorno. Vjenčali su se i to je to.“

„A sad još čekaju bebu.“

„Vivi je trudna?“

„Već. Čak sam i ja iznenađena, a ja uvijek očekujem najgore.“

Luke je ustao i otišao do kamina. Tamo je stajao i zurio u vatru.

Winona je došla do njega. „Luke?“ Obujmila ga je oko struka. „Jesi dobro?“

„Beba“, rekao je.

Winona je bila bijesna na samu sebe. To je bila jedna od njenih najgorih osobina, način

na koji se bavila sitnicama, dok je istodobno izgubila iz vida pravu sliku. Vjerovala je da je Luke dosad već prebolio Vivi Ann. „Žao mi je, Luke. Nisam razmišljala. Nisam ti to trebala reći na takav način.“

Ne gledavši u nju, okrznuo je pogledom drvce i zagledao se kroz prozor u kišovitu crnu noć. „Ja to ne mogu.“

„Ne možeš što?“

„Mislio sam da mogu ostati u blizini i promatrati kako Vivi Ann voli nekog drugog, ali ne mogu.“

„Ali...“ Winona nije znala što da kaže, nije znala kako da izrazi svoju iznenadnu bojazan pomoću uvjerljive molbe.

Osjećala se poput jedne od onih starih eskimskih žena koje ostave da plutaju na santi leda. Znala je da će, ako ga ne zaustavi, ako ga ne zgrabi, i ona otploviti, ali sama.

„Luke, molim te...“

„Što me moliš?“

Trudila se svladati svoj strah. Užasavala ju je pomisao da mu kaže istinu — ona nije bila spremna, on nije bio spreman — ali više nije imala izbora. Usudila se da ga dotakne, primila ga je za ruku. „Znam da nisi spreman ovo čuti, Luke, ali... Ja te volim. Ako se malo potruđiš, mogli bismo biti sretni zajedno.“

Bila je svjesna njegovog odgovora prije nego što je progovorio. U tišini, kraj vatre koja je pucketala, vidjela je njegovo iznenađenje. A onda je došlo sažaljenje.

„Winona“, rekao je.

Zgrčio joj se želudac. Predala je svome krvniku nož i ogolila prsa. Da je postojao bilo kakav način da ga spriječi da glasno izgovori te riječi, ona bi to učinila, ali kotač se već počeo okretati.

„I ja tebe volim“, rekao je, snizivši glas prije no što je dodao, „kao prijatelja.“

Odmaknula se i okrenula leđa. „To sam i mislila“, rekla je glupo, iako su oboje znali da je to bila laž.

Jednako kao što su znali da je večeras kraj tomu što su imali, bez obzira što je to bilo. Kockala se i izgubila.

„Mislim da ću se vratiti u Kalispell“, rekao je, i dalje stojeći kraj vatre.

„Možda tamo nađeš lijepu mršavu djevojku“, rekla je, uzimajući kaput.

Došao je do nje, primio za ramena, i okrenuo je prema sebi. „Winona, znaš da se ne radi o tome. Samo...“

Bez obzira na to koliko se trudila, nije mogla zadržati suze. *Jadno*. U tom trenutku ona

je bila debela djevojčica koja je molila i molila da joj daju majčinog konja.
„Razumijem, Luke. Vjeruj mi. Razumijem.“

Sljedećeg ponedjeljka čula je od Aurore, koja je čula od Julie: Luke se odselio natrag u Montanu.

12. Poglavlje

Na vodi su vrijeme pokretale struje, mreškajući njenu površinu sve bliže obali. Zimi su valovi bili drskiji, bješnji, zapjenjeni; vjetar ih je raspirivao do ludila, a kiša je padala skoro svaki dan. Boje su izbljedjele. Čak su i zimzeleni izgubili dio svoga bogatog preljeva, pa su stršili crni u odnosu na sivo nebo, sive oblake i sivu vodu.

Sunce je promijenilo sve, i u kasnom ožujku, kad su prestale kiše, jarko ružičaste i ljubičaste azaleje procvale su preko noći, i posvuda je niknulo blijedozelena raslinje — na travnjacima, uz cestu. Noću su žabe tako glasno kreketale da su ljudi ustajali usred noći i zatvarali prozore.

U lipnju su se vratili turisti. Dužinom kanala oživjeli su dokovi kao i brodovi koji su bili privezani uz njih. Produžilo se vrijeme posluživanja večere u restoranima, a jelovnici su počeli nuditi nekoliko trendovskih vegetarijanskih sendviča. Otvorili su se sezonski dućani. Košare ljubičastih lobelija i crvenih geranija ponovo su visjele na svojim kukama na vrhu uličnih svjetiljki.

Vivi Ann je primjećivala svaku promjenu. Činilo se da je godinama sve oko sebe uzimala kao nešto što se samo po sebi razumije, svaku promjenu godišnjih doba prihvaćala je kao ništa više nego dokaz protočnosti vremena.

Trudnoća je promijenila njezino stajalište. Sada je pratila zbivanja u svakom odsječku vremena — danu, tjednu, ponekad čak i unutar jednoga sata. No, nije se mijenjalo samo njeno tijelo. U posljednje se vrijeme sve doimalo drugačijim. Nikad dosad nije zbog ničeg bila toliko uzbuđena koliko zbog dolaska ovoga djeteta. Istodobno je bila silno prestrašena. Svakodnevno je čeznula za svojom majkom, ali ne kao mala djevojčica, kao inače. Ta se patnja pretvorila u oštar bol. Imala je toliko pitanja za koje nije bilo načina da dobije odgovore koje je trebala.

Njen strah od novog malog bića bio je sve dublji i mračniji. Kad je noću ležala u krevetu kraj Dallasa i osluškivala njegovo disanje, strahovala je da je isuviše sebična da bi bila dobra majka, isuviše nezrela da bi mogla voditi kroz život drugo ljudsko biće. Brinula je također o djetetovu naslijeđu i o tome kako će mu pomoći da se osjeća prihvaćenim od obaju svjetova svojih roditelja. U deset mjeseci svoga braka vrlo je malo naučila o čovjeku kojeg je voljela. On ju je volio — to je bilo očigledno — ali ostale je svoje emocije čuvao samo za sebe. Ljutnja je bila jedina stvar koja se ponekad probila do površine, i u tim rijetkim prilikama kad bi doživjela tu njegovu stranu, bilo

ju je strah.

Zapamti, rekao joj je jednom u svađi, *Zlostavljana životinja moiepostati zločestom. Pokušao sam te upozoriti*. Gurao ju je od sebe, sad je to uviđala. Jedina stvar na svijetu koje se plašio bila je njihova ljubav.

On nije shvaćao, zapravo, da ono što ona osjeća prema njemu nije samo ljubav. Ona je živjela za njega. On je bio njezina ovisnost koje se nije mogla otresti.

„Opet izgledaš smušeno“, rekla je Aurora uzimajući pomfrit iz Vivinog tanjura.

„Jutarnji vrući seks?“

Vivi Ann se nasmijala, gladeći svoj nabrekli trbuh. „Ti si ta koja si mi rekla da strast s vremenom izblijedi.“

„Istina. No onda si upoznala Tetoviranog.“

„Ne mogu vjerovati koliko ga volim. Znaš to, zar ne?“

„Ono što me iznenađuje jest koliko on voli tebe. Čuva te kao orao. Ponekad mi se čini da ne može podnijeti da je odvojen od tebe.“

Vivi Ann je osjetila čežnju u glasu svoje sestre, i shvatila da se zapravo naviknula na taj ton. „Hoćeš li da razgovaramo o tome?“

„O čemu?“

„O tvom braku. O Richardu. Što se događa?“

Aurorino pomno našminkano lice najednom se naboralo. „Mislila sam da to dobro skrivam.“

„To mora da je teško.“

Aurorine oči napunile su se suzama. „Sviđa mi se. I ja se njemu sviđam. Možda je to dovoljno. Ali vidjela sam što ti i Dallas imate i sad više nisam sigurna. Trebam li samo... prošetati kroz život? A treba misliti i na djecu. Ne želim da odrastaju poput nas, s prazninom u obitelji koju netko treba popuniti.“

Vivi Ann se nagnula preko stola i položila svoju ruku na Aurorinu. „Svi misle da je Winona najpametnija od nas, ali ti si, Aurora. Ti... vidiš stvari, ti obraćaš pažnju. Znat ćeš donijeti pravu odluku.“

„Možda ja ne želim birati.“

Vivi Ann je predobro znala koliko je napastna takva ideja. „Ne činiti ništa je također stvar izbora. Ali to nije dobar izbor. Vjeruj mi. Winona je i dalje ljuta na mene jer sam povrijedila Lukea. I ima pravo. Tad sam jedini put u životu bila namjerno okrutna.“

„Nitko ne može tako dugo zamjeravati kao Winona, to je točno.“

„Ponekad mislim da me mrzi.“

„Vjeruj mi; Vivi, Winona mrzi samu sebe. Cijeli život pokušava smekšati kameno srce i ne zna kako da odustane, ne zna prestati. Stalno očekuje nešto od tate što nikad neće dobiti..“

„To je zato što su joj potrebne riječi, a on to ne zna.“

Aurora je uzdahnula. „Vivi, ti i ja nemamo istog oca, to je sve što mogu reći. Za tebe, on je jedan od onih konja koje spašavaš.“

„On *jest* takav. On nas voli.“

„Ako nas voli, onda je to jadna, isprana verzija ljubavi, i neka nam dragi Bog pomogne, budemo li ikad trebale da nam to pokaže.“

„Vidjela sam ga jednom da plače“, rekla je Vivi Ann. To je bilo nešto o čemu dosad nije govorila.

„Tatu?“

„Te zadnje noći, kad je mama ležala na bolničkom krevetu u dnevnoj sobi, a mi smo svi spavali u vrećama za spavanje na podu.“

Aurora se blago nasmiješila. „Htjela je da budemo kraj nje.“

Vivi Ann je kimnula glavom. „Probudila sam se usred noći i vidjela da tata sjedi kraj njenog kreveta. Mama mu je rekla, >Pazi na moj vrt, Henry. Voli ih za mene<, a on je brisao suze.“

Moj vrt. Ovaj krhki trenutak ponovo ih je povezao; opet su bile male djevojčice koje sjede za stolom sa svojom mamom i lijepe školjke na kutije s papirnatim maramicama za kupaonicu.

„Što si rekla tati?“

„Ništa. Pravila sam se da spavam. A kad sam se ponovo probudila, nije je više bilo.“

„Možda mu je upala prašina u oko.“

„Ne, nije.“

Aurora se zavalila.

Vivi Ann je promatrala svoj veliki trbuh. „Užasno mi nedostaje u posljednje vrijeme. Htjela bih...“ Ostala je bez daha kad joj je iznenadan grč stisnuo trbuh. Jako. Tek je ponovo počela disati kad je osjetila novi grč; ovaj put je boljelo još više.

„Jesi li dobro?“ pitala je Aurora, nagnuvši se prema naprijed.

„Ne“, rekla je Vivi Ann u pola daha. „Još je prerano...“

Vivi Ann nikad nije bila jedna od onih koji razmišljaju o lošim stvarima koje se događaju u životu. Kad bi čula ljude da govore *Kotač sreće se okreće*, obično se nasmijala i pomislila: *Da. Uvijek može biti još bolje.* U rijetkim prilikama kad bi je ipak

obuzele morbidne misli, otjerala bi ih misleći na što drugo. Rano je bila naučila da je optimizam stvar izbora. Kad bi je pitali zašto je uvijek tako vesela, odgovorila je da se dobre stvari događaju dobrim ljudima i vjerovala je u to.

Sad je znala zašto ljudi često nisu odobravali takav odgovor. Oni su znali nešto što ona dosad nije znala: optimizam nije samo naivan. On često može biti okrutan.

Loše stvari se događaju, čak ako čovjek ne učini ništa loše. Možeš se udati iz ljubavi, začeti dijete u krevetu te ljubavi, odreći se svih loših navika koje bi mogle ugroziti to dijete, i svejedno roditi šest tjedana prerano.

„Mogu li ti još nešto donijeti?“

Vivi Ann je još u polusnu otvorila oči. Nije bila sigurna koliko dugo je ovdje ležala zatvorenih očiju, ponavljajući u sebi sve što se dogodilo. „Jesu li tata i Win već došli?“ Aurora je stajala kraj njenog kreveta. Izgledala je tužno. U posljednjih nekoliko sati njezine su se šiške zalijepile za čelo, a šminka je izbljedjela. Bez svega toga, Aurora je izgledala mršavo i umorno. „Ne još.“

Vivi Ann se nasmiješila koliko je mogla. „Puno mi znači da si bila uz mene u svemu ovome, Aurora. Opraštam ti što si mi ukrala rođendansku tijaru.“

Aurora je odmaknula još uvijek vlažnu kosu s Vivina lica. „Nikad nisam ukrala tvoju glupu tijaru. Ti si princeza ove obitelji.“

„Voljela bih da su mi dopustili da ga još jednom vidim. Tako je sićušan.“ Ta posljednja riječ izazvala je u njoj nemir; pod kožu joj se uvukao strah. Dohvatila je s noćnog stolića lijepu ružičastu školjku koju je godinama čuvala u torbi. To je bila njena najtješnja poveznica s majkom.

„Nemoj“, rekla je Aurora. „Sad si ti majka. Moraš biti jaka za njega.“

„Bojim se.“

„Naravno da se bojiš. Svi se roditelji boje. Od sada nadalje uvijek ćeš se bar malo bojati.“

„Zar mi ne možeš lagati? Reci mi da je roditeljstvo krevet posut ružama!“ Vivi Ann je zatvorila oči i umorno uzdahnula.

Sva ta iskrenost ju je pogađala. Istina joj je počela odzvanjati u glavi: *trideset četiri tjedna... nerazvijena pluća... komplikacije... vidjet ćemo hoće li preživjeti noć.*

Čula je okretanje kvake i otvorila je oči. Je li zaspala? Koliko dugo je spavala? Tražila je pogledom Autoru ili Dallasa, ali nikoga nije bilo. Soba je bila prazna. Dali su joj apartman što bi bilo sjajno kad ne bi znala zašto. Nisu je smjestili u sobu s nekom roditeljom jer njezin sin možda neće preživjeti. Znala je to bez da joj kažu.

Tad su tata i Winona ušli u sobu. Vivi Ann je osjetila kako joj naviru suze. Strah koji je dosad potiskivala otkočio se od samog pogleda na Winonu. Bez obzira na to što se među njima dogodilo, Win je bila njena starija sestra, mama na neki način, osoba koja je uvijek činila što treba. Do ovoga časa Vivi Ann nije bila svjesna koliko joj je Winona potrebna. „Jesi li ga vidjela, Win?“

Winona je kimnula glavom, i približila se krevetu. „On je prekrasan, Vivi.“

Tata se velikim grubim rukama naslonio na ogradu metalnog kreveta. Izbliza je mogla vidjeti kako mu je lice prazno, kako kontrolira svoje emocije.

To je bio njegov uobičajen izraz lica, ili bar najčešći otkako je umrla mama. „Hej tata“, rekla je, osjetivši da joj glas podrhtava.

Promjena izraza na njegovu licu bila je vrlo istančana, kao kad se hladni maslac razmekša po rubovima za toplog vremena, ali u njemu je vidjela sve što je bilo važno. Gledao ju je na isti način kao nekad kad je bila njegova najdraža mala djevojčica koja nije mogla pogriješiti, dok je on bio tlo pod njenim nogama. Winoni bi bile potrebne riječi uz taj pogled, a Aurora ne bi ni uočila promjenu, no Vivi Ann je znala što znači: volio ju je. I to je bilo dovoljno.

„Premalen je“, rekla je, briznuvši u plač. „Rekli su da možda neće preživjeti.“

„Ne plači“, rekla je Winona, iako je i ona sama plakala.

„Preživjet će“, rekao je otac, i njegov je glas sad bio odlučan, bio je to glas njezine mladosti, koji je nestao u vremenu poslije majčine smrti te se iznenada vratio. Podsjetio ju je bolno na doba kad su svi bili zajedno.

„Kako možeš biti tako siguran?“

„On je Grey, zar ne?“

Vivi Ann se nasmijala na to. Grey. Nekoliko generacija snažnih predaka stajalo je iza tog imena. „Imaš pravo“, rekla je tiho, osjetivši da joj nada polako ispunja srce. Silno puno joj je značilo da su bili uz nju, da su usprkos svemu što se dogodilo i dalje bili obitelj. Neko vrijeme je govorila, a potom je na trenutak zatvorila oči. Kad je ponovo otvorila oči, soba je bila u mraku i bila je sama.

Pritisnula je gumb i podigla krevet u sjedeći položaj. Trak mjesečeva svjeda obasjao je njenog muža, koji je ležao na neudobnoj plastičnoj stolici. Isprva mu nije mogla razabrati lice.

„Oh, Dallas“, rekla je.

Polako je ustao i krenuo prema njoj, prolazeći prstima kroz svoju dugu kosu dok se primicao njezinu krevetu. „Trebaš vidjeti onog drugog.“

Bilo joj je drago da je u sobi mračno, čak je odjednom poželjela da bude još mračnije. Jer je kontrast svjetla i sjene dodatno isticao njegove ozljede: obrazi su mu bili blijedi izuzev dubokog krvavog reza ispod očiju; jedno mu je oko bilo naotečeno i zatvoreno. Podigao je desnu ruku pokazavši joj tragove osušene krvi.

„Pa gdje si bio?“ pitala je.

„Kod Cat.“

„Tko je prvi počeo?“

„Ja.“

Vivi Ann se zagledala u njegove oči, i shvatila kakvu mu je golemu štetu otac nanio, i koliko se sam boji postati ocem. Toliko toga s njim u vezi nije razumjela. Pitala se što uopće može postati netko koga otac mlati električnim užetom, ili zaključava u ormar, ili mu ubije majku pred očima. Ali je vjerovala u Ijubav. „Aurora mi je rekla da ćemo se odsad uvijek bojati. Da je to naprosto dio roditeljstva.“

Dallas nije ništa rekao na to, samo je gledao u nju kao da nešto očekuje.

„Ne možeš se uvijek potući kad te ulovi strah; to ti pokuša vam reci.“

„Što ako ja nisam dorasao ovome?“

„Jesi.“

„Mnogo je ljudi... policija, suci, psihijatri... reklo da sam ja poput svoga oca. Pitaj Winonu. Ona je iskopala moj dosje i ima pravo: ne zvuči lijepo.“

Bila je to dosad najjasnija predodžba njegove prošlosti: zamišljala ga je kao malog dječaka, koji je dugo vremena bio zlostavljan, a onda se najednom našao sam na svijetu, a odrasli su mu govorili da je pokvaren do srži. *Zlostavljana životinja može postati zločestom.* Kako su se usudili govoriti takve stvari malom zlostavljanom dječaku?

Dotaknula je nježno njegov ranjeni obraz. „Ti me voliš, Dallas. To te razlikuje od tvoga oca.“

Potrajalo je prije no što je kimnuo glavom, a čak se ni tada nije nasmiješio.

„Onda, nema više tučnjave s nepoznatima kad te spopadne strah, *okay* ?“

„*Okay.*“

„A sad idemo vidjeti našeg sina. Čekala sam te čitav dan.“

Pomogao joj je da sjedne u invalidska kolica i pokrio je dekom, a onda ju je odgurao do odjela intenzivne njege za novorođenčad. Tamo su razgovarali s dežurnom sestrom, koja im je mimo pravila pokazala mali inkubator u kojem je spavao njihov sin.

Vivi Ann je bila preplavljena emocijama. Ljubav. Nasilje. Tuga. Nada. Radost. Ljubav

iznad svega. Mislila je da je prepuna emocija da bi mogla osjetiti još nešto, ali onda je pogledala u Dallasa.

„Moj djed se zvao Noah“, rekao je tiho.

„Noah Grey Raintree“, rekla je, kimajući glavom.

„Nisam znao da ću se ovako osjećati“, prošaptao je. „Ako mu se išta dogodi...“ Nije završio misao i Vivi Ann mu nije pokušala pomoći.

Nije se imalo što reći. Primila ga je za ruku, nadajući se da će zajedničkim snagama uspjati pronaći nadu kakvu je nekoć uzimala zdravo za gotovo.

Petnaestog lipnja ljudi su počeli dolaziti na ranč, nepozvani. Svaki je čovjek imao specifičan zadatak. Djevojke iz jahaćeg kluba očistile su boksove, pripadnici udruge budućih farmera Amerike pomogli su Henryju nahraniti junce, a članice ženskog jahaćeg tima preuzele su Vivinu poduku. Prošli tjedan se pročula vijest da Noah napokon dolazi kući. I cijeli je gradić pohitao u pomoć.

Vivi Ann je bila zapanjena njihovom pomoći i zahvalna na njihovim molitvama. Posljednjih šest tjedana ona i Dallas su živjeli odvojenim životima, nastojeći da uvijek jedno od njih bude u bolnici. Iako nije govorila o tome koliko joj je bilo teško, očigledno su znali.

„Vrijeme je“, rekla je Aurora, dolazeći joj s leđa. „Jesi li spremna?“ pitala je Winona, išavši za njima.

Vivi Ann ih je čvrsto zagrlila. Njezine su emocije bile tako blizu površine da se bojala da će zaplakati. „Zahvalite svima za danas, molim vas.“

„Naravno“, rekla je Aurora.

U tom se času pojavio iza štaglja Dallasov sivi kamionet, koji je sad sporo vozio prema parkiralištu. Bio je to stari pohabani model, ali mu je motor radio savršeno. Zaustavio se ispred njih.

Vivi Ann je ponovo zahvalila svojim sestrama i otvorila teška vrata kamioneta. Zacvilila su i zaštropotala, a onda se treskom zatvorila za njom. Na kožnom poderanom sjedalu dječja sjedalica plave boje izgledala je prilično čudno.

„Jeste li spremni, gospođo Raintree?“ rekao je Dallas, obdarivši je prvim pravim osmijehom nakon više od mjesec dana. „Spremna sam.“

Sljedeća dva sata, dok su vozili zavojitom autocestom u koloni kamperskih kućica, razgovarali su o običnim stvarima — novoj jahaćoj školi s kojom su djeca imala

poteškoća, o Cleminim bolnim zglobovima, mogućim nagradama na sljedećoj utrci oko bačvi — ali kad su napokon došli do bolnice, Vivi Ann ga je primila za ruku, ne znajući što da kaže.

„Spreman sam“, rekao je, te su zajedno prošli kroz parkiralište i ušli u prostrano bijelo predvorje najveće bolnice u okrugu Pierce.

Posljednjih tjedana bolnica im je postala drugi dom pa su se na putu prema pedijatrijskom krilu svako malo zaustavljali i razgovarali sa sestrama, volonterima i drugim osobljem bolnice.

Noah ih je čekao, povijen u plavu termo dekicu, s malom kapicom koja je pokrivala njegovu bujnu crnu kosu.

Vivi Ann ga je primila na ruke. „Hej, mali čovječiću. Jesi li spreman da idemo kući?“

Dallas je obujmio Vivi Ann oko pasa i privio je k sebi. Gledali su u svoga sina u tišini i odnijeli ga iz bolnice.

Vivi Ann je trebalo smiješno puno vremena da svoga sina smjesti u sjedalicu u autu pa se na kraju počela smijati.

Cijelim mu je putem do kuće gukala, govorila piskutavim glasom koji nije nimalo nalikovao njezinu uobičajenom glasu. Odgovorio joj je tako da je povratio po sebi.

„Zapamti majko“, rekla je, smijući se. „Torba s priborom mora uvijek biti pri ruci.“

Tražeći papirnatu ili vlažnu maramicu, otvorila je pretinac ispred suvozačeva mjesta.

Čula je Dallasov povik, „Nemoj“, ali bilo je prekasno.

Vidjela je što je on želio sakriti.

Pištolj.

Htjela ga je uzeti, ali joj je rekao, „Pun je“, pa je brzo povukla ruku.

„Koga đavla imaš nabijen pištolj u svome kamionetu?“

Zaustavio se sa strane i parkirao. Upravo su prošli Belfair, na mjestu gdje se zbog oseke more povuklo više stotina metara, ostavivši za sobom sivi mulj. Brodovi su u iščekivanju plime ležali nagnuti na bok.

„Ti ne znaš kakav je bio moj život prije tebe.“

Ta jednostavna izjava o drugačijem životu ispunila ju je strahom; cijelo je vrijeme znala, ali u svojoj prostodušnosti doživljavala ga je kao ranjeno zlostavljano dijete.

Ranjivo. Ali ovo je bilo novo.

Podsjetilo ju je da on već duže vrijeme nije bio dijete; da je izrastao u čovjeka kojega je ponekad jedva poznavala. Protiv svoje volje, sjetila se svađe koju je započeo kod Cat i njegova čeličnog pogleda kad je umalo izbila tučnjava u taverni. I kriminalnog dosjea o kojem joj je govorio. Krađa automobila zvučala je gotovo romantično, nepromišljeno, no sada se pitala. „*Okay*, ali znam kakav je tvoj život sada i zato ne trebaš držati napunjen pištolj u svome autu. Za boga. Dal, dijete ga može pronaći i...“

„Kamionet je uvijek zaključan.“

„Plašiš me.“

„Ja sam koji jesam, Vivi Ann.“

„Nisi“, rekla je. „Možda onaj koji si bio. Sad si drugačiji. Riješi se pištolja. Obećaj mi.“

„Izdahnuo je; tad je uvidjela da je čitavo vrijeme zadržavao dah, čekajući.

Nagnuo se i zatvorio pretinac.

„Nikad više nećeš vidjeti taj pištolj.“

13. poglavlje

Tijekom dvije godine od Noahova rođenja tračevi o Vivi Ann i Dallasu postupno su zamrli. Naravno ne sasvim; njihova je priča bila isuviše zanimljiva da bi se sasvim zaboravila, ali su ipak prijestupi drugih ljubavnika zauzeli njihovo mjesto. Činilo se da jedino tata i Winona ne mogu odustati od starog neprijateljstva, a Vivi Ann je shvaćala njihovu brigu. No znala je da će se s vremenom ipak sve zaboraviti.

Večeras, ispod zvjezdanog neba boje modre šljive, stajala je uz ogradu pašnjaka i promatrala djecu kako trče za nauljenim praščićem, kao što je bio običaj na godišnjoj proslavi Noći vještica ranča Water's Edge. Svoga je sina držala na rukama, maskiranog u bun devicu. Aurora je stajala s njene lijeve strane; Winona je bila zdesna.

„Sjećaš se kad smo ti i ja prvi put natjeravale nauljenog praščića, Winona?“ rekla je Aurora. „Druga su djeca zaostala za nama više od kilometra.“

„Sigurna sam da su ljudi govorili: „Ona debela djevojčica se sigurno može mjeriti s prascem“, rekla je Winona.

„Vidi, vidi, rekla je Aurora. „Netko je večeras sklon samosa žaljenju. Misila sam da je red na meni.“

„Ti uvijek misliš da si na redu“, odgovorila je Winona, srčuci pivo.

„Jesi li u posljednje vrijeme vidjela Ricka i Jane? Oni sa *Djeca kukuruza*. A Richardu je počela ispadati kosa takvom brzinom da moram koristiti usisavač za vrijeme večere. Probaj me nadmašiti, ti najbolja odvjjetnice u gradu.“

Winona se okrenula prema njoj. „Ti zapravo misliš da je bolje biti debela, bez djece sama?“

„Ah, razumijem. Opet sam se dotakla svoga potomstva i svoga muža. Ali nisam ja ta koja sam udana za seksipilnog istetoviranog tipa.“

Vivi Ann se nasmijala. „On zaista jest seksi. A ti nisi debela, Win. Ti si krupne građe.“

„Same laži i izlike“, promrmljala je Winona. „Nov obiteljski moto.“

Vivi Ann je osjetila razdražljivost u njezinu glasu i znala je da je Winona ustala na lijevu nogu i da je danas ništa ne može usrećiti.

„Kad smo kod djece“, rekla je Vivi Ann, „Idem pronaći svoga muža. Vrijeme je da ovaj mali čovjek ide spavati.“

Oprostivši se sa svojim sestrama, krenula je s Noahom kroz krcato parkiralište, krivudajući između ljudi koji su stajali i razgovarali. Čula je samo odlomke njihovih

razgovora; iste riječi koje je uvijek čula na ovakvim okupljanjima. Mješavina lokalnih tračeva; tko spava s kim, tko kasni s hpotekom, čije je dijete zastranilo. I bilo joj je zaista drago što ona i Dallas nisu više na vrhu tračerskih rasprava.

Kad se približila štaglju, našla je djecu i pse kako naokolo trče u mraku, uz ciku i lavež. Miris slanog mora u zraku bio je pomiješan s dimom roštilja.

Arena je bila u mraku izuzev nekoliko strateški razmještenih kineskih lampiona koji su visjeli s kosih greda. Na malom plesnom podiju koji je bio postavljen preko blatnog terena svaki se korak čuo poput grmljavine. U kutu je svirao lokalni bend, popularne hitove iz sedamdesetih i osamdesetih. Ljudi su plesali, dok su se tinejdžeri nadmetali u raznim igrama pokušavajući, primjerice, s rukama na leđima zagristi jabuku koja je plutala u velikoj bačvi.

„Vidiš li tatu?“ upitala je sinčića, koji je pospano brbljušio nešto što je završavalo sa „Go Dada.“

Okrenula se i ugledala Myrtle Michaelian u ružičastom kostimu princeze. Njena punašna figura još se više isticala u jarkim bojama: plavo sjenilo za oči, ružičasto rumenilo, crveni ruž sa šljokicama. Jeftina tijara sjedila je na njenoj glavi sred hrpe posjedjelih uvojaka.

„Hej, Myrtle“, rekla je Vivi Ann. „Sjajan kostim.“

„Gdje ti je muž?“

„Upravo ga tražim. Zašto?“

„Pa... ja obično ne prenosim tračeve...“

Vivi Ann se svom snagom suzdržavala da ne škripi zubima. Iako je bilo točno da su se glasine o njihovoj aferi smirile, Dallas je još uvijek bio čovjek na kojeg je motrio čitav Oyster Shores. Posebno stariji, konzervativniji ljudi poput Myrtle. Nije im se sviđalo što on toliko pije, što se vrpolti u crkvi, što igra poker za novac, te (možda najviše od svega) što se činilo da mu nije stalo do toga što oni o njemu misle. „Sigurna sam da već znam što ćeš mi reći.“

„Zaista?“ Nagnula se prema naprijed, i glasno prošaptala, „Prošle subote sam kasno zatvarala i vidjela sam Dallasa i onu ženu Morgan kako zajedno prelaze cestu. Ušli su u onu njezinu krtiju od auta i odvezli se u nepoznato.“

Vivi Ann je kimnula glavom. Ova je priču slušala u ovom ili onom obliku već dvije godine; Dallas i Cat su bili viđeni zajedno u kupovini, na benzinskoj stanici, u dućanu kako kupuju pivo. „Oni su samo prijatelji, Myrtle.“

„Ja ti ovo govorim; Vivi Ann, samo zato jer tvoja mama ne može. Ona je bila moja

dobra prijateljica, i da je sada ovdje, rekla bi ti da nikakvo dobro ne može proizaći iz takve slobode kakvu ti daješ Dallasu.“

„Ja volim svog muža“, rekla je Vivi Ann. Za nju, to je bilo dovoljno. Voljela je svog muža i imala je povjerenja u njega. Pa što ako se jednom tjedno malo opusti uz piće i poker kod Gat? Sitničava govorkanja nisu joj ništa značila. Predobro ga je poznavala da bi bila ljubomorna.

„Ja volim svog psa“, odbrasila joj je Myrtle, „ali ga držim na lancu kad se kuja preko puta ceste tjera.“

Vivi Ann se nije mogla suzdržati da se ne nasmije. „Hvala na upozorenju, Myrtle. Držat ću ga na oku.“

„Učini to.“

Smiješeći se i dalje, Vivi Ann je napustila štagalj i otišla uz brijeg do njihove kolibe. U posljednjih godinu dana Dallas je dogradio veliku verandu i još sedamdesetak kvadratnih metara prostora koji su pretvorili u novu kuhinju, dječju sobu i kupaonu. Dužinom dnevne sobe protezala su se nova staklena vrata koja su uokvirivala veličanstven pogled na Kanal i vodila na bijelu verandu.

U stražnjoj sobi, koja je bila ukrašena konjima i kaubojskim šeširima, promijenila je sinčiću pelenu, presvukla ga u pidžamu s dinosaurusima, i položila u krevetić. „Laku noć, bundevice.“

U dnevnoj je sobi ugledala Zoroa kako stoji kraj njene nove sofe. Zakoračio je i uključio glazbu. Njegov jeftini crni plašt od poliestera zapeo je o nešto i on ga je povukao promrmljajući psovku.

Nasmijala se. „Rekao si da se ti ne kostimiraš za Noć vještica.“

„Rekao sam da nismo slavili Noć vještica kad sam bio dijete. To je nešto drugo.“

Došao joj je tako blizu da je mogla osjetiti njegov dah i miris viskija. Podigao je svoju ruku na koju je bila navučena rukavica te je prstom klizio po njenu golom vratu, pa niže među grudima.

„Myrtle Michaelian kaže da si bio vrlo zločest u posljednje vrijeme. Vidjela te je s Cat. Kaže da ste izgledali sumnjivo.“

„Tračevi nikad ne prestaju u *Našem malom mistu*. Sto si joj rekla?“

„Rekla sam joj da volim zločeste dečke.“

Podigao ju je i odnio do kreveta, zalupivši vrata za sobom. „Za što ste rasploženi, gđo Raintree?“

Smijala se kad ju je bacio na krevet. Mjesečina je sjala kroz prozor i obasjavala

polovicu njegova grubog lica, dok je polovicu njegove kose obojila u plavo. „Raspoložena sam za poslasticu, Mr. Raintree. Ako Vam se hoće.“

Na Badnje jutro Vivi Ann je ustala prije zore i počela peći kekse. U nekom trenutku probudio se i Noah pa ga je donijela k sebi u kuhinju. On se veselo igrao sa svojim plastičnim dinosaurusom i hrpom slatkog tijesta za kekse. Kad je uvidio da je tijesto jako fino, bacio je igračku i počeo jesti.

„Oh ne, ne smiješ.“ Brišući svoje ruke pune brašna o pregaču, podigla ga je na bok, pokušavajući istodobno srediti nered u kuhinji. Bilo je kao da je šćepala mačku; Noah se otimao, izvijao i drečao.

Odnijela ga je u njihovu odnedavna proširenu spavaću sobu. Sunčeve zrake obasjavale su podne drvene grede, koje su sjajile poput pruga svježeg meda. „Ustaj, pospanko“, rekla je Dallasu. „Tvom sinu treba promijeniti pelene.“ Spustila je Noaha do Dallasa, koji je nešto promrmljao, i pokrio se preko glave.

„Vidi, Noah, tata se igra skrivača.“

Noah se hihotao i počeo penjati po Dallasu, spuznuvši s njegove druge strane. „Tata?“ Dallas je izvukao ruku ispod pokrivača i zagrlio malog dječaka. Noah se odmah smirio, kao i uvijek u blizini svoga tate, priljubio se uz njega, naslonivši obraz na tatin tetovirani biceps. Zatvorio je oči i počeo cuclati palac, potpuno se umirivši.

Vivi Ann je zastala na trenutak, upijajući pogled na njih dvojicu. Od samog rođenja bili su nerazdruživi; kad je Noaha nešto boljelo, tražio je tatu, i kad se usred noći u suzama probudio iz ružnog sna, Dallas je bio taj koji ga je tješio. Noah je volio Vivi Ann, slijedio ju je poput psića, svako jutro bi dobila poljubac, a navečer je običavao zaspati na njenim rukama, no bio je tatin sin i svi su to znali.

Smiješeći se, otišla je u kupaonu pod tuš. Do jedanaest sati spakirala je kekse, napravila kolač i odjenu se za crkvu.

„Dallas“, pokušala ga je probuditi. „Trebao si dosad spremi Noaha.“

Okrenuo se na leđa. Počeo se polako razbuđivati, dok je Noah i dalje bio sklupčan pod njegovim pazuhom. „Nije mi dobro.“

Sjela je kraj njega, primjetivši da su mu oči staklene i nujne. Čelo mu je bilo orošeno kapljicama znoja. Stavila mu je ruku na čelo i uzviknula. „Pa ti goriš.“

„To sam pokupio u onoj glupoj igraonici. Svaki put kad od vedem Noaha tamo, razbolim se. Mislim da nešto nije u redu sa mnom.“

„Sve je u redu s tobom. Donijet ću ti aspirin.“

Kad se vratila, on je opet spavao. Probudila ga je i natjerala da uzme dva aspirina i

popije čašu vode.

„Ja sam se tako radovala današnjem danu“, rekla je.

„Svetkovina Badnjaka u obitelji Grey“, rekao je. „Uh!“

„Što? Ne veseliš se cjelodnevnoj kupovini, večeri u restoranu Waves, odlasku u kino i polnoćki na kraju svega?“ Odgurnula mu je vlažnu kosu s očiju, zadržavši ruku na njegovu licu.

„Radije bih pojeo svoje čizme.“

„Mislila sam da ćeš mi pomoći odabrati poklon za Noaha.“

„Napravio sam mu hvatača snova. Meni je mama napravila jedan kad sam bio njegove dobi.“ Nasmijao se. „Dugo sam ga imao.“

„Što je hvatač snova?“

„Indijanska fora. Objesiš ga iznad kreveta da tjera loše snove.“

Dotaknula je njegova gola, vlažna prsa, i vrškom prsta slijedila najružniji od svih njegovih ožiljaka. Bio je to duguljasti nabor s roskastim rubovima. „*Okay*, Mr. Raintree, budući da te volim, reći ću svojim sestrama da si danas bolestan, no sutra je Božić i ujutro idemo tati. Prema tome, ako je ovo neki trik, uživaj do sutra.“

„Nije nikakav trik.“

Sagnula se i poljubila njega, viruse i klice. „Volim te, Dal.“

„I ja tebe volim.“

Podigla je Noaha i odnijela ga u njegovu sobu, promijenila mu je pelenu i odjenula ga u crvenozelenu flanel košulju, OshKosh kombinezon i njegov kaputić. Onda se vratila Dallasu, stavila mu hladan oblog na čelo i poljubila ga prije odlaska.

Sljedećeg jutra Vivi Ann se probudila baš kad je zora počela rudjeti na horizontu.

Okrenuvši se na bok, zagledala se u svog muža. Nije dosad znala da se čitav tvoj svijet ponekad može pronaći na licu neke osobe, da bore mogu izgledati poput dolina koje treba istražiti; usnice kao gorski lanac.

Primaknula se bliže, priljubivši se svojim golim tijelom uz njegovo, kao što je to činila bezbroj puta do sada. „Sretan Božić“, prošaptala je.

„Sretan Božić.“ Njegov je glas bio hrapav i slab, kao da se derao cijelu noć, ili pušio cigare.

„Kako se osjećaš?“

„Bolje.“

Jedno su vrijeme tako ležali, a onda ga je Vivi Ann još jednom poljubila i ustala iz kreveta. Gotovo od tog trenutka, oboje su bili u pokretu. Otuširali su se i odjenuli. Dok

je Vivi Ann spremala Noaha za veliko obiteljsko okupljanje na ranču, Dallas je nahranio konje i promijenio vodu. Kad se vratio, bilo se već razdanilo, a lokvice i kapljice od sinoćnje kiše blistale su srebrnkastim sjajem na suncu.

Vivi Ann je napunila kamionet hranom i darovima.

„Oh. Još nešto“, rekao je Dallas kad su bili na izlazu. „Samo čas.“ Uputio se u spavaću sobu i izašao trenutak kasnije noseći veliku ružičastu kutiju. Primijetila je da ju je sam zamotao — selotejpom je polijepio sve moguće spojeve. Bijela uska mašna visjela je o končiču.

„Ti znaš da poklone otvaramo kod tate“, rekla je. „Stavi ga u kamionet.“

„Ne ovaj.“

Nasmijala se. „Što je to? Jestivo donje rublje? Ili spavačica koja zapravo ne pokriva moje bradavice?“

„Otvori.“

Način na koji ju je promatrao izazvao je laganu drhtavicu u njenoj kičmi. Uzela je paket i odnijela ga do sofe. On je podigao Noaha s poda i sjeo do nje.

Pogled na njega koji je držao sina veoma nalik na sebe sama, bio je najljepši poklon koji je mogla zaželjeti, sada ili u budućnosti. Ipak, nestrpljivo je odmotala kutiju i pronašla još manju kutiju unutra, pa još manju unutar nje. Kad je otvarala najmanju kutiju, bila je sigurna da zna što je unutra i srce joj je počelo snažno kucati.

Pogledala ga je i primijetila kako je napeto promatra, a onda je otvorila kutiju.

Unutra je bio prekrasan dijamantni prsten. Kamen je bio malen, ali sjajan, na zlatnoj filigranskoj pozadini koja je izgledala antikno.

„Zao mi je što ti ga nisam mogao kupiti kad smo se vjenčali.“ Izvadio je prsten i nataknuo joj ga na prst, tik do običnog zlatnog kruga koji je nosila otkad su se vjenčali prije više od tri godine.

Gledali su se. „Nikad nisam tražila dijamant.“

„Htio sam da ga imaš.“

„Savršen je.“

Držeći se za ruke, otišli su do kamioneta i odvezli se do obiteljske kuće.

Vivi Ann je zastala i promatrala kuću. Bijele božićne lampice ukrašavale su strehu i svjetlucale dužinom ograde. Okićeno božićno drveće bacalo je raznobojno svjetlo kroz prozor.

Unutra, zabava je već bila počela. Album s božićnim pjesmama Glena Campbella vrtio se na gramofonu ispunjavajući cijelu kuću blagdanskom glazbom. Ricky i Janie trčali

su naokolo, igrajući se skrivača sa svojim tatom, dok su Aurora i Winona radile u kuhinji. Otac je bio kraj kamina i ispijao viski, promatrajući fotografiju svoje pokojne žene.

Aurora ih je pozdravila na vratima. U zelenim tajicama, gležnjačama na visoku petu i crvenoj tunici od baršuna bila je nalik božićnom patuljku; njezin je nakit svjetlucao uz pomoć baterija te se svaki čas palio i gasio. „Evo mog prekrasnog nećaka.“ Primila je Noaha i odnijela ga do božićnog drvca.

„Cirkus, kao obično“, rekao je Dallas, razgledavajući božićne drangulije.

Richard im je se odlučio pridružiti u tom trenutku. U svojim žućkastosmeđim hlačama, koje je visoko u struku opasao smeđim remenom, s plavom kariranom košuljom uvučenom u hlače, samo u soknama, izgledao je kao i uvijek, spreman da krene i da ostane u isto vrijeme. „Dallas“, zazvao ga je. „Čuo sam da izvodiš čuda s Jurikinim novim ždrijebetom.“

„To je zaista vražja životinja“, rekao je Dallas, „Prošli tjedan...“

Vivi Ann je stisnula Dallasu ruku i uputila se u kuhinju. Winona je upravo motala krpice tijesta i pravila kroasane. Podigla je pogled prema Vivi Ann i pozdravila. „Hej.“ Na trenutak, Vivi Ann se vratila u prošlost. Dok su trake blagog zimskog sunca ulazile kroz prozore, obavijajući se oko sestrina punašnog lijepog lica, Vivi Ann se sjetila jednog drugog prizora iz te kuhinje...

Ja crtam nešto za mamu, rekla je, osjećajući se sitno i zaboravljeno. To je ono čega se najjasnije sjećala vezano uz majčin pogreb: osjećaj nevidljivosti. Ali Winona ju je ipak vidjela pa se sagnula, pogladila je po glavi i rekla, *Stavi svoj crtež na frižider*.

Vivi Ann je tada mislila da će ona i Win uvijek ostati bliske, i da ih ništa neće moći razdvojiti.

To je, dakako, bilo prije nego što je upoznala strast. I premda Winona nije htjela priznati, Vivi Ann je znala da njihovo pomirenje nije bilo savršeno. Winona i dalje nije vjerovala Dallasu, i nije do kraja oprostila Vivi Ann što je povrijedila Lukea. U Winoninu svijetu sve je bilo crnobijelo. Pravda više od svega. A Vivi Ann je bila nagrađena za to što je sagriješila.

Vivi Ann je iznenada primila Winonu za ruku i počela je okretati u ritmu glazbe. Bila je to nagla promjena, taj pokret, povratak u sedamdesete, kad je plesanje u kuhinji bio uobičajen dio božićnog jutra.

Hajde, cure, mama je običavala govoriti, dok je plesala sama sa sobom, *trebam partnere za ples*.

Aurora im se pridružila uguravši se među njih dvije. „Nema šanse da ćete plesati bez mene. Ja sam glavna za ritam.“

„Je li to posljedica tvoje pretjerane sklonosti tjelovježbi u srednjoj školi“, rekla je Vivi Ann, hihoćući.

Nevjerojatno kako pjesma ili ples ili samo kolanje pogleda među sestrama može povratiti život. Ostatak dana prošao je u nizu obiteljskih sličica: otvaranju poklona, ispijanju vina, razgovoru u malim grupama, promatranju blizanaca kako voze nove bicikle po dvorištu i Noaha, koji je hodao naokolo s ukrasnim vrpcama prilijepljenim za kosu. Toliko im je bilo lijepo da im čak ni tatino pijano mračnjaštvo nije moglo pokvariti dan.

Nakon objeda, kad su cure završile sa serviranjem pite i ponovo zauzele svoja mjesta za stolom, Dallas je ustao. „Moj sin će odrasti s ovim.“ Napravio je pokret rukom kojim je obuhvatio sve prisutne. „Hvala vam.“

Vivi Ann je gledala u svog muža.

„Moj tata“, rekao je Noah, sjedeći u njezinu krilu i smijući se.

„Da“, rekla je tiho. „To je tvoj tata.“

Začas su se vratili razgovoru govoreći u jedan glas, zbijajući šale i komentirajući različite kolače. Nakon jela, Vivi Ann je pokušavala nagovoriti sve prisutne da se igraju pogađanja. „Ajmo dečki, bit će zabavno...“

A onda je zazvonilo zvono na vratima i u kuću je ušao šerif Al Bailor.

„Hej, Al“, doviknula je Aurora, ustajući iz stolice da ga pozdravi. „Reci Vivi Ann da nećemo igrati nikakve igre. Još smo uvijek trijezni.“

„Žao mi je što ovako upadam na Božić“, rekao je Al i skinuo šešir, trljajući nervozno njegov obod.“

Tata je ustao na noge. „Što se dogodilo, Al?“

„Cat Morgan je sinoć ubijena.“

Dallas je polako ustao sa stolca. Nije bilo moguće ne primijetiti koliko je probljedio.

„Sto se dogodilo?“

„To sam došao saznati. Gdje si ti bio noćas, Dallas?“

14.poglavlje

MJEŠTANKA PRONAĐENA MRTVA U SVOJOJ KUĆI

U ranim jutarnjim satima 05. prosinca, stanovnica gradića Oyster Shores, Catherine Morgan, ustrijeljena je u svome domu na Shore Driveu. Četrdesetdvođodišnju ženu pronašao je susjed, koji je odmah kontaktirao policiju.

Istražitelji još uvijek prikupljaju dokaze na mjestu zločina. Šerif Albert Bailor je zasad rekao da smrt „izgleda sumnjivo“ te da „prate sve tragove“. Izvori izvan policije potvrđuju da je gospođa Morgan ustrijeljena u prsa iz blizine i da nema znakova provala u njen posjed. Znakovi seksualnog nasipa u ovom trenutku nisu potvrđeni. Pozivaju se svi oni koji raspolođu bilo kakvom informacijom da kontaktiraju šerifa Bailora.

William Truman

Oyster Shores Tribune

Vivi Ann je polako ustala iz kreveta. U posljednjih četrdeset osam sati naučila se kretati tiho, te biti i istodobno ne biti na jednom mjestu. Omotavši se u ogrtač od frotira, ušla je u dnevnu sobu i zatekla Dallasa točno tamo gdje je i očekivala da će biti: pogrbljen nad kuhinjskim stolom čitao je novinska izvješća o ubojstvu.

Stavila mu je ruku na rame, a on se trgnuo. Podigao je glavu i

pogledao u nju. Bilo je nešto divlje u njegovu pogledu zbog čega je poželjela ustuknuti, ali je znala da je on na rubu i da mu je potrebna njena pomoć. Znala je također da je čekao da ga pita je li on krivac. Cijeli je grad govorio o njegovoj vezi s Cat. Širile su se glasine o kasnim posjetima, o zajedničkom odlasku u trgovinu po pivo. Oboje su to znali, iako nisu o tom razgovarali.

„Danas je sprovod“, rekla je tiho. „Moramo dovesti Noaha na čuvanje do jedanaest.“

„Mislim da ja ne bih trebao ići.“

„Ali moraš ići. Ljudi govore...“

„Misliš da mi je stalo do toga što trabunjaju ti ograničeni gadovi?“

„Mislim da nam ne može biti svejedno.“

„Trebam otići. Jednostavno otići. Nikad nisam smio ostati.“

Zgrabila ga je za ruku i uzviknula. „Da se nisi *usudio* tako nešto reći.“

„Svalit će mi ovo na leđa, zar ne shvaćaš?“

„Ne, neće. To su samo tračevi. Moraju imati dokaze da bi te mogli uhititi. Ne brini, proći će.“

„Ah, Vivi“, rekao je napetim glasom. „Ti si tako naivna... Ovo će nas uništiti.“

„Nemoj to govoriti.“

Okrenuo se od nje i otišao u kupaonu, zatvorivši vrata za sobom. Ona je ostala stajati, gledajući za njim. Ruke su joj podrhtavale i osjećala je potrebu da pode za njim, ali je odustala.

Svalit će mi ovo na leđa. Zvučao je tako sigurno, kao da zna nešto što ona nije znala.

Htjela je otjerati te misli, uvjeriti samu sebe da nema razloga za zabrinutost, ali nije mogla. Uzdahnuvši duboko, izašla je iz sjenovite kolibe.

Njegov sivi kamionet bio je parkiran duboko među drvećem. U jutarnjoj magli nalikovao je starom slonu koji je klečao u hladu. Uskočila je u gumene čizme koje su stajale kraj vratiju i krenula kroz blatnu travu. Otvorivši suvozačeva vrata, zagledala se u pretinac u kojem je nedavno pronašla pištolj. Otvorila ga je.

Pištolj više nije bio tamo.

Nije znala da li da osjeća razočaranje ili olakšanje, no strah je ostao, svezan u čvor u njenom želucu. Polako se izvukla iz kamioneta i zatvorila vrata za sobom.

Kad se vratila u kuću, Dallas je bio u kupaoni, potpuno mokar opasao je ručnik nisko oko bokova.

„Gdje je pištolj?“ pitala je, gledajući ga izbliza.

Uzdahnuo je „Dao sam ga Cat.“

Vivi Ann je zatvorila oči. Činilo joj se kao da sve curi iz nje — krv, nada, život.

„Rekla si mi da ga se moram riješiti, sjećaš se? A ona je imala problema s nekim tipom koji ju je uznemiravao prošle godine.“

„Zato misliš da će sigurno doći po tebe.“

„Zato se bojim.“ Dotaknuo joj je bradu. „Hajde, pitaj me što te zanima, Vivi. Osjećam da te nešto muči.“

Čula je očaj u njegovu glasu, vidjela ga je u njegovim očima. Cijeli život su ga drugi ostavljali na cjedilu, očekivao je da ga i ona razočara, no ona ga je poznavala. *Znala* ga je. Znala je kako gleda svoga sina dok spava, i kako govori o njihovoj obitelji. Bilo je

mračnih dana u njegovoj prošlosti, ali oni pripadaju prošlosti. Ljubav nije bila površna emocija za Dallasa, kao ni prijateljstvo. Bez obzira na to što je skrivio u prošlosti, znala je da on ne bi ubio Cat. „Ne moram te ništa pitati, Dallas. Znam da si nevin.“

Izgledao je kao ispuhani balon. Ne rekavši ništa, gledao je u stranu.

„Sad se spremi. Idemo na sprovod tvoje prijateljice.“

Sljedeća dva sata proveli su u tišini obavljajući jutarnje poslove, samo je Noah neprestano brbljao.

U jedanaest sati pojavili su se Aurora i Richard. Izgledali su sumorno i zamišljeno. Vivi Ann i Aurora se se dugo gledale, bez riječi, a onda su svi zajedno ušli u Richardov crni mercedes. Ostavili su Noaha s Jane, Rickyjem i dadiljom, a potom su se odvezli u crkvu.

u crkvi, klupe su bile gotovo pune ožalošćenih, koji su bili odjeveni u crno.

Za vrijeme kratkog, bezličnog obreda Vivi Ann je držala Dallasa za ruku. Osjećala je njegovu napetost; s trenutka na trenutak on bi joj snažno stisnuo ruku da ju je boljelo. Kad je sprovod završio, ustala je i povukla ga za sobom da se što prije izgube u gomili. Otišli su dolje, gdje su bili postavljeni stolovi s hranom i gdje su se nadali izbjeci izravne kontakte. Kao i obično, žene su se iskazale bogatom ponudom hrane. Ljudi su stajali i razgovarali u malim grupama. Nije bilo nijedne slike Cat Morgan, nije bilo plača.

„Licemjeri“, promrmljao je Dallas stojeći kraj Vivi Ann. „Pogledaj ih. Ove su žene običavale prelaziti cestu kako bi izbjegle susret s njom.“

„Nemoj“, rekla je Vivi Ann oštro.

Došli su Aurora, Richard, tata i Winona i stisnuli se uz njih. Vivi Ann je bila duboko zahvalna na njihovoj podršci, iako je na očevu licu vidjela da nije sretan.

A onda se iznenada pojavio Al, u uniformi. „Pođi sa mnom, Dallas Raintree“, rekao je snažnim, napadnim glasom. „Moraš odgovoriti na neka pitanja.“

Vivi Ann je čvršće stisnula Dallasovu ruku. „Daj, Al, pa valjda ne misliš...“

Dallas je istrгнуo ruku. „Naravno da misli.“

Al je primio Dallasu pod ruku i krenuo s njim prema izlazu. Svjetina im je napravila prolaz ostavši u tišini od zaprepaštenja zbog drame koja se odvijala pred njima.

Vivi Ann je išla za njima, preklinjući Ala da se urazumi, ali joj on ništa nije rekao, već je izgurao Dallasu na parkiralište i odveo se s njim.

Vivi Ann je otvorila svoju torbicu i premećući po stvarima pokušala napipati ključeve. A onda se sjetila da ona nije vozila. Tražila je pogledom Auroru i primijetila da su se

ljudi počeli okupljati na stepenicama ispred crkve i da je promatraju. „On to nije učinio“, viknula im je. Glas joj je pukao poput jajeta i emocije koje je dosad nastojala kontrolirati više nije mogla obuzdavati. Bila je svjesna da plače, ali se nije mogla zaustaviti, nije čak smogla snage da se okrene.

Aurora joj je prišla i zagrlila je. Winona je stajala odmah pokraj njih. Sestre su je sakrile od pogleda. Vivi Ann je ipak primijetila da im se otac nije pridružio, već je ostao stajati tamo gdje je bio.

„Dođi“, rekla je Winona. „Odvest ćemo te kući.“

„Kući?“ Vivi Ann ih je pogledala u čudu. „Odvedite me na policiju. Moram biti uz njega kad završe s ispitivanjem.“

Aurora i Winona su izmijenile poglede.

„Što?“ Vivi Ann je bila nepokolebljiva.

„Praviš scene“, rekla je Aurora ozbiljno. „Prošćimo do moga auta.“

„Što ako odbijem?“

„Onda ću ti slomiti nogu“, odgovorila je Aurora, smiješeći se gomili kojoj je dobacila u odlasku, „Dobro je sad. Ne trebate brinuti.“

„Odvest ćemo te na policiju“, rekla je Winona, a Vivi Ann se prepustila njihovom vodstvu.

Vožnja do policijske stanice bila je toliko kratka da nije bilo vremena za razgovor, a Vivi Ann ionako nije znala što da kaže. Čim su se zaustavile uz rub pločnika, iskočila je iz auta i pojurila unutra.

„Došla sam po svog muža, Helen.“

Žena koju je poznavala od djetinjstva nije ju ni pogledala. „Ispituju ga, Vivi Ann. Albert je rekao da će ga pustiti čim bude mogao. Možeš ga čekati u kantini, ali bi moglo potrajati.“

Aurora i Winona su došle za njom i odvele je u kantu. Tamo su sve tri sjedile na plastičnim stolicama i pile goru kavu iz automata. Prva dva sata nisu zapravo razgovarale; pokušale su tek zametnuti neki razgovor, dok su na crnobijelom zidnom satu otkucavale minute.

„Ti se razumiješ u ovakve stvari, Winona“, Vivi Ann je napokon progovorila. „Što sad rade?“

„Ispituju ga, ali ne brini. On je prepametn da bi išta priznao.“

Vivi Ann ju je pogledala. „Nevini ljudi stalno griješe. Misle da nemaju ništa sakriti.“

„Moraš biti pripravna na najgore“, odgovorila joj je Winona.

„Čekala si da se ovako nešto dogodi, zar ne, Win? Ne možeš dočekati da mi kažeš da si bila u pravu.“

„Vivi, nemoj“, rekla je Aurora. „Nije vrijeme za svađu.“

„Bila sam u pravu“, rekla je Winona. „Da si me slušala na početku, sad ne bismo sjedile na policiji. Rekla sam ti da će Dallas izazvati nevolje. Cijeli je život proveo s one strane zakona.“

„Odlazi, Winona“, odbrusila joj je Vivi Ann. „Ne želim te ovdje.“

„Vivi, valjda ne misliš ozbiljno“, rekla je Aurora.

„Dallas mi je uvijek govorio da si ljubomorna na mene. To je istina, zar ne? Ti vjerojatno uživaš u ovome.“

„To što sam znala da će se ovo dogoditi ne znači da mi je drago. Sto si uopće očekivala od takvog čovjeka?“

„Naravno da ti to ne razumiješ. Jedino što razumiješ o ljubavi jest kakav je to osjećaj kad ljubavi nema. Je li ti ikad itko rekao da te voli?“

„Vivi...“, Aurora je povisila glas.

„Ne. Želim da ode, Aurora. Van. Ako misli da je on kriv, neka ide. Vivi Ann je znala da više, da je histerična, ali nije mogla vladati svojim emocijama.

Winona je zgrabila svoju torbicu i ustala sa stolice. „Dobro. Želiš biti sama u ovome, pa samo izvoli.“

Aurora se pokušala umiješati. „Ona ne zna što govori, Win...“

Ali Winona je već brzala prema vratima.

„Nisi to trebala učiniti“, rekla je Aurora kad su se vrata tre skom zatvorila.

„Nisam je više mogla slušati.“

Aurora je polako ustala, uzdišući, i donijela svakoj još jednu šalicu loše kave. Dodavši svakoj šalici dosta umjetnog vrhnja i šećera, sjela je kraj Vivi Ann. „Ovo bi moglo postati gadno“, rekla je.

„Već jest gadno.“

„Ne“, rekla je Aurora, miješajući kavu. „Mislim da još nismo vidjeli ni početak.“

Nekoliko sati kasnije Al je konačno došao u kantinu. Izgledao je iscrpljeno i pomalo tužno.

Vivi Ann je poskočila. „Gdje je on?“

„Nije prošao na poligrafu, Vivi Ann“, rekao je.

„Gledam *L. A. Law*. Ti rezultati nisu uvaživi“, dometnula je Aurora, stojeći kraj Vivi Ann.

Vivi Ann je mislila da se prepala na parkiralištu, ili kad je vidjela prazan pretinac u autu pa kad je saznala što je učinio s pištoljem; no prevarila se. Ono što je tada osjećala nije bilo ništa u usporedbi s ovim; bilo je toliko drugačije koliko se padanje razlikuje od letenja.

„Uhitili smo ga, Vivi“, rekao je Al. „Radi ubojstva. Najbolje ti je da mu pronađeš odvjetnika.“

Aurora je opsovala ispod glasa. „Pravi trenutak za svađu s Winonom.“

Na putu do kuće, Winona je razmišljala o tome što je sve mogla reći Vivi Ann: Naravno da se ti razumiješ u ljubav. Da sam se ja smucala naokolo, i ja bih imala golemo isustvo s muškarcima. Ili: On te ne voli. Pokušaj si to utviti u glavu. Ali, ne možeš Jasno, pa ti si plavuša. Ili: Ako je to ljubav, ja bih radije imala svinjsku gripu.“

Kad je došla kući, tresnula je vratima i ušla unutra. Sve je još uvijek bilo okićeno božićnim ukrasima: vijenac od borovih grana u kutu, sob u sanjkama na stoliću za kavu, te imela koja je nadobudno visjela s luka među vratima dviju soba. Strgnula je imelu i bacila je u koš za smeće, a onda je sjela pred prozor i promatrala kišu kako pada po golom drveću. Odavde je mogla vidjeti ljude koji su šetali gradom; vjerojatno u prvoj kupovini poslije blagdana, ili na povratku iz crkve, kao i svakog normalnog zimskog dana.

Ali nije bio normalan, i možda nikad više neće biti normalan.

S uzdahom je otišla u kuhinju i pronašla kutiju sladoleda u zamrzivaču. Odnijela ga je u sobu, sjela je i počela jesti i razmišljati.

Iz trenutka u trenutak bila je sve odlučnija: ona zaista neće dopustiti da Dallas Raintree uništi ovu obitelj. Vivina strast prema njemu već ih je previše stajala. A treba misliti i na ugled cijele obitelji. Ljudi su već počeli govoriti da su ljudi što su ga pustili u kuću.

Nije bila sigurna koliko dugo je tako sjedila, no očito dovoljno dugo jer se vrijeme promijenilo. Kiša je prestala i sunce je stidljivo počelo provirivati kroz sive oblake.

Čula je kucanje na vratima, no nije reagirala. Nije bilo nikoga s kim bi u ovom trenutku željela razgovarati.

No, nedugo zatim u sobu je ušla Vivi Ann. Winona je odmah uočila promjene na svojoj sestri: panika je izbijala iz kuteva njenih usana, očaj iz njenih zelenih očiju, a ruke su joj bile isprepletene.

„Uhvatila si me na djelu“, rekla je Winona, uzimajući još jednu žlicu. „Jedem od stresa.“

„Nisi se javila, pa sam ušla.“

„Nisam htjela ni s kim razgovarati. A posebno nisam htjela vidjeti tebe.“

Vivi Ann je odlučila ostati te je sjela nasuprot Winoni.

„Žao mi je, Graškiću“, rekla je tiho; Winona je znala da se Vivi Ann poslužila starim nadimkom ne bi li prizvala u sjećanje sve ono što su nekad jedna drugoj značile. Posvadile su se i izrekle stvari koje nisu mislile, to je točno, no one su ipak sestre. Na kraju, nisu bitni prekidi, nego karike u lancu.

Winona je uzela još jedan zalogaj. „Što misliš, kako je mama znala kako ćemo jednog dana izgledati kad nam je dala te nadimke?“

„Što hoćeš reći?“

„Ti si Grahić, zar ne? Kako je znala da ću ja biti okruglo, debelo zrno graška?“

„Radilo se samo o povrću koje je raslo u njezinu vrtu, Win. To je bilo ono što je ona vidjela, ono što je željela: da rastemo zajedno.“

„Ti si bila premlada da bi znala što je ona željela.“ Winona je spustila praznu kutiju sladoleda kraj svojih nogu na pod.

„Znam da je htjela da se držimo zajedno kad postane teško.“

„Kaže ona koja me je upravo izbacila.“

„Rekla sam da mi je žao.“

„Naravno da ti je žao. Uhitili su ga, zar ne?“

Vivi Ann je kimnuia glavom.

„A ti si se upravo sjetila da mu je potreban odvjetnik i, evo te.“

Vivi Ann se nagnula prema naprijed. „Nije važno što nije prošao na poligrafu, zar ne?“

„Nije prošao na poligrafu?“

„Nije, ali čak i ja znam da to nije presudno.“

„Nalaz poligrafa možda nije presudan, ali je pouzdan. A on nije prošao.“

„Dallas je nevin“, rekla je Vivi Ann nepopustljivo.

„Nema nikakav alibi. Bio je bolestan, sjećaš se? Iako mu je sljedeće jutro bilo dobro.“

„Učinit ću sve što treba, Winona. Molim te. Pomozi mi da ga spasim.“

Winona se zagledala u svoju mlađu sestru i vidjela je da je na rubu. Vivi Ann vjerojatno nikad dosad nije nikoga ništa molila, no Winona je poznavala taj osjećaj, to patetično očajanje, kad se tvoja potreba bori s tvojim egom, pa umjesto *Nosi se*, ti prošapćeš *Molim te*. „On treba krivičnog odvjetnika, Vivi. I to dobrog. Ja mogu odraditi prvo saslušanje, ako baš hoćeš, ali više od toga neću moći. Ja se bavim civilnim pravom u malom gradu...“

„To me ne zabrinjava. On treba nekoga tko vjeruje u njega. To je važnije od svakog

iskustva.“

I to je bilo to, ono o čemu je Winona razmišljala dok je sjedila pred prozorom i promatrala kišu, ono što će prekinuti njihovu vezu, što nije mogla izbjeći. „Čula sam za tučnjavu u koju se umiješao kod Cat“, rekla je tiho, znajući da će njene riječi nanijeti bol Vivi Ann, ali tu se ništa nije moglo učiniti. Bol je bila neizbježna. Kretala se polako u ovom smjeru, napredovala, vjerojatno od trenutka kad je Dallas prihvatio posao na ranču.

„Na što misliš?“

„Onu noć kad si rodila Noaha, Dallas se potukao s Erikom Engstomom. Pričalo se da ga je zamalo ubio.“

„Mislili smo da Noah neće preživjeti tu noć. Dallas se prepao.“

„On je opasan, Vivi. To vide svi osim tebe“, rekla je Winona smirenim glasom.

„Pokušala sam ti reći...“

„Je li to bit svega? Ja sam ti govorila?“

„Ne. Pokušavam te zaštititi. Nastojim biti dobra starija sestra.“

„Stvarno misliš da ju je on ubio?“

„Nije važno što ja mislim. Ovo će ti slomiti srce, Vivi Ann. Nisi dovoljno snažna za to...“

„Nije važno?“

Winona nije nalazila prave riječi, ili ih nije posložila na pravi način da bi je Vivi Ann mogla razumjeti. „Žao mi je, Vivi Ann. Htjela sam samo reći da moje mišljenje nije važno. Ja ne mogu po moći Dallasu. Nemam dovoljno iskustva. A vjerojatno bi se radilo i o sukobu interesa. On treba...“

Vivi Ann je ustala. „Možeš nastaviti govoriti“, rekla je. „Ionako sam te prestala slušati nakon >nije važno<. Vjeruj mi, Win, shvatila sam što mi želiš reći. Ti misliš da sam se udala za ubojicu.“ Okrenula se i pojurila prema vratima, uspijevajući ih otvoriti tek iz drugog pokušaja.

„Vivi, stani, molim te...“

Winona je potrčala za njom u dvorište, ali njezine sestre više nije bilo.

15. poglavlje

Nakon duge i neprospavane noći Vivi Ann se probudila umorna... Ipak, do devet sati bila je odjevena u jedini kostim koji je imala i s Noahom u naručju kretala je prema svome kamionetu. Više nego ikad morala je biti jaka za Dallasa i odlučila je da će dati sve od sebe da u tome uspije. Njezin sin će jednog dana saznati za sve ovo i pitati, *Mama što si ti učinila kad je tata bio u nevolji?* a ona će odgovoriti. *Nikad nisam prestala vjerovati u njega i potrudila sam se da svi u gradu shvate da su pogriješili.*

Cijeli život ljudi su joj popuštali zbog njene ljepote, i smatrali je naivnom zato što je u svima vidjela samo najbolje. Konačno će im pokazati da njen urođeni optimizam nije bio znak slabosti, ili neznanja ili krhak tračak nade. Nasuprot tomu, njen je optimizam bio od čelika i ona će mahati njime kao mačem. Vozeći se kroz grad, prošla je kraj Grey parka gdje je ugledala natpis — DONIRAO ELIJAH GREY 1951. GODINE. Prvi put nije razmišljala o istaknutom mjestu njene obitelji u povijesti grada, već o njenoj izdržljivosti u borbi s raznim nedaćama. Njezini pradjed i prabaka došli su u Oregon u natkrivenim kolima i putem su se susreli s nebrojenim opasnostima. Prebrodili su na ovoj zemlji i Veliku krizu i dva svjetska rata.

Zemlja je ostala njihova jer se nisu željeli predati, nisu htjeli odustati. Ta joj je upornost bila u krvi i sad ju je morala prizvati u pomoć.

Na ulici ispred restorana zaustavila je auto i izvadila Noaha iz autosjedalice. Ulazeći u restoran, primijetila je da je ljudi gledaju i mašu glavama. Njihovo šaputanje ju je razljutilo i istodobno obnovi

lonjenu namjeru da dokaže Dallasovu nevinost. Kao što se i nadala, unutra je našla Auroru koja je s Julie, Brooke i Traynom pila kavu.

Kad je ušla, svi su podigli pogled u kojem je prepoznala sažaljenje: *Jadna Vivi, baš je glupa.*

„Hej, Vivi“, rekla je Julie, pomaknuvši se u stranu da bi joj oslobodila mjesto. Srebrne narukvice zveckale su joj na rukama. „Došla si taman u pravo vrijeme za doručak.“

„Hvala, ali ne mogu. Aurora, možeš li danas pričuvati Noaha kao što si rekla?“

„Naravno.“

„Zašto?“ upitala je Trayna. „Ideš li u zatvor?“

„Ne još. Najprije idem u Olympiju da pronadem dobrog odvjetnika. Našla sam neka imena u imeniku“

Brooke se namrštila. „Winona...“

„Ne želi pomoći.“

„Rekla je da neće?“ pitala je Julie, mrgodeći se.

„Da. Šalji dalje: Winona nam je okrenula leđa.“ Poljubila je Noaha u buc masti obraz i predala ga Aurori zajedno s pelenama.

Noah se razveselio svojoj teti te se odmah počeo igrati njenom ogrlicom.

„Hoćeš li da pođem s tobom?“ pitala ju je Aurora. Isto joj je ponudila još sinoć kad su se čule telefonom.

„Puno mi znači tvoja ponuda, no ne, hvala. Moram se početi oslanjati na vlastite snage. Osjećam da će to biti moja budućnost.“ Spremala se otići.

A onda ju je Julie zaustavila. „Ne misle svi da je Dallas kriv“, rekla je.

„Hvala, Jules.“

Cijelim putem do Olympije Vivi Ann je ponavljala što će reći, kako će uvjeriti nepoznatog odvjetnika da preuzme Dallasov slučaj. Stigavši na prvu adresu, ušla je velikim koracima u prizemnu ciglastu zgradu, javila se na recepciji i nestrpljivo čekala. Dvadesetak minuta kasnije pristupio joj je James Jensen.

Široko se osmjehnula kad se napokon pojavio. „Dobar dan, Mr. Jensen. Hvala vam što ste me primili u tako kratkom roku.“

„Kad je nekome potreban odvjetnik za kaznena djela, obično mu se žuri. Dođite sa mnom u moj ured.“

U sljedećih dvadeset minuta Vivi Ann mu je u glavnim crtama izložila Dallasov slučaj, barem ono što je znala. Pazila je da govori bez emocija, profesionalno; nije htjela nalikovati ženama koje slijepo obožavaju svoje muževe. Kad je iscrpila sve činjenice, govorila je o tome kako je Dallas divan muž i otac. A onda je čekala da on nešto kaže.

Napokon je podigao pogled.

Čekala je na taj pogled. Sad će je pitati je li Dallas nevin, ona će potvrditi i reći će da ni najmanje ne sumnja u to.

„Dakle, gospodo Raintree. Tražim trideset pet tisuća dolara. Tada možemo početi.“

„Što...?“

„Moj honorar. Unaprijed. To nije sve, dakako; tek toliko da možemo početi. Na ovakvom slučaju uvijek radi mnogo ljudi — privatni detektivi, stručnjaci u laboratoriju, i slično. Sama istraga iziskuje znatan mentalni napor.“

„Niste me pitali je li on počinio taj zločin.“

„Niti vas neću pitati.“

„Nemam toliko novaca.“

„Dakle, tako.“ Bubnjao je zdepastim dlanom po drvenom stolu. „Postoje neki dobri javni branitelji.“

„Ali oni se ne trude kao privatni odvjetnici. Kao što biste se *Vi* trudili.“

Podigao je ruke sa stola, praveći se kao da se tu ne može ništa učiniti. „Takva su pravila. Nadam se da ćete uspjeti nabaviti novac, gospođo Raintree. Prema onome što ste mi rekli i što sam pročitao u novinama, vaš muž — koji, kao što znate, nije nepoznat američkom pravosuđu — u ozbiljnoj je nevolji. Ustao je, ispratio je do vratiju ležernošću čovjeka koji je naviknut na ovakve situacije. „Želim vam svako dobro“, rekao je i zatvorio vrata za njom.

U sljedeća četiri sata pet odvjetnika joj je reklo istu stvar. Bilo je razlika među njihovim uredima i njihovim osobnostima, ali uvjeti su bili isti: veliki predujam ili ništa.

Posljednji odvjetnik s kojim se susrela bila je zapravo simpatična mlada odvjetnica, koja joj je, premda iskreno zainteresirana za Dalla sovu sudbinu, otvoreno rekla: „Ne mogu preuzeti tako kompliciran slučaj besplatno, gospođo Raintree. Imam djecu koju moram hraniti i hipoteku koju moram otplaćivati. Nadam se da me razumijete. Rado ću preuzeti zastupanje vašeg muža, ali u tom slučaju trebam znatan predujam. Barem dvadeset pet tisuća dolara.“

Preostalo joj je samo jedno: morala je pronaći dvadeset pet tisuća dolara.

Dovezla se kući u sumrak, baš u trenutku kad su posljednje zrake sunca obasjavale Kanal pridajući mu srebrnkastu boju, dok je snijeg na obližnjim vrhuncima postajao ljubičast.

Kad se zaustavila pred očevom kućom, već se spustio mrak. Oca je pronašla u njegovoj radnoj sobi, gdje je, s čašom u ruci, čitao novine. Cijelim putem dok se vraćala kući vježbala je što će i kako reći, ali sad to više nije bilo važno. On je bio njezin otac, a ona je trebala njegovu pomoć. Zapravo je bilo jednostavno.

Sjela je nasuprot njemu. „Trebam dvadeset pet tisuća dolara, tata. Mogao bi dignuti drugu hipoteku na ranč, a Dallas i ja bismo ti vratili novac. S kamatama.“

Piljio je u novine tako dugo da se počela brinuti. Prisiljavala se svom silom da samo sjedi i strpljivo čeka. Njen čitav svijet visio je o niti, no znala je da ga ne smije požurivati. On je znao biti šutljiv i kritičan, ali iznad svega, on je bio Grey, pa se na kraju nadala pozitivnom odgovoru.

„Ne.“

Rekao je to vrlo tiho pa je mislila da nije dobro čula. „Jesi li upravo rekao ne?“

„Nikad se nisi smjela udati za tog Indijanca. Svi su to mislili. I nikad mu nisi smjela dopustiti da provodi toliko vremena kod Cat Morgan. To je bilo sramotno za sve nas.“

Vivi Ann ga je slušala s nevjericom. „Valjda ne misliš ozbiljno?“

„Mislim.“

Borila se da zadrži suze i taj ih je napor učinio hladnim i tvrdim, poput kocke leda u srcu. „Zar se na ovakav način brineš o maminom vrtu?“

Pogledao ju je. „Što si sad rekla?“

„Cijeli život tražim isprike za tvoje ponašanje, govorim Win i Aurori da te je mamina smrt slomila, ali to nije istina, zar ne? Ti uopće nisi takav kakvim sam te zamišljala.“

„Pa nisi ni ti.“

Vivi Ann je ustala. „Milijun puta si mi pričao obiteljske priče, učio me da budem ponosna na svoje naslijeđe. Da budem ponosna na obiteljsko ime. Trebao si me upozoriti da je to bila laž.“

„On nije Grey“, rekao je otac.

Odlazeći, okrenula se na vratima da bi mu rekla, „Nisam ni ja. Više ne. Ja sam Raintree.“

Vivi Ann je koračala uzbrdo prema kolibi. Zastala je kraj štaglja, i nije mogla dalje. Ranč koji je toliko voljela bio je miran i hladan; golo drveće poredano uz kolni prilaz izgledalo je usamljeno i pusto prema sivom nebu i smeđim poljima. Vidjela je nekoliko osušenih listova koji su se tvrdoglavo još uvijek držali na granama, ali će i oni uskoro otpasti. Jedan za drugim padali su na tlo gdje će ubrzo pocrnjeti i umrijeti.

I ona se sad osjećala poput jednog od tih listova, te je polako dolazila k svijesti da oko nje nema nikoga. Konačno, visjela je na nečem što zapravo i nije bilo čvrsto.

Bez svoga oca, nije znala ni tko je, niti tko bi trebala biti. Ušla je u hladan, mračni štagalj i upalila svjetlo. Konji su se odmah uznemirili, te su počeli njištati i toptati ne bi li privukli njezinu pažnju.

Ovaj put nije kao obično prošla polako i pažljivo pokraj bokseva, nego je krenula ravno prema Clem, otvorila vrata njezina boksa i sakrila se unutra. Stopala su joj uranjala u svježi sloj roskastih strugotina cedra.

Clem je zanjištala u znak pozdrava i primakla joj se, trljajući svoju baršunastu njušku o Vivina bedra.

„Uvijek smo ti i ja bile zajedno, zar ne, djevojko?“ rekla je, češkajući joj uši. Vivi Ann se nagnula prema naprijed i objesila objema rukama o Clemin snažni vrat, te je

naslonivši svoje čelo na njenu grivu, uživala u poznatom konjskom vonju.

Prije dvije godine, ili možda čak prošle godine, ona bi sad bila dohvatila uzde, skočila na Clemina leđa i krenula. Njih bi dvije jurile poput vihora, dovoljno brzo da osuše Vivine suze prije nego što bi kanule, dovoljno brzo da pobijede prazninu koja se širila njenom nutrinom.

Ali Clem je bila stara, imala je škripave zglobove i bolne noge. Njeni dani strelovitog jahanja su prošli. Međutim, njen je duh bio mlad i Vivi Ann je znala da Clem strpljivo čeka kad će je ponovo uzjahati.

„Previše promjena“, rekla je Vivi Ann, trudeći se da zvuči jako, ali na pola rečenice, sve joj se skupilo — očevo *ne*; Winonina nespремnost da pomogne; Noahov tugaljiv plač za tatom prošle noći te poljubac koji joj je Dallas dao neposredno prije odlaska na sprovod Cat Morgan. Tada nije znala da im je to bio posljednji poljubac za dugo vrijeme, ali on je znao. Sjetila se što joj je rekao sasvim tiho toga jutra, odjeven u crno, silno tužnih očiju: *Volim te, Vivi. To mi ne mogu uzeti.*

Ona mu se nasmijala rekavši, „Nitko ti i ne pokušava uzeti. Vjeruj mi.“

Vjeruj mi.

Pitala se hoće li se ikad ponovo smijati, i tamo u boksu sa svojim konjem, koji je istodobno bio i njeno djetinjstvo i njen duh i njena majka, briznula je u plač.

Ovaj dio zemlje bio je ekonomski devastiran zbog rastuće sječe i iščezavanja lososa. U središtu grada više je trgovina zjapilo prazno, a njihovi su otužni izlozi podsjećali na ljude i prihode koje je ova zajednica izgubila. Prljavi, ulupljeni kamioneti, među kojima su mnogi bili na prodaju, stajali su poredani ispred gostionica ovog četvrtka poslije podne.

Vivi Ann je stajala na pločniku i nepomično gledala u sivu zgradu suda. Iza nje su se uzdizale u nebo bujne zelene šume Nacionalnog parka Olympic. Kiša još nije padala, iako je bilo pitanje trenutka kad će početi.

Stisnuvši uz sebe svoju torbicu, krenula je kamenim stepenicama prema velikim dvostrukim drvenim vratima.

Iznutra, sve je izgledalo oronulo. Izlizani drveni podovi, zidovi koji se ljušte, ljudi u jeftinim odijelima koji se uspinju stepenicama do sudnica ili odlaze hodnikom do različitih zatvorenih vrata. Prišla je zastrašujuće izgledajućoj osobi na porti i nasmiješila se. „Došla sam u posjetu nekome tko je u zatvoru“, rekla je zburnjeno.

Žena nije podizala pogled. „Ime?“

„Vivi Ann Raintree.“

„Ne vaše. Zatvorenika.“

„Oh. Dallas Raintree.“

Žena je nešto utipkala u svoj glomazni bež kompjutor, priče kala nekoliko trenutaka i onda rekla, „Ćelija P. Posjete počinju u tri sata, a završavaju u četiri.“ Pokazala je prstom prema hodniku „Druga vrata desno.“

„Hhvala.“ Vivi Ann se uputila sporim korakom prema zatvoru. Kad je stigla, tamo ju je čekala druga službenica.

„Ime?“

„Dallas Raintree.“

„Ne ime zatvorenika, nego vaše.“

„Vivi Ann Grey Raintree.“

„Osobnu ispravu, molim.“

Ruke su joj se tresle dok je otvarala torbicu i vadila vozačku dozvolu iz novčanika. Službenica ju je uzela, prepisala neke podatke i vratila joj vozačku.

„Ispunite ovaj obrazac.“

Dok je tamo stajala, Vivi Ann je čula kako joj se iza leđa skuplja sve više ljudi pa se prisilila brže pisati. „Evo, izvolite“, rekla je, predajući ispunjeni obrazac.

Ne podižući pogled rekla je, „Ostavit ćete sve svoje stvari u jednom od ormarića. Nema torbica, novčanika, hrane, žvakaćih guma, ključeva i slično. Metalni detektor je na kraju hodnika. Sljedeći.“

Vivi Ann je nastavila tihim hodnikom. U zadnji u nizu sivih ormarića stavila je svoju torbicu, i potom krenula prema metalnom detektoru. Krupan uniformirani stražar stajao je na ulazu raširenih nogu. Nosio je pištolj na svakom boku.

Predala mu je ključ od ormarića i prošla oprezno kroz detektor. Budući da nikad nije letjela avionom, ovo je bilo prvi put da prolazi kroz ovakve uređaje, i nije bila sasvim sigurna što treba činiti. Činilo joj se da polako ima smisla, pa se pomaknula puževim korakom. Začuo se glasan alarm, a srce joj je sišlo u pete. Pogledala je oko sebe; sada je oko nje bilo troje uniformiranih stražara. „Ja... nemam ništa.“

Prstupila joj je ženska čuvarica. „Dođite ovamo. Raširite noge.“

Vivi Ann je učinila kako joj je bilo rečeno. Premda je znala da će sve biti u redu — moralo je biti u redu — ipak se bojala. Znoj joj je izbio na čelo.

Još su je jednom proveli kroz detektor. Zazvonila je kopča njenog grudnjaka i šnala na cipeli.

„Sve je u redu. Možete ići.“

Nastavivši dalje dobila je žig na ruku i pločicu s natpisom POSJETITELJ oko Vrata. Nakon toga je u pratnji uniformiranog stražara krenula drugim hodnikom i došla do vratiju na kojima je pisalo POSJETE.

„Imate sat vremena“, rekao je, i otvorio vrata.

Vivi Ann je kimnula i ušla u dugačku nisku prostoriju. U sredini je bila stijena od prozirnog umjetnog stakla koja je dijelila prostoriju na dva dijela. Sa svake strane staklene stijene nalazili su se pregradci. Svaki je pregradak imao crnu telefonsku slušalicu i stolicu.

Sjela je u zadnji pregradak na lijevo. Umjetno staklo pred njom bilo je zamagljeno od tisuća razmazanih otisaka prstiju.

Nije bila sigurna koliko je dugo tako sjedila, sama, ali činilo joj se kao vječnost. U jednom trenutku ušla je neka žena i sjela nasuprot. Kroz iskrivljujuće umjetno staklo pogledi su im se nakratko sreli, a potom razišli.

Napokon su se otvorila vrata i u prostoriju je ušao Dallas, u narančastom kombinezonu i japankama, obješene kose koja mu je padala preko natečenog lica.

Došao je do pregradka, i sjeo sa svoje strane prljavog stakla. Polako je dohvatio slušalicu.

Ona je učinila isto. „Što ti se dogodilo s licem?“

„To zovu: odupiranje uhićenju.“

„A ti si se odupirao?“

„O da.“

Nije znala što da kaže na to, pa je samo nastavila, „Tražim dobrog odvjetnika. To košta puno novaca. No, ja ću se i dalje truditi. Ne mogu...“

„Već sam potpisao izjavu o tome da nemam nikakvih prihoda i našao se s odvjetnikom koji će me braniti po službenoj dužnosti. Nećeš se zaduživati da bi me spasila.“

„Ali ti si nevin.“

Pogledao ju je takvim hladnim pogledom da joj se na trenutak učinio nepoznatim i tuđim. „A to je upravo ono čemu ću te na kraju naučiti. Cinizmu. Kad sve ovo završi, nećeš znati što da vjeruješ, i vjerovat ćeš u ništa. To će biti moj poklon tebi.“

„Volim te, Dallas. To je ono što je važno. Moramo ostati jaki. Ljubav će nam pomoći da ovo prebrodimo.“

„Moja je mama voljela tatu sve do onog dana kad ju je ubio.“

„Nemoj se ni pokušavati uspoređivati s njim.“

„Sve ćeš ionako saznati prije nego što ovo završi, o tome kako me je zlostavljao, palio

cigaretama, zaključavao. Reći će da sam zbog toga postao zao. Reći će da sam imao seks sa Cat, da sam...“

Vivi Ann je pritisnula svoj dlan na staklo. „Dodirni me, Dallas.“

„Ne mogu“, rekao je, a ona je primijetila da ga to priznanje izjeda iznutra i izluđuje.

„Ljubav nije štiti, Vivi. Vrijeme je da to uvidiš.“

„Dodirni moju ruku.“

Polako je ipak podigao ruku i prislonio svoj dlan o njezin. Sve što je mogla osjetiti bila je zaglađenost umjetnog stakla, ali je zatvorila oči i pokušala se sjetiti vrućeg dodira njihovih tijela. Zadržavši to sjećanje u srcu, otvorila je oči. „Ja sam tvoja žena, rekla je u slušalicu. „Ne znam tko te je naučio bježati, ali sad je prekasno za to. Tu smo i borit ćemo se. A onda ćeš se vratiti kući. Tako će biti i nikako drugačije. Jel’ ti jasno?“

„Zlo mi je od toga kad te vidim ovdje da diraš to prljavo staklo, govoriš u tu slušalicu susprežući suze.“

„Samo se nemoj udaljiti. Sve mogu podnijeti osim toga.“

„Bojim se“, rekao je tiho.

„I ja se bojim. Ali želim da znaš da *nisi* sam. Imaš ženu i sina koji te obožava.“

„Teško je o tome misliti kad si ovdje.“

„Vjeruj u nas, Dallas“, rekla je, gutajući suze koje nije htjela pokazati. „Nikad neću odustati od tebe.“

Cijelu zimu kao i nadolazeće proljeće cijeli je grad govorio samo o predstojećem suđenju Dallasu Raintreeju. Bila je to tako sočna tema da joj nitko nije mogao odoljeti. Tu se nametalo suštinsko pitanje: Je li Dallas ubio Cat Morgan? Iako to zapravo nije bilo presudno. Mnogi su ionako već donijeli svoju odluku nakon što je Dallas bio uhićen. U gradiću Oyster Shores ljudi su poštivali zakon, i nisu bili skloni vjerovati da predstavnici zakona griješe. Osim toga, od prvog trenutka kad je ušao u Outlaw tavernu, sa svojim tetoviranim bicepsom, dugom kosom do ramena, i pogledom koji je izazivao kavgu, znali su da će s njim imati problema. Činjenica da se zainteresirao za Vivi Ann dovoljno je govorila u prilog tome da nije znao gdje mu je mjesto. On ju je ulovio, lako i jednostavno. Tako se barem govorkalo.

Winona je provela posljednjih pet mjeseci u iščekivanju. Svi su znali da njena sestra i otac više ne razgovaraju s njom,

Dallasov odlazak u zatvor podijelio je nekoć cjelovitu obitelj Grey u dva tabora: Aurora i Vivi Ann nasuprot Winoni i Henryju. Svi su se slagali oko toga da su Winona i njezin

otac pogriješili zaposlivši Dallasa na ranču. I dok nitko nije mislio da je Henry trebao platiti privatnog odvjetnika (zašto bacati toliki novac na zlikovca, smatrala je većina), složili su se da on nije smio dopustiti da se njegova obitelj raspadne zbog toga.

Winona je pažljivo isplanirala svoju obranu: ona se naprosto nije bavila kaznenim pravom pa nije mogla zastupati Dallasa; žudjela je za tim da se pomiri s Vivi Ann i nestrpljivo je iščekivala njen povratak u obiteljsko stado, a također se nadala da će njena najmlađa sestra, koja je uvijek bila tvrdoglava, s vremenom uvidjeti da je strašno pogriješila vjerujući u Dallas. Toga dana, Winona je običavala govoriti, „Ja ću je tješiti.“

Bilo je u tome i istine. Svaki dan otkad se otuđila od svojih sestara, bio je za Winonu nepodnošljiv teret. Prvih nekoliko mjeseci trudila se premostiti jaz među njima, popraviti štetu, ali svaki je njezin pokušaj pomirenja ili obrazloženja nailazio na neodobravanje. Vivi Ann i Aurora nisu htjele ni razgovarati, ni slušati. Nisu čak više sjedile niti u istoj klupi u crkvi.

Do sredine svibnja, kad su rododendroni procvali ogromnim cvjetovima a azaleje u njenom vrtu blještale živim bojama, bila je silno napeta u iščekivanju početka suđenja. Kad ono završi, i Dallas bude osuđen, Vivi Ann će napokon spoznati ružnu istinu. I tada će, konačno, opet trebati svoju obitelj. A Winona će biti blizu, raširenih će ruku čekati da se brine o njoj.

Prvog dana suđenja Winona se rano probudila, odjevena u kostim bila je jedan od prvih promatrača koji su smjeli ući u sudnicu. Promatrajući kako Dallasov jadni odvjetnik ulazi u prostoriju i vuče ogromne materijale sa sobom, znala je da je postupila ispravno kad je odbila zastupati Dallasa. Ona nikad ne bi bila u stanju voditi ovakav slučaj. Prošli tjedan je pratila neka saslušanja koja su prethodila suđenju i znala je izvan svake sumnje da bi ovo suđenje nadilazilo njezine sposobnosti. Iako je također sumnjala u sposobnosti Dallasova branitelja. On je dopustio da se nekoliko mještana nađe u poroti, što nije smatrala mudrom odlukom.

Zauzela je mjesto u trećem redu, i čula je da ljudi popunjavaju redove iza nje. Sudnica je bila puna u tren oka. Svi su danas željeli biti ovdje. U ovoj drvom obloženoj prostoriji šaputanje je bilo glasno poput plimnog vala.

Na desnoj strani sudnice, za prednjim stolom, sjedila je odvjetnica Sara Hamm, pomoćnica tužitelja, i njen mladi ozareni asistent. Na lijevoj strani, za braniteljskim stolom, sjedio je Roy Lovejoy, odvjetnik kome je bio dodijeljen Dallasov slučaj. Winona je nastojala svim silama doznati neke informacije iz tužiteljeva ureda, ali svi su

šutjeli kao zaliveni tijekom istražnog procesa. Sve što je znala znali su i drugi: da je optužnica zbog silovanja odbačena, ali da ga još uvijek terete zbog ubojstva. Od medija također nije bilo previše koristi. Ubojstvo neudate žene u malom gradu ruralnog kraja nije iziskivalo detaljno izvještavanje. Bilo je puno tračeva o Dallasovoj i Catinoj prošlosti, dok su prave činjenice bile rijetkost.

U osam i četrdeset pet Vivi Ann i Aurora ušle su u sudnicu, držeći se za ruke.

U širokom crnom odijelu Vivi Ann je izgledala izuzetno krhko. Svjetlo je pozlatilo njenu kosu stegnutu u rep, i ublažilo mršavost njezina lica. Izgledala je kao porculanska figura koju bi i najnježniji dodir mogao slomiti. Aurora je pak izgledala neumoljivo i odlučno poput tjelesne straže. Prošle su pokraj Winone bez zaustavljanja i sjele dva reda ispred nje.

Winona se borila protiv poriva da ode do njih. Umjesto toga se uspravila i prekrížila ruke u krilu.

A onda su dva uniformirana stražara dovela Dallasa u sudnicu.

Nosio je crne hlače sa crtom, ispeglanu bijelu košulju i crnu kravatu. Mjeseci provedeni u zatvoru ostavili su traga na njemu; bio je mršaviji, mišićav, a kad je pogledao u Winonu, ona se sledila, i srce joj je počelo lupati.

Vivi Ann je ustala, poput bijele ruže u neurednom vrtu, i pokušala se nasmiješiti Dallasu.

Prije nego što je Dallas sjeo za stol kraj svoga odvjetnika, čuvari su mu skinuli lisice.

Sutkinja Debra Edwards ušla je u sudnicu u svom crnom sudskom plaštu. Zauzela je svoje mjesto i obratila se odvjetnicima. „Jesu li obje strane spremne započeti?“

„Da, časni sude“, odgovorili su u paru.

Sutkinja je kimnula glavom. „Neka porotnici uđu.“

Porotnici su u tišini ispunili svoja mjesta; svi su otvoreno piljili u Dallasa. Neki su se već počeli mrštiti.

Sara Hamm je ustala prva. Tim jednostavnim činom izazvala je pažnju. Impozantna žena u plavom kostimu s tankim bijelim prugama, izgledala je profesionalno i mirno. Nasmiješila se porotnicima i samopouzvano krenula prema njima. „Dame i gospodo porotnici, činjenice u ovom slučaju su jednostavne i nedvojbene.“ Imala je glas vještice iz bajki: sladak i meden na površini, ali s primjesom čelika u pozadini. Winona se nagnula prema naprijed upijajući svaku riječ.

„Tijekom ovog suđenja dokazat ćemo bez dvojbe da je prošle godine na Badnjak Dallas Raintree hinio bolest kako bi izbjegao odlazak u crkvu sa svojom obitelji. Dok su mu

supruga i dijete bili odsutni, otišao je u kuću Catherine Morgan i ubio je.“

„Kako to možemo znati izvan svake sumnje? Odgovor na to pitanje naći ćemo u dokaznom materijalu. Gospodin Raintree je ostavio trag koji su naši istražitelji uspjeli slijediti. Prvi i najočigledniji bila je njegova dugotrajna veza sa žrtvom. Nekoliko očevidaca će posvjedočiti da se gospodin Raintree redovito sastajao s gospođom Morgan. Te su večeri opisane kao raskalašeni susreti razbijača i pijanica koji su trajali do ranog jutra. Međutim, veza, dakako, ne podrazumijeva ubojstvo. Za to moramo pogledati u liječnički i forenzički materijal. A on je uistinu omašan.“

Sara je izvukla fotografiju Cat Morgan na kojoj je Cat sjedila na svojoj verandi i smiješila se u kameru. Na sljedećoj fotografiji ležala je u krvi, gola, s tamnom ranom od metka u prsima.

Nekoliko porotnika je odvratilo pogled, a ostali su buljili u Dallasa. Sara Hamm je šetkala pred porotnicima, zastajkujući tu i tamo ispred ženskih porotnika, i opisivala zločin do mučnih detalja.

„Podastrijet ćemo dokaze da je Dallas Raintree vlasnik pištolja kojim je ubijena Catherine Morgan. Stručnjaci su identificirali njegove otiske prstiju na oružju. To bi, dame i gospodo, samo po sebi moglo biti dovoljno da se utvrdi njegova krivica, no mi ćemo prikupiti još dokaznog materijala. Stručnjak iz Državnog laboratorija za kriminalističku obradu upotrijebit će uzorke dlaka pronađenih na mjestu zločina kako bi dokazao da je te noći Dallas Raintree bio u krevetu s Catherine Morgan, a jedan očevidac će posvjedočiti da je okrivljeni napustio njezinu kuću oko osam sati navečer. Liječnik je potvrdio da je gospođa Morgan umrla negdje između šest i pola deset sati dvadeset četvrtog prosinca. DNK analiza će pokazati da Dallas Raintree ima istu krvnu grupu kao i muškarac s kojim je gospođa Morgan imala seksualni odnos neposredno prije smrti.“

Okrenula se prema porotnicima. „Slučajnost? Teško. Kad se svi ovi dokazi saberu, odgovor se nameće sam po sebi. Dallas Raintree, koji je prije braka bio u vezi s Catherine Morgan, obnovio je tu vezu nedugo nakon sklapanja braka. Nakon jedne svađe, stvari su krenule krivim putem. Dokazi će potvrditi da su se borili oko pištolja. Dallas Raintree je pobijedio. Pucao joj je ravno u prsa iz neposredne blizine, a potom se vratio kući svojoj ženi i slavio Božić, dok je Cat Morgan ležala mrtva u svojoj kući. Dame i gospodo, ovo je potpuno jasan slučaj. Dallas Raintree je počinio težak zločin hladnokrvnog ubojstva i uvjerenam da ćete ga po zaključenju istrage proglasiti krivim za gnjusan zločin koji je nedvojbeno počinio. Greška koju je učinila gospođa

Morgan te kobne Badnje večeri bila je što je vjerovala da je optuženi njezin prijatelj te ga je pustila u kuću. Ta ju je greška stajala života. Dame i gospodo, pobrinimo se da Dallas Raintree više nikada ne bude u prilici nekome nanijeti zlo.“ Vratila se na svoje mjesto i sjela. „Hvala.“

Winona se povukla u svoje sjedalo, napokon otpuštajući dah koji je zadržavala. Pogledala je na sat i vidjela da je skoro pola jedanaest. Sat i pol koliko je Sara Hamm govorila proletjele je nevjerojatnom brzinom.

No pažnju su joj zapravo privukli porotnici. Gotovo svi do jednog gledali su Dallasu hladnim, ljutitim pogledom.

Sad je ustao Dallasov odvjetnik. Izgledao je nervozno i neuredno u usporedbi s elegantnom tužiteljicom, a kad je govorio, glas mu je pucao te je morao više puta pročistiti grlo. Winona se pitala koliko je ovakvih slučajeva imao u svojoj karijeri. „Dame i gospodo porotnici, upravo ste čuli priču u koju biste trebali povjerovati; riječ je o nizu okolnosti koje se, barem tako izgleda, slažu poput mozaika, međutim, promatrane izbliza one zapravo pobuđuju sumnju. Dallas Raintree je bio bolestan tog Božića. Nikad nije izašao iz kuće te večeri i, sasvim sigurno, nije ubio ženu koja je bila njegova prijateljica. Dobra prijateljica, a ne ljubavnica. Istraga će pokazati da je bilo mnogo muškaraca u životu Catherine Morgan. Osim toga, DNK nalaz s mjesta zločina ne može se pouzdano pripisati Dallasu Raintreeju kao muškarcu s kojim je gospođa Morgan imala seksualni odnos te večeri. Uzorak je naprosto bio isuviše malen da bi se mogao valjano analizirati. A podudaranje s njegovom krvnom grupom uistinu je besmisleno; naime, četrdeset posto stanovništva ima istu krvnu grupu. Uhićen je pogrešan čovjek. Dallas Raintree je nedužan.“ Naglasivši posljednju riječ, vratio se na svoje mjesto i sjeo.

Winona nije mogla vjerovati. Lovejoy je govorio manje od četrnaest minuta. Bacivši pogled na porotu uvjerala se da njegov govor nije promijenio ničije mišljenje, naročito nakon tužiteljčina briljantnog i detaljnog izvješća.

Vidjela je kako se Vivi Ann mršti, a Aurora sliježe ramenima.

Winona nije bila sigurna što to znači. Nije mnogo znala o krivičnom pravu i još manje o suđenjima, ali joj se činilo da Dallasov branitelj nije na dobrom putu.

Sutkinja se obratila tužiteljici. „Gospođo Hamm, možete pozvati prvog svjedoka.“

Ostatak dana protekao je u lakiranju činjenica, sloj po sloj. Tužiteljica je pozvala niz svjedoka koji su prisustvovali mjestu zločina, od šerifa Bailora i njegova pomoćnika, do dispečera, fotografa i liječnika. Sve u svemu, oni su potvrdili sve ono što je Sara

Hamm najavila u svome uvodnom izlaganju. Oko pet sati poslije podne na Badnjak Cat Morgan je primila nekog u svoju kuću, vjerojatno nekog koga je poznavala, budući da nije bilo znakova provala. Nekoliko ozloglašanih svjedoka potvrdilo je da je Dallas bio kod Cat svake subote navečer i da su njih dvoje gotovo sigurno bili ljubavnici. Fotografije spavaće sobe otkrile su da se u njoj odvijala borba, lampa je bila srušena i razbijena, slika je pala sa zida. Rane na dlanovima žrtve upućivale su na to da se borila s napadačem, a njeni otisci na pištolju svjedoče da se pokušala domoći oružja.

Winona je pratila suđenje dan za danom, prikovana za stolicu rastućom mrežom okolnosti i činjenica. Naučila je više nego što je ikad htjela znati o otiscima prstiju, DNK analizi, i krvnim grupama. Optužba je pozivala jednog stručnjaka za drugim, koji su postupno dokazali da su Dallasovi otisci nađeni na pištolju (koji je nekad pripadao njegovu ocu — koji je i sam bio osuđen radi ubojstva), te da njegova krvna grupa odgovara uzorku nađenom na mjestu zločina. Obrana je pak tvrdila da uzorak sjemena nije bio dostatan za DNK analizu, i da je podudarnost krvne grupe bila nevažna, i, možda najvažnije, da su dva neidentificirana otiska također pronađena na oružju. Ali šteta je već bila učinjena.

Ujutro četvrtog dana suđenja tužiteljica je pozvala doktora Barneya Ollivera. On je bio forenzični kriminolog. Nakon jednosatnog predstavljanja njegovih kvalifikacija i istraživačkih metoda, Sara je prešla na stvar. „Dr. Olliver, ustanovili smo da ste vi stručnjak za analizu dlake. Jeste li pronašli uzorke dlaka na mjestu zločina?“

„Jesam.“

Gospođa Hamm je zatražila da se vještačenje doktora Ollivera prihvati kao dokazni materijal. „Znam da je riječ o kompliciranom znanstvenom iskazu, no možete li nam pokušati objasniti svoj nalaz?“

„Naravno. Mogu li otići do svojih ploča?“ rekao je pokazujući na četiri velika stalka.

Sutkinja je potvrdno kimnula glavom.

Sljedećih sat vremena gospodin Olliver je objašnjavao sve što je potrebno znati o analizi uzorka dlake, uključujući specificiranje dlaka pronađenih na mjestu zločina, njihovu teksturu, debljinu i drugo.

Winona je primijetila da porotnici gube interes, da trate vrijeme piskarajući, dok tužiteljica nije rekla, „I da li ijedna od devet stidnih dlaka koje ste pronašli na mjestu zločina i podvrgli svojim rigoroznim metodama analize odgovara optuženome?“

„Prigovor!“ rekao je Roy, ustavši sa stolice. „Upotreba riječi *odgovara* može zavesti u bludnju.“

„Prihvaća se“, složila se sutkinja.

Dr. Olliver se jedva zaustavio. „Od devet stidnih dlaka koje smo pronašli na mjestu zločina, šest se mikroskopski slaže s optuženim.“

„Znači li to onda da su stidne dlake gospodina Raintreeja identične ubojičinim?“

„Prigovor“, uzviknuo je Roy, iskočivši iz stolice.

Winona je pratila pogledom kako su odvjetnici pristupili sucu, prepirali se međusobno pa vratili na svoja mjesta.

Gospođa Hamm je rekla, „Doktore Olliver, jesu li prema vašem stručnom mišljenju stidne dlake Dallasa Raintreeja mikroskopski podudarne sa stidnim dlakama koje ste pronašli na mjestu zločina?“

„Točno.“

Sad je prišao Roy nakon što je tužiteljica sjela. „Vi ne možete *dokazati* da su stidne dlake pronađene na mjestu zločina potekle od Dallasa Raintreeja, zar ne?“

„Mogu posvjedočiti da su uzorci dlake koje smo prikupili promatrani na najpreciznijoj mikroskopskoj razini i da u potpunosti odgovaraju onima gospodina Raintreeja.“

„Ali ne i da su *zapravo* potekli od njega.“

„Ne, to ne možemo dokazati, ali kao stručnjak...“

„Zahvaljujem“, rekao je Roy. „Odgovorili ste na moje pitanje.“

Sad je ustala gospođa Hamm. „Doktore Olliver, da li su prema vašem mišljenju uzorci dlake pronađeni na mjestu zločina mogli poteći od gospodina Raintreeja?“

„Da, mogli su.“

„Hvala.“

Petog dana suđenja proširio se glas da se očekuje svjedočenje tužiteljčina glavnog svjedoka. Svi su o tome govorili nastojeći pogoditi o kome se radi. Uzbuđenje je dostiglo vrhunac kad su svi ušli u sudnicu i zauzeli svoja mjesta.

Winona je sjedila na svom uobičajenom mjestu, i primijetila da su njezine sestre i opet prošle pokraj nje bez riječi.

Ovaj je tjedan bio izuzetno težak za Vivi Ann; klonula je i više nije bila u stanju skrivati svoju zabrinutost i muku. Njena plava kosa, inače tako sjajna i njegovana, padala joj je beživotno niz leđa. Prestala se šminkati, a bez rumenila njeno je lice bilo iscrpljeno i blijedo. U usporedbi s licem, njene su zelene oči izgledale zapanjujuće sjajne.

Winona je žudjela za tim da bude uz nju, da joj pomogne, no njezina pomoć nije bila dobrodošla.

Sutkinja je ušla u sudnicu i sjela na svoje mjesto. Čim su se porotnici smjestili, suđenje je započelo.

„Sud poziva kao svjedoka Myrtle Michaelian.“

Sudnicom se pronio val šaputanja, toliko glasnog da je sutki nja podsjetila publiku da se utiša. Winona je bila iznenađena kao i svi drugi. Bila je uvjerenjena da će glavni svjedok biti jedan od onih ofucanih tipova koji su često zalazili kod Cat.

Myrtle je ušla u sudnicu, trudeći se da izgleda samouvjerenjena, ali taj je pokušaj samo povećao njen strah. Kosa joj je već bila vlažna od znoja. U cvjetnoj haljini od poliestera izgledala je kao ostarjela pravna tajnica.

„Recite točno svoje ime i prezime.“

„Myrtle Ann Michaelian.“

„Gdje stanujete?“

„Mountain Vista Drive 178, Oyster Shores.“

„Čime se bavite, gospođo Michaelian?“

„Moji roditelji su otvorili restoran Blue Plate 1942. godine. Ja sam preuzela posao 1976. Moj suprug i ja smo otvorili svoju slastičarnicu 1990. Na kraju glavne ceste.“

„I gdje se nalazi vaša slastičarnica u usporedbi s kućom Cat Morgan?“

„Niz ulicu. Morate proći kraj našeg lokala da biste došli do njene kuće.“

„Molim vas, govorite glasnije, gospođo Michaelian.“

„Naravno. Oprostite.“

„Jeste li radili na Badnje večere prošle godine?“

„Jesam. Htjela sam napraviti poseban sladoled za večernju misu. Kasnila sam, kao obično.“

Ljudi u publici su se nasmijali i potvrdno kimnuli glavom.

„Je li u gradu bila gužva te večeri?“

„Ne, zaboga. Svi su bili u crkvi do pola osam. Kao što sam već rekla, ja sam kasnila.“

„Jeste li koga vidjeli te večeri ?

Myrtle je uputila tužan pogled Vivi Ann. „Bilo je malo poslije osam. Bila sam pri kraju posla. Upravo sam bila dovršavala glazuru kad sam podigla pogled i ugledala... kad sam vidjela kako Dallas Raintree izlazi iz ulice koja vodi do kuće Cat Morgan“

„Je li vas vidio?“

„Ne.“ Myrde je izgledala jadno.

„A kako znate da je to bio optuženi?“

„Vidjela sam mu profil dok je prolazio ispod ulične lampe i prepoznala sam njegovu

tetovažu. Ali već sam znala da je to on. I prije sam ga običavala tamo vidjeti po noći. Mnogo puta. Čak sam to spomenula Vivi Ann. To je bio on. Žao mi je, Vivi Ann.“

„Nemam više pitanja“, rekla je gospođa Hamm.

Roy je ustao i pitao Myrtle za njen vid, koji nije bio dobar, je li tada nosila naočale (nije) i je li Dallas izravno pogledao u nju. Iznio je potom nekoliko nepobitnih činjenica: čovjek nije gledao u nju; bilo je mračno; lice mu je dijelom prikrivao kaubojski šešir. Poznato je da su mnogi muškarci dolazili i odlazili iz kuće Cat Morgan, u razna doba noći. A bijeli kaubojski šešir i traperice zaista nisu posebno upadljivi u ovom kraju.

Ali Winoni se činilo da ništa od rečenog nije imalo značaja za porotu. Svjedočenje Myrde Michaelian bilo je ona karika koja je nedostajala; smjestilo je Dallasa blizu mjesta zločina one večeri, dok je svojoj ženi rekao da je bio kod kuće u krevetu s temperaturom. Nitko u sudnici nije mislio da Myrtle laže. U stvari, kad je završila sa svjedočenjem, plakala je i ispričavala se direktno Vivi Ann.

Suđenje se nastavilo sljedeća dva dana, ali svi su znali da je sve gotovo. Dallas nikad nije ustao u svoju obranu.

Posljednji tjedan svibnja, obrana je završila, i slučaj je predan poroti.

Porotnici su vijećali četiri sata i proglasili Dallasa krivim. Osuđen je na doživotni zatvor, bez mogućnosti pomilovanja.

16. poglavlje

Reci mu, Roy“, rekla je Vivi Ann kad su sjeli za stol u maloj prostoriji nasuprot sudnice. „Možemo se žaliti na ovo. Ono vještačenje dlake je izmišljena znanost, jednako kao i nulta krvna grupa. A Myrtle ga *nije* mogla vidjeti jer nije bio tamo. A postojali su i drugi otisci prstiju na pištolju. Žalit ćemo se, jel’ da?“

Roy se odmaknuo od zida. Stajao je što je bilo moguće dalje od njih jer im je htio pružiti bar nekoliko dragocjenih trenutaka prije nego što dođu po Dallasa. „Uložiti ću žalbu odmah nakon izricanja presude. Vjerojatno sljedeći mjesec. Imamo puno argumenata.

„Reci joj što je realno u ovom svijetu, Roy“, rekao je Dallas.

„Istina je da je teško pobiti presudu. Ali prerano je za odustajanje“, rekao je Roy, no vidjela je koliko je umoran i potišten.

Vivi Ann je ustala i okrenula se prema svome mužu. Znala je da mora biti jaka za njega, za njih, ali je osjetila da joj ponestaje snage. „Razumijem zašto ti je teško vjerovati u nešto.“ Zurila je u njegovo lice, pokušavajući zapamtiti svaku crtu i svaku boru, kako bi mogla prizvati u sjećanje njegov lik kad bude noću sama ležala u njihovom krevetu. „Ali ja *moгу* vjerovati. Dopusti mi. Osloni se na mene. Pokazat ću ti...“

Prišao joj je i poljubio ju nekom čudnom nježnošću. Znala je što to znači, „Ovo nije oproštaj“, prošaptala je.

„Ovo jest oproštaj, *haby*.“

„Ne.“

„Nadmašila si sva moja očekivanja. Želim da to znaš.“

A onda je netko pokucao na vratima i poput topovske paljbe prekinuo tišinu. Roy je prešao preko sobe i otvorio vrata.

Pred vratima je stajala Aurora s Noahom u naručju, koji je odmah uperio prstićem u Dallasa i rekao, „Tata.“

„Kriste“, rekao je Dallas meko.

Aurora mu je pružila dijete. Dallas ga je primio na ruke, i čvrsto se pripio uz njega, pritisnuo je svoje usne na njegovu svilenkastu crnu kosu, duboko udahnuvši.

„Reci mu da sam ga volio.“

„Ti mu reci“, rekla je Vivi Ann, otirući suze rukavom. „Dolazit ćemo ti u posjetu svake subote dok te ne puste.“

Dallas je poljubio Noahov debeljuškasti obraz, a onda je privukao Vivi Ann. Na trenutak je sve bilo savršeno, svi troje su bili zajedno, kao što bi i trebali biti, a onda se on odmaknuo.

Pružio je sina Vivi Ann i rekao, „Neću dopustiti da me Noah vidi u zatvoru. Nikad. Budeš li ga dovela, neću izaći iz svoje ćelije. Dobro znam što znači za dijete da mu je otac iza rešetaka.“

„Ali... kako će znati da si mu ti otac?“

„Neće“, odgovorio je, a potom se okrenuo prema Royu. „Reci im da sam spreman.“

Vivi Ann se htjela baciti na njega, isprepriječiti mu put, objesiti mu se za nogu i preklinjati ga da ne ide, ali se nije mogla ni pomaknuti. „Dallas“, prošaptala je, i počela tako jako plakati da su joj suze zamutile pogled pa ga je vidjela samo u izmaglici. Nije se usudila treptati, ni disati, niti brisati suze jer se bojala da će ga pri najmanjem pokretu izgubiti. „Volim te, Dallas“, rekla je.

„Volim tata“, pridružio se Noah, kimajući glavom i pokazujući prstom.

To je slomilo Dallasu. Bilo je tako očigledno, kao da mu je netko otkinuo ruku ili kao da mu je pukla kralježnica. „Izvedi me odavde, Roy“, rekao je.

I više ga nije bilo.

Svake subote do kraja ljeta Vivi Ann je odlazila u zatvor u posjet Dallasu. Preostalo vrijeme provodila je radeći na ranču. S ocem nije razgovarala, a kad je trebao nešto napraviti, ostavila bi mu poruku na štaglju.

Bila je završna večer stočnog sajma. Posljednjih nekoliko dana Vivi Ann je bila uronjena u rutinske poslove. Ove godine je došlo dvanaest djevojaka u rasponu od jedanaest do petnaest godina iz njezina jahaćeg kluba. Od trenutka kad je zaustavila svoj kamionet s prikolicom na pošišanom travnjaku iza štaglja, nije stala. Morala je uložiti divovske napore da bi djevojke — osobito one mlađe — pripremila za nastup, nastojeći da svaka bude na konju i spremna na vrijeme. Neprestano je jurila od štaglja do arene i natrag, držeći Noaha u naručju ili vukući ga za ruku, dok je on cupkao za njom. Bilo je tamo i drugih majki. Julie, Brooke i Trayna bile su jednako tako zaposlene, praveći djevojkama frizure, glancajući kopita svojih konja, i popravljajući opremu koja je pukla u najnezgodnijem trenutku. Do nedjelje navečer svi su bili prašnjavi, iscrpljeni i ushićeni.

Svi osim Vivi Ann. Ona je bila samo prašnjava i iscrpljena.

Zatvorivši oči, naslonila se leđima na vrata štaglja. Sve čemu se sada mogla radovati bio je odlazak kući, gdje ju je čekao prazan krevet. Cijelog ljeta se noću prevrtala po krevetu, napipavajući Dallasa. Nije znala što ju je više smetalo — to što ga je bezuspješno tražila ili što je znala da će to jednom prestati.

Ponovo je uzdahnula, osjećajući se starijom i umornijom nego što bi se ijedna dvadesetdevetogodišnja žena mogla osjećati, a onda se teškom mukom dovukla do svog kamioneta želeći se što prije dokopati kreveta.

Stajala je na travnjaku, na kojem više nije bilo drugih kamioneta, izuzev njenog. Odavde je vidjela svjetlucava svjetla divovskog kotača i čula udaljenu ali prepoznatljivu pjesmu vergla.

Vivi Ann je nekad voljela sajmove. Sad joj je i sama riječ *sajam* zvučala podrugljivo. U posljednje vrijeme svuda je primjećivala nepravdu. Ništa nije bilo pošteno; zaista nije. Tijekom njena cijelog života ovo je bio poseban vikend, prilika za druženje sestara Grey.

Ona i njezine sestre uvijek su zajedno zatvarale sajam, pretvarajući ovu završenu večer u putovanje kroz njihovu zajedničku prošlost. Hodale su glavnom cestom rame uz rame i jele kolačiće s domaćim džemom, čupkale ružičaste pramenove slatke vune i razgovarale. Najviše od svega su razgovarale.

Vidi, Aurora, tu si se prvi put poljubila, sjećaš se?

Ovaj prekrivač izgleda isto kao onaj što ga je mama napravila za proslavu dvjestogodišnjice, zar ne?

Kad smo već kod proslave dvjestogodišnjice, što se dogodilo s mojim satom Bobby Sherman? Znam da ga je ukrala jedna od vas dviju vještica...

Znala je da su njezine sestre na sajmu, po prvi put odvojeno. Winona se mjesecima pokušavala pomiriti s Vivi Ann, ali ona je odbijala svaki njen patetični pokušaj. Vivi Ann nije mogla gledati u Winonu, a da joj ne prilijepi šamarčinu.

Gurnula je ruku u džep i izvadila tabletu za smirenje, koju joj je Richard propisao. Male su tablete postale njezino najbolje društvo u posljednje vrijeme. Progutala je jednu na suho i ušla u štagalj, gdje je Noah spavao u prenosivom krevetiću. Podigla ga je na ruke, stisla uz sebe i odnijela u kamionet.

Kod kuće ga je stavila u krevet, a onda se dugo kupala u toploj kupki. Kao što je običavala činiti u zadnje vrijeme, plakala je u kadi do iznemoglosti, a onda se istrljala ručnikom i ponovo je bila sposobna hodati, disati, živjeti. Vjerovati. A to je bilo najteže od svega, vjerovati da će uvažiti njegovu žalbu i da će sve ovo napokon

završiti. Svaki put kad bi zazvonio telefon, zaustavila je dah i pomislila: *Dogodilo se*. A svaki dan, kad nije bilo poziva, uzela bi još jednu tabletu i nastavila dalje. Polako, možda, ali se ipak kretala, a u ovoj kolibi, koja je bila ispunjena uspomena na Dallasa, svaki je korak prema naprijed značio pobjedu.

Uvukla se u krevet, uzela dvije tablete za spavanje i čekala da odahne u snu.

činilo se da je upravo zatvorila oči, kad je zazvonio telefon.

Iskobeljala se iz omamljujućeg sna i počela napipavati telefon. Kad ga je pronašla, već je bila u sjedećem položaju.

„Halo?“ javila se.

„Vivi Ann? Ovdje Roy.“

Istog je časa bila u stanju najviše pripravnosti. Bacivši pogled na sat, vidjela je da je 8:40 ujutro. Opet se nije probudila na vrijeme. Prvi jutarnji trening počinjao je za dvadeset minuta. „Hej, Roy. Što se dogodilo?“

„Apelacioni sud je potvrdio njegovu presudu.“

Njegove su je riječi pogodile takvom žestinom da nije mogla disati. „Oh, ne...“

„Nemoj gubiti nadu. Podnijet ću molbu za obnovom postupka i molbu za revizijom Vrhovnog suda.“

Vivi Ann se borila da ne posustane u nadi, iako je ona postala vrlo skliska i nepouzdana.

„I... aha... nemoj ići u zatvor u subotu.“

„Zašto?“

Roy je zastao, „Kad je Dallas saznao za odluku, malo je poludio. Zatvorili su ga u samicu na mjesec dana.“

„Je li ozlijedio koga?“

Roy je i opet zastao, a iz tišine koja je zavládala začuo se glasan i jasan odgovor.

„To ga ubija“, rekla je. I *mene, također*.

„Tučnjava mu zasigurno neće pomoći.“

Vivi Ann je čula njegove riječi, ali jedino o čemu je mogla razmišljati bile su njezine posjete zatvoru, sjedenje s druge strane plastičnog stakla od Dallasa, odjevenog u narančasti kombinezon, i svemu što joj je on govorio. Da se vrata njegove ćelije otvaraju automatski i uz škljocanje četiri puta na dan, za obroke plus jedan sat za tjelovježbu; da su zatvorenici podijeljeni po boji kože i da se svaki drži svoje grupe, a kako je on bio polapola, zapravo nije pripadao ni jednoj; da „cure“ — dečki odjeveni ženskasto, u mjeri u kojoj su im zatvorska odijela to dopuštala, kruže naokolo u potrazi

za seksualnim partnerima, dok nasilnici vrebaju žrtve; kakav je to osjećaj promatrati travu kroz bodljikavu žicu ili misliti da više nikad nećeš vidjeti zvijezde, jahati konja noću ili držati svog sina na rukama.

„Može li išta pomoći, Roy?“ pitala ga je, osluškujući Noahov glas koji je dopirao s dječjeg monitora. Kao i uvijek, dozivao je svog tatu. Zatvorila je oči od bola. Nije mogla suspregnuti pitanje hoće li Noah jednog dana zaboraviti svog oca i nastaviti živjeti bez njega. Ili će se uvijek sjećati i nastaviti dozivati čovjeka kojega neće biti u blizini ?

„Nemoj se predati, ne još“, rekao je Roy.

„Neću.“

Nije mogla zamisliti trenutak kad bi se to moglo dogoditi. Koliko god da joj je vjera u nadu donosila bol, iščeznuće nade i vjere boljelo bi je još više.

Vivi Ann jedva je primjećivala promjenu godišnjih doba. Kad se zlatno ljeto 1996. postupno pretvorilo u hladnu i kišovitu jesen, nastojala je opet biti onakva kakva je nekad bila. Pokušala je nastaviti sa životom. Aurora je navraćala skoro svaki dan trudeći se da Vivi Ann ne bude previše sama, no ni ona nije bila od velike pomoći. Vivi Ann se osjećala kao da je zarobljena u hladnom mjevuriću, isključena od svijeta. Svako se jutro budila u depresiji, sama, ali je usprkos tomu ustala i posvetila se dnevnim poslovima. Trenirala je konje, podučavala jahanje i zaposlila novog pomoćnika na ranču. Misli o Dallasu dolazile su i odlazile, nanoseći joj bol pri dolasku i pri odlasku; stiskala je zube i nije posustajala. Svake večeri kad se napokon uvukla u krevet, molila je da joj sutrašnji dan dose dobre vijesti o njegovoj žalbi.

Znala je da su ljudi zabrinuti za nju. Vidjela je to u njihovim letimičnim pogledima, čula u njihovu šaputanju dok je prolazila. Nekad bi njihovu brigu i ogovaranja uzimala k srcu. Ali ne više. U jedanaest mjesec od Dallasova uhićenja naučila je nešto o optimizmu. Bila je to sveprožimajuća emocija, poput kiseline. Vjerovati u nadu značilo je potpuno se posvetiti vjeri u nadu. U njoj nije bilo prostora za bilo što drugo.

Toga hladnog dana u kasnom studenom završila je s podukom u četiri sata poslije podne, nahranila konje i vratila se u kolibu.

Našla je Noaha zabavljenog s Nindža kornjačama na tepihu ispred kamina.

Podigao je pogled i nasmijao se od uha do uha. „Mamice“, rekao je, šireći ruke.

Vivi Ann je osjetila navalu krivnje. Istina (koju nije nikome rekla i nikad neće) jest da je ovih dana sam pogled na njegovo lice bio više nego što je bila u stanju podnijeti. Zbog toga je i plaćala tu trinaestogodišnjakinju da ga čuva tijekom poslijepodneva.

Svaki put kad bi pogledala svoga sina, poželjela je plakati.

„Kakav je bio danas?“, pitala je, posežući za novcem u džepu.

„Super. Voli Tiggera.“

Kao da to Vivi Ann nije znala. „Super.“

Kroz prozor dnevne sobe farovi su na trenutak osvijetlili sve.

„Moja mama je stigla. Vidimo se u ponedjeljak poslije škole?“

„Naravno.“ Vivi Ann je gledala kako odlazi, a onda je usmjerila pogled na svoga sina.

S gotovo tri i pol godine bio je slika i prilika svoga oca, uključujući dugu crnu kosu.

Vivi Ann je nije imala srca odrezati.

„Hej, mali čovječe“, rekla je.

Ustao je i krenuo prema njoj, brbljajući bez prestanka. Uzela ga je na ruke i odnijela u kupaonicu, gdje je otvorila ormarić s lijekovima. Uzela je Xanax i pričekala da počne djelovati. Uskoro je oštrica njenog bola otupjela.

Pričajući sa sinom ni o čemu, odvela ga je u kuhinju i napravila večeru. Kad su završili, okupala ga je, i čitala mu priče dok nije zaspao u njenom naručju.

Kad ga je stavila u krevet, vratila se u svoju praznu dnevnu sobu i sjedila tamo sama, zureći u dijamantni prsten na ruci.

„Sutra će biti bolje“, rekla je naglas, pokušavajući se utješiti. „Sud će nam vjerojatno odgovoriti. Možda je odgovor upravo na putu.“

Trgla se od kucaja na vratima. Bila je tako duboko uronjena u svoje mislislove da nije čula zvuk automobila pred kućom.

Prije nego što je stigla ustati, otvorila su se vrata i Aurora je ušla u kuću, osvijetljena iz pozadine svjetlom svojih farova.

„Sad je dosta“, rekla je, zatvarajući vrata za sobom.

„Dosta čega?“

„Obuci se. Ostavit ćemo Noaha s Richardom i idemo u tavernu.“

Aurora je došla do Vivi Ann i sjela kraj nje. Umjesto nekadašnjih jastučića za ramena i šljokica koje su obilježile rane devedesete, Aurora je prešla na ležeran izgled Meg Ryan u širokim hlačama i majicama. Podrezana kosa, sada crvenkastosmeđe boje, pridavala je njenom malom licu izgled vilinskog bića. „Ne možeš više ovako, Uništit ćeš se. Otupljuješ se samo da bi izgurala do kraja dana.“

„Želiš reći?“

„Želim reći da se moraš vratiti u sedlo. Ili bar na barsku stolicu. Neću prihvatiti ne kao tvoj odgovor, i dobro znaš kakva gadura mogu biti.“

Vivi Ann nije htjela ići u Outlaw tavernu, gdje će svi njeni stari prijatelji buljiti tužno u nju i pokušavati biti pretjerano ljubazni. Svi su oni mislili da je trebala odustati od Dallasa, „krenuti dalje“, i smetalo ih je što to dosad nije učinila. Moda, glazba i televizijske emisije su se promijenile, ali Vivi Ann nije. Njen se život zaustavio. Međutim, pomisao na još jednu samotnu noć, ispunjenu zurenjem u prazno i bolnim uspomnama, također nije zvučala privlačno.

„Ako ne možeš zbog sebe, učini to za mene“, rekla je Aurora, nasmiješivši se. „Richard jedva razgovara sa mnom. To je kao... Ne znam. Pomalo ludim. Potreban mi je smijeh“, rekla je tiho. „A znam da je potreban i tebi.“

Vivi Ann je spoznala istinu koju je Aurora skrivala, ili s kojom se još nije suočila. Smeđe oči njezine sestre bile su ispunjene tugom koja je izvirala iz raspadajućeg braka. činilo se da je tuge bilo isuviše.

„Možemo stati kod Winonine kuće i možda...“

„Ne“, odrezala je Vivi Ann. Cijeli je život bila ona koja oprašta, ali ovaj puta nije mogla. Nije joj bilo jasno kako bi ikad mogla oprostiti Winoni, koja im je okrenula leđa kad im je bila najpotrebnija. „Ali idem s tobom.“

Ustala je i otišla u svoju (njihovu) sobu i pronašla demodiranu haljinu Laure Ashley s plisiranim ovratnikom. Ne zamarajući se sa šminkanjem, skupila je kosu gumicom i navukla svoje kaubojske čizme boje karamele. U posljednjem trenutku stavila je u džep tabletu. Za svaki slučaj.

Potom je digla Noaha iz kreveta i otišla u dnevnu sobu. „Slijedit ću te“, rekla je Aurori. „Autosjedalica je u kamionetu.“

Noah se savijao i plakao dok ga je stavljala u autosjedalicu.

„Sve će biti u redu, mali čovječe. Ideš u posjet svom dosadnom ujaku Richardu. Ne brini — zaspat ćeš u tren oka.“

Vozila je za Auroram do njezine kuće, ostavila Noaha s Richa rom, a onda su njih dvije krenule pješice.

Vivi Ann je nastojala biti razgovorljiva, no kad su se stale približavati obali, nešto ju je steglo u želucu. Preplavila su je sjećanja.

„Ne znam želim li ući“, rekla je kad su došle pred tavernu.

Želiš li plesati?

„Ući ćeš.“ Aurora ju je uzela za ruku i uvela unutra.

Tamo je bilo društvo koje se inače okuplja vikendom navečer; svirali su i plesali, igrali biljar, smijali se i razgovarali. Vivi Ann je primijetila da je gledaju i šapuću.

„To je zato što nisi bila ovdje skoro godinu dana. Samo to“, rekla joj je Aurora.

Vivi Ann je potvrdno kimnula glavom, smiješeći se koliko je naprirodnije mogla. Držeći uspravno glavu, otišla je ravno do svoje stare barske stolice.

„Čista tekila“, rekao je Bud, dodajući joj piće. „Na račun kuće.“

„Hvala.“ Vivi Ann je iskapila tekilu i odmah naručila drugu, koju je popila istom brzinom. Preletjela je pogledom po taverni, But chie i Erik stajali su u kutu sa svojim ženama, a Julie i Kent John su u dubini igrali biljar. Winona je plesala s Kenom Otterom, zubarom koji se nedavno razveo od svoje žene.

„Čula sam da su tek počeli izlaziti“, rekla je Aurora, prateći Vivin pogled.

„Baš ima sreće“, odgovorila je Vivi Ann gorkim glasom.

Bend je završio jednu i započeo drugu pjesmu. Nakon što je čula prvu notu ili dvije, Vivi Ann je prepoznala da sviraju „Mama, Don't Let Your Babies Grow Up to Be Cowboys.“

Vivi Ann je naručila i strusila novu tekilu, ali joj to nije pomoglo da se oslobodi osjećaja divovskog gubitka.

A onda je primijetila da joj Winona dolazi u susret.

„Moram ići“, promrmljala je.

„Nemoj“, rekla je Aurora, povukavši je za ruku.

Vivi Ann se istrgnula i pobjegla kroz gomilu. Vani je mogla ponovo disati, ali joj još uvijek nije bilo dobro. Morala se maknuti odavde, daleko od ovog mjesta koje ju je toliko podsjećalo na Dallasu.

Otrčala je do Aurorine kuće i sjela u svoj kamionet i odvezla se, ostavljajući usnulog Noaha u Aurorinoj sigurnoj kući, lišenoj uspomena. Stigavši do ranča, zaustavila je vozilo svom žestinom da se zanjihala prema naprijed, grudima udarivši u volan.

Lijevo je bila njezina koliba i krevet koji je dijelila s Dallasom.

Desno kuća u kojoj je odrasla i u kojoj se osjećala sigurno, a u kojoj je sad bio njezin otac, nekad njen idol, sada ništa. Bez njega i cijele njene obitelji bila je izgubljena, no tu nije bilo pomoći. On i Winona su donijeli odluku prije godinu dana kad su okrenuli leđa Dallasu.

Dallas.

Vivi Ann je tiho zaječala od bola. Posrćući je ušla u štagalj, i krenula prema Cleminom boksu. Otvorivši zasun, odgurnula je teška drvena vrata.

„Hej, Clem“, rekla je, ušavši dublje u pregradak i zatvorivši vrata za sobom.

Nježno njišteći Clem je došepala do nje, i počela je gurkati svojom posjedjelom

baršunastom njuškom.

„Nisam provela noć s tobom otkad je mama umrla, zar ne, djevojko?“

Clem je ponovo zanjistala, trljajući svoj nos o Vivino bedro.

I tu, kraj svoga konja, Vivi Ann se slomila. Sve što je nastojala potisnuti, sad je provalilo iz nje. Skljokala se u strugotine cedra, spustivši glavu među koljena.

Winona je stajala kraj preparirane medvjede šape kad je opazila da je Vivi Ann bacila pogled prema njoj, vidjela je da dolazi, i istrčala iz taverne. Zastala je na trenutak, a onda ju je obuzelo gorko razočaranje.

Sve to nije bilo uobičajeno za Vivi Ann. Uvijek su se svađale, pomirile i nastavile dalje, to je bila bit sestrinstva, prekrivač sačinjen od raznobojnih krpica, lijepih i manje lijepih. Uzdahnuvši, otišla je do Aurore, koja je stajala sama, zureći u otvorena vrata i ispijajući margaritu.

„Ne mogu to više podnositi“, rekla je Winona. „Sto ćemo poduzeti?“

„Mi?“ Aurorin glas je bio hladan i mračan, i u tom nedostatku pozitivnoga ozračja Winona je prepoznala početak neugodnog razgovora.

„I tebi je dosta.“

„Naravno da mi je dosta.“

„Što da radimo?“

Aurora se okrenula prema njoj. „Preuzmi njegovu žalbu. Po mozi joj.“

Zašto nitko ne razumije? „Ja mu ne bih bila ni od kakve pomoći, zar ti nije jasno? Ja sam odvjetnik koji se bavi civilnim pravom u malom gradu. Ne znam ništa o kaznenom pravu i apela cionim sudovima.“

Aurorin je pogled bio uporan i tužan. „Ti si ta koja ne razumiješ, Win. Mi smo sestre. Ili smo nekad bile.“ Rekavši to, odložila je svoju napola popijenu margaritu i izašla iz taverne.

Winona je ostala stajati u zadimljenom mraku, okružena susjedima i prijateljima. Sama. Winona je provela Badnjak zajedno sa svojim ocem. Došla je rano i okitila kuću. Otišla je na tavan, pronašla stare kutije s božićnim nakitom i odnijela ih u dnevnu sobu.

Tamo je bilo tiho. Nije bilo sestara koje se zajedno smiju, piju vino i prepiru oko toga koji će blagdanski film gledati i usput ukrašavaju kuću. Nije čudo što je Winona otezala s ukrašavanjem do posljednjeg časa. Znala je kakav će to biti neveseo osjećaj.

Usprkos tomu, nije željela kvariti tradiciju pa je ukrasila kuću od podruma do tavana, upotrijebivši sve ukrase u kutijama. Ogradu stepenica omotala je svježim borovim granama, koje je pričvrstila svjetlećim zlatnim vrpčama. Iznad kamina je složila malu

božićnu scenu: umjetni snijeg, majušni ljudi, automobili, kočije i replike gradskih izloga. Kad je bila mala djevojčica, najviše je voljela minijaturne klizalište, koje je sačinila od ovalnog zrcala na tkanini snježnobijele boje. Cure su se godinama otimale za taj posao.

Winona nije htjela razmišljati o tome. Umjesto da razmišlja, natočila si je još jednu čašu vina, stavila jelo u peć i odrezala si veliku šnitu torte.

Hrana joj je pomagala da prebrodi protekle mjesece. Kad god je bila potištena, otišla bi u kuhinju. Imala je kutije i kutije kolačića u svome frižideru i dobila je barem sedam kila otkako je Dallas u zatvoru.

Nemoj razmišljati ni o tome.

Otišla je do očeve radne sobe i našla ga gdje drži čašu u ruci i zuri u Kanal. Ovoga hladnog dana u kasnom prosincu pogled je bio jasan — ljubičaste planine okrunjene roskastim snijegom, čelično plava voda, siva obala. Na dokovima koji su se mogli vidjeti kroz prozor ležale su hrpe usnulih tuljana. Galebovi su se poredali na ogradi, jedan za drugim, poput kuglaških čunjeva sa žutim kljunovima.

„Hej, tata“, rekla je, dolazeći mu iza leđa.

„Hej „, odgovorio joj je, ne okrećući glavu.

Pokušavala je smisliti što da kaže, kad je zazvonio telefon. Zahvalna na upadici, rekla je, „Ja ću se javiti“, i otrčala do telefona u kuhinji. „Halo“, javila se, pomalo bez daha.

„Sretan Badnjak“, rekao je Luke.

„Luke“, odgovorila je, nasmiješivši se po prvi put u cijelom danu. Sjela je i stavila noge na mali stolić. Nije dosad bila svjesna koliko je čeznula za prijateljem posljednjih dana.

„Kako je u Montani?“

Njihov razgovor nije tekao onako glatko kao nekad. Bio je isprekidan podužim stankama, neizgovorenim mislima. Pričao joj je o kući koju je kupio prije nekoliko tjedana i o svom novom poslovnom partneru. Ona mu je prepričala svoj nedavni izlazak s Kenom Otterom, koji je ispao točno onako kao što je i očekivala od trostruko razvedenog zubara. „Ali i to je bolje nego biti sam.“

Malo je zastao, a onda upitao, „Kako je ona?“

„Zar si zato zvao? Da pitaš za Vivi Ann?“

„Radi se o tebi“, odgovorio je. „Znam koliko ti je teško što više niste bliske. Prestani čekati da se nešto dogodi samo od sebe, sama stvori priliku. Otiđi do nje, pokucaj na vrata i reci joj da ti je žao.“

„Možemo li razgovarati o nečem drugom?“ zamolila je Winona, pa su sljedećih sat

vemena razgovarali o običnim stvarima, a kad im je ponestalo tema za razgovor, rekao je, „Eto, samo sam ti želio čestitati sretan Božić.“

„Tebi isto. Luke“, rekla je, spuštajući slušalicu.

Ali iako se odmaknula od telefona, Lukeove su joj riječi odzvanjale u ušima. Aurora i Richard su odveli djecu na skijanje za praznike, vjerojatno zato što su znali da će Waters Edge ove godine biti pust, i znala je da su Vivi Ann i Noah sami u kolibi.

Je li bila sposobna da to učini? Popeti se do kolibe kao da se ništa nije dogodilo? Mozgala je, pokušala racionalizirati, ali činjenica je da se više nije mogla otresti tih misli. Čežnja se usidrla duboko u njezinu srcu pa je dohvatila kaput iz ormara kraj ulaznih vratiju i navukla ga na brzinu. Hodala je pažljivo, izbjegavajući lokve došla je do Vivine kolibe i pokucala.

Vivi Ann je odmah otvorila vrata; izgledala je grozno. Kosa joj je bila raščupana, kao da se bez prekida svrbjela, a lice joj je bilo crveno i, činilo se, upaljeno. Oči su joj bile vlažne i zakrvavljene, i nije bila sigurna na nogama, izgledala je kao da je pijana. „Što hoćeš?“

Winona je bila silno iznenađena izgledom svoje sestre.

„Ja sam... htjela sam razgovarati. Znam da si ljuta na mene, ali Badnjak je pa sam pomislila...“

„Došla si likovati, zar ne? Čula si da mu je žalba odbijena.“

„Znam. Žao mi je.“

„Žao? Misliš da želim čuti da ti je žao?“ Vivi Ann je krenula prema naprijed, zateturavši. „Sjedila si u toj sudnici svaki dan, slušala dokaze, Winona. Moja, navodno briljantna, sestra. Je li ti bilo što bilo sumnjivo? Bio je bolestan na Badnjak. Izmjerila sam mu temperaturu...“

„Misliš da je Myrtle lagala?“

„Mislim da je pogriješila. *Morala je*. A analiza dlaka, to je tek bila glupost. Čak ni ti ne možeš vjerovati da je Dallas ševio Cat dok je bio u braku sa mnom.“ Vivine su oči bile staklene i pomalo divlje, i Winona se osjetila nelagodno. Nešto nije bilo u redu.

U pozadini se začuo Noahov plač.

„Odgovori mi“, Vivi Ann je povisila glas. „Misliš li da je ševio Cat? Vidjela si nas zajedno.“

Winona je vidjela koliko se Vivi Ann trudi da ju razuvjeri. Znala je da se samo mora pretvarati da se slaže s njom, i onda će možda moći početi s mirenjem.

No ponekad, ako nekog zaista voliš, moraš biti jak, i moraš izreći stvari koje treba reći.

Bilo je jasno da je Vivi Ann na rubu. Winona možda nije dovoljno znala o kaznenim zakonima, ali je bila sigurna da vjerovati u čudo ovdje neće biti od pomoći.

Krenula je prema Vivi Ann. Ona je izgledala poput jednog od svojih zlostavljanih konja, uplašena i spremna za napad. „Ovo te ubija, Vivi“, rekla je Winona najnježnije što je mogla. „Vjerovati u nešto što se nikad neće ostvariti...“

Oslobodit će ga.

„Ja jesam sjedila u toj sudnici i vidjela sam istinu koju ti pokušavaš ignorirati. On...“

„Nemoj ni pokušati, Win.“

„Ti znaš. Moraš znati. Kriv je. Moraš...“

Vivi Ann joj je opalila pljusku svom snagom tako da je Winona zateturala. „Gubi se iz moje kuće. Mi smo gotove. Zauvijek.“

17. poglavlje

Godine su polako prolazile.

1997.

1998.

1999.

Aurora je bezbroj puta pokušala pomiriti svoju obitelj, ali Vivi Ann nije imala prostora za praštanje u svome stisnutom srcu, a istina je da se nije ni trudila napraviti mjesta. Otac i Winona suviše su je duboko povrijedili. Svake subote Vivi Ann bi ostavila Noaha s Aurorom i potom vozila dva i pol sata do zatvora, da bi ondje mogla sjediti iza prljavog pleksiglasa i razgovarati s Dallasom preko crne telefonske slušalice. Roy je ulagao jednu žalbu za drugom, i svaka se poput zabludjelih brodova razbila u paramparčad. Osjećala se kao da je vezana uz strašnu klackalicu koja joj je svakim svojim pokretom odnosila dio duše. I kad ju je Roy apokon nazvao i rekao da je posljednja žalba odbijena, brzo je dodao, „Ali ne brini, idem na Savezni sud.“ I tako je i dalje pokušavala vjerovati, a mjeseci su prolazili.

Jedini način da se održi na životu bio je da umrtvi sva svoja čula. Gutala je Xanaxe poput bombona tijekom dana, a oni su joj pomagali da izdrži, da se smije i da govori, da se pretvara da živi u stvarnom svijetu. Aurora je bila njena čvrsta ruka, njen oslonac u tome. Međutim, kad je Vivi Ann noću bila sama, suviše je pila te je svoga sina ili stalno držala na rukama, ili potpuno ignorirala. Ponekad bi samo sjedila.

njišući se u ritmu glazbe u svojoj glavi, i slušala kako Noah plače ili je doziva, a ona bi se pokušavala sjetiti kako se osjećala kad je dodirivala Dallasa, kad je bila u njegovu naručju. Uspomene su polako blijedile, a bez njih nije imala ništa čime bi se oduprijela svome ništavilu, pa je priznavši poraz, utonula u dubok i nemiran san na sofi.

Za vrijeme svojih subotnjih posjeta propustila je nekoliko važnih događaja — Noahovu prvu vožnju triciklom, njegovu predškolsku zimsku priredbu, čak i njegov četvrti rođendan. Govorila si je tada da je on još malen, i da će joj povjerovati ako mu kaže da je njegov rođendan u nedjelju — i povjerovao joj je — ali je primijetila kako ju je Aurora gledala puna sažaljenja, te je morala odvratiti pogled. Te noći, kad su svi rođendanski ukrasi bili u košu za smeće, popila je toliko tekile da je propustila svoju poduku sljedeće jutro.

Bio je listopad 1999. godine, subota. Gotovo četiri godine od Dallasova uhićenja.

Sjedila je u svom kamionetu na zatvorskom parkiralištu i kroz prednje staklo

promatrala sive zidove. Kiša je padala svom silinom da je prozorsko staklo izgledalo živo, gotovo savitljivo. Kroz takvu distorziju, vidjela je impozantnu betonsku masu strogo čuvanog zatvora. Vidjela je zatvorske zgrade u različitim vremenskim uvjetima, no čak i na blještećem suncu, okružen zelenilom i plavim nebom, zatvor je izgledao sumorno i prijeteće. Kiša ga je učinila jadnim i izgubljenim, gotovo skvrčenim podno brda, različito od sunčanih dana kada se činilo da prkosno stoji na njegovim obroncima. Prošla je uobičajen rutinski postupak, jedva još primjećujući kako je zastrašujuće biti unutra. Jedino što je uočavala tih dana bili su zvukovi — zveckanje vratiju, škljocanje brava, udaljeno brujanje podignutih glasova.

Sjela je na svoje uobičajeno mjesto s lijeve strane pregradka.

„Hej, Vivi“, rekao je kad je sjeo preko puta nje.

Napokon se nasmiješila. Usprkos tomu što je u svakodnevnom životu bila apatična, nije mogla poreći da se ovdje, s njim, nije osjećala živom. Suludo kao što je i bilo, radovala se što ga vidi, što mu može biti blizu, iako se nisu mogli ni dotaknuti. „Dallas.“ Izgovorila je njegovo ime poput molitve, ono je gotovo postalo molitvom. Izvadila je iz džepa najnoviju Noahovu fotografiju. Na njoj je Noah izgledao kao vedar i nasmijan šestogodišnjak s bejzbol kapom i palicom.

Dallas je zurio u fotografiju, dotaknuvši rukom staklo kao da se nada da ono barem ovaj put neće zaustaviti njegovu ruku.

Vivi An je znala što je on vidio na slici: dječaka. Godine Dallasova utamničenja vidjele su se na licu njegova sina. Noah je bio viši, mršaviji, zasigurno je prestao biti beba. I prestao je pitati za tatu, kojeg se nije više sjećao.

„Nedostaješ mu“, rekla je Vivi Ann.

„Nemoj to raditi“, odgovorio je. „Nije nam mnogo preostalo. Budimo barem iskreni jedan prema drugome.“

Trebala je znati da mu ne može lagati. Iako su sada bili razdvojeni bodljikavom žicom i pleksiglasom i betonom, njihov je odnos bio snažan kao i prije. „Kad bi mi samo dopustio da ga dovedem da te vidi...“

„Već smo o tome razgovarali. Ne želim da me vidi ovakvog. Bolje je da me zaboravi.“

„Nemoj to govoriti.“

Zašutjeli su, i gledali jedno u drugo kroz prljavu plastiku, držeći ruku na velikoj crnoj slušalici, bez riječi. Nije bila sigurna koliko je to trajalo, ta tišina, ali kad se oglasilo zvono koje je najavilo kraj posjeta, ona se lecnula.

„Izgledaš umorno“, napokon je progovorio.

Htjela se pretvarati da ne zna o čemu govori, slagati mu opet - ovaj put sa zbunjenim osmijehom — ali je znala da on zna istinu, da ju je vidio na njenu licu, u njenim klonulim očima. Tijekom vremena postalo je iznimno teško pretvarati se da ih čeka neka druga sudbina. Oboje su izgubili na težini, Roy je prošli mjesec rekao da izgledaju kao par hodajućih kostura. Dallasovo lice, uvijek oštro, postalo je upalo i prazno. Njegove vratne žile nalikovale su korijenju ispupčenom tik ispod zemlje.

Vrijeme je ostavilo traga i na njenu licu; vidjela je promjene svakog jutra u ogledalu. Čak joj je i kosa postala iskrzana i bez sjaja zbog premalo sisanja i previše brige. Imala je trideset dvije godine, ali je izgledala skoro deset godina starije.

„Teško je“, rekla je mekim glasom.

„Još uvijek uzimaš one tablete?“

„Rijetko.“

„Lažeš“, rekao je.

Pogledala ga je, ljubeći ga svom žestinom da ju je boljelo u grudima. „Kako preživljavaš?“

Naslonio se. Rijetko su razgovarali tako otvoreno, uglavnom su se pretvarali, dok su tvrdu stvarnost uglavnom izbjegavali. „Kad sam vani u dvorištu, obično nađem neko prazno mjesto, stanem i zatvorim oči. Ako mi se posreći, zvukovi koje čujem mogu nalikovati topotu kopita.“

„Renegade“, rekla je.

„Sjećam se kad sam ju jahao po noći... one noći.“

Pogledi su im se susreli; sjećanja su bila živa, naelektrizirana. „To nam je bilo prvi put...“

„Kako se snalaziš?“

Tablete. Alkohol? Pogledala je u stranu, nadajući se da nije primijetio. „Na terasi imam staklene zvončice koje je načinila moja mama. Kad je bila bolesna, dala mi ih je i rekla da ću, budem li pažljivo slušala, čuti njezin glas u njihovu zveckanju, kad ih pokreće vjetar. I jesam. Zapravo, činim to i sada.“ Pogledala ga je. „Sad čujem i tvoj glas. Ponekad iščekujem da zapuše vjetar...“

Šutjela je. Tako je sa sjećanjima; bila su poput srušenih električnih vodova. Najbolje je ne prilaziti im.

„Jesi li se čuo s Royem?“

„Ne.“

„Ubrzo će se javiti“, rekla je, želeći u to vjerovati, trudeći se da u to povjeruje. „Savezni

sud će preuzeti tvoj slučaj. Vidjet ćeš.“

„Sigurno“, odgovorio je. A onda je ustao. „Moram ići.“

Gledala ga je kako spušta slušalicu i odlazi.

„Volim te“, rekla je.

Odgovorio joj je oblikujući ustima iste riječi, a onda je nestao. Vrata su se zatvorila za njim.

Sjedila je sama i buljila u njegov prazan pregradak tako dugo da joj je pristupila jedna žena i potapšala je po ramenu.

Promrmljajući ispriku, ustala je i otišla.

Vožnja prema kući činila se dužom nego obično. Prevaljujući milju za miljom, nastojala je ostati pribrana. Postojalo je toliko stvari o kojima nije mogla razmišljati proteklih dana, ali kad bi se zaista koncentrirala, uspijevala je suspregnuti strah. Barem tijekom dana. Noći su bile pakao za sebe, čak ni prekomjerna doza lijekova nije bila potpuno učinkovita.

Približivši se gradu, smanjila je pritisak na papučicu gasa i usporila. Gledajući naokolo mogla se osvjedočiti da je život u međuvremenu nastavio svojim tokom, dok je ona živjela po strani u sivocrnom svijetu kaznenoga sustava. Među drvećem na glavnoj ulici vladalo je bujno šarenilo jesenskih boja; počelo je opadati i prvo lišće. Trgovina s opremom za konje oglašavala je godišnju rasprodaju, a izlog drogerije bio je pun duhova i bundevica.

Trick or treat, Mrs. Raintree?

Lecnula se na trenutak, a potom je udarila po gasu. Stari kamionet se zakašljao, zanjihao i nastavio.

Na ranču je parkirala među drvećem i pogledala na sat. Bila su tri sata. Imala je taman sat vremena da nahrani konje i da na vrijeme pokupi Noaha.

Noah.

Postojala je još jedna istina koju je izbjegavala. Počela se pretvarati u beskorisnog roditelja. Voljela je svoga sina poput sunca i zraka, ali svaki put kad bi ga pogledala, odlomio bi se novi komadić njenog srca.

Morala bi to promijeniti. Od sutra će prestati uzimati lijekove, i vratit će se životu. Mora to učiniti, bez obzira da li to želi ili ne.

Osjećajući se trunčicu bolje s novim ciljem u mislima (već je ranije bila odlučila da nešto mora promijeniti, ali ovaj put je mislila ozbiljno, ovaj put je to zaista namjeravala učiniti), krenula je prema suši, gdje su držali tjednu zalihu krmne hrane. Otvorivši

vrata, izvukla je tačke i napunila ih sijenom.

U štaglju je upalila svjetlo i počela hraniti konje, idući od boksa do boksa. Tu je opet pronašla malo mira i utjehe, pa se gotovo nasmijala otvarajući vrata Clemina boksa.

„Hej, djevojko, jesam li ti nedostajala?“

Nije začula poznato njištanje, niti zvuk mašućeg repa.

Vivi Ann je znala što se dogodilo čim je stala na svježe strugotine.

Clementine je ležala sklupčana na tlu, njena krupna glava bila je ispružena prema naprijed.

Vivi Ann je stajala potpuno mirno, znajući da će, bude li se pokušala pomaknuti, pasti na koljena. Samo disanje iziskivalo je napor. U tom trenutku, u hladnoj i sjenovitoj prisnosti štaglja, koji je oduvijek bio njeno najdraže mjesto na cijelome svijetu, sjetila se svega u vezi svoje divne kobile. Njihovi su životi bili duboko prožeti.

Sjećaš se kad si stala u osinje gnijezdo... kad si preskočila jarak a ja sam odletjela u grmlje bobica... kad smo prvi put osvojile glavnu nagradu?

Progutavši slinu, pomakla se i pala na koljena kraj Clemina trbuha. Dodirnula je njen vrat i osjetila da je hladan. Toliko je toga željela reći ovoj divnoj životinji — koja je bila njena posljednja stvarna veza s majkom — ali to više nije bilo moguće. Imala je osjećaj da ne može gutati; oči su je pekle. Kako će živjeti bez Clem? Naročito sada, kad je toliko toga već bilo izgubljeno?

Počeshkala je Clemine uši. „Trebala si biti vani na suncu, djevojko. Znam koliko ti je mrzak ovaj mračni štagalj.“

To ju je podsjetilo na Dallasa i na njegovu ćeliju, a usamljenost i tuga su je preplavile. Legla je kraj svoje kobile, i sklupčala se u poziciju fetusa uz njen bok, i zatvorila joj oči.

Zbogom Clem. Red mami da joj šaljem pozdrav.

Vrijeme je prolazilo, doduše puževim korakom, ali se ipak pomicalo. 2000. je godina prohujala u magli sivih i praznih dana i beskonačnih noći. Noah je krenuo u vrtić s pet godina (isuviše rano, mislila je Vivi Ann, trebala ga je ostaviti kod kuće još godinu dana, tako bi i učinila da je Dallas bio kod kuće, ali nije); sa šest je počeo trenirati bejzbol, a sa sedam nogomet. Propustila je sve njegove subotnje utakmice, i to je bila samo još jedna stvar zbog koje se osjećala krivom. Aurora je stalno nudila da ide s njom u zatvor, ali Vivi Ann to nije htjela. Mogla je ići samo sama.

I onda je napokon 2001. godine primila poziv koji je iščekivala.

„Gospodin Lovejoy bi vas htio danas vidjeti.“

Bile su to dobre vijesti. Vivi Ann je to znala. Za sve vrijeme Dallasova boravka u zatvoru Roy je nikad nije pozvao da dođe u njegov ured na razgovor.

Hvala ti, Bože, mislila je Vivi Ann, dok se spremala toga jutra. Ta joj se rečenica vrtila po glavi, sve brže i brže, sve dok više nije mogla razmišljati ni o čemu drugome.

Izlazeći iz grada, zaustavila se kod škole i kupila Noaha. Nakon svega što su prošli, zasluživao je da bude uz nju kad čuje dobre vijesti.

„Propustit ću odmor“, rekao joj je Noah iza leđa. Igrao se s plastičnim dinosaurima koje je tjerao da se međusobno bore.

„Znam, ali saznat ćemo vijesti o tvom tati. Jako dugo smo čekali na ovo. Želim da pamiš ovaj dan, da si bio uz mene.“

„O!“

„Jer ja nikad ne odustajem, Noah. To je također važno, iako je zaista bilo teško.“

Zvukovima je pratio epsku borbu dinosaura.

Vivi Ann je poglasnila radio i nastavila vožnju. U Belfairu, građu na ulazu u Kanal, dovezla se do Royeva ureda koji se nalazio u starijoj kući na maloj parceli kraj banke.

„Evo nas“, rekla je, dok se parkirala. Srce joj je tako brzo kucalo da je osjećala blagu nesvjesticu, ali nije uzela nikakav lijek, čak ni za smirenje. Nakon današnjeg dana više nikad neće uzimati lijekove. Neće biti potrebe za tim, nakon što njena obitelj ponovo bude na okupu. Oslobodila je Noaha iz sjedalice, i povel ga za ruku cementiranom stazom prošaranom travom do ulaznih vratiju.

Kad su ušli, nasmiješila se tajnici. „Zovem se Vivi Ann Raintree. Imam dogovoreno s Royem.“

„Tako je“, rekla je tajnica. „Uđite kroz ona vrata. On vas očekuje.“

Roy je sjedio za svojim stolom i razgovarao na telefon. Nasmiješivši joj se kad je ušla, pokazao joj je kamo da sjedne, rekao nešto u slušalicu i poklopio.

Vivi Ann je spustila Noaha na sof u iza svojih leđa, rekla mu da se tiho igra, a potom je sjela nasuprot stola za kojim je sjedio Roy.

„Stigla si u rekordnom roku“, rekao je.

„Godinama sam čekala na ovaj poziv, nisam li? Nismo li svi?“

„O“, odgovorio je Roy, mršteći se. „Trebao sam to predvidjeti.“

„Predvidjeti što?“

„Što ćeš odmah pomisliti.“

Vivi Ann je osjećala da postaje uznemirena. „Zvao si me da mi kažeš da je Savezni sud

usvojio njegovu tužbu, zar ne?“

„Tehnički, to se zove sudski nalog da se krivac izvede pred sud, no to nije vijest zbog koje sam te zvao.“

Noah je postajao sve glasniji, i klopotaње njegovih dinosaura također, ali Vivi Ann ionako nije čula ništa od iznenadne grmljavine u svojoj glavi. „Što mi imaš reći?“

„Žao mi je, Vivi Ann. Opet smo odbijeni.“

Polako je zatvorila oči. Kako je mogla biti tako naivna? Što nije u redu s njom? Znala je da se ne može pouzdati u nadu. Duboko je udahнула, izdahнула i pogledala ga.

Znala je da izgleda smireno i sabrano, kao da je ovaj novi neuspjeh samo privremeno pogoršanje, samo još jedna rupa na lošem dijelu ceste. Neće si dopustiti da se slomi do večeras. Godinama je uvježbavala čekanje, pretvaranje, skrivanje. „Mogu li dobiti čašu vode?“

„Naravno. Tamo na stoliću.“

Ustala je oprezno se uputivši do vrča s vodom. Napunila je čašu, izvadila iz džepa nekoliko tableta i progutala ih prije no što se ponovo okrenula.

„Da li Dallas zna?“

„Jučer“, odgovorio je Roy.

Vivi Ann je sjela, nadajući se da će tablete početi brzo djelovati. Nije mogla podnijeti ono što je osjećala. „Sto sad? Komu se možemo žaliti?“

„Učinio sam sve što je bilo u mojoj moći, stavljao prigovore, podnosio prijedloge, žalbe. Nisam više javni pravobranitelj, to znaš. Sve sam to radio *pro bono*, više ništa ne mogu učiniti. Možeš angažirati drugog odvjetnika, reći da sam ja nesposoban, a možda i jesam, do vraga. Mogu ti pomoći da nekog pronađeš.“ Uzdahnuo je. „Ne znam, Vivi. Znam samo da je gotovo, što se mene tiče. Žao mi je.“

„Nemoj to govoriti.“ Čula je kako očaj vrišti iz njena glasa, i oštar bijes, koji je pokušala ublažiti osmijehom. „Slušam to godinama, od svih. Umorna sam već. Trebamo te, Roy, da dokažeš njegovu nevinost.“

Roy je pogledao u stranu.

U tom skrivenom pogledu, Vivi Ann je nešto primijetila. „Roy? O čemu se radi?“

„Ništa. Samo... razgovarao sam otvoreno s Dallasom ovaj tjedan. Konačno.“

„Ti znaš da on nije kriv, zar ne Roy? Rekao si mi to milijun puta.“

„Zaista ne mogu više o tom.“

Sad ju je spopao strah. Je li joj Roy dao naslutiti da mu je Dallas rekao istinu? Ustala je i pogledala ga izravno u oči. „Ne mogu podnijeti ovakava sranja, Roy. Molim te.“

Nemoj me izluđivati.“

Pogledao ju je tužnim pogledom. „Govori s Dallasom, Vivi Ann. Dogovorio sam da ga sutra možeš posjetiti.“

„I to je to? To je sve što mi imaš reći nakon tolikih godina?“

„Žao mi je.“

Okrenula se, došla do Noaha, šćepala ga za ruku, izgurala iz ureda niz stepenice i ugurala u kamionet.

Čitavim putem do kuće ponavljala je u glavi njegove riječi, pokušavajući ih promijeniti, ublažiti. Ostavila je Noaha kod Aurore, dobacivši, „Ne mogu se baviti s njim večeras.“

Čula je da Aurora viče za njom, zove je da se vrati, ali nije marila za to. Proganjao ju je strah poput velike crne zvijeri i imala je očajničku potrebu da pobjegne i umrtvi sva svoja čula.

Kad je napokon stigla kući, snažno je zalupila vratima i otišla ravno do ormarića s lijekovima. Uzela je puno tableta — koga briga? važno je da zatomi bol — i progutala ih s tekilom.

Upuzala je u krevet i pokrila se preko glave, nastojeći ne misliti ni o Dallasu, ni o Noahu, niti o budućnosti. Da je pokušala razmišljati o njima, raspala bi se. I tako je ležala, smušena, zakukuljena, i gledala kroz prozor dok nije pala noć, a nakon toga je zurila u prazno sve dok nije potpuno obamrla.

Sljedeće jutro, osjećajući se iznureno i staro, ispuzala je iz kreveta, otuširala se u kipućoj vodi, i otišla u zatvor.

„Vivi Ann Raintree u posjeti Dallasu Raintreeju“, rekla je službeno, iako je sad već svima bila poznata.

Zena na prijemu — danas je to bila Stephanie — nasmiješila se. „Vaš odvjetnik je ugovorio za danas posjetu bez ograde.“

„Zaista. Nitko mi nije rekao.“

U drugim okolnostima to bi je bilo veselilo. Svih ovih godina odobrili su joj tek nekoliko takvih posjeta. Ali sad je shvaćala zašto je Roy zakazao posjetu bez ograde. Bio je to njegov oproštajni poklon, znak da je svemu došao kraj.

Prošla je kroz detektor za metale. Nakon toga joj se otresitim glasom obratio krupan čovjek u uniformi, „Ovuda.“ Udario joj je žig na ruku i stavio privjesak s osobnim podacima oko vrata.

Išla je za njim širokim, sivim hodnikom. Vrata su se otvarala i zatvarala automatski, teškim muklim zvukom. Zvuk se pojačavao kako je prolazila kroz nova i nova vrata,

dok se Vivi Ann napokon nije našla u samom zatvoru, u dijelu gdje su boravili zatvorenici.

Konačno ju je čuvar uveo u prostoriju na kraju posljednjeg hodnika. Bila je mala, bez prozora i bez pregradaka. Uniformirani stražar stajao je u kutu nasuprot vratiju. Primijetio je njezin dolazak, ali se nije pomaknuo ni kimnuo.

U sredini prostorije nalazio se velik drveni stol, pun brazgotina i ogrebotina od dugogodišnje uporabe. Oko stola je bilo nekoliko plastičnih stolica. Prišla je k stolu, sjela i čekala. Zidni sat je okucavao vrijeme.

Napokon su se vrata u stražnjem dijelu prostorije otvorila. Stražar se okrenuo prema vratima.

Dallas je ušao u prostoriju, sputan lisicama na rukama i na nogama, koje su bile povezane lancem oko struka.

Ustala je i zastala, ne mogavši povjerovati da su ponovo jedan kraj drugog nakon tolikih godina.

Vukući noge došao je do nje, a ona ga je čvrsto zagrlila primijetivši kako su oboje u međuvremenu postali mršavi i koščati.

„Bilo je dosta“, rekao je čuvar, „Sjednite za stol.“

Vivi Ann ga je nerado pustila. On se odvuкао do suprotne strane stola i sjeo.

Skliznuo je u stolicu, pruživši jednu nogu prema naprijed. Kosa mu je bila sad već jako duga, te je padala preko ramena.

Vivi Ann je izvukla iz džepa najnoviju Noahovu fotografiju i pružila mu je preko stola. Na njoj je Noah sjedio u velikom sedlu na njihovu zajedničkom konju Renegadeu, i mahao u kameru. „Trebaš vidjeti kako on jaše. Znat će s konjima jednako dobro kao i ti.“

Dallas je uzeo fotografiju drhtećom rukom. „Mi nismo dobri jedan za drugog, Vivi.“

„Nemoj to govoriti. Molim te.“

„Trudio sam se biti dovoljno dobar za tebe“

Progutala je knedlu. „Što si rekao Royu?“

„To više nije važno.“ Bio je izuzetno miran, gotovo kao da nije disao, što nije imalo smisla budući da je ona teško disala, nesposobna da dođe do daha.

„Znaš li što najviše volim kod tebe, Vivi? Nikad me nisi pitala jesam li ubio Cat. Nikad.“

Došla je do njega, zagrlila ga, ljubila, htijući osjetiti njegovu blizinu, dodirnuti ga, no jedino što je okusila bile su njene suze. „Nemoj ni pokušati reći da si to učinio, Dallas.“

Neću ti vjerovati. I da se nisi usudio odustati. U ovom smo zajedno. Moramo nastaviti s borbom...“

„Odmaknite se“, doviknuo je stražar, krenuvši prema njima.

Kroz zamagljen pogled od svojih suza Vivi Ann je primijetila da se Dallas smiješi. Bio je to onaj isti seksi, opušten, „dođi ovamo“ osmijeh kojim joj se smiješio one večeri kad su se upoznali u taverni. „Trebala si se udati za Lukea.“

„Nemoj“, rekla je, ali to je bio jedva šapat, ta molba.

Stražar je otvorio vrata i propustio Dallasa.

A kad je spustila pogled, vidjela je da je Noahova fotografija ostala na stolu, i znala je. Odustao je od daljnje borbe.

Subotu za subotom, od rujna do listopada, od listopada do studenog, Vivi Ann je odlazila u zatvor, sjedila i čekala u svome pregradku, gledajući kako otkucavaju minute njezina života.

Dallas se nikad nije pojavio. Pisma koja je tjedno slala, vraćala su se neotvorena. U prosincu, šest godina od dana njegova uhićenja, poslao joj je razglednicu s tekstom: *Daj Noahu moj kamionet i reci mu istinu.*

Istinu.

Nije uopće znala što to znači. Kakvu istinu? Da su se njegovi roditelji voljeli, ili da ih je ta ljubav uništila, sve njih? Ili joj je dao naslutiti, kao i Roy, da je priznao da je ubio Cat (iako ona to nikad ne bi rekla svome sinu, i nikad ne bi u to sama povjerovala). Nije znala. Jedino što je znala jest da su je proteklih dana živci potpuno izdali. Bilo je grozno svih tih godina odlaziti u zatvor da bi ga vidjela. Ne viđati ga bilo je još groznije. Do danas je mislila da i ne može postati gore.

A onda je stigla pošta. Kad je vidjela veliku kovertu iz zatvora, razderala ju je, pomislivši, hvala Bogu.

Molba za poništenjem braka.

Ništa je dosad nije tako povrijedilo, čak ni kad je izgubila majku ili Clem. Ništa.

Otišla je ravno do ormarića s lijekovima i uzela gomilu tableta koje je progutala s tekilom. Potom se uvukla u krevet i zatvorila oči, moleći Boga da je sanjala...

„Mama. Je li vrijeme?“

„Mama?“

Podigla je tešku glavu s jastuka.

Noah je stajao kraj njezina uzglavlja. „Moramo ići do Sama, sjećaš se?“

„A?“

Počeo se mrštiti. „Zabava počinje u tri sata. Sve druge mame to znaju.“

„Oh...“ Posrćući je ustala iz kreveta. Kretala se polako... u glavi joj je tutnjalo, a tijelo kao da joj je bilo ispunjeno varom — pokušala se otuširati, no ruke su joj bile tako ukočene da nije mogla odvrnuti slavinu. Umjesto tuša, prstima je prošla kroz obješenu prljavu kosu i napravila neuredan rep. Odijevanje se činilo kao vječnost, nije se mogla usredotočiti, prsti su joj se tresli i gubila je ravnotežu. Napokon je uspjela nabaciti staru sivu trenirku, kaubojske čizme i košulju od flanela. „Idemo, mali čovječe“, rekla je, pokušavajući se nasmijati.

„A gdje je poklon?“

„Ha?“

„Idem na rođendan, mama.“

„Da, dobro.“ Hodala je nemirno po kući nadajući se da će se magla u njezinoj glavi raspršiti. U kuhinji je našla skoro novi povodac (što je uopće tu radio?) pa ga je zamotala u novinsku stranicu sa stripovima od prošlog vikenda. „Evo. On ima novog konja, zar ne?“

„To je glupi poklon.“

„Ili to ili ništa.“

Uzdahnuo je. „Dobro.“

Izašli su iz kuće, vani je padala kiša i uputili se prema kamionetu.

Trebalo joj je dosta vremena da ga smjesti u autosjedalicu, a kad je napokon završila, bila je mokra kao miš. Njeni drhtavi prsti bili su tako ljepljivi da je jedva držala volan. Kiša je bubnjala po prednjem staklu s kojeg se slijevala rijeka vode. Brisači su polako popuštali.

Udarila je po gasu. Dok je vozila kroz grad pokušala se usredotočiti samo na cestu ispred sebe; ništa se nije vidjelo. Svijet je izgledao razvodnjeno i tmurno, gotovo nestvarno, kao kad je posljednji put išla u zatvor u posjet Dallasu... kad ga je ljubila i preklinjala da ne odustane od nje, od njih... i taj je dan pljuštala kiša...

„Mama!“

Pokušala se sabrati. Bila je u pogrešnoj traci; auto joj je jurio u susret i glasno trubio. Skrenuvši naglo, osjetila je da se njen kamionet zanjihao, i sletio preko pločnika. Naglo je kočila, ali bilo je prekasno, ili prejako. Kamionet je skliznuo na mokru travu i zabio se u drvo.

Udarila je glavom u volan takvom silinom da na trenutak nije znala gdje se nalazi. Usta joj je ispunio okus krvi.

A onda je čula da Noah vrišti.

Činilo joj se da njegov vrisak dopire iz daljine, čula je visok, histeričan zvuk. Negdje duboko u sebi odgovorila je na taj vrisak, ali je u glavi bila toliko zbunjena da nije mogla suvislo reagirati.

„Mama!“

Tresućim rukama odvezala je svoj sigurnosni pojas, a potom i njegovu autosjedalicu. Noah se bacio u njeno naručje i ridao.

Polako je počela osjećati njegov stisak, shvaćati što se dogodilo. Pripila se uz njega i udisala njegov miris malog dječaka. Toliko dugo je uzmicala od njega, bojala ga se, ali sad je njena ljubav provalila svom žestinom, poput nabujale rijeke. „Oh, moj Bože“, uzviknula je. „Tako mi je žao...“

Pogledao ju je šmrcajući, očiju punih suza. „Jesi li dobro, mama?«

„Bit ću dobro, Noah. Obećajem.“

Vivi Ann je krenula unatrag, udaljavajući se od zastrašujućeg i udubljenog debla. Motor je radio na mjestu, počeo turirati kad je dodala gas, ali se ipak pokrenuo, pa se vratila na kolnik.

Podrhtavala je čitavim tijelom dok je vozila, nastojala je to sakriti od svoga sina, koji se nastavio igrati s dinosurima kao da se ništa nije dogodilo. Ali bila je bolno svjesna da će pamtiti sve što se dogodilo.

Dovezla ga je na rođendan, i na rastanku zagrlila tako snažno da se počeo meškoljiti ne bi li se oslobodio.

„Volim te, Noah“, rekla je, pitajući se koliko je vremena prošlo otkad si je zadnji put dopustila izgovoriti te tri riječi.

„I ja tebe volim, mama.“

Uspravivši se, gledala je za njim dok je išao prema ulaznim vratima. U nekom drugom životu — kakvog si je nekad zamišljala

— ona bi ga otpratila do vratiju, držeći ga za ruku cijelo vrijeme, a onda bi se unutra pridružila ostalim majkama u organiziranju zabave i dijeljenju kolača.

Sad je samo stajala, sama i odvojena od svog vlastitog života.

To je moralo prestati.

Vratila se ulubljenom, zadimljenom kamionetu i uspjela na vozačevo mjesto.

Pitala se što da radi. Što *može* učiniti? Posljednjih je godina samo čekala da se nešto dogodi. Odgovori na ta pitanja činili su joj se isuviše velikim da bi ih mogla razumjeti, suviše dalekim da bi ih mogla jasno vidjeti.

Jedino što je pouzdano znala jest da joj je potrebna pomoć. Više nije mogla podnijeti da bude sama.

A Winonina kuća je bila preko puta. Još uvijek okićena božićnim ukrasima.

Izašla je iz kamioneta i uputila se prema sestrijoj kući, zastavši pred zatvorenom ogradom od bijelih stupića. Kiša je pljuštala po njoj, zamagljivala joj pogled, ali joj nije mogla zamutiti svijest o tome što treba učiniti. Noah je zasluživao više od nje.

Napokon, uzdahnuvši teško, krenula je prema Winoninim ulaznim vratima.

„Winona? Ja sam, Vivi Ann. Došla sam ti u posjetu.“

Winona je tako dugo čekala na tu rečenicu da je, kad ju je konačno dočekala, odmah ustala, gotovo zaboravivši reći Lisi da je pozove unutra.

Stajala je tako u nadi, nesigurna, uplašena, pokušavajući smisliti što da kaže. I tad je Vivi Ann otvorila vrata i ušla, a Winona je bila toliko zapanjena da nije mogla izustiti ni riječi.

Vivi Ann nije samo plakala, jecala je. Krupne suze slijevale su se niz njeno blijedo, izmučeno lice, ramena su joj se tresla.

Winona joj je krenula ususret, nagonski raširivši ruke.

Vivi Ann je ustuknula, spotakla se preko kauča i srušila se u nj.

Winona je sjela u stolicu nasuprot Vivi Ann, ukočena i uspravljena, jedva dišući, i čekala. Bar jednom je morala šutjeti i ne progovoriti prva. Bila je to tortura. Toliko je toga željela reći svojoj sestri, riječi koje je gomilala godinama, i polirala poput komadića stakla s plaže koje je njihova majka voljela.

Tišina je trajala cijelu vječnost. A onda je Vivi Ann tiho rekla, „Danas sam zamalo ubila Noaha i sebe.“

„Što se dogodilo?“

„To nije važno.“ Pogledala je u stranu. Kosa joj je beživotno visjela uz lice, suze su joj kapale iz zacrvenjenih očiju. „Želim otići odavde pod svaku cijenu, a zapravo nemam kamo.“

„Nemoj bježati od nas“, rekla je Winona. „Mi smo tvoja obitelj. Mi smo Noahova obitelj. Zajedno ćemo to preboljeti.“

„Dallas neće izaći iz zatvora. Bila si u pravu što se toga tiče. A sad još traži razvod od mene.“

„Bila sam u krivu u mnogim stvarima, Vivi“, rekla je Winona. Predugo je čekala da izgovori te riječi.

„Znam da misliš da sam luda što ga volim, i da me mrziš jer sam povrijedila Lukea, ali

trebam savjet, Win.“ Winona ju je iznenađeno pogledala.

„Ne mrzim te što si povrijedila Lukea“, rekla je, uzdišući. „Mrzila sam te zato jer te je on volio.“

Vivi Ann se namrštila i obrisala suze. „Što?“

„Voljela sam Lukea Connellyja od svoje petnaeste godine. Trebala sam ti to reći.“

Prošlo je dosta vremena prije nego što je Vivi Ann progovorila, a kad je napokon počela govoriti, govorila je sporo, kao da nalazi riječi jednu po jednu u mraku.

„Ti si ga voljela. Izgleda da to svemu daje smisao. Mi iz obitelji Grey“, rekla je.

„Nemamo baš sreće u ljubavi, zar ne? Dakle, što mi je činiti, Win?“

Winona je već godinama znala odgovor na to pitanje, čekala je da ga Vivi Ann napokon postavi, i stotinu je puta zamišljala svoj odgovor. A sad, kad je to vrijeme konačno došlo, shvatila je po prvi put da je istina isuviše okrutna i nije ju mogla izgovoriti.

„Reci mi“, zavapila je Vivi Ann, a Winona je iz njena slomljenog glasa razabrala da Vivi već zna odgovor koji traži, te da je samo potrebno da joj njena starija sestra pomogne da ga prihvati.

„Trebaš prestati biti Dallasova žena i moraš početi biti Noahova majka. Lijekovi koje uzimaš ubijaju te.

„Noah zavrjeđuje puno bolju majku nego što sam ja bila.“

Winona joj je prišla, zagrlila je i pustila da se isplače. „Prebo ljet ćeš ovo, obećajem ti. Svi ćemo pomoći. Jednog ćeš se dana čak ponovo zaljubiti.“

Vivi Ann je podigla pogled, a iz njega je izvirala tako duboka tuga da joj Winona nije mogla sagledati kraja. „Neću“, rekla je na kraju. „Nikada više.“

Drugi Dio

Poslije

„Htio sam da vidiš što je istinska hrabrost, umjesto da misliš da je hrabrost čovjek s pištoljem u ruci. Hrabrost je kad unaprijed znaš da ćeš izgubiti, ali ipak ne odustaješ, i ideš do kraja bez obzira na sve.“

ATTICUS FINCH, iz romana Harper Leeja *UBITI PTICU
RUGALICU*

18. poglavlje

2007.

Postoje mjesta koja se s vremenom mijenjaju i ona koja uporno ostaju ista. Seattle je, primjerice, svojim stanovnicima postao gotovo neprepoznatljiv u posljednjih deset godina. Kombinacija internetskog poduzetništva i luksuznih kafića pretvorila je nekad sportski odjevene mještane ovog prekrasnog grada, zaljubljene u prirodu, u prave stanovnike velegrada. Neprekidno se nešto gradilo; ogromne narančaste dizalice vrebale su sa svih strana poput golemih ptica grabljivica, neprestano mijenjajući izgled grada. Svaki je dan niknuo novi neboder; nacionalni restorani neizgovorivih imena redali su se jedan za drugim stvarajući mala neselja tamo gdje se nekad bile samo zgrade i prometni znakovi. Slavni toranj Space Needle i nekad čuveni, prvi neboder u gradu. Smith Tower svakim su danom izgledali sve manji i stariji.

Vivi Ann se također promijenila. Imala je trideset devet godina, i najveći dio njenog mladenačkog optimizma i energije bio je izgubljen u nepovrat. Nekoliko puta godišnje, kad bi se osjećala posebno usamljeno, nemirno i napeto, odvezla se do grada. S pomno razrađenim alibijem — kupovala je sedlo na dražbi ili je bila u potrazi za konjem — i osiguranim čuvanjem svog djeteta, pokušavala je pronaći utjehu u mračnim barovima, no u rijetkim prilikama kad bi dopustila da je neki muškarac povede kući, poslije se osjećala prljavijom i nesretnijom nego na početku.

I uvijek se vraćala u Oyster Shores, gdje se nikad ništa nije mijenjalo. Doduše, gradile su se kuće, porasla je cijena nekretninama, ali je mjesto još uvijek bilo relativno skrovito, ta skrivena oaza tople vode u regiji koja je pretežito hladna. Prije nekoliko godina Bill Gates je sagradio svoju ljetnu rezidenciju na Kanalu i mještani su strahovali da će i drugi bogataši slijediti njegov primjer i srušiti njihove stare, udobne kuće kako bi sagradili svoje veleposjede uz obalu, i to se događalo, iako sporo.

Mnoge od starih trgovina i dalje su postojale, premda s ljepšim natpisima, koji su potekli od ljetne zarade. Bilo je nešto više restorana, nešto više pansiona i novi multipleks teatar, ali izuzev toga, nije bilo naročitih promjena. Cvijeće je i dalje cvalo u prozorima glavne ulice, ili je visjelo u teglama obješenim o ulične lampe.

Najveća promjena u gradu bio je zapravo Water's Edge. Ranč je nadmašio sva njena očekivanja. Zaposlili su dvojicu pomoćnih radnika, a arena je rijetko bila prazna. Ranč

je ustvari postao središtem društvenoga života, i to takvim intenzitetom da je Vivi Ann jedva pronalazila vrijeme za druženje sa svojim sestrama.

Upravo je sjedila za stolom u restoranu, u svome omiljenom separeu, zajedno s Aurorom koja je sjedila preko puta nje. Bile su okružene svjetinom, koja se inače okupljala uoči ručka povodom spomendana; mještani su sjedili i tiho razgovarali. Za tjedan dana, u vrijeme blagdana, sve će vrvjeti od turista.

„Čula sam da se neki novi bankar doselio u grad. Kažu da je zgodan“, rekla je Aurora, stavljajući pramen svježije obojene plave kose iz uha. Posljednjih mjeseci Aurora je bila odabrala Nicole Kidman kao svoju osobnu modnu ikonu, što znači da je ispeglala kosu, i održavala blijedu put ogromnim količinama losiona protiv štetnog utjecaja sunca, koji bi je mogao osigurati i od nuklearne katastrofe.

„Stvarno?“ odgovorila je Vivi Ann. Obje su znale da Vivi Ann nije ni najmanje stalo.

„Možda bi ga ti mogla osvojiti.“

„Prošlo je dvanaest godina“, rekla je Aurora, susrevši se s Vivinim pogledom.

Kao da ona nije točno znala koliko je vremena prošlo od Dallasova uhićenja. Još je uvijek bilo noći kad nije mogla spavati i dana kad si je predbacivala što je potpisala papire za rastavu. Ponekad se u tišini noći pitala je li ju Dallas iskušavao; je li zapravo htio da ona dokaže svoju ljubav odbijajući da odustane. „Možemo li, molim te, razgovarati o nečem drugom.“

„Naravno.“ Aurora je podmirila račun pa su zajedno izašle iz restorana. „Hvala ti što smo se našle na ručku.“

„Šališ se? Volim markirati. Sljedeći put ću se dotjerati.“

„Ti? Svakako.“

„Znam da mrziš da te netko sretne sa ženom koja nosi petnaest godina stare traperice.“

„Ovo je malo mjesto. Ne mogu baš birati. Da se nisam našla s tobom, vjerojatno bi se morala pridružiti ženskoj dobrotvornoj zabavi na kojoj bih morala opet slušati da sam bila glupa što sam pustila Richarda da ode. Kao da sam trebala ignorirati njegovu aferu s medicinskom sestrom.“

Vivi Ann je primila Auroru pod ruku. Prošle su četiri godine od Aurorine mučne rastave, i nitko nije znao bolje od Vivi Ann koliko je nekim ranama potrebno da zarastu. Znala je da se Aurora osjećala glupom što nije ranije uočila muževu nevjeru.

„Kako si? Stvarno?“

„Neki dani su bolji od drugih.“

„Znam tu pjesmu“, nadovezala se Vivi Ann. Ona je dobro znala da se tu više nema što

reći. Sve što se moglo reći o Aurorinu razvodu već je bilo rečeno. Zato je pitala, „Kako ti je na poslu?“

„Uživam. Trebala sam već odavno prihvatiti taj posao. Prodavanje nakita zasigurno ne spada u najvažnije poslove na svijetu, ali me drži izvan kuće.“

Vivi Ann je upravo namjeravala nešto dodati, kad je zazvonio njen mobitel. Posegnula je za njim u torbicu, izvadila ga i javila se.

„Vivi? Ovdje Lori Lewis, zovem iz škole. Noah je opet kod ravnatelja.“

„Evo me, dolazim.“ Zatvorila je telefon, opsujući.

„Noah ima problema u školi“, rekla je.

„Opet? Hoćeš da idem s tobom?“

„Ne, hvala.“ Vivi Ann je na brzinu zagrlila Auroru, a onda je požurila prema svome novom kamionetu. Uskočila je unutra, odvezla se tri bloka dalje i parkirala na ulici.

Zaustavivši se kraj sekretaričina stola, nasmiješila se usiljeno. „Hej, Lori.“

„Hej, Vivi“, odgovorila je Lori, i povela je do ravnateljevih vrata. Kad ih je otvorila, rekla je, „Noah je unutra s Hardingom.“

„Hvala“, rekla je Vivi Ann, ulazeći u sobu.

Harding je ustao kad je ona ušla. Bio je to krupan čovjek, velikog trbuha koji je sapinjao gumbe na njegovoj bijeloj košulji kratkih rukava. Ispod svoga ispupčenog trbuha nosio je široke smeđe hlače od poliestera koje su pridržavali napeti hozntregeri. Njegovo mesnato lice, naborano od briga, pokazivalo je znakove rastuće brade. „Zdravo Vivi Ann“, rekao je. „Žao mi je što smo te morali odvući s ranca. Znam koliko imaš posla ovih dana.“

Kimnula je glavom u znak odobravanja i pogledala prema kutu u kojem je klonulo sjedio njezin gotovo četrnaestogodišnji sin, jedne noge u čizmi pružene prema naprijed. Pramen crne kose padao mu je preko lica, prekrivajući njegovo zeleno oko — jedino što je naslijedio od nje. Inače, bio je slika i prilika svoga oca.

Kad mu je prišla bliže, stavio je kosu iza uha pa je vidjela masnicu ispod oka, skrivenu ranije ispod kose, i posjekotinu uzduž vilice. „Ah, Noah...“

Prekrižio je ruke i buljio kroz prozor.

„Ponovo se potukao za ručkom. Erik, Jr., Brian i još neki drugi momci. Tad je morao k liječniku na rendgen“, rekao je Harding.

Zazvonilo je školsko zvono i pod se pod njima zatresao. Povišeni glasovi dopirali su kroz zidove.

Harding je pritisnuo interfon i rekao, „Molim Vas, pozovite Rhondu.“ A onda se

okrenuo prema Noahu. „Mladiću, moje strpljenje je pri kraju. Ovo je treći put da si se potukao ove godine.“

„Dakle, kriv sam jer su me istukli, jel' tako?“

„Nekoliko je učenika reklo da si ti započeo tučnjavu.“

„Ništa čudno“, rekao je Noah ogorčeno, no Vivi Ann ga je dovoljno dobro poznavala da ne bi primijetila bol ispod površine bijesa.

Harding je uzdahnuo. „Da je do mene, isključio bih ga iz škole, ali čini se da gospoda Ivers misli kako Noah zaslužuje još jednu šansu. A budući da je ostalo još samo dva tjedna do kraja škole, složiti ću se s njom.“ Pogledao je Vivi Ann. „Ali, morat ćeš ga držati na uzdi, Vivi Ann. Prije nego što nekome naudi kao njegov...“

„Bez brige, Harding.“

Vrata iza njih su se otvorila i u sobu je ušla Rhonda Ivers.

„Ti možeš ići, Noah“, rekao je Harding, a Noah je u sekundi bio na nogama.

Vivi Ann ga je povukla za ruku dok je prolazio kraj nje, i okrenula ga prema sebi. Sad ju je gledao oči u oči, onako visok i krakat. „Da si odmah došao kući poslije škole. Nema nikakvog zadržavanja. Jasno?“

Istrgnuo se. „Da, da.“

Kad je otišao, Harding je rekao, „Nadam se da znaš što činiš, Rhonda“, i dodao uputivši objema oštar pogled, „Razgovarajte ovdje. Ja moram paziti na red za vrijeme ručka.“

Rhonda je čekala da Harding ode, a onda je sjela za njegov veliki metalni stol. Iza hrpe papira koji su stajali na stolu izgledala je poput ptice i krhko. Nosila je istu frizuru i isti stil odjeće kakav je imala prije otprilike dvadeset godina kad je pokušavala naučiti Vivi Ann o vrijednostima *Beowulfa*. „Sjedni, Vivi“, rekla je.

Vivi Ann je bila isuviše umorna od svega; činilo joj se da se već dvanaest godina bori s nevidljivim neprijateljima. Otkad je Al pitao Dallasa što je radio one Badnje večeri.

„Svi znamo Noahovu priču“, rekla je gospođa Ivers nakon što je Vivi Ann sjela. „I njegov problem. Razumijemo zašto se on ističe, zašto je nesretan.“

„Mislite daje nesretan? Ja sam mislila... nadala sam se da se radi o normalnoj tinejdžerskoj tjeskobi.“

Rhonda joj se sućutno nasmiješila. „Znaš da mu se djeca rugaju?“

Vivi Ann je potvrdno kimnula glavom.

„On treba prijatelja, a možda i stručnu pomoć, ali to ti trebaš odlučiti. Ja sam ovdje zbog toga što će on ove godine pasti engleski. Sve sam sračunala, ne postoji način da on nadoknadi sve satove koje je propustio.“

„Bude li ponavljao godinu, to će samo pogoršati njegov problem. Onda će svi misliti da je također glup, ne samo... drukčiji.“

„Tako sam i ja mislila.“ Gospođa Ivers je izvadila crnobijelu bilježnicu iz svoje torbe i pružila je Vivi Ann preko stola. „Zato mu i dajem ovu priliku da spasi godinu. Ako tijekom ljeta ispuni ovaj dnevnik iskrenim sastavcima, pustit ću ga da se upiše u srednju školu.“

Vivi Ann je osjećala duboku zahvalnost prema toj ženi, koju je nekad nazivala „šaka na oko.“ „Hvala vam.“

„Nemoj mi prerano zahvaljivati. Ovo će biti velik posao za njega. Zahtijevam osam stranica tjedno tijekom čitvog ljeta. Ja ću se nalaziti s njim svakog ponedjeljka kako bi mu zadala tjednu temu. Počinjemo sljedeći tjedan prije škole. Recimo u 7.50 u mojoj učionici? Krajem kolovoza ocijenit ću njegov rad. Neću čitati njegove osobne stvari osim radi provjere da se radi o njegovu originalnom djelu. Je li to jasno?“

„Potpuno.“

Gospođa Ivers se na kraju nasmijala, iako pomalo tužno. „Ne može mu biti lako.“

Prošlost je uvijek blizu u malom gradu poput ovog, poput sloja novog snijega iznad dubokog blata. „Ne“, odgovorila je Vivi Ann, pružajući ruku prema praznom dnevniku. „Nije lako.“

Kad se Vivi Ann vratila na ranč, bilo je skoro vrijeme za njezinu popodnevnu obuku. Prošla je kraj svog oca u areni koji je bacaio laso s nekim prijateljima. Pomoćnici — sada samo kao dnevni radnici koji nisu živjeli na rancu — bili su zaposleni s rodeom. Mahnuvši im, Vivi Ann je ušla u ured i počela pripremati letke za sljedeći mjesec.

Posljednjih je godina Water's Edge poslovao jako dobro, ali u samome štaglju malo se što promijenilo. Arenu su i dalje krasile drvene tribine i oprema za hvatanje lasom; tri velike žute bačve bile su odgurnute u stranu; poslije će ih posložiti za večerašnje natjecanje. Unutra u štaglju konji su izgledali drvo gdje god su mogli, ostavivši za sobom nazubljene daščice. U kutevima su visjele guste paukove mreže, a zidovi su bili prošarani lecima koji su oglašavali stvari za prodaju, poduku i klubove koji su primali nove članove, te veterinarske usluge i savjete konjskog vidara. Raspored korištenja arene bio je također popunjen na duže vrijeme. I dalje se održavalo nekoliko natjecanja mjesečno, kao i duže serije utrka oko bačvi; Vivi Ann se bavila podukom i trenirala je konje. Usto, nekoliko je klubova redovito iznajmljivalo arenu za svoje aktivnosti — vježbaći klubovi, jahaći klubovi, a održavale su se i izložbe konja. Jednom mjesečno dolazila su na jahanje djeca s posebnim potrebama. Jedino se istinski promijenila sama

Vivi Ann; više nije sudjelovala u utrkama oko bačvi. Nije bila u stanju pronaći zamjenu za Clem.

Sljedeća četiri sata radila je bez prestanka. Nakon poduke, pojavile su se djevojke iz jahaćeg kluba, još uvijek dovoljno mlade da su voljele svoje konje više nego ma kojeg dečka, i da su bile potpuno posvećene uvježbavanju onoga što su naučile. Okružena svima njima Vivi Ann se osjećala kao idol, obožavana *rock* zvijezda. Znala je da će one uskoro odrasti, prodati svoje konje i nastaviti sa životom. Bio je to životni ciklus u ovim krajevima: najprije dolaze konji, a onda dečki koji preuzimaju igru. Kasnije, u nekom trenutku, te će se djevojke vratiti kao odrasle žene i dovest će svoje kćeri, a novi ciklus života ponovo će započeti.

Na kraju dana, ugasila bi reflektore, obišla konje, jednog po jednog, a onda otišla do kuće, gdje bi našla svoga oca u njegovoj najdražoj stolici za njihanje na verandi. Kao i obično u posljednje vrijeme, sjedio bi, pio burbon i rezbario komad drva, nakon dugog dana provedenog u radu na ranču.

u proteklih deset godina bio je znatno ostario. Njegovo lice, oduvijek grubih crta, sasvim se udubilo, a nekad bujna kosa potpuno se stanjila i pretvorila u paperje. Iznad crnih očiju rasle su mu bijele čupave obrve.

Imao je sedamdeset i četiri godine, iako se kretao kao da je čak stariji. Nikad nisu razgovarali o onome što se dogodilo prije tolikih godina, on i Vivi Ann nikad nisu spominjali uhićenje koje je slomilo kičmu njihove obitelji i podijelilo je napola.

Govorili su o svakodnevnim stvarima, ponekad se čak nisu ni gledali; bilo je to kao da je dio njihovih života bio pod ledom i nije ga se moglo pronaći. Vivi Ann je naučila da se o nekim stvarima ne mora govoriti da bi se riješile. Ako se zaista potrudiš i dovoljno dugo pretvaraš da je sve u redu, s vremenom to može postati istinom, ili slično tome.

Također, nitko u gradu nije govorio o ondašnjim zbivanjima, bar ne s Vivi Ann. Postojao je prešutan dogovor među svima da se to zaboravi.

Na nesreću, svi su otvoreno ignorirali Noahov život. Odrasli, u svakom slučaju. Djeca se očigledno nisu toga pridržavala.

„Hej, tata“, rekla je, uspinjući se uz stepenice. „Treba nam još sijena. Možeš li nazvati Circle J?“

„Da. Poslat ću novog pomoćnika.“

„Dobro.“ Otišla je u kuću skuhati večeru za njega i pomoćnike, koju je ostavila u pećnici na laganoj vatri. Tri su muškarca jela ovih dana kad je tko stigao; Vivi Ann je pripremala hranu, ali je vrlo rijetko sjela s njima i jela. Njezin se život odvijao u kolibi,

s Noahom. Kad je sve zgotovila, vratila se na verandu.

U trenutku kad se spremala proći pored svoga oca, upitao ju je, „Čuo sam da se Noah danas opet potukao?“

„Zabada nos gdje mu nije mjesto“, rekla je razdraženo. „Jesu li ti rekli tko je prvi počeo?“

Prošlost se isprepriječila između njih, i postala vidljiva poput širokih bijelih dasaka pod njihovim nogama.

„Znaš tko je prvi počeo.“

„Večera ti je u pećnici. Reci Ronnyju da ovaj put opere svoje suđe.“

„U redu.“

Krenula je preko parkirališta i kolnog prilaza (asfaltiranog od 2003) i zaustavila se na pašnjaku iza štaglja. Renegade je zanjistao kad ju je ugledao i pošao hramajući prema njoj. Njegova kvrgava koljena oboljela od artritisa iskočila bi pri svakom koraku.

„Hej, dečko.“ Protrljala je njegovu posijedjelu njušku i počesh kala ga iza trzavih ušiju. A onda joj je jedna misao iznenada proletjela kroz glavu: *Da li on još uvijek razmišlja o tome da jaši ovog konja?*

Potisnuvši misao, uputila se prema svojoj kući. Renegade ju je slijedio sa svoje strane ograde, šepajući sve do početka uspona, gdje je odustao i ostao stajati gledajući za njom.

Pazila je da ne gleda za njim dok se uspinjala prema svojoj kolibi. Kad je otvorila vrata, znala je da je Noah kod kuće. Glasna muzika probijala je kroz čvorastu jelovinu. Duboko je udahnula i polako ispustila dah. Bog zna da joj gnjev sada ne bi bio od velike pomoći.

Pred vratima njegove spavaće kratko je zastala i pokucala. Kako nije mogla čuti odgovor od preglasne muzike, otvorila je vrata i ušla unutra.

Njegova je soba bila dugačka i uska, nedavno izgrađena kao proširenje kolibe. Zidovi su bili prekriveni posterima bendova — Godsmack, Nine Inch Nails, Korn, Metallica. Imao je svoje računalo u kutu i televizor spojen na Xbox.

Možda je problem bio u tome; previše mu je davala, a premalo je tražila zauzvrat. No, pokušavala mu je samo nadoknaditi ono što je bio izgubio.

Sjedio je na svome nepospremljenom krevetu, s bežičnim upravljačem u ruci, i igrao igrice.

„Moramo razgovarati“, rekla mu je stojeći iza njegovih leđa.

Pošto nije reagirao, otišla je do televizora i isključila ga.

„K vragu, mama. Skoro sam prešao nivo.“

„Ne izražavaj se tako.“

Pogledao ju je namrgođeno. „Ako je jezik tako važna stvar, možda biste ti i tvoje sestre mogle poslužiti kao bolji primjer.“

„Nećeš samo tako izvrtati stvari“, rekla je. „Ne ovaj put. Zašto ste se potukli?“

„Da razmislim. Globalno zatopljenje?“

„Noah...“

„Što ti misliš zašto? O čemu se *uvijek* radi? Taj maloumni Engstrom mi je rekao da sam Indijanac, a onda su njegovi retardirani frendovi počeli plesom zazivati kišu. Pa sam ga bubnuo.“

Vivi Ann je sjela kraj njega. „I ja bih ga bila zviznula po njegovoj prištavoj njušci.“

Pogledao ju je kroz zavjesu svoje duge masne kose.

Vivi Ann je znala koliko je očajnički želio da netko zauzme njegovu stranu, da bude njegov prijatelj i podrži njegove postupke. Slamalo joj je srce što ona nije mogla ispuniti tu ulogu. Nekoć je mislila da će njih dvoje zauvijek biti najbolji prijatelji; te mladenačke lakovjernosti više nije bilo. On nije imao oca, prema tome majka je bila ta koja je morala odrediti granice. „Svaki put kad nekog udariš, dokazuješ da je taj u pravu.“

„Pa što onda? Možda ja *jesam* kao moj stari.“ Bacio je svoj bežični upravljač u zid i prevrnuo stolicu. „*Mrzim* ovaj grad.“

„Noah...“

„I mrzim te što si se udala za njega. A njega mrzim što ga nije bilo...“ Glas mu je počeo podrhtavati, te se okrenuo od nje.

Prišla mu je, zagrlila ga kao što je to običavala činiti, ali ju je odgurnuo od sebe. Zurila je u njegova leđa, uočila njegovo pogureno držanje; i znala je koliko su ga pogodile odvratne riječi sa školskog igrališta.

„Vjeruj mi, znam kako se osjećaš.“

Okrenuo se. „Stvarno? Znaš kakav je to osjećaj imati ubojicu za oca?“

„Znam kako je imati takvog muža“, rekla je tiho.

„Pusti me na miru.“

Vivi Ann je i opet duboko udahnula. Već su imali sličan razgovor o Dallasu. Nikad nije znala što da kaže. „Prije nego odem, želim te obavijestiti da ćeš pasti engleski što znači da najesen nećeš ići u srednju školu.“

To mu je privuklo pažnju. „Što?“

„Srećom po tebe, gospoda Ivers je pristala da ti pruži još jednu šansu. Morat ćeš tijekom ljeta pisati dnevnik. Naći ćeš se s njom u ponedjeljak ujutro prije škole da se dogovorite o svim detaljima.“

„Mrzim pisanje.“

„U tom slučaju se nadam da će ti se osmi razred iz drugog pokušaja sviđati više nego prvi put.“

Ostavila ga je samog da o tome promisli.

Tko sam ja?

Samo je totalna luđakinja kao što je gospođa „Šaka u oko“ mogla smisliti tako glup zadatak. Misli da mi je stalo da prođem engleski. Kao da će mi to trebati kad završim srednju školu. Da, zicer. Jebeš nju i njenu zadnju šansu.

Neću pisati nikakav retardirani dnevnik.

Izbacili su me iz škole.

Sranje.

Tko sam ja?

Zašto gđa I. misli da je to neko super pitanje? Ja sam nitko i ništa. To ću joj reći. Čekaj, ne moram joj reći jer ona neće ČITATI MOJE PRIVATNE STVARI. Baš joj vjerujem da će samo preletjeti pogledom da vidi je li to moj tekst ili sam prepisao od nekog drugog. Zicer. U to tako potpuno vjerujem.

Trebam joj reći. Ravno u glavu, NE ZNAM TKO SAM.

Kako bih i mogao znati?

Nitko mi se ne sviđa u mojoj familiji. Svi kažu da imam mamine oči, ali budem li ikada izgledao tako tužno, prosut ću si mozak.

To je moj odgovor za ovaj tjedan gđo I. Ne znam tko sam i nije me briga. Zašto i hi? Nikoga drugog u ovom gradu nije briga. Svaki ručak jedem sam za istim stolom s drugim pušioničarima i luzerima. Nitko nikad sa mnom ne razgovara. Samo se smiju kad prođem i šapuću sranja o mom tati.

19.poglavlje

Winonin život je bio dokaz da se uz dobru naobrazbu, naporan rad i vjeru u vlastite sposobnosti zaista može uspjeti. Taj poticajan govor — priču o svojim uspjesima — održala je pred crkvenim zajednicama, učionicama i dobrovoljačkim organizacijama. Vjerovali su joj, a zašto i ne bi? Njezin je uspjeh bio vidljiv golim okom; živjela je u prekrasnoj, besprijekorno preuređenoj viktorijanskoj kući, vozila je novi, plaćen u gotovini, ledenoplavi mercedes s krovom na spuštanje, a povremeno bi kupila pa prodala kakvu lokalnu nekretninu. Imala je uistinu dugačak popis stranaka tako da je, izuzev u hitnim situacijama, trebalo čekati dva tjedna na termin. I najbolje od svega, susjedi su se naviknuli na njezine savjete. Naime, Winona je s vremenom dokazala da je u pravu gotovo u svemu, i godilo joj je da su njene smirene sposobnosti racionalnog donošenja odluka nailazile na priznanje i divljenje. Gledano unatrag, čak je i Dallasov gadan slučaj na kraju potpomogao njevoj reputaciji. Svi su se složili da je bila u pravu što nije htjela zastupati Dallasa, a Vivi Ann se vratila obitelji, baš kao što se Winona i nadala. Sad su opet bile zajedno; ponekad bi se doduše vidjeli neravni šavovi ili bi izronile pokopane zamjerke, ali naučile su kako ignorirati takve trenutke i nastaviti dalje, kako promijeniti temu i početi razgovarati o nečem drugom. Sve u svemu, Winona je mislila da su složne poput drugih obitelji, a bolje od mnogih.

Dakako, ipak sve nije bilo savršeno. Imala je četrdeset i dvije godine, bila je neudata i nije imala djece. Djeca koju nije imala progonila su ju, ponekad bi joj se javljala u snu, tražeći da ih primi u naručaj, no koliko god je žudjela za ostvarenjem toga sna, on joj se naprosto nije dogodio. Izlazila je tijekom godina s mnogim dragim muškarcima (i s nekoliko pravih bezveznjaka), i često se je nadala. No, na kraju je ipak ostala sama.

Sad je bila umorna od čekanja na život o kojem je nekad sanjala, pa je odlučila krenuti drugim putem. Karijera je oduvijek bila njen velik oslonac, pa je u poslu pokušala pronaći ostvarenje svojih osobnih težnji.

S tom novom sjajnom idejom na umu, stajala je na pločniku i proučavala glasački štand što ga je upravo bila postavila i ukrasila. Bila su to zapravo samo četiri sklopiva stolića prekrivena crvenom tkaninom koja se sezala skoro do poda. Iza se nalazio golemi transparent, na kojem je pisalo: IZBOR ZA GRADONAČELNIKA JE JASAN. GLASAJTE ZA GREY. Na stolu je bilo Stotine brošura, dopunjenih fotografijama njezinog pradjeda koji stoji kraj ručno izrađenog natpisa OYSTER SHORES, U

vrijeme kad je u mjestu živjelo samo 12 stanovnika. Također su se tu nalazili detaljni opisi Winoninih političkih stavova o svim mogućim pitanjima. Drugi kandidati su se mogli nadmetati šupljim frazama, ona pak ne. Winona je namjeravala uništiti konkurenciju snagom svojih uvjerenja. U dvjema velikim staklenim zdjelama bilo je na stotine GLASAJTE ZA GREY bedževa.

Sve je bilo spremno.

Pogledala je na sat. Bilo je 7 sati i 46 minuta ujutro.

Nije čudno što je bila sama. Svečanost *Dana grada* počinjala je tek oko podneva, a trgovine su još bile zatvorene. Naslonila se na uličnu lampu i gledala niz ulicu. S mjesta na kojem je stajala pružao se dobar vidik od Tedova gradilišta za čamce do pansiona Canal House Bed and Breakfast. Sve je bilo ukrašeno za predstojeću svečanost — transparenti s pokrivenim kolima na prekrasnoj plavoj pozadini — simbol prvih doseljenika — ručno oslikana umjetnička djela krasila su izloge, a oko uličnih svjetiljki bile su omotane treperave lampice.

Dok je tamo stajala, oblaci na nebu su se malo razrijedili, a tama se razišla. Do osam sati pojavili su se ulični trgovci, mašući joj u prolazu i žureći se da poslože svoje štandove prije podneva, a do devet sati počele su se otvarati trgovine. Dužinom cijele ulice moglo se čuti zveckanje zvona na vratima, koja su se otvarala jedna za drugim.

Memorijalni *Dan palih u ratu* uvijek je označavao početak svečanosti koje su trajale tjedan dana. Isti ulični trgovci dolazili su godinu za godinom i prodavali iste stvari: pogačice s džemom, uštipke, prirodnu limunadu, koktele s ostrigama, oštrige na roštilju i čuvene Conestoga lutke koje se navlače na ruku. Tijekom čitavog dana ljudi bi se u gomilama gurali ovom ulicom; išli bi od štanda do štanda, jeli hranu koja im zapravo nije bila potrebna, i kupovali stvari koje zapravo nisu htjeli, a u sumrak bi *country* bend zasvirao na parkiralištu ispred restorana Waves, te bi svi u rasponu od pet do sedamdeset i pet počeli plesati. Bio je to neslužben početak ljeta.

Hodala je ulicom i kupila si kavu s mlijekom. Kad se vratila na svoj štand, tamo su već bili Vivi Ann, Noah i Aurora. Sigurno se Vivi Ann bojala ostaviti samog svoga delikventnog sina.

„Došli smo pomoći“, rekla je Vivi Ann, smiješeći se.

„Nadala sam se da ćete se pojaviti“, rekla je Winona.

„Nadala?“ Aurora je podigla jednu savršeno oblikovanu obrvu. „Prepoznajem naredbu kad je čujem. Što ti misliš, Vivi?“

„Oh, sasvim sigurno nas želi ovdje.“

„Ne znam zašto. Vas dvije ste obične gadure.“ Winona se nacerila. „Hvala Bogu da ste jeftina radna snaga.“

Aurora je proučavala štand i mrštila se. U svojim niskim di zajnerskim trapericama i strukiranoj bijeloj košulji, sa sandalama s visokom petom, izgledala je prije kao *celebrity* nego kao bivša žena mjesnog liječnika. „Ne mogu vjerovati da ti je transparent uokviren zastavama. Pravokutni oblici nisu za žene; svi to znaju. I tvoj slogan: Glasajte za Grey. Sedam godina si studirala i to je zaista najbolje što znaš? Okrenula se prema Vivi Ann. „Na sreću originalnost nije isuviše cijenjena među političarima.“

„Pretpostavljam da bi ti znala bolje“, rekla je Winona.

Aurora se pravila da razmišlja. Mrštila se i kuckala dugim noktom s akrilnim nastavkom po svome obrazu. „Hmmm... teško je, priznajem. No, budući da se zoveš Win (*pobjeda*), mogla bi to iskoristiti?“

Winona si nije mogla pomoći: prasnula je u smijeh. „Kako mi je to moglo promaći?“

„Ti si uvijek bila jedna od onih koji od drveća ne vide šumu“, rekla je Aurora. „Sjećaš li se kad si prvi put polagala vozački? Toliko si bila zaokupljena gledanjem u semafor i izračunavanjem njegove stvarne udaljenosti pri brzini kojom si se kretala, da si projurila kroz raskršće!“

Takva je bila njihova obitelj. Nalik na slonove. Svi su sve pamtiti. Posebno promašaje, a smiješan promašaj je bio trajan i ponovo upotrebljiv poput plastike.

Baš kad je namjeravala otići svima po kavu, primijetila je kako Noah kopa po njejoj torbici. „Noah“, uzviknula je. „Što to radiš?“

Bilo je za očekivati da će mu biti neugodno, da će izgledati kao krivac, ali kod njega se radilo o tome da se nikad nije ponašao prema očekivanjima. Naprotiv, izgledao je ljutito. „Treba mi olovka da napišem zadaću.“

Možeš misliti, pomislila je u sebi Winona, ali je rekla „Kakav poduzetan duh.“ Zgrabila je olovku sa stola i pružila mu je, a onda je uzela natrag svoju torbicu.

Sljedećih osam sati ona i njezine sestre dijelile su brošure, be dževe i bombone. Negdje iza tri Aurora je nestala na otprilike pola sata i vratila se noseći velike margarite u plastičnim čašama. Nakon toga su se zaista počele zabavljati. Winona zapravo nije bila sigurna čija je to bila ideja, no nakon što su razdijelile sve promotivne materijale, a ostali se štandovi polako zatvarali, njih su se tri našle usred ulice, pjevajući i plešući *can-can*.

Smijući se, vratile su se na štand, gdje ih je čekao Noah u neveselom raspoloženju.

„Moraš li se ovako glupariti?“ obratio se Vivi Ann, kojoj je smijeh odmah sišao s lica.

To je razljutilo Winonu. Zadnja stvar koja je trebala njezinoj sestri bio je ljut i nedruštven klinac koji će je vrijeđati. „Moraš li ti?“ pitala je Noaha.

„Tko želi još jedno piće?“ pitala je Aurora na brzinu želeći promijeniti temu. „Svi? U redu. Dođi, Noah. Ti ćeš mi pomoći. Dobro će ti doći malo prakse za budućnost.“

Nakon što su otišli, Winona je krenula prema Vrvi Ann, koja je stajala kraj stupa s transparentom i promatrala krcatu ulicu. Gledajući kroz šarenu gomilu ljudi, Winona je točno znala u što je zurila njezina sestra. Ugao na kojem se nalazila slastičarnica i počinjala znamenita uličica.

Kolibe Gat Morgan odavno već nije bilo; sad je čista, pomno održavana uličica vodila do Kiwanis parka. No bez obzira na to koliko su nove reklame i oglasi u novinama promijenili izgled i značaj nekadašnje uličice, ona je za mještane bila i ostala uličica Gat Morgan.

„Jesi li dobro?“ upitala je Winona oprezno.

Vivi Ann je namjestila osmijeh koji je dobro uvježbala posljednjih nekoliko godina.

„Dobro sam. Zašto?“

„Čula sam da se Noah ponovo potukao.“

„Rekao mi je da su Erik Jr. i Brian započeli.“

„Ne sumnjam. Butchijev sin je uvijek bio nasilan. Jabuka ne pada daleko od stabla.“

„U početku sam mu vjerovala, ali sada... Ne znam što da radim s njim. Čak ako i prvi ne počne, mora završiti, i bojim se da će prije ili kasnije nekoga ozlijediti.“

Winona je pažljivo razmatrala njezine riječi. Među svim ubojitim temama zakopanim u blatu njihove prošlosti, nijedna nije mogla tako lako dovesti do ponovnog razdora kao razgovor o Noahovim problemima.

Sve se promijenilo u samo godinu dana; a dogodilo se gotovo na njegov trinaesti rođendan. Od mršavog, nasmijanog labradora pretvorio se u mrzovoljnog dobermana. Brzo bi se razljutio, sporo praštao. U gradu se počelo govorkati o njegovoj ćudi. Neki su čak govorili da je *nasilan*, nerijetko dodajući *poput oca*.

Winona je smatrala da mu je potrebna stručna pomoć, možda čak i premještaj u školu za problematične tinejdžere, ali se bojala takvo što predložiti Vivi Ann. Naročito kao izraz svoga mišljenja. Njihovo je pomirenje bilo potpuno, no ipak pomalo uvjetovano. Neke stvari naprosto nisu bile dopuštene. „Nije čudno da ima problema sa... stvarima“, rekla je Winona. Nikad nije spominjala Dallasovo ime ukoliko ga je mogla izbjeći.

„Možda treba stručnu pomoć.“ „Probala sam. Ne želi razgovarati.“

„Možda da proba kakav sport? To nije loša ideja za klinca njegove dobi.“

„Hoćeš li ti govoriti s njim? Sjećaš se kako je to kad te drugi stalno zadirkuju, zar ne?“ Winona nije željela pristati. Činjenica je da joj se Noah u posljednje vrijeme nije sviđao. Ili to čak nije bilo sve.

Štoviše, plašio ju je. Usprkos tome što si je često govorila da je on samo dječak i da nije lako biti tinejdžer, teško je u to vjerovala. Kad ga je pogledala, vidjela je u njemu jedino njegova oca.

Dallas je već jednom gotovo razorio njihovu obitelj i Winona se bojala da bi njegov ljutit i nasilan sin mogao dovršiti posao. „Naravno“, odgovorila je Vivi Ann.

„Razgovarat ću s njim.“

Ne mogu vjerovati da sam nekad volio Dane grada. Kakva šala! Kao da ljudi ionako ne misle da sam luzer, sad još moram sjediti na glasačkom štandu tete Winone i dijeliti jeftine bedževe.

Kad su još počele s onim glupim plesom nasred ulice, htio sam se ubiti. Naravno, tad su upravo prolazili Erik Jr. i Candace Delgado. Htio sam ga raspaliti po tim iskeženim zubi ma, a činilo mi se i da se Candace sažalila nada mnom.

MRZIM TO.

Dosta mi je ljudi koji misle da znaju nešto o meni samo zato što je moj stari upucau neku žensku.

Možda ga je pogledala onim prezrivim pogledom.

Možda ju je zato upucao.

Pokušao sam pitati mamu što se točno dogodilo, ali ona je izgledala kao da će se rasplakati i rekla je da to više nije važno, i da je jedino važno to koliko me ona voli.

Krivo.

Ona nema pojma kako se osjećam. Da zna, odvela bi me da vidim svog oca.

To je prva stvar koju ću učiniti kad položim vozački. Odvest ću se do zatvora da ga vidim.

Čak ne želim razgovarati s njim. Samo želim vidjeti kako izgleda.

Vjerojatno biste željeli saznati zašto, zar ne, gđo Ivers? Vi sigurno mislite da sam idiot jer želim vidjeti ubojicu i pitate se bi li čak ukrao auto da to učinim.

Ha-ha.

Morat ćete pričekati da vidite što će biti.

U lipnju su članice jahaćeg kluba imale prvi službeni sastanak povodom predstojećeg nastupa na sajmu. Djevojke i nekoliko njihovih majki došle su u kolibu i posjedale na pod oko kamina. Na drvenom podu od borovih dasaka raširile su prazne postere. Na svakom je bila kanta s potrepštinama. Raznobojni markeri, ravnala, boja sa šljokicama,

škare, selotejp; nakon više od dvadeset godina iskustva Vivi Ann je točno znala što im treba. Trendovi su dolazili i odlazili, izrazi su se također mijenjali s generacijama, ali način na koji su se djevojke izražavale ostao je isti: jarke boje i šljokice.

Vivi Ann je postavila svaku djevojku pred dio postera. „Krenite“, rekla je im je ohrabrujućim tonom. „Počnite s imenom svoga konja. To je njegov boks, i zapamtite, urednost i pravopis se računaju. Suci će čitati svaku riječ.“ Prekoračila je preko nogu jedne od djevojaka i zaobišla drugu. Kod stola za ručavanje kratko je zastala. Otuda je, kroz stari kuhinjski prozor, mogla vidjeti drveni dograđeni dio kuće.

Noahovo je svjetlo bilo upaljeno.

Rekla je djevojkama, „Vraćam se za minutu“, i otišla u novi dio kuće. S lijeva su bile njezina spavaća soba i kupaonica. Skrenula je desno i uputila se na kraj hodnika. Nije imala vremena da uredi podove u ovom dijelu kuće te su njene kaubojske čizme škripale na elastičnom podu od šperploče.

Pokucala je na Noahova vrata, nije bilo odgovora, pa je ušla unutra.

Bio je na krevetu, svinutih koljena i zatvorenih očiju, njišući se u ritmu glazbe s iPoda. U ušima je imao slušalice koje su bijelim žicama bile utaknute u tanki srebrni uređaj.

Kad ga je dotaknula, trgnuo se i sjeo. „Tko ti je rekao da možeš ući u moju sobu?“

Vivi Ann je uzdahnula. Zar zaista svaki dan moraju razgovarati o tome da je ovo ipak njena kuća? „Kucala sam, a ti se nisi javio.“

„Nisam te čuo.“

„To je zato što slušaš preglasnu muziku.“

„Zamisli.“

Nije se htjela prepirati. Umjesto toga, htjela mu je staviti kosu iza uha kao što je to običavala činiti, ali je on ustuknuo od njezina dodira.

„Što se dogodilo s nama, Noah? Nekad smo bili najbolji prijatelji.“

„Najbolji prijatelji ti ne odnose Xbox i televizor iz sobe.“

„Dobio si ukor pred isključenje. Zar sam ti trebala poslati cvijeće? Ponekad roditelji moraju donositi teške odluke kako bi učinili najbolje za svoju djecu.“

„Ja nemam roditelje. Imam tebe. Ukoliko nisi mislila da tata donosi teške odluke za moje dobro u svojoj ćeliji.“

„Ne znam zašto si tako ljut zadnjih dana.“

„Zamisli.“

„Molim te, prestani to govoriti. Ajde, Noah, reci mi kako ti mogu pomoći?“

„Vrati mi moj televizor.“

„To je tvoj odgovor. Potučeš se u školi i...“

„Rekao sam ti da nije bila moja krivica.“

„Nikad nije, zar ne? Ti si, čini se, magnet za tučnjavu.“

„Zamisli. Gledao ju je prkosno. „Ionako sve znaš.“

„Ja znam sljedeće: ti si član jahaćeg kluba i kao takav trebao bi izrađivati poster za svoj boks.“

„Ti si luda ako misliš da ću se pojaviti na sajmu ove godine.“

„Onda sam luda.“

Skočio je s kreveta. iPod mu se zaljuljao i pao uz štropot na pod. „Neću i neću.“

„Što ti preostaje? Hoćeš cijelo ljeto prosjediti u ovoj sobi buljeći u mjesto gdje je nekad bio televizor? Ne baviš se sportom, ne pomažeš mi oko ranča, i nemaš prijatelje. Budi siguran da ćeš ići na sajam.“

Izgledao je tako jadno da mu se Vivi Ann htjela ispričati. Nije mu trebala reći da nema prijatelje.

„Ne mogu vjerovati da si to rekla. Nisam ja kriv što nemam prijatelje. Ti si kriva.“

„Ja sam kriva?“

„Ti si ta koja se udala za ubojicu i još k tome Indijanca.“

Vivi Ann se uspravila. „Umorna sam od ovog prepiranja, Noah, umorna sam od toga da samo sjediš, ništa ne radiš, i žališ samog sebe.“

„Neću se pojaviti na sajmu. Samo cure paradiraju s konjima. Ja se ionako već dovoljno sramotim. Samo mi još treba da Erik Jr. vidi moj ružičastoplavi poster ukrašen šljokicama.“

„To je bio sjajan poster. Svima se svidio.“

„Tad sam imao *devet* godina. Nisam imao boljeg posla. Ove se godine neću pojaviti na sajmu.“

„Ali nećeš ni sjediti kod kuće cijelo ljeto.“

„Samo me pokušaj maknuti“, rekao je, namještajući slušalice.

Vivi Ann je samo stajala i gledala u njega. Gotovo je mogla osjetiti kako joj raste tlak. Nevjerojatno kako ju je brzo mogao uzrujati. Napokon, uzdržavajući se snagom volje od daljnjeg komentara, izašla je iz njegove sobe, zalupivši vratima za sobom. Premda je to bio djetinjast način izražavanja bijesa, osjećala se bolje.

u dnevnoj sobi je nakratko zastala. „Vraćam se odmah, djevojke. Nastavi raditi, Noah.“

Zgrabivši trenirku sa sofe, izašla je iz kolibe i krenula prema štaglju. Posvuda su bili parkirani kamioni s prikolicama.

U areni je vladao brižno kontroliran urnebes. Djeca i psi su naganjali mačke po tribinama. Nekoliko žena i djevojaka jašilo je posred arene, uvježbavajući jahaće trikove. Janie, koja se vratila s faksa, trenirala je svoju kobilu uz ogradu, a Pam Espinson je vodila unuka na njegovu novom poniju.

Vivi Ann je bacila pogled na gomilu i ugledala Auroru koja je pažljivo motrila svoju kćer Janie. Stavivši ruke u džepove, uputila se prema svojoj sestri. Svuda oko nje čulo se toptanje kopita. Probivši se bez poteškoća do Aurore, sjela je do nje. „Lijepo je vidjeti Janie ponovo na konju.“

Aurora se nasmiješila. „Lijepo ju je ponovo vidjeti. Kuća je sablasno tiha bez nje.“

„Željela bih...“, rekla je Vivi Ann.

„Noah?“

Vivi Ann se naslonila na svoju sestru. „Zar ne postoji priručnik za odgajanje tinejdžera?“

Aurora se nasmijala i zagrlila Vivi Ana. „Ne, ali...“

„Ali što?“ Vivi Ann je znala što će joj reći pa se ukočila.

„Učini nešto prije nego što koga povrijedi.“

„On ne bi tako nešto učinio.“

Aurora ju je pogledala. Nije rekla ništa, iako su obje znale da je mislila na Dallasu.

„On ne bi tako nešto učinio“, ponovo je rekla Vivi Ann, premda joj glas više nije bio snažan kao prije. „Moram samo smisliti nešto što će ga zanimati.“

Bio je zadnji dan škole. Glavna je ulica bila zakrčena prometom. Svi su maturanti u ovom trenutku bili u svojim automobilima, trubili jedan drugome i bučno se pozdravljali kroz otvorene prozore. Vidjela je nekoliko žutih srednjoškolskih autobusa koji su također upali u gužvu i mogla je zamisliti reakciju njihovih umornih vozača.

Da je otišla deset minuta prije ili kasnije, ne bi ovako zaglavila. Tim više što taj dan nije imala previše posla, a mogla je i zaviriti u kalendar.

Bilo je ljeto i tog je lipanjskog dana u većini obližnjih škola završila školska godina, a te su dvije okolnosti, ako se uzmu zajedno, bile dovoljno dobar razlog za prometni kolaps. Kampkućice, jedna za drugom, kretale su se puževom brzinom po zavojitoj cesti. Vozači su trubili drugim vozilima — čamcima, manjim automobilima, biciklima, skuterima za vodu. Konačno, nitko nije došao na Kanal u ove zlatne mjesece da bi sjedio unutra; svi su došli uživati u toplom plavom moru.

Vozeći autoputom, prošla je kraj ograđenog posjeda Billa Gatesa i prekrasne lovačke kuće i rekreacijskog kluba Alderbrook, gdje se obično okupljala zlatna mladež na

kušanju vina, vjenčanjima ili pak na masaži vrućim kamenjem.

Dok je vozila, Kanal je krivudao kraj nje te je cesta bila čas tik do mora, čas nekoliko hektara udaljena od njega. Napokon, nakon što se približila Sunset Beachu, usporila je i zaokrenula na šljunčani kolni put što je vodio prema kući koju je kupila prošli tjedan.

Njezin najnoviji projekt bila je rančerska kuća iz sedamdesetih, prvotno izgrađena kao ljetna kuća velike obitelji iz Seattlea. Imala je šest spavaonica, jednu kupaonicu, minijaturnu kuhinju i vrlo prostranu blagovaonicu. Velika natkrivena terasa stršila je ponad Kanala, a stepenice s njene desne strane spuštale su se prema doku, bijelom od ptičjeg izmeta. Svaki pedalj ove kuće bio je u raspadanju, ruševan ili naprosto ružan, ali je sam posjed bio nenadmašan. Uzduž ceste štitili su ga visoki cedrovi i okruživali niski travnjak poput zaštitničkog kruga prijatelja. Ispred drveća, sad u punom cvatu, rasli su grmovi divovskih rododendrona i bijelih tratinčica. Parcela se blago spuštala prema pješčanoj plaži. Krhotine svjetlucavih školjaka ukrašavale su obalu, razasute među komadićima raznobojnog stakla. Prije sto godina ovaj je pješčani pojas bio tek odlagalište razbijenih boca. S vremenom se otpad pretvorio u blago. Svaki put kad bi Winona pogledala tu nevjerojatno šarenu plažu, sjetila bi se svoje majke i nasmiješila se.

Parkirala je na travi, dohvatila dijetalnu Colu iz putnog frižidera na stražnjem sjedalu, i počela razmišljati o tome kako da preuredi kuću na najbolji mogući način. Odlučila se za temeljite preinake. To je bio jedini način da dođe do kuće koja je blizu mora. Mogla bi, dakako, podići kat. No to bi značilo da mora rušiti prizemlje, da se mora pobrinuti da svaka soba ima lijep pogled, da na katu mora izgraditi glavnu spavaonicu, kupaonicu i ured.

Savršeno.

Uzela je svoj sendvič s mesnim okruglicama i blok iz auta. Sjela je na prednji travnjak, pojela ručak i počela skicirati planove za unutrašnje uređenje. Bila je toliko zaokupljena veličinom soba i rasporedom vratiju da nije ni primijetila da nije sama sve dok Vivi Ann nije izgovorila njeno ime.

Winona se okrenula. „Hej. Nisam uopće čula kad si se dovezla.“

„Nisam te htjela uplašiti.“ Vivi Ann je krenula preko travnjaka prema njoj, a Noah je izašao iz kamioneta sa suvozačeva mjesta. Nije se pomaknuo s mjesta, samo je stajao s rukama u širokim pohabanim trapericama, pogrbljenog držanja, s kosom na licu i vidno neraspoložen.

„Došli ste vidjeti moju novu kuću, ha?“ rekla je Winona. U pravilu, ona je ignorirala

Noahovu prisutnost kad god je mogla. To joj je život činilo lakšim. „Hoćete li da vas provedem?“

Vivi Ann je preletjela pogledom preko posjeda. „Što treba učiniti prije nego što počneš rušiti zidove?“

„Oh, svašta. Bit će puno posla. Moraš vidjeti dok. Trebat će dosta vremena da se očiste četrdeset godina stara galeblja govanca.“

„Savršeno!“

„Znam. Dok povećava vrijednost cijelog posjeda za više od sto tisuća dolara.“ Winona se namrštila. „To si mislila, zar ne?“

Vivi Ann je bacila pogled na Noaha, koji je proučavao svoje prljave nokte kao da će pod njima pronaći zlato. „Noah više neće biti član jahaćeg kluba i ne želi se pojaviti na sajmu.“

„Ah. On je momak. Možda bi htjela i da pleše balet.“

„Drago mi je da razumiješ o čemu se radi. Meni nije bilo sasvim jasno.“

„Dakako da nije. Ti si bila lijepa i popularna. Da si htjela igrati nogomet, dečkima bi to bilo privlačno. Da si povraćala na maturalknoj večeri, momci bi stajali u redu da ti pridržavaju kosu i svejedno bi mislili da si neodoljiva. Dečko kao što je Noah mora biti oprezan: zaboravi matematiku, kompjuterske igraonice, šah, a posebno jahaći klub. On pokušava naći prijatelje, a ne izgubiti ih.“

„Ali ti si rekla da se ne smije povlačiti po kući cijeli dan.“

„Jesam li? Mislim da sam također rekla da mu je potrebna stručna pomoć. On je... isuviše gnjevan, više nego što je to normalno za njegovu dob.“

„Mislim da mu je potreban posao preko ljeta. Ali ne na rancu. Ne treba nam još jedan razlog za svađu.“

„To je odlična ideja. Utrošit će vrijeme i steći povjerenje u vlastite sposobnosti i...“ Winona se zaustavila. „Ne“, obratila se Vivi Ann, odmahujući glavom. „Nisi valjda mislila...“

„Ali to bi bilo sjajno. On može čistiti dok. Osam sati na dan, pet dana u tjednu. Možeš mu platiti po metru. Kad bi mu plaćala po satu, ostala bi bez prebijene pare, a dok bi zauvijek ostao onečišćen.“

„I još bi mu trebala platiti?“

„Pa, teško da će raditi bez novaca. A ti jesi bogata.“

„Slušaj, Vivi Ann“, rekla je Winona, snizivši glas. „Nisam baš sigurna.“

„Reci joj da me se bojiš, teta Winona“, povikao je Noah iz glasa. „Reci joj da misliš da

sam opasan.“

„Zaveži, Noah“, otrešla se Vivi Ann. „Sasvim sigurno te se ne boji.“ Pogledala je u Winonu. „Treba mi tvoja pomoć. Ti znaš rješavati probleme. Aurora misli da je to odlična ideja.“

„Rekla si joj?“

„Zapravo, to je bila njezina ideja.“

Winona nije imala izbora. Svaka ideja koju je prihvatila polovica obitelji bila je gotova stvar. „Mora podignuti hlače — ne želim gledati njegove gaće cijeli dan — i mora imati čistu kosu one dane kad radi za mene.“

Noah je nešto progundao. Nije bila sigurna je li se složio ili ne.

Winona je otišla do njega, a Vivi Ann ju je slijedila. „Što kažeš na osam dolara po metru?“

„Robovska plaća.“

Vivi Ann ga je pljusnula po zatiljku. „Pokušaj ponovo.“

„U redu je“, promrmljao je, gurnuvši ruke dublje u džepove.

Winona se bojala da će mu hlače u trenu spuznuti do gležnjeva.

Bila je to loša ideja. Mali je bio isti otac: nevolja. Ali nije imala kuda. „Dobro. Zaposlit ću ga. No zabrlja li — *samo jednom* — vraćam ti ga natrag. Ja nisam dadilja.“

Vivi Ann je gledala u Noaha. „Ako izgubi posao, mora se natjecati na sajmu. Je li to jasno?“

Noah nije odgovorio, ali u očima mu je tinjao pravi tinejdžerski bijes.

Shvatio je.

20. poglavlje

DO ČEGA MI JE STALO?

Još jedno potpuno beskorisno pitanje, gđa I. A što Vi radite, sjedite i prelistavate neke stare priručnike za nastavnike u kojima piše kako natjerati lošu djecu da kažu nešto o sebi? Mogu Vam reći do čega mi nije stalo. Kako Vam se to čini? Nije me briga za Oyster Shores ni za ostale u razredu ni za srednju školu. Sve je to veliki gubitak vremena.

Nije mi stalo do obiteljskih okupljanja. Usput rečeno, sinoč je opet bilo ludo i nezaboravno u kući. Uvijek isto. Teta Aurora se hvali kako ima savršenu djecu. Ricky je savršen student a Janie je nenadmašna u svemu. A djed samo sjedi nepomično kao kamen, dok nam teta Winona govori O tome kako je njezin patetični život zapravo savršen. Nije čudo što je moja mama znala uzimati šake apaurina da bi izgurala do kraja dana. Ja to nisam trebao znati. Mislili su da sam idiot. Kao da zato što sam bio dijete nisam primjećivao da je stalno plakala. Pokušavao sam joj pomoći — to je nešto čega se najviše sjećam iz vremena kad sam bio mali. Ali ona me je ili odgurivala od sebe ili me je tako čvrsto stiskala da sam jedva disao. Naučio sam s vremenom prepoznavati kad je bila drogirana i tad sam je se klonio. Sad se pravi da je sve u redu zato što je ormarić s lijekovima prazan i ona više ne plače.

Pronašao sam još nešto do čega mi nije stalo. Glupi dok tete Winone. Prekriven je ptičjim govnama, a na mene je naravno spalo da ta govna očistim. Trebate vidjeti kako me gleda. Kao da ću eksplodirati svaki trenutak ili kao da ću je napasti nožem. Nekad sam joj bio drag. I to je nešto čega se sjećam iz vremena kad sam bio dijete. Čitala mi je priče za laku noć kad mame nije bilo i gledala sa mnom Disneyeve filmove. Ali sad se drži podalje, i zuri u mene kad misli da je ne vidim.

Mislim da me se boji. Možda zato što sam se jednom za vrijeme obiteljske večere razbjjesnio i bacio čašu u zid.

To je bilo onog dana kad mi je Erik Jr. rekao da je moj tata mješanac i ubojica. Nisam mu vjerovao, ali kad sam došao kući, pitao sam mamu, a ona je govorila i govorila i zapravo nije rekla ništa.

I svi se čude zašto ja tako često pobjesnim. Što bih trebao raditi kad me Brian nazove indijanerom i kad mi kaže da bi mog oca trebalo spaliti na električnoj stolici zbog onog što je učinio?

Sljedeći petak je dražio nagovještajem ljeta. Blijedo se sunce igralo skrivača s oblacima; svjetlo se pojavljivalo i nestajalo poput prkosnog djeteta, dok se konačno,

negdje iza podneva, nije zadržalo.

Winona je bila zauzeta ribanjem kuhinjskog poda kad je primijetila da se vrijeme promijenilo. Isprva se nije time zanosila, mislila je ustvari da bi mogla pasti i kiša, i nastavila je raditi. No kad je počela osjećati da joj sunce udara u čelo a da joj se sitne kuglice znoja kotrljaju niz leđa, uspravila se i skinula gumene rukavice. Ako će vrijeme ostati lijepo, valjalo bi oprati deke. U ovom se kraju sunčani lipanjski dani nisu smjeli potratiti.

Presvukla se u kratke hlače i široku dugačku majicu. Podigavši kosu u rep, provirila je kroz zamagljeno staklo prozora svoje spavaće sobe i ugledala Noaha dolje na doku. On je trebao strugati ptičji izmet s drvenih dasaka.

Bog zna da se i mrtvaci brže kreću.

A hlače su mu bile tako nisko spale da je mogla vidjeti rub njegovih gaća s likom Homera Simpsona.

Radio je za nju već pet dana, a ona je jedva vidjela neki pomak. Došao bi točno u devet sati svako jutro i spustio se prema doku ne uputivši joj nijednu riječ. U dane kad je išla u uređ, ostavljajući ga samog, nije ni sumnjala da je samo sjedio i nije radio ništa.

„Ovo ne ide pa ne ide“, mrmljala je ispod glasa, dohvativši rolu ljepljive trake.

Odmarširala je do doka, zalupivši vratima za sobom. Što je previše je previše. Možda ga je morala zaposliti, možda je morala ignorirati njegovo osorno ponašanje i prljavu kosu, možda se morala pretvarati da mu vjeruje da radi, ali hvala Bogu, nije morala gledati njegove glupe gaće.

Išla je prema doku. Bila je oseka, a prilaz doku strm. Čvrsto se pridržavala za ogradu koju su uneredile ptice, nastojeći doticati samo čista mjesta na drvu. Kad mu se približila, zazvala ga je, „Noah.“

Bio je toliko odsutan ne radeći ništa da se prepao njezina glasa. Ustuknuo je, ispustivši iz ruke metalnu strugalicu. „Isuse, zašto ne...“

„Ljepljiva traka je sjajan izum. Može se upotrijebiti na sve moguće načine. Jesi li to znao?“ Odmotala je komad trake, strgnula je i potom pažljivo preklopila na pola.

„Ne razmišljam previše o ljepljivoj traci, ali vjerujem ti.“ Sagnuo se da podigne strugalicu. „Ako mi nemaš što za reći o... ne znam, igli i koncu, vratio bih se svome poslu.“

„Oboje znamo da je tvoj rad obična šala. Evo.“ Dodala mu je komad trake.

„Što je to?“

„Tvoj novi remen. Provuci je — valjda znaš kako se to radi — i svezi u čvor. Ne želim

vidjeti ni najmanji rub tvojih bokserica.“

„Mora da se šališ.“

„Zar izgledam kao da se šalim?“

„To je moderno“, rekao je prkosno.

„Da sigurno, ti si pljunuti Giorgio Armani. Stavi remen. Ako se sjećaš, to je bio uvjet našeg smiješnog dogovora koji, kao što oboje znamo, iako se pretvaramo, nije ozbiljan posao.“

„A što ako neću?“

Nasmijala se. „Znaš što sam najviše voljela na sajmu? To što su moja kapa, rukavice i navlake preko kaubojskih hlača bile iste boje. Iste plave boje. Tvoja mama to zove Win stil. Svi koje sam poznavala bili su ondje, i svi su me vidjeli odjevenu kao debelu borovnicu.“

Noah nije rekao ništa.

„Sigurna sam da ćeš biti jako zgodan što god nosio na sajmu. Tvoja mama i dalje šije tvoju jahaću odjeću, zar ne?“

„Daj mi to“, rekao je, posegnuvši za improviziranim remenom. Trebalo mu je podosta vremena da ga namjesti, ali kad je bio gotov, hlače su mu bile podignute do struka. Čvor velik poput šake. „Izgledam kao potpuni kreten.“

„Neću ti proturječiti. Bilo bi bolje da nosiš hlače koje su ti po mjeri.“

„Sto god.“

„To je zaista korisna riječ. Primijetila sam da ti se posebno sviđa. Meni bi, kao tvome poslodavcu, ipak bilo draže da se izražavaš u cjelovitim rečenicama.“

Gledao ju je bijesnim pogledom. „Što god... teta Winona.“

„Barem smo se pomaknuli s mjesta.“ Počela mu je i opet objašnjavati kako da ostruže osušeni ptičji izmet kad je začula zvuk motora. Zaštitivši rukom pogled od sunca, ugledala je veliki žuti kamion za selidbe koji se zaustavio pred susjednom kućom.

„Pitam se tko je kupio susjedni posjed“, rekla je naglas. „Radovi traju već tjednima.“

„Reci mi nešto što ne znam.“

„Isuviše sam znatiželjna pa idem provjeriti tko su moji novi susjedi.“ Popela se uz strminu i krenula poprijeko svoga jasnog vrta. Sve je s ove strane njenog posjeda bilo zarašteno, gotovo poput prašume. Divovski rododendroni, bujne i raštrkane borovice, podivljala živica. Razmaknula je lišće ne bi li vidjela kuću. Na nesreću, kamion za selidbe bio je točno ispred kuće. Razočarana, vratila se svojoj kući i nastavila ribati pod.

Bila je napola gotova, mokra od vode i znoja, kad je primijetila da joj neki čovjek stoji za leđima, smiješeći se neodlučno. Bio je visok i snažne grade, ugodne vanjštine i prorijeđene kose. Nosio je skupocjenu svilenu havajsku košulju, kaki bermude i kožne japanke, i odmah je znala da je on takozvani sezonski čovjek, netko tko ostaje samo preko ljeta. Vjerojatno iz Bellevuea ili Woodinvillea. Nije čudo što je mogao iskrcati toliko novaca na preuređenje stare kuće, a nije se čak ni potrudio nadgledati radove. Iza njega je stajala lijepa crvenokosa djevojka od dvanaest ili trinaest godina.

Winona je prestala s čišćenjem. Na trenutak joj je prošlo kroz glavu da vjerojatno izgleda grozno — stare hlačice, široka prljava majica, vlažna kosa koja ispada iz repa. Svoje debele bijele noge nastojala je izbaciti iz glave. „Zdravo“, dobacila je, prisilno se nasmiješivši. „Vi mora da ste moji novi susjedi.“

Čovjek joj je pristupio ispruživši ruku. „Ja sam Mark. Ovo je moja kćer, Cissy.“

Rukovali su se. Dobar, čvrst stisak. To joj se sviđalo. „Ja sam Winona.“

„Drago mi je, Winona.“ Duboko je udahnuo i izdahnuo, gledajući naokolo. Nalikovao joj je na kralja koji pogledom odmjerava svoja dobra. „Ovdje je čarobno.“

Odgurnula je znojnu kosu s lica. „Ne mogu se zasititi pogleda.“

„To je pogled koji ne zaboravljaš, ma kako daleko otišao.“

Winona je opazila Noaha kako im dolazi u susret pa je zaključila da je blizu podneva. Noah možda još uvijek ne shvaća što je to ozbiljan posao, ali savršeno dobro razumije što je odmor. Polako se približavao s rukama u džepovima i kosom preko lica.

„Je li to vaš sin?“

„Ne“, odgovorila je brzo.

Noh joj je uputio namrgođen pogled.

„Ovo je Noah. Sin moje sestre. Noah, ovo su Mark i Cissy.“

Noah je tek neznatno isturio bradu. „Što ima?“

Iako je zvučalo nerazumljivo. Winona se borila sa sobom da ne počne prevrtati očima. Izgledao je kao beskućnik u svojim prljavim, širokim hlačama s ljepljivom trakom umjesto pojasa. Na nogama je nosio ogromne skejterske tenisice koje su izgledale poput dizanog tijesta oko njegovih nogu.

Izvan svake sumnje, Mark će zgrabiti svoju prekrasnu kćer i pobjeći natrag u svoju kuću.

Umjesto toga, rekao je, „Cissy i ja ćemo se danas poslijepodne malo provozati čamcem, možda ćemo čak i skijati na vodi. Hoćete li nam se pridružiti?“

Winonu je iznenadio poziv. „A vaša žena...“

„Ja sam razveden.“

Sad ga je Winona vidjela u sasvim drugom svjetlu. Bio je stariji od nje, vjerojatno pet do deset godina, ali se lijepo smiješio. „Na žalost, mislim da Noah nema kupaće gaće.“

„Imam ih na sebi“, rekao je. „Ispod nenadmašnog remena.“

„Imaš kupaće gaće na sebi?“

Slegnuo je ramenima. „Ponekad idem plivati.“

Mark se nasmiješio. „Dakle, dogovoreno. Idemo spremi stvari pa se vidimo kod nas za, recimo, pola sata?“

„Naravno“, rekla je Winona. Čim su otišli, ušla je u kuću i potražila ogledalo. „Oh, Bože.“ Bilo je gore nego što je mislila. Izgledala je kao nezakonito dijete Demi Moore i Michelin Mana — punašne bijele noge, mesnate ruke, zamršena, neuredna kosa, znojna majica. Uletjela je pod tuš, oprala kosu, obrijala noge i pazuhe. Nije bilo vremena da osuši kosu pa je isplela pletenicu i stavila *makeup*.

Onda je bacila pogled na svoj jednodijelni kupaći kostim. Bio je broj 50 i ukoliko nije pogrešno procijenila, jedva će stati u nj. Savršeno. Prvi privlačan samac kojeg je srela u skoro godinu dana i njemu bi prvi dan trebala pokazati svoje tijelo? Nakon toga je zasigurno neće pozvati da izađu.

„Nema plivanja za tebe, debeljuco.“ Umjesto kupaćeg kostima odabrala je crne kapri hlače i dugu bijelu tuniku.

Točno u pola jedan bila je u vrtu susjedove kuće, noseći putni frižider pun piva, Cole i grickalica. Možda je imala problema s privlačnom odjećom za plažu, ali hranu je uvijek nosila sa sobom.

Noah se besciljno motao po terasi, pa ga je pozvala unutra. Kad je ušao u kuhinju, bila je zatečena. Skinuo se u plave kratke hlače koje je nosio nisko na svojim uskim bokovima. Kad su mu se ramena tako proširila? A njegove ruke. Bio je vitke adetske građe.

„Sjedni“, rekla je, čekajući nestrpljivo da učini što mu je rekla.

„Zašto?“

„Ta djevojka je vrlo lijepa. Vidjela sam kako si je gledao.“

„Što god.“

Pogledala ga je.

„Što god, teta Winona.“

„Mogao bi joj se čak i svidjeti prestaneš li se mrgoditi i skrivati iza te tvoje strašne kose.“

„Moje što?“

„Želiš li da ona misli da si zgodan?“

„Seksi“, rekao je, gledajući je s nepovjerenjem. „Psići su zgodni.“

„Što god. Želiš li da ona misli da si seksi?“

„Htjela si reći >što god, Noah< zar ne?“

Skoro se nasmijala. „Seksi ili droljasto? Što biraš?“

„Seksi“, rekao je na kraju, i sjeo na stolicu koju mu je pokazala.

„Dobro.“ Počela je raščešljavati njegovu kosu grubim potezima sve dok je nije potpuno razmrsila. „Mama ti nije smjela dopustiti da pustiš tako dugu kosu. No, mislim da joj se to uvijek sviđalo. Sjećam se...“ Shvatila je što je upravo namjeravala reći pa je istom zašutjela i skupila njegovu kosu u rep. „Evo.“

Pogledao ju je i upitao tihim glasom, „Jesi li odmah na početku vidjela u njemu ubojicu?“ Znam da je prevario mamu, ali svi kažu da si ti posebno pametna...“

Winona je duboko udahnula. Vivi Ann bi od nje očekivala da ignorira takvo pitanje, ali nije to mogla učiniti. „Ne. Nisam.“

„Ne dopušta mi da ga posjetim.“

„Mislim da je tako najbolje.“

Najednom je izgledao mlad i ranjiv. „Kako to da nikome nije stalo što ja mislim?“

Prije nego što mu je mogla odgovoriti, začulo se kucanje i ona je krenula prema vratima.

Na vratima je stajala Cissy, odjevena u minijaturni bikini. „Tata me poslao da vam kažem da je spreman.“

Noah je ustao i krenuo prema njima.

Winona je primijetila kako Cissy gleda njenog nećaka. Ona možda nije poznavala riječi kojima se mladi danas služe — seksi ili sladak ili slatkoguzi ili štogod — ali je posve sigurno znala što znači kad cura na takav način gleda nekog dečka. „U koji ćeš razred ići. Cissy?“ upitala ju je.

„U prvi razred srednje škole.“

„Stvarno? Isto kao Noah.“ Okrenula se prema njemu i primijetila da je pocrvenio. „Bilo bi dobro da se stvarno potruđiš oko onog zadatka iz engleskog ovog ljeta.“

Još je jače pocrvenio i nešto promrmljao.

„Kako ti je u školi?“ pitala ga je Cissy.

Noah je slegnuo ramenima. „*Okay*.“

„Moja baka kaže da mi neće biti teško naći prijatelje, ali nisam sigurna...“

„Tko je tvoja baka?“ pitala je Winona. „Živi li tvoja obitelj u gradu?“

Cissy je bila toliko zaokupljena gledanjem u Noaha da joj je trebalo vremena da odgovori. „Moj je tata ovdje išao u srednju školu. Naša cijela obitelj je iz Oyster Shoresa.“

„Išao je u srednju školu u Oyster Shoresu? Šališ se. Onda bih ga trebala poznavati.“

„Vjerojatno poznajete moju baku. Myrtle Michaelian. Ona živi u ulici Mountain Vista.“

„Ah“, rekla je Winona, pitajući se je li Noah prepoznao to ime. „Poznajem Myrde.“

Ljeti je Vivi Ann bilo najlakše. Budila se rano ujutro, davno prije zore, i započela s dugim nizom poslova koji su joj ispunjavali vrijeme. Tu su bili seminari, natjecanja, poduka, koje je trebalo organizirati i voditi, životinje koje je trebalo hraniti, konje i trenirati, sajam za koji se treba

lopripremiti. Bila je zaposlena od zore do mraka, stalno u pokretu pa nije imala vremena puno razmišljati, ali čak i kad je bila najzaposlenija, bilo je noći poput ove, kad je ranč bio u mraku i tih, a nebo posuto zvijezdama te se nije mogla ne sjetiti kako se nekad iskradala iz svoje spavaće sobe i trčala preko polja do ove kolibe. Kako se tada osjećala živom, sazdanom od svjetla, umjesto od sjena kao sada.

„Hej, Renegade“, rekla je, približavajući se ogradi.

Stari konj je došepao do nje, pozdravivši je mekim njištanjem. Dala mu je jabuku i počeskala njegove uši. „Kako se osjećaš, momče? Muči te tvoj artritis? Trebaš li lijek?“ Iza nje se dovezao auto, čija su svjetla rasvijetlila tamu i preplašila Renegadea, koji se odmaknuo.

Vivi Ann se okrenula i vidjela kako Winona i Noah izlaze iz auta. Hodali su jedno kraj drugog i razgovarali. Winona je nešto rekla i odgurnula ga. On se spotaknuo i počeo smijati.

Vivi Ann nije mogla vjerovati svojim očima. Nije bila sigurna je li ikad prije vidjela da njih dvoje razgovaraju, a kamoli da se šale.

Krenula im je u susret.

„Bok, mama“, Noah se nasmiješio, a ona je, pogledavši ga, ostala bez riječi. Odjeven u kupaće bokserice i majicu bez rukava, kose skupljene u rep, izgledao je opušteno. Sretno. „Danas sam naučio skijati na vodi. Koji mrak. Trebalo mi je dosta vremena da ustanem, ali kad sam napokon opet bio na nogama, bio sam *predobar*. Zar ne, teta Winona?“

„Nikad nisam vidjela takav prirodni talent. Skijao je kao pravi profesionalac.“

Vivi Ann se osjetila sretnom. Na trenutak, sve je bilo savršeno. „To je divno, Noah. Ne

mogu dočekati da te vidim na skijama.“

„Pisat ću o tome u svom dnevniku“, rekao je. „Hvala, teta Winona. Bilo je predobro.“

Vivi Ann je gledala za njim dok je ulazio u kuću, a onda se okrenula svojoj sestri.

„Gdje je moj sin i tko je ovaj dečko?“

Winona se smijala. „Bio je ustvari vrlo zabavan.“

Vivi Ann ju je uhvatila oko struka. „Častim te pivom. Idemo.“

Uzele su dva piva iz frižidera i ponovo izašle van. Sjele su na ljuljačku jedna kraj druge, dotičući se ramenima zurile su u usnuli ranč.

„To je pravo čudo, vidjeti ga da se opet smije.“

„S obzirom na sve, on je prilično dobro dijete.“ Winona je zastala. „Ima puno pitanja o svom ocu.“

„Znam.“

„Biti tinejdžer je dovoljno teško samo po sebi, ako još k tomu izgledaš drugačije, osjećaš se drugačije i stalno slušaš o tome da je tvoj otac... znaš već.“

„Uvijek sam se bojala tog razgovora. Znam da je neizbježan. Sigurno će me pitati je li Dallas kriv.“

„I što ćeš mu reći?“

„Ako mu kažem da je kriv, onda je Noah sin ubojice. Ako mu kažem da nije kriv, znači da njegov otac trune u zatvoru zbog zločina koji je počinio netko drugi, a silno je teško živjeti s nepravdom. Vjeruj mi: znam. Pa onda mi reci, ObiWan, što da mu kažem?“

Činilo se da je Winona razmišljala o tome. „Kad sam bila mala, mama mi je govorila da imam jake kosti i da sam lijepa. Znala sam da to nije bila istina: imala sam ogledalo. Ali sam također znala da je ona u to vjerovala, i to je jedino bilo važno. Znala sam da me voli.“ Okrenula se prema Vivi Ann. „Daj mu do znanja da je dobar bez obzira na to što ljudi misle. Reci mu da nije važno tko je bio njegov otac. Reci mu da je važno tko je *on*.“

Vivi Ann se naslonila na svoju veliku sestru. U ovakvim joj je trenucima bilo drago što je prije toliko godina odlučila oprostiti Winoni. „Hvala.“

„Nema na čemu. Što da radim ako me opet nešto pita?“

„Odgovori mu, pretpostavljam. Možda će pomoći.“

Winona se zagledala u svoje pivo.

„Onda dobro“, rekla je Vivi Ann nakon duže stanke. „Da čujem.“

„Sto?“

„Nikad nisi tako tiha. O čemu razmišljaš?“

„Čovjek s kojim smo danas išli na skijanje jest Mark Michaelian, sin Myrtle Michaelian. On je otprilike pet godina stariji od mene.“

„Oh.“ Vivi Ann je polako otpila gutljaj svoga piva.

„Pozvao me da izađemo. Bi li ti smetalo da idem?“

Vivi Ann se naslonila i nježno odgurnula nogom ljuljačku.

Oko njih su se čuli poznati zvukovi ranča — udaljeno brujanje valova i topot konja.

„Ako želiš da otkážem, učinit ću to“, rekla je Winona.

Vivi Ann je znala da je to istina. Postojala je jedna veoma važna stvar vezana uz njihovu prošlost: premda je njihov prljavi veš bio skriven u mraku, ostao je u kući. I svi su se jako trudili da ga ne izvuku van. Iste se greške nisu smjele ponoviti. „Nisi se viđala ni s kim u posljednje, koliko, dvije godine? Otkad je onaj pomorski biolog bio ovdje preko ljeta.“

„Hvala ti što si me podsjetila.“

„Nisam tako mislila. Htjela sam reći... naravno. Izađi s Markom. Imaš moj blagoslov.“

„Zaista?“

Vivi Ann je kimnula glavom. „Zaista.“

Bio je to dobar osjećaj, ta odluka, činilo joj se kao da je napokon otpustila prošlost.

„Jesi li sigurna?“

„Sigurna sam. To pripada prošlosti.“

Danas je bio totalno krcat dan pa mi čak nije potrebno jedno od onih glupih pitanja gdje. I.

Osjećam da ću zaboraviti

ukoliko sve ne stavim na papir, a današnji dan NE ŽELIM ZABOBORAVITI NIKADA.

Počelo je jadno. Nisam vidio načina da će se ikad išta promijeniti. Pojavio sam se kod tete Winone a ona je digla nos kao uvijek i stalno me provocirala, gledajući me ispod oka. Spustio sam hlače najviše što sam mogao samo da je razbjegnem i mislim da sam u tome uspio jer je u vrijeme ručka dojurila s komadom ljepljive trake koju sam trebao opasati umjesto remena. Bio bih joj rekao da odj..., ali je počela govoriti o sajmu i o jahaćoj odjeći koju me mama natjerala da nosim prošle godine pa sam odustao. Već sam vidio Erika Jr. i Briana i ostale kretene kako mi se smiju dok pokazujem konje na sajmu zajedno s hrpom malih djevojčica pa sam zaključio da je ljepljiva traka bolje rješenje. I poslušao sam je. Osjećao sam se kao totalni luzer, no dobro. Na neki sam način navikao na takva sranja, a uostalom nije bilo nikoga da me vidi. Malo sam usporio sa struganjem ptičjih govana, jer sam znao da je to živcira. Ponekad je vidim kako stoji na svojoj usranoj terasi i kako me promatra dok radim i gotovo čujem kako škripi zubima. Htjela bi me najuriti ali ne može i to mi je super cool.

Nema veze, baš sam pušio, ne radeći praktički ništa, kad sam pogledao prema kući i vidio kako neki stranci pričaju s mojom tetom u vrtu. To je bilo zanimljivo pa sam odlučio saznati što se događa, iako moja teta mrzi kad prekidam posao.

Kad sam se približio, vidio sam nekog starijeg frajera s tako malo kose na glavi da bi mu bilo bolje da je nema nego da je pokušava sačuvati na ovaj način. Bio je obučen kao barmen, ali nisam u njega gledao.

Ona je najljepše stvorenje koje sam vidio u svom životu. Ono što mi se najviše dopalo jest da me nije gledala kao da sam samo onaj Indijanac. Kad nas je njen stari poveo na skijanje na vodi, htjela je sjediti kraj mene i sve. Rekla mi je da su njih dvoje putovali po svijetu godinu dana i da su se sad vratili u Oyster Shores a ona je u bedu jer su svi njeni prijatelji u Minnesoti. Onda me pitala hoćemo li se sutra naći. Znam da joj se neću više sviđati kad čuje što se sve priča u gradu i kad sazna da me nitko ne voli. Čak me nije briga.

Kad smo se vratili, mama je bila tako dobre volje da me čak ostavila samog kod kuće, a, ona je s tetom Winonom otišla u tavernu. Ona to NIKAD ne radi. Mislim da se boji da ću se drogirati ostanem li sam ili da ću spaliti kuću, no večeras je rekla da sam to zaslužio jer sam se ponašao zrelo i odraslo.

Mama se upravo vratila iz taverne nasmijana i sretna. Ne pamtim kad sam je zadnji put vidio tako raspoloženu. Čak je sjela sa mnom na kauč i zagrlila me i rekla da je ponosna na mene i da joj je žao. Nije rekla zašto joj je žao ali ja znam da se radilo o mome tati i o tome kako je sve krivo ispalo pa sam joj rekao da ne brine. Znam da je to bilo glupo, ali volim kad mi kaže da je ponosna na mene. To mi se sviđa.

21. poglavlje

Evo nas, tu smo. O čemu se radi?“

Winona se okrenula prema svojim sestrama, koje su stajale kraj ulaznih vratiju. „Trebam pomoć. Nalazim se s Markom za jedan sat i dotad moram smršavjeti dvadeset kila i kupiti novu odjeću. I trebam mikrodermoabraziju.“

„Udahni duboko“, rekla je Vivi Ann.

„Zar ona rađa? Disanje nikad ne pomaže. Predlažem da je odvedemo na piće“, bio je Aurorin savjet.

„Nećemo je napiti prije spoja s Markom“, rekla je Vivi Ann, smiješeći se. „Osim toga, to je u posljednje vrijeme tvoj univerzalni savjet.“

„Dosljednost je vrlina“, rekla je Aurora čedno. „Odmah se vraćam.“ I zaista se vratila za čas i donijela sa sobom svoj pribor za šminkanje (koji se nalazio u dizajnerskom kovčežiću) i lijepu ružičastu kutiju iz trgovine ženske odjeće na Glavnoj ulici.

„Što je to?“ pitala je Winona. „Zvala sam vas tek prije petnaest minuta.“

„Čekale smo ovu priliku“, rekla je Vivi Ann. „Sjećaš se kad te je bankar iz Sheltona pozvao da izađete? Izgledala si kao olupina.“

„A onaj učitelj iz Silverdalea? Mislim da si se zapravo pobjljuvala prije nego što je došao po tebe“, dodala je Aurora.

„Istina.“

Winona se srušila na svoju sofuu, koju je kupila na jednoj rasprodaji, i po prvi put je osjetila da smrdi po benzinu. „Ja sam beznadna.“

Vivi Ann je sjela pokraj nje. „Ne. Ti si nadobudna. To je tvoj problem. Možda je napokon ovo pravi frajer za tebe. Tvoj Neo.“

„Zar moraš reći *napokont* A znaš i da mrzim *Matrix* filmove. Totalno su besmisleni.“

„Ona se nada Tomu Hanksu u filmu *Sleepless*“, rekla je Aurora. Svi su znali — iako o tome nisu govorili — da je Winona odustala od svoje romantične budućnosti otkako se Luke oženio prije sedam godina. Njezino samopouzdanje — nikad dovoljno veliko kad su u pitanju bili muškarci — palo je ispod razine mora. „Ajmo, akcija, nemam puno vremena. Ricky dolazi kući za vikend i želim mu pripremiti njegovo omiljeno meksičko jelo.“

Winona se prepustila njihovom entuzijazmu i samozvanoj stručnosti. Vivi Ann je pomno izravnala Winoninu dugu kosu, dio po dio, sve dok joj nije padala niz lice poput svile.

Aurora ju je našminkala — ljubičasto sjenilo ispod maskare, rumenilo i ruž tek toliko da istakne boju njenih očiju.

„Sjajno“, uzvicknula je Winona oduševljeno, smješkajući se svome odrazu u ogledalu. „Šteta što Mark ne može izvesti na večeru samo moju glavu.“

Aurora joj je prišla s leđa, držeći u rukama prozirnu crnu haljinu sa steznikom i naboranom suknjom koja je padala s kraljevskog struka.

„Ruke će mi se vidjeti“, rekla je Winona.

„I cice, također“, rekla je Aurora, pomažući Winoni da skinje majicu, dok joj je Vivi Ann pomagala skinuti donji dio trenirke. „Jesi izdepilirana?“

„Nisam baš totalni kreten.“

„Ne znam baš. Izvoli.“

Winona je dopustila da joj Aurora navuče rastezljivu haljinu preko glave. Išlo je bez problema i sad se okrenula prema ogledalu ne bi li se pokušala vidjeti njegovim očima: visoka žena jake građe, lijepog lica i mesarskih ruku u ljetnoj haljini s naglašenim dekolteom. Izgledala je najbolje što je uopće mogla izgledati, bez liposukcije. „Puno hvala.“

Aurora ju je proučavala. Onda je skinula najprije jednu crvenu viseću naušnicu, pa drugu i pružila ih Winoni. „Stavi ih. I nastoj ne govoriti o svojoj kampanji.“

„Zašto ne?“

„Zato jer nećeš moći izbjeći dosadne detalje. Posebno kad počneš govoriti o obnovi centra grada. Vjeruj mi. Ni riječi o tome.“

Winona je željela znati dijeli li Vivi Ann Aurorino mišljenje. „I ti tako misliš?“

Vivi Ann se nacerila. „Isto tako.“

Aurora je pogledala na sat. „Sad je petnaest do šest. Moram ići.“ Zagrlila ih je obje i odjurila.

„Nemoj ludovati ovaj put, *okay*?“ rekla je Vivi Ann. „Sretan je što te ima.“

„Hvala“, odgovorila je Winona, želeći u to i sama vjerovati. „Noah je pitao može li raditi do devet. Slažeš li se s tim?“

„Naravno: Doći ću po njega kad nazove. Posljednjih nekoliko dana smo se sjajno družili. *Smijali* čak. Kao da je ponovo postao dijete kakvo je bio prije nego što su ga obuzeli hormoni. A mislim da si ti uvelike zaslužna.“

„Ja nisam učinila ništa značajno.“

„Winona Grey ne priznaje svoje zasluge? Je li to novi svjetski predak?“

„Vrlo smiješno.“

Vivi Ann ju je zagrlila, poljubila u obraz, pozdravila se s njom i izašla. Vani je još kratko razgovarala s Noahom i onda je otišla.

Winona je počela hodati goredolje po sobi. Bila je poput jednog od onih polarnih medvjeda u zoološkom vrtu, koji naprave brazdu jer hodaju cijeli dan uz ogradu, polako gubeći razum. Mrzila je prve spojeve; pobuđivali su isuviše nade. A Bog zna da je ona naučila koliko to može biti opasno. Svaki put kad bi upoznala nekog novog, pomislila bi: *Možda je on taj, možda će mi on pomoći da konačno prebolim Lukea.*

„Teta Winona?“

„Prestala je koračati, zahvalna što ju je prekinuo. „Ne moraš raditi večeras, znaš?“

„Ali želim. U protivnom ću se samo izležavati u svojoj sobi i igrati Xbox.“ Iskezio je zube. „Ah, da. Moja luda mama mi je uzela Xbox kad sam dobio ukor.“

„Želiš li reći da je struganje kakica s drveta sve što imaš za raditi u subotu navečer?“

„Isuse. Sad se stvarno osjećam kao luzer.“

„Oprosti.“

Kimnuo je glavom i ostao stajati, zureći u nju. Primijetila je da se uredio — njegova sjajna kosa bila je u repu, a majica bez rukava i kupaće bokserice bile su mu po mjeri, I dalje je međutim nosio smiješne prevelike skejterske tenisice, ali ne mogu se sve modne bitke dobiti odjednom.

„Čini se da mi nešto želiš reći.“

Sjeo je na naslon od sofe. „Što činiš kad ti se netko sviđa?“

„Obično povraćam“, rekla je, prasnuvši u smijeh. A onda ga je pogledala. „Oh. Misliš ozbiljno. Pa...“ Prišla mu je i sjela na sanduk koji joj je ovih dana služio kao stolić za kavu. „Različiti ljudi će ti dati različite odgovore, a ja sigurno nisam stručnjak, no ono do čega mi je najviše stalo su iskrenost i poštovanje. Ako mi muškarac to može ponuditi, ja sam sretna.“

„Jesi li ikad bila zaljubljena?“

Pitanje ju je iznenadilo. Nitko je to nije pitao već dugo vremena, i to nije bilo nešto što je samu sebe običavala pitati, pa ipak, sad kad su te riječi napokon bile izgovorene, nije se mogla praviti da ih nije čula. Sasvim očekivano, na pamet joj je pao Luke, iako to nije zasluživao. Voljela bi da ga može zaboraviti, ali joj to nije polazilo za rukom. On je bio taj. Ili kao što bi rekla Vivi Ann, njen Neo. Bio je mjerilo s kojim je uspoređivala druge muškarce. A on joj nikad nije uzvratio ljubav. Zaista patetično! „Da, davno“, odgovorila je.

„I što se dogodilo?“

Htjela je slagati, ili ne reći ništa, ali kad se zagledala u nećakove iskrene oči, sjetila se svega što je naučila zbog Lukea. Laži i propusti su uzeli maha; poput predubokog sloja gnojiva, mogu uništiti sve ispod sebe. „Nije mi uzvratio ljubav.“

„To je koma.“

Morala se nasmijati. „Da, tako je. Sad je oženjen. Ima dvoje male djece.“

„Možda još uvijek misli na tebe.“

„Možda.“ Winona je ustala, jer je iznenada osjetila potrebu da prekine razgovor. „Evo, sad je šest. Mark će stići svaki čas. Ostavit ću vrata otvorena ukoliko ćeš trebati toalet. U frižideru imaš brdo hrane.“

Začulo se zvono na vratima.

„Stigao je“, rekla je nervozno Winona. „Briši sad. I drži se podalje od mog alkohola“, zadirkivala ga je, gledajući kako odlazi. Čim je otišao, krenula je prema prednjim vratima i otvorila ih.

Mark joj je pružio buket cvijeća. „Je li ovo klišej? Da li dečki još uvijek donose cvijeće na spoj?“

Primijetila je da je nervozan kao i ona pa ju je to umirilo. „Dobri dečki, da. Uđi da stavim cvijeće u vodu. Jesi li za piće?“

„Ne pijem.“

Okrenula se prema njemu. „Postoji neki razlog?“

Nije ju pogledao, ali je kimnuo glavom. „Hoće li te smetati da izlaziš s bivšim alkoholičarem?“

„Veselim se tomu.“

Primio ju je za ruku i poveo kroz vrata preko njezina neuređenog vrta kroz netom pošišan luk u živici do njegova prekrasno obnovljenog doma. Kamo god je pogledala, vidjela je nešto profinjeno: masivan mramorni kamin, ručno rezbaren i dopremljen iz Italije; četriristo godina star svileni molitveni tepih iz Irana, pričvršćen na crni baršun i uokviren u zlato; venecijanski lusteri od murano stakla.

Išla je za njim u dnevnu sobu boje karamele, punu udobnih mekih fotelja, kojom je dominirao velik televizijski ekran. Cissy je sjedila sklupčana na tapciranoj stolici, jela sladoled i gledala neki film.

„Hej „, rekla je, stisnuvši pauzu na daljinskom. Slika na ekranu je stala. Hugh Jackman u ulozi mutanta zaustavio se u letu.

Mark se sagnuo i poljubio je u tjeme. „Imat ću mobitel uz sebe. Vratit ćemo se do deset ili jedanaest.“

„Nazovi me kad budete odlazili iz restorana da znam kad te mogu očekivati. U protivnom, neću znati kad trebam početi pani čariti.“

Winona se nasmiješila. To je bilo nešto što bi ona rekla svojim sestrama.

Mark je poveo Winonu na terasu. Tamo je dograbio deku i posudu za hlađenje pića.

„Idemo li na kampiranje?“ upitala je.

„Dođi.“

Krenuli su prema doku, gdje ih je čekao njegov skičamac, u koji ju je posjeo na sjedalo sebi iza leđa.

Zaplovili su. Bilo je mirno. Tek bi pokoji motorni čamac, projurivši mimo, zaljuljao njihov brod, iako je uglavnom bilo mirno i tiho te plave lipanjske večeri. Nije bilo oblaka na nebu, nije bilo ničeg što bi bacalo sjenu na vodu. U ovo doba dana ona je bila raskošno zelena glatka površina.

Winona je proučavala kuće dužinom obale, primijetivši da je podosta novih, većih kuća niknulo u posljednjih nekoliko godina. Pitala se koliko bi vremena trebalo proći da se izgled ovog kraja toliko promijeni da se više ne može prepoznati. Mark je pristao uz dok Alderbrookove lovačke kuće, i privezao čamac uz prekrasnu drvenu jahtu *The Olympus*.

Pomogao joj je da izađe iz broda, platio za vez te su se uputili prema kući.

Nedavno preuređena Alderbrookova koliba bila je moderan rekreacijski centar sagrađen na temeljima nekadašnje starinske obiteljske kućice. U ovoj kolibi, smještenoj na očaravajućem dijelu obale s kojeg se pružao pogled na spokojan Kanal i nazubljen planinski masiv Olympic, svaka je soba bila izuzetno lijepa. Sagrađena od kamena, drva i stakla, Alderbrookova je koliba bila izraz novog otmjenog društva na Sjeverozapadu.

U restoranu ih je hostesa posjela kraj prozora, i gotovo odmah su počeli razgovarati. Mark joj je pričao o godini koju je proveo s Cissy putujući oko svijeta, i svim zapanjujućim stvarima koje su vidjeli. Opisivao je Tajland, i Angkor Wat i Egipat tako detaljno i privlačno da je i sama poželjela otputovati.

„Voljela bih vidjeti sva ta mjesta“, rekla je kad su se završivši s večerom preselili van na travnjak i sjeli na velike Adirondack stolice. Noć se napokon spustila; nebo je bilo išarano bojama koje su se međusobno prelijevale — narančastom, ružičastom i bojom lavande. More se smračilo, čuli su se valovi tek da podsjetite da je ipak živo i budno.

„Jesi li ikad putovala?“

„Ne, zapravo nisam.“

„Zašto?“

Winona je slegnula ramenima. „Mama mi je umrla kad sam imala petnaest godina i morala sam brzo odrasti. Po završetku studija vratila sam se kući i otvorila kancelariju u gradu jer su moje sestre i moj otac trebali moju pomoć.“

„Tvoje sestre su imale veliku sreću. Kad je moja žena otišla, jedna Cissy nije imala nikog osim mene.“

Njegov je razvod bila tema koje se doticao cijelu večer, premda o njoj nije otvoreno govorio. Htjela ga je nešto pitati o bivšoj ženi, ali sve se tako dobro razvijalo da nije željela kvariti.

Sljedećih nekoliko sati sjedili su i razgovarali lakoćom starih prijatelja. Winona se nije mogla sjetiti kad je prvi spoj s nekim — naročito prvi izlazak na večeru — tako dobro prošao.

Konačno, oko jedanaest sati Mark je rekao, „Trebali bismo ići. Ne volim ostavljati Cissy predugo samu.“

A bio je također brižan roditelj.

„Naravno“, rekla je Winona, nasmiješivši se.

Kratko je nazvao Cissy, a potom su krenuli kući, vozeći se polako pod zvjezdanim svodom. Hodajući prema njezinoj kući, držao ju je za ruku, a njihov je prvi poljubac bio upravo onakav kakvim ga je zamišljala; nježan i odlučan, ispunjen čežnjom. Winonina uspavana strast naglo se probudila, podsjećajući je svom silinom da poljupci nisu dovoljni.

No, on se iznenada povukao.

„Sto je? To je zbog mene, zar ne? Nisam ti privlačna?“

„Nije problem u tebi, nego u meni.“

Rekao bi George Costanza iz „Seinfelda.“ Očekivala je više od njega; to je bila njezina greška. „*Okay.*“ Uzdahnula je i okrenula leđa.

„Win.“ Povukao ju je za ruku i prisilio je da ga pogleda u oči.

„Ne moraš praviti predstavu. Sve je u redu. Shvaćam, vjeruj mi. Samo sam mislila da se lijepo slažemo, to je sve.“

„To i jest problem.“

„Ne razumijem.“

Moja žena. Ironično, zvala se Sybil. Trebao sam u tome vidjeti znak, a ne šalu. Nema veze, volim je. Zastao je, i gledajući u daljinu prošaptao, „Volio sam je.“

„I?“

Slegnuo je ramenima. „Volio bih da znam što se dogodilo. To me izluđuje. Mislio sam

da smo bili sretni. Sve dok jednog dana nisam došao u praznu kuću i pronašao poruku *Žao mi je, Mark*. Zaljubila se u svog instruktora pilatesa i jednostavno otišla. Samo tako. Cissy i ja nismo znali što nam se dogodilo.“

„To mora da je bilo strašno.“

„Nemoj me otpisati. Smijem li tako nešto reći? Znam da to nemam pravo tražiti od tebe, no ipak te molim. Nemoj odustati od mene.“

„Vjeruj mi, Mark. Ja ne znam kako se odustaje.“

„*Onda okay.*“

„*Okay.*“

„Nazvat ću te.“

„Znaš gdje me možeš naći“, rekla je i ostala gledati za njim. Krenuo je prema svojoj kući i ubrzo se izgubio u mračnoj živici. Pitala se koliko će dugo mirati čekati na njegov sljedeći poziv.

Sinoć je bila najbolja noć u mom životu. Čim su teta Winona i Mark otišli na večeru, prestao sam raditi, otišao sam u vrt i tu sam čekaao. Srce mi je tako lupalo od uzbuđenja da sam mislio da ću povratiti. Ne mogu opisati kako sam se osjećao kad sam je vidio da dolazi kroz otvor u živici znajući da želi biti sa mnom.

Pitao sam je da li želi gledati neki film, no ona je odgovorila da je noć isuviše lijepa te da bismo trebali samo leći na travu i razgovarati. Tako je i bilo. Donio sam deku iz gostinjske sobe tete Winone i rasprostro sam je preko neravnog travnjaka, a Cissy nam je donijela Colu i čips iz kuće pa smo legli jedan kraj drugog i pričali.

Bilo je super. Pričala mi je kako je njena mama jednog dana samo otišla i nije se više vratila i nikad nije nazvala, i kako je njen tata počeo piti kad se to dogodilo. Počela je plakati kad je o tome govorila a ja nisam znao što da učinim.

Htio sam reći nešto pametno i utješno, no znao sam da se tu nema ništa za reći. Možda zbog toga moja mama nikad ne govori o mom tati. Ponekad neke stvari jednostavno bole i tu se ništa ne može učiniti.

Ispustila je neki sićušan zvuk kad sam je dotaknuo, poput gume kad se ispuše, i vidio sam da je prestala gledati u nebo i da je zurila u mene. Srećom, rekla je da se nadala da ću to učiniti.

A što je s tobom? pitala me poslije, kakva je tvoja priča? Znao sam da će saznati prije ili kasnije, pa sam joj pokušao reći, no nisam mogao. Vidio sam joj u očima koliko joj se sviđam i nisam to želio pokvariti. Pa sam joj govorio o drugim stvarima. O tome da mi Brian i Erik Jr. stalno nešto seru pa ponekad izgubim strpljenje i da sam dobio nekoliko ukora pred isključenje zbog

tučnjava. Čak sam joj priznao da sam bio kriv za nekoliko tučnjava.

Čekao sam da kaže ono što bi svatko rekao a to je, što ti je bilo? Kao da sam idiot Nitko ne zna kako se osjećam kad me Brian nazove indijanerom. Kao onda kad sam jahao Renegadea i kad smo zaokrenuli iza ugla i vidjeli pumu. Renegade se preplašio i propeo, bio sam sretan što nisam pao. Upravo se to događa kad čujem takva sranja

—prestravim se. Ali umjesto da pobjegnem, ja se potučem. Dakle, čekao sam da Cissy kaže nešto slično, i pokušao sam smisliti što bih joj mogao odgovoriti da ne ispadnem kukavica ili divljak. Toliko sam napeto razmišljao da sam jedva čuo kad je rekla da zna kako se osjećam.

Najgore od svega je, rekla je, kad se moraš pretvarati da te ne boli stalno.

Tad sam je poljubio. Nisam uopće razmišljao. Samo sam vidio da se počela smiješiti, i znao sam kako se osjećala i kako sam se ja osjećao, pa sam je poljubio.

Naravno, to se dogodilo upravo u trenutku kad je stigla moja mama. Cissy i ja smo se smijali dok smo na brzinu skupljali svoje stvari — ali mama nije ništa primijetila. Po trubila je kad smo Cissy i ja već bili spremni. Zamalo sam joj rekao da je volim, no znao sam da bi mi se smijala pa sam joj samo rekao Vidimo se, i ona je uzvratila Vidimo se.

No, kad sam već prilazio kamionetu, čuo sam da je pro šaptala moje ime pa sam se okrenuo.

Ajmo se nać' sutra, rekla je.

Gdje?

Mama je sjedila za volanom i mahala mi, kao da se nismo vidjeli godinu dana.

u parku, rekla je Cissy šaptom, poslije ručka.

Dobro je što sam se vezao kad sam ušao u kamionet, jer sam se osjećao kao da bih mogao poletjeti.

Izgledaš sretno, rekla je mama kad je skrenula na autoput.

Valjda je to sreća, taj osjećaj koji me je preplavljivao.

Winona nije mogla spavati. Upalila je svjetlo u spavaćoj sobi i navukla svoj omiljeni ružičasti ogrtač od frotira te se uputila u kuhinju.

Ništa je u frižideru nije privlačilo, pa si je napravila biljni čaj i izašla van. Naslonivši se na ogradu, zurila je u more boje tinte. Tanki mjesec visio je nad nevidljivim planinama, ne dajući gotovo nimalo svjetla. Nakon toliko godina provedenih u gradu, zaboravila je kako može biti mračno među drvećem i uz obalu. Osim šapta vode uz pijesak, nije bilo nikakvog zvuka.

Tiha tama samo je produbljavala njen osjećaj usamljenosti. U svojoj kući u centru grada često je provodila večeri na stražnjoj terasi. Tamo je mogla sjediti i promatrati pansion Canal House Bed and Breakfast i obližnje parkiralište. Čak je i u najhladnije doba zime

za ledenih noći tamo bilo svjetla i gibanja i ona je, iako sa strane, bila dio toga. Ovdje nije bilo ničega. Samo planine koje ne možeš vidjeti u tami, mračna voda i daleke zvijezde.

„Hej, Winona.“

Okrenula se u smjeru zvuka, pokušavajući otkriti tko ju je zazvao, ali dok nije došao sasvim blizu, nije mogla razabrati puno više od njegova obrisa. „Mark“, rekla je, ne znajući što da još kaže.

„Vidio sam tvoje svjetlo kroz drveće.“

„Nisam mogla spavati.“

Prišavši bliže, našao se na svjetlu koje je dopiralo kroz kuhinjski prozor. „Ni ja.“

Sad je mogla vidjeti kako je raščupan i jadan. Kao čovjek koji je satima hodao goredolje po sobi, prolazio prstima kroz ono što mu je ostalo od kose koja mu je stršala na sve strane. I košulja mu je bila krivo zakopčana. „Nešto nije u redu?“

„Moj cijeli život nije u redu.“

„Poznat mi je taj osjećaj.“

„Zaista?“

„Naravno“, rekla je tiho, spuštajući svoj čaj na stolic iza leđa. „Imam skoro četrdeset i tri godine, Mark. Nikad se nisam udavala

i vjerojatno je prekasno da imam djecu. A vjerojatno si primijetio da imam problema s težinom. Dakle? Da, poznato mi je da život nije ono čemu smo se nadali.“

„Bilo mi je divno s tobom večeras“, rekao je. „Izbezumio sam se.“

„Nema veze. Imamo vremena.“

Odmahnuo je glavom. „Upravo sam to naučio prošle godine. Misliš da imaš svo vrijeme ovoga svijeta, a onda se dogodi neko sranje.“

„Na što misliš?“

Primaknuo se bliže. „Hoću reći da te želim, Winona.“

Zadrhtala je od uzbuđenja, i premda je taj osjećaj da je bila željena bio omamljujući, nije mu se mogla sasvim prepustiti. Njeno je tijelo možda žudjelo za njegovim dodirom, ali je njezin um također bio budan.

„Nisi spreman za ovo“, rekla je.

„Znam da nisam.“

„Nisi morao priznati.“

Primio ju je oko vrata. Prsti su mu bili bili topli i snažni.

„Želiš me?“ pitao ju je.

Osjećala je mekoću njegova daha na svojim usnama. Htjela je zatvoriti oči ili gledati u stranu, samo da se može pretvarati. No istina je jasno i vidljivo iskrla iz njegovih očiju. Još uvijek je bio zaljubljen u svoju ženu.

Ali ona je već dugo bila usamljena, i sad kad joj se prilika tako iznenadno pružila, nije ju mogla propustiti. Primakla se bliže, podigla pogled prema njemu i prošaptala. „Želim te.“

Njegov je poljubac bio poput čaše hladne vode na njenu žednu dušu i pila je pohlepno. Kad su se konačno odvojili, vidjela je odraz vlastite požude u njegovim očima.

„Dođi“, rekla je, i povela ga za ruku u kuću, niz hodnik do svoje spavaće sobe. Ne paleći svjetla, skinula je svoj ogrtač i spavaćicu i povukla ga u krevet.

Ljubio ju je, a ona ga je molila da ne prestane, i kad su napokon počeli voditi ljubav, predala mu se očajničkom strašću žene koja je predugo bila sama. Njezino je oslobađanje bila savršena mješavina boli i užitka, i ona je kriknuvši gotovo zaplakala, svladana emocijama.

„Bilo je sjajno“, rekao je. Ležeći među jastucima, privukao ju je bliže k sebi.

Prošlo je puno vremena otkad je bila u krevetu s nekim muškarcem, zaboravila je koliko im treba mjesta, kako su teške njihove noge i kako je lijep osjećaj kad te netko ljubi u golo rame bez razloga.

Do kasno u noć razgovarali su i ljubili se i ponovo vodili ljubav. Oko četiri sata, Winona je napokon navukla svoju spavaćicu

i otišla u kuhinju. Vratila se u spavaću sobu s pladnjem hrane — Denver omletima, tostom s domaćim medom i svježim iscijeđenim sokom od naranče.

Mark je sjedio na krevetu, plahte prebačene preko nogu.

Uvukla se k njemu.

„Već dugo nitko nije kuhao za mene“, rekao je, sagnuvši se da je poljubi.

Istina je da je imala tisuću recepata u kući u gradu. Skupljala ih je godinama, usavršavala, čekajući da naiđe netko za koga će kuhati. Jela je svoj doručak, slušajući ga dok je govorio. Pričao joj je o zemljama koje je posjetio, o problemima odgajanja tinejdžerke i o tome kako je sretan što počinje ispočetka u Oyster Shoresu.

Nakon doručka, povukao ju je u naručaj i poljubio. Kad ju je pustio, ostali su ležati isprepletenih nogu, svaki na svome jastuku, zureći jedan u drugoga.

„Kako to da nisi nikad dolazio kući za Božić i slično?“

„Otišao sam s osamnaest, sjećaš se? Tada sam jedino želio pobjeći iz malog grada gdje

svi o svima sve znaju. Kad sam oženio Sybil, moji su roditelji došli na vjenčanje, i to je bio jedini put da su nas posjetili, a Sybil se nije htjela maknuti zapadnije od Chicaga.“

„Jeste li ti i tvoja mama razgovarali?“

„Malo. To je čudno pitanje.“

Winona je pažljivo birala riječi. Morali su o tome razgovarati, a tema je bila rizična.

„Prije mnogo godina u gradu se dogodilo ubojstvo. Bila je to velika stvar.“

„Sjećam se da sam čuo za to.“

„Dallas Raintree.“ Zastala je, i potom rekla, „On je bio muž moje sestre, Vivi Ann. Tvoja mama je svjedočila protiv njega.“

Namrštio se. „Da, mislim da sam to znao. Je li to važno? Da li tvoja sestra mrzi moju mamu ili tako nešto?“

„Znaš kakav je Oyster Shores. Nikad se o ničemu otvoreno ne govori, ali vidjela sam da je tvoja mama prešla na drugu stranu poslije mise kako bi izbjegla susret s Vivi Ann. I obratno.“

„Za mene su to samo tračevi i ne vidim... Čekaj malo, govoriš li ti o Noahovu ocu?“

„Da.“

„Moram li brinuti kad je Cissy s njim?“

„Prije tjedan dana bila bih ti rekla da držiš Cissy podalje od njega. Imao je problema u školi — vjerujem da će se to uskoro pro čuti. Neki bi rekli da on samo čeka priliku za gužvu, ali zapravo mislim da je on *okay*.“

„To mi je dovoljno. A sad, još malo tračeva?“

„Što?“

Nakrivio je vrat tek toliko da je poljubi u vrh brade, u obraz, u usta.

Osjetila je kako mu ruka klizi niz njena leđa, preko stražnjice između njenih nogu.

„Čujem da Mark Michaelian spava s Winonom Grey.“

Zadrhtala je od njegova dodira. „Prema onom što sam ja čula, puno baš i ne spavaju.“

22. poglavlje

Ovo mi je bilo najljepše ljeto u životu. Cissy i ja smo izmislili sto načina kako da se izvučemo iz kuće i budemo sami. Čak smo i na moj rođendan našli načina da se budemo zajedno, a da to nitko ne primijeti. Nije da ne želimo da drugi znaju da smo zajedno, ali nam tajnovitost pruža svu privatnost koja nam je potrebna. Nitko ne brine zbog toga koliko vremena provodimo zajedno jer nitko ne zna za nas pa Mark ne treba govoriti Cissy zašto nisam dovoljno dobar za nju. Znam da će saznati sve kad počne škola, ali zasad je bolje ovako.

Na Dan nezavisnosti 4. srpnja bilo je posebno napeto. Svi su se bavili svojim stvarima — mama je bila zaokupljena paradom, a cure iz jahaćeg kluba prale su aute u dobrotvorne svrhe, teta Winona se bavila izbornom kampanjom, a Mark je čekao cijeli dan da bude gotova.

Uzeo sam novac koji sam uštedio ovog ljeta i potrošio barem pola na sajmu. Igrao sam igrice sve dok nisam osvojio divovsku žirafu za Cissy, i poljubio sam je na vrtuljku visoko pod zvijezdama sigurno deset puta. Kad sam ostao bez novaca, otišli smo iza štaglja i tamo smo se ljubili i razgovarali. A najbolje od svega je bilo to što sam uspio ući u kuću deset sekundi prije mame. Našla me je u krevetu kako čitam i rekla je da joj je žao što sam propustio super provod na sajmu. Naravno, nije znala da sam bio obučen ispod pokrivača.

Srpanj i kolovoz bili su najbolji mjeseci u mom životu. Nemam vremena sada pisati o tom (Cissy me čeka u parku), ali uskoro...

Mark i teta Winona idu na mali izlet u toplice Sol Duc, tamo će prenoćiti, i pozvali su mene i Cissy da idemo s njima! Znamo da su to učinili zato što ne žele da mislimo da se cijelo vrijeme seksaju. Kao da smo Cissy i ja slijepi i glupi, no baš nas briga. Kad su rekli da idu, pretvarao sam se da mi nije stalo, ali da sam spreman učiniti uslugu teti Winoni. Cissy je izvela isti trik sa svojim starim.

Jučer smo se svi ukrcali u Markov Cadillac Escalade. Mark i teta Winona su bili toliko udubljeni u svoj razgovor da nisu ni primijetili da smo se Cissy i ja držali za ruke. Kad smo stigli, pekli smo hot dog, pržili bijeli sljez i igrali karte. Svi smo spavali u vrećama u velikom narančastom šatoru. Najgore mi je bilo što sam bio samo tri metra udaljen od Cissy. Mogao sam čuti njeno disanje, ali je nisam mogao dodirnuti ni poljubiti ni zapravo razgovarati s njom.

U subotu smo se svi rano probudili i doručkovali u kući, i to je bilo super. Imaju OGROMAN bazen s ljekovitom, skoro vrućom vodom. Možeš najprije plutati u vrućoj vodi a onda skočiti u pravi bazen, koji se čini leden. Teta Winona i Mark su tako dugo bili u vrućoj vodi da mislim da su se rastopili. Kad su izašli, pokušavali su se potajno dodirivati

—kao da Cissy i ja nismo točno znali što se događa. Došli su do ruba hladnog bazena i zazvali nas.

U svakom slučaju, Cissy je genijalna. Doplivala je do njih i rekla da se želi popesti da vidi slapove.

Ja sam plivao kraj nje i bunio sam se da su slapovi isuviše daleko, iako sam znao da to nije istina. A onda je Mark rekao, Noah, zašto ne ideš sa Cissy do slapova, a Cissy je nešto progundala, a teta Winona (koja mora riješiti svaki problem) je rekla da je to odlična ideja. Idite zajedno i bit će vam super.

I tako smo se Cissy i ja mogli cijeli dan držati za ruke i pješaćiti po divljim stazama. Drveća oko nas bila su ogromna. Sve je bilo veliko — kamenje, biljke, drveće. Iako je bio vruć dan u kolovozu, cijela je staza zapravo bila u hladu. Cissy je bilo hladno pa sam skinuo svoju košulju i dao njoj, a premda mi je bilo hladno, nisam mario za to.

Naslućivali smo da smo blizu. Bilo je bučno, kao da vlak juri kroz drveće, izazivajući podrhtavanje tla. Prešli smo preko klimavog mosta i nastavili hodati dok nismo ugledali slapove. Čarobno je, rekla je Cissy, držeći me za ruku. Poljubio sam je i taj je poljubac dugo trajao, a bio je nešto najčudesnije što sam doživio. Sve se treslo i voda je prskala u svim smjerovima i buka je bila zaglušujuća, ali kad smo se prestali ljubiti, primijetio sam da stojimo obasjani suncem.

Rekao sam da je volim i ne razmišljajući o tome, a ona je počela plakati.

Rekao sam da mi je žao i počeo sam se povlačiti, no ona me nije htjela pustiti. Rekla je, ne budi idiot. Plačem zato jer i ja tebe volim.

Rekla je da je to sudbina, to što smo se sreli, i možda je bila u pravu. Naime, da se nismo poljubili kraj slapova, ili da si nismo rekli da se volimo, i da nas u tome trenutku nije obasjalo sunce, možda je ne bih bio uzeo za ruku i povukao u sjenu divovskoga cedra, a da je nisam tamo odveo, možda to nikad ne bih vidio.

Čekalo je na mene. U smeđoj naboranoj kori bilo je urezano srce savršena oblika. U sredim su bili inicijali i datum.

D. R. voli V. G. R. 21/8/92.

Danas je bio dvadeseti.

Uspravio sam se tako naglo da je Cissy skoro pala.

Što ti je? pitala je.

Htio sam joj reći, zaista sam htio, ali nisam mogao govoriti, nisam mogao misliti. Cijeli sam život doživljavao svog oca kao običnog ubojicu. Praktički, kao životinju.

Ali sam iznenada u njemu vidio čovjeka koji je doveo svoju ženu na ovo isto mjesto na koje sam ja doveo svoju curu, i to me prestrašilo.

Što ako on nije bio životinja? Što ako je bio čovjek koji se jednog dana prestrašio i učinio glupost?

I po prvi put sam pomislio da su ljudi koji pričaju o meni možda u pravu. Možda ja baš jesam isti moj otac.

A on isti ja.

Pogledaj, rekla je Cissy, kad je vidjela ugravirana imena, kako romantično. Pitam se tko su oni bili?

Izvadio sam svoj mobitel i fotografirao urezano srce. Ne sjećam se što sam rekao Cissy zašto to radim. Ali od tog trenutka sam bio potpuno lud — ne znam uopće kako da se izrazim — sjedio sam kraj vatre, uznemiren, čekajući da se vratim kući i napokon pitam svoju mamu tko je zapravo bio Dallas Raintree.

Najgori dan u godini za Vivi Ann bio je 21. kolovoza. Ponekad joj se činilo da dolazi tjednima, i obrušava se na nju poput kamiona s lošim kočnicama, a ponekad je bila zapanjena njegovim iznenadnim dolaskom sredinom inače običnog tjedna; ali u jednom i u drugom slučaju učinak je bio isti: siva depresija. Prije više godina bol koju joj je donosio ovaj dan bila je oštra, gotovo neizdrživa, ali vrijeme je postupno izgledilo oštre rubove. Sad je od neizdržive postala podnošljiva, to je bio njezin napredak. Nadala se da će živjeti dovoljno dugo da taj dan za nju postane običan dan u kalendaru.

Probudila se kasno i nahranila konje i junce, a potom se pridružila svome ocu uz kavu. Kratko su razgovarali o onome što treba napraviti, a onda su krenuli svaki svojim putem: on u Seabeck da razgleda rabljenu kosilicu, a ona svojim poslovima. Do kraja dana neumorno je radila, pazeći da ne posustane, dok je naponi nisu iscrpili. Konačno, kad se približio zalazak sunca, sjela je u ljuljačku na verandi i zaklopila oči.

Na trenutak je bila tamo gdje je željela biti: izgubljena u svijetu uspomena. U nekom racionalnom kutku svoje svijesti znala je da ne bi trebala biti tamo, ali taj je glas bio sitan i zanemariv. Danas si naprosto nije mogla pomoći.

„Vivi Ann?“ zazvala ju je Winona, dolazeći prema njoj. „Jesi li dobro?“

„Oprosti, mora da sam zadrijemala“, rekla je Vivi Ann. Polako je ustala, osjećajući se pomalo klimavo. Uspomene su poput alkohola; ako narupe u velikom broju i naglo, mogu ozbiljno narušiti ravnotežu. „Gdje je Noah?“

„Tu sam, mama“, rekao je, izlazeći iz sjajnog crnog SUVa.

Mark je ustao s vozačeva mjesta. „Hej, Vivi Ann, rekao je, uzimajući Winoninu ruku.

„Hvala ti što si nam dopustila da po vedemo Noaha. Bilo je jako zabavno s njim.“

„Hvala vam što ste ga povelili. Jako velikodušno od vas.“

Mark se nasmijao. „Mislili smo se zaletjeti do riblje zalogajnice pa poslije na sladoled.“
Bila sam u slastičarnici, dokasna, kad sam vidjela Dallasa kako izlazi iz uličice...

„Hoćeš li nam se pridružiti?“ pitala je Winona.

Vivi Ann se nasmiješila najsrdačnije što je mogla. „Ne, hvala. Ne osjećam se baš dobro“, dodala je na kraju.

„Mislim da ću ostati s mamom“, rekao je Noah. „Hvala za izlet.“ Vratio se do auta i nešto rekao djevojci koja je sjedila straga.

Winona je ispustila Markovu ruku i prišla Vivi Ann. „Jesi li stvarno dobro?“

Ponekad je Vivi Ann voljela to što su njih tri točno znale kako se koja osjeća, no bilo je dana kad joj je to išlo na živce. Jedina dobra stvar u svemu je bila ta da Winona nikad neće uspjeti otkriti važnost ovog dana. „Dobro sam. Samo idite i zabavite se.“

Gledala je za sestrom koja se vraćala prema skupocjenom automobilu. Kad su se Winona i Mark odvezli, Noah je odlučio progovoriti. „Danas je dvadeset i prvi kolovoza“, rekao je. „Da li ti to nešto znači?“

Cijeli njen život u trenutku se okrenuo naglavce. „K-kako to misliš?“

„Nemoj“, rekao je oštro.

Iako se Noah prije samo nekoliko trenutaka činio odlučnim, primijetila je da je postao nervozan.

„Bili smo do slapova Sol Duc“, rekao je, došavši bliže. „Cissy i ja.“

Zakolutao je očima i nastavio. „Penjali smo se dugačkom stazom do vodopada, a onda smo sjeli i uživali u pogledu. Tad sam ugledao ovu rezbariju na drvetu.“

„Rezbariju“, rekla je, nesposobna da ga pogleda u oči.

„*Pisalo je, D. R. voli V. G. R. 21/8/92.*“

Vivi Ann je osjetila da se više ne može odupirati. Bila je isuviše umorna od izbjegavanja njegovih pitanja. Bog zna da Noah ima pravo pitati. Potonula je duboko u stolicu. Bol koju je svim silama nastojala nadvladati sjela je do nje, zauzevši previše mjesta.

„Mama?“ rekao je preklinjućim tonom.

Napokon je kimnula glavom, razotkrivši po prvi put puninu svojih emocija, ne zadržavajući ništa. „Danas je naša godišnjica braka. Tvoj tata je to napisao na našem medenom mjesecu.“

„Nikad ga ne zoveš mojim tatom.“

„Previše me boli.“

„Hoćeš li odgovoriti na moja pitanja?“

„Budem li mogla. Hajde, idemo unutra. Ovo bi moglo potrajati.“ Ustala je i pošla za njim u kuću i tu si je natočila čašu bijelog vina, a potom je sjela na sof, podvukavši noge ispod sebe.

Noah je sjeo na stolicu nasuprot njoj. „Pričaj mi o zločinu.“

„To ti je najvažnije od svega? Hmm. Dakle, žena je nađena ubijena — štoviše, prijateljica tvoga oca. Policija je odmah posumnjala u njega.“

„Da li je on to učinio?“

Psihički se pripremila na to pitanje, znajući više od deset godina da će se ono kadkad pojaviti, no sad kad je bilo tu, nije bila sigurna što da kaže. „Tvoj otac je imao poteškoća s obuzdavanjem svoje naravi.“

„Kao ja?“

„Ne kao ti“, rekla je odlučnim glasom.

„Da li je on ubio tu ženu?“ pitao je još jednom.

Znala je da će je ispitivati sve dok mu ne odgovori, pa je uzdahnula i rekla mu istinu.

„Ne vjerujem da je on to učinio.“

„Jesi li ga voljela?“

Vivi Ann je osjetila kako joj se oči pune suzama. Nije mogla učiniti ništa da ih zaustavi. „Svim srcem svojim.“

„Zašto si se onda rastala od njega?“

„U biti se on rastao od mene, ali to nije ono što zapravo želiš znati. Pitao si me zašto sam... odustala od njega.“ Čak i nakon toliko vremena boljelo ju je sjetiti se, razmišljati o načinu na koji ga je pustila da ode.

„Bilo je neizrecivo teško izdržati, godinu za godinom, nadajući se. Svaki put kad bih dobila loše vijesti, slomila bih se. Ti se djelomično sjećaš tog vremena. Uzimala sam gomilu lijekova i previše sam pila. Bila sam loša majka. Mislim da me tvoj otac toliko silno volio da me prisilio da odustanem. I nakon što smo se zabili u ono drvo u parku Grey — sjećaš se tog? Prestravila sam se kad sam pomislila što se sve moglo dogoditi. Znala sam da moram krenuti dalje. Ti i ja.“

„Kako si mu to mogla učiniti?“

Zatvorila je oči. To je bilo pitanje koje ju je oduvijek poganjalo. Koliko puta je čeznula za tim da se vrati u prošlost i da mu kaže, *Ne, Dallas, neću se povući. Neću potpisati tvoj zahtjev za rastavu.* „Morala sam, i to je sve. Ali ako hoćeš istinu, mislim da si to nikad neću oprostiti.“

Ustao je i sjeo kraj nje, spustivši glavu u njeno krilo, kao što je to nekad činio. Ona ga je odmah počela milovati po njegovoj svilenkastoj kosi.“

Toliko je nalikovala kosi njegova oca...

„Je li me volio?“ pitao ju je tiho i oklijevajući, a ona je shvatila zašto je došao bliže. Nije htio da vidi da plače.

Oh, Noah“, rekla je šaptom, nagnuvši se prema naprijed, „volite neizmjerne. Zato nije želio da ga posjećuješ. Ubilo bi ga da te morao gledati kroz zatvorsko staklo.“

„To je bilo kukavički s njegove strane.“

„Ili ljudski.“

„Smijem li mu napisati pismo?“

„Mislim da ti neće odgovoriti. Hoćeš li moći izaći na kraj s tim?“

„Mislim da je to bolje nego niti ne pokušati.“

Vivi Ann je običavala razmišljati na takav način; sad je znala da pokušati ponekad može boljeti više odustajanja. „Onda dobro. Pokušaj. Volim te, Noah. I silno sam ponosna na tebe.“

„I ja tebe volim, mama.“ Obrisao je suze kako to inače čini, ponašajući se kao da ona nije primijetila da plače. „Baš je fora. Ono na drvetu.“

„Slažem se“, rekla je sjetno.

Mislio sam da će mi razgovor o mom tati odgovoriti na sva pitanja, no dogodilo se da pitanja ima još i više. Nastojao sam zaboraviti onu razbariju u drvetu, ali mi se stalno vraća u pamćenje. Znam kako se osjećao kad je to napravio, i sad mi se čini kao da poznajem dio njega, a to me potiče da želim više.

Pokušao sam sve to sakriti od Cissy. Sljedeći put smo se vidjeli u utorak kad je mama vodila seminar o vještini jahanja, a teta Winona i Mark su otišli u Seattle. Cissy i ja smo proveli cijeli dan na dekici u njenom stražnjem vrtu.

Ja sam se pretvarao da je sve kao prije, ali ona je osjetila da nešto nije u redu. Valjda ljubav daje sposobnost rendgena, ili slično. Sjedio sam i ispijao svoje piće kad mi je rekla da zna da nešto skrivam od nje i da joj se to ne sviđa.

Rekao sam da joj se ionako ne bi svidjela moja tajna, a ona je rekla da ako se zaista volimo, onda ne smijemo imati tajne.

Ja te zaista volim, rekao sam.

Dokaži.

Mogao sam nešto izmisliti, možda sam joj mogao reći da se bojim da neću proći engleski, ili

neku drugu glupost, ali zapravo sam joj želio reći istinu. Bojim se, rekao sam.

Čega?

Rekao sam joj da ću joj prestati biti drag nakon što sazna istinu o meni, ali znao sam da škola počinje za deset dana, pa sam joj ipak odlučio reći.

U protivnom će to Brian i Erik Jr. i ostali učiniti umjesto mene.

Rekla je da me voli i da se to neće promijeniti, ma što rekao.

Pa sam joj rekao sve, da je moj otac Dallas Raintree, poluindijanac, da je došao u Oyster Shores u potrazi za poslom, da je dobio posao na ranču, i da je oženio moju mamu, premda ga nitko nije htio u obitelji. Rekao sam joj i za njegovu narav i za sve tučnjave. Rekao sam joj i da je ubio jednu ženu i zbog toga išao u zatvor. Kad sam završio, nisam je bio u stanju pogledati.

Nikad nisam duže govorio

o svom ocu i bilo mi je zlo.

Primakla se bliže pokušavajući me navesti da je pogledam u oči, no nisam mogao. Buljio sam u Kanal kao da ga nikad prije nisam vidio. Povukla me za rame i oborila na deku pa smo sada ležali, okrenuti jedan prema drugome.

Znam sve to, rekla je. Tata mi je davno ispričao. Jesi li znao da je moja baka svjedočila protiv tvog tate?

Zaista je čudno kako te jedna riječ može ponekad iznenaditi. Cijeli sam život razmišljao o svom ocu u zatvoru. Zamisli sam kako izgleda, kako živi iza rešetaka, i što misli o meni, ali dok Cissy nije spomenula to sa svojom bakom, nikad nisam mislio o tome kako je dospio u zatvor. Kako su dokazali njegovu krivicu.

Misliš li da je kriv?

Nisam znao što da joj kažem. Kako bih i znao? On je za mene poput utvare. Kad sam se pokušao sjetiti konkretnih

stvari, nije zapravo bilo ničega — par prljavih kaubojskih čizama, bijeli šešir s kojim sam se znao igrati, glas koji je nešto govorio na jeziku koji nisam razumio.

Trebaš ga posjetiti, rekla je.

I tad smo smislili Plan.

Zadnji dan sajma Vivi Ann je očistila štagalj i oprostila se s članicama jahaćeg kluba, a onda se uputila niz travnati brežuljak.

Aurora ju je čekala kod štanda za prodaju karata. „Kasniš.“

„Cure su upravo otišle. A i dogovorile smo se u četiri. Stigla sam skoro na vrijeme.“

Odlomila je komadić ružičaste slatke vune od svoje sestre i strpala je u usta.“

„Za Winonu nema isprike“, rekla je Aurora, stavivši ruku na svoj vitki bok.

„Ona je zaljubljena. Za sve postoji isprika, kad je ljubav u pitanju.“

Aurora se namrštila. „Što je s tobom? Izgledaš sretno.“

„A to nije u redu? Imala sam dobar tjedan. Noah i ja smo konačno razgovarali o Dallasu. Pao mi je kamen sa srca.“

„Gdje je mali delikvent, negdje puši *crack*?“

„Zašto, je li Janie u gradu?“

Aurora se nasmijala preko volje. „Drago mi je da ste razgovarali o tom, i drago mi je da si sretna, ali gdje je ta gadura od naše sestre?“

„Evo je“, rekla je Vivi Ann, uočivši kako im se Winona i Mark približavaju.

„Dovela je njega? Na ženski izlazak? To je zbilja niski udarac“, rekla je Aurora bacivši ostatak svog sladoleda u koš za smeće.

„Hvala Bogu“, rekla je Winona, gotovo bez daha. „Zovem te već sat vremena, Vivi.“

„Nemam signala u štaglju. To znaš. Što se dogodilo?“

Mark se umiješao. „Ne mogu naći Cissy. Trebala je biti kod kuće cijeli dan. Win i ja smo bili na putu za Seattle, ali na trajektu je bila strašna gužva pa smo se odlučili vratiti. Kad sam došao kući, ulazna vrata su bila otvorena, a Cissy nije bilo.“

„Zvao si je na mobitel?“

„Naravno“, odgovorila je Winona. „Ne javlja se. A ovo smo pronašli u njenoj sobi.“

Ispružila je dlan i pokazala niz ekspresnih fotografija iz automata na kojima se Noah i Cissy smiju, zezaju, ljube. „To objašnjava zašto je moj dok još uvijek pokriven ptičjim govnicama. Cijelo ljeto se družu. Bez nadzora.“

Mark je izgledao kao da će mu pozliti.

„Nemojmo odmah pomišljati na najgore“, rekla je Aurora, a Vivi Ann je poželjela poljubiti svoju sestru zbog razboritog stava. „Pronaći ćemo ih. To je prvo. A onda ih možemo preispitati dokle su došli.“

„Gdje da ih tražimo?“

„Ja sam znao voditi cure na plažu“, javio se Mark. „Tamo je na samom kraju bila ona ljuljačka. Ili na šumski put blizu Larsonovih.“

„Super“, rekla je Aurora. „Ja ću provjeriti drugu stranu sajmišta, naročito iza tribina.“

„Ja ću se raspitati putem, pregledat ću prazne štagljeve i idem kući“, rekla je Vivi Ann. Usput je nazvala Noaha na mobitel, ali joj se nije javio. Ostavila mu je poruku da se hitno javi, te je istu poruku ostavila i na kućnom telefonu.

„Ja ću pomoći Vivi Ann“, rekla je Winona Marku. „Moje sestre imaju pravo. Dižemo

paniku bez potrebe. Možda su na sajmu.“

Marku se to nije učinilo uvjerljivim, ali ipak je kimnuo glavom i dao im svoj broj mobitela.

„Naći ćemo se za sat vremena u tvojoj kući“, rekla je Winona. Potom su se raspršili u različitim smjerovima.

Winona i Vivi Ann su požurile središtem sajma, gledajući na sve strane i dozivajući njihova imena. Pošto su pretražile svaki pedalj, razdvojile su se i krenule iznova.

„Ovo je strašno“, rekla je Winona. „Mogu biti bilo gdje. Pa i mi smo se skrivali od mame i tate kad su nas došli tražiti na sajam, sjećaš se? Dovoljno je bilo da ih vidimo, pa da se povučemo u sjenu. Sto ako sad oni rade isto?“

„Moguće, posebno ako uzmemo u obzir da nisu htjeli da znamo da su zajedno.“

„A da jednostavno odemo kući i tamo sačekamo da se vrate?“

Vivi Ann se zamislila. „A zašto ti ne odeš do mene? Provjeri jesu li tamo i je li Noah ostavio kakvu poruku? Ja ću još jednom pročešljati teren. Ali, bit ću manje upadljiva.“

„Okay.“

Nakon što su se rastale, Vivi Ann je ponovo pregledala prazne štagljeve, no nije naišla ni na kakav trag. Na kraju se popela u svoj kamionet i odvezla kući.

Winona ju je čekala na verandi.

Vivi Ann je istog časa znala da nešto nije u redu. „Sto si doznala?“

Winona je izvadila brošuru. „Ovo je vozni red autobusa. Sa strane je Noah zapisao. Cissy/1:00.“

„Koji autobus polazi u jedan?“

„Nema načina da saznamo. Mason County tranzit se spaja sa Kitsapom i Jeffersonom. Od Belfaira, mogu kamo god.“

Vivi Ann je otrčala u Noahovu sobu i počela prekapati po njegovom ormaru i ladicama. „Sve stvari su mu ovdje.“

„Hvala Bogu“, rekla je Winona. „Znači da se namjeravaju vratiti.“ Posegnula je za mobitelom i nazvala Marka da mu javi vijesti. „Nije sretan“, rekla je poklopivši.

Vivi Ann je bila ljuta i razočarana. „Da“, nadovezala se. „Ni ja nisam sretna.“

„Budimo razumni. Gotovo je sigurno da su zajedno i da su otišli nekamo autobusom. Mora da su se planirali vratiti prije nas, a Mark je rekao Cissy da bude kod kuće do devet. Postoji autobusna stanica nedaleko moje kuće na plaži, ali kako se Noah mislio vratiti kući? Bi li on stopirao?“

„Budući da ja ne bih rekla da bi se on potajno nalazio s curom cijelo ljeto ili otišao iz

grada autobusom prethodno ne rekavši ništa, očito moje mišljenje nije mjerodavno. Nema li Mark čamac?“

Winona je kimnula. „Cijelo smo ih ljeto učili upravljati čamcem.“

„Dakle, ona bi ga mogla odvesti do ranča i vratiti se za deset minuta.“

„Po mraku? Zar bi mogli biti tako glupi?“

„Na to pitanje nije teško odgovoriti. Dođi, idemo do Markove kuće. Nasmrt ćemo ih prestrašiti.“

Vivi Ann, Aurora i Winona dovezle su se jedna za drugom pred Winoninu kuću. Parkirale su na oskudnom travnjaku i krenule kroz živicu do susjedne kuće. Mark je hodao goredolje po stazi od skupocjena pločastog kamena u dvorištu.

„Prekrasna kuća“, uzdahnula je Aurora, razgledavajući brižno njegovane nasade i bakrenu vanjsku rasvjetu. „Sjećam se kad je Ed Sawyer imao ovdje onu prikolicu, prije nego što su Cavendishevi izgradili montažnu kuću.“

Mark se nije osvrnuo na njene opaske. Nastavio je koračati i mrmljati nešto sebi u bradu.

„Ovo je manjeviše obred zrelosti, Mark“, rekla je Aurora. „Svako dijete ode od kuće bar jednom. Janie se jednom iskrala i otišla u Tacomu na koncert Britney Spears. Nisam znala da li da je kaznim zato što je otišla od kuće bez pitanja, ili zbog lošeg glazbenog odabira.“

Mark se okrenuo prema njoj. „Da li zaista misliš da je to usporedivo s ovim?“

Aurora se namrštila. „Imaš pravo. Moje je dijete vozilo. Noah

i Cissy su bar bili dovoljno pametni da idu autobusom. Priča ima i dobru stranu, nisu ukrali auto.“

„Za Boga miloga, ona ima četrnaest godina. Trebali bismo zvati policiju.“

„Smiri se“, rekla je Winona.

Mark se otrgnuo od nje i ponovo nazvao Cissy na mobitel. Pošto nije odgovorila, izašao je na cestu i stražario. Toliko je dugo stajao pred kućom da se počeo spuštati mrak. Nebo je postalo najprije narančasto, pa boje lavande.

„Njemu će teško biti roditelj“, rekla je Aurora, klimajući glavom. „Već je izdubio brazdu od hodanja goredolje.“

„Zaveži“, zarežala je Winona. „Ima pravo biti uzrujan.“

„Da, ali... Bojim se da će mu se raspuknuti glava. Nadajmo se da Cissy nikad neće probati drogu. On se ne bi mogao nositi s tim.“

Mark se vratio k njima. Aurora je sjedila na verandi na prekrasnoj stolici od kovanog

željeza, Winona je stajala kraj fontane rađene po mjeri, a Vivi Ann u blizini živice. S njenog se mjesta pružao dobar pogled na cestu. „Sad je sedam i trideset devet“, rekao je. „Mislim da trebamo zvati policiju.“

„Doći će unutar jednog sata“, rekla je Winona smireno. „Ako ne dođu, zvat ćemo Ala.“ „Ljudi se nisu mogli suzdržati da mi ne kažu kako Noah potječe od loše krvi, ali ja sam mu htio vjerovati i gle, kamo me je to dovelo. Odveo je moju Cissy Bog zna kuda. Bojim se...“

Gore na cesti autobus se kratko zaustavio pa nastavio dalje. Njegova su svjeda na trenutak rasvijetlila tamu.

Vivi Ann je zakoraknula. Primijetila je da je Mark učinio isto.

Noah i Cissy su bili toliko zaokupljeni razgovorom da nisu isprva primijetili da ih netko čeka. Držeći se za ruke, sišli su s ceste.

„Cecilia Marie Michaelian“, povikao je Mark. „Što ti je bilo na pameti?“

Noah i Cissy su se zaustavili na mjestu.

Winona im je prišla prva. „Brinuli smo se za vas, djeco.“

„Žao mi je“, rekla je Cissy, jedva čujnim glasom.

„Niste se baš pokazali bježeći ovako od kuće“, Winona je nastavila. „Kamo ste išli?“

Noah je duboko uzdahnuo i pogledao sad Vivi Ann sad Marka. „Išli smo u zatvor.“

U sljedećem trenutku nitko nije progovorio ni riječi. Jedino su se čuli valovi, koji su zapljuskivali šljunkovitu obalu.

„Nevjerojatno“, progovorio je konačno Mark. „Uđi u kuću, Cecilia. Razgovarat ćemo o ovom nasamo. »A ti«, obratio se Noahuljutito, „da joj se nikad više nisi približio, razumiješ me?“

„Tata“, rekla je Cissy, dolazeći bliže. „To je bila moja ideja. Ja sam ga nagovorila. Molim te, nemoj...“

„U kuću“, rekao je. „Odmah.“

„Mark“, umiješala se Winona, „to sigurno nije bilo mudro, ali...“

„Jesi li poludjela? Nije mudro voziti bicikl bez kacige na glavi ili markirati jer si zaboravio na test. Ovo je bilo opasno i to je njegova krivica, Cissy“, rekao je odlučno, „ulazi u kuću. A ti, Noah, nosi se odavde.“ Pogledao je Vivi Ann. „Žao mi je. Zaista. Ali ne mogu mu dopustiti da ugrožava moju kćer.“ Rekavši to, okrenuo se i ušao u svoju veliku novu kuću, tjerajući svoju uplakanu kćer ispred sebe. Vrata su se za njim treskom zatvorila.

„No“, rekla je Aurora, „baš je bio prijazan.“

„Zaveži, Aurora“, podvignula je Winona. A potom se obratila Noahu, „Gdje ti je bila pamet? I kako si mi mogao lagati cijelo ljeto? Vjerovala sam ti. Rekla sam Marku da je Cissy sigurna s tobom.“

„Nikad ne bih naudio Cissy“, odgovorio joj je u obrani.

Vivi Ann je prepoznala izraz njegova lica; potiskivao je emocije, pripremajući se da odbije svaku riječ kojom su ga zasipavali. Štogod rečeno ovdje i sada ne bi moglo probiti taj štit. „Hajde, Noah“, rekla je. „Idemo kući.“

Nije se trudila pozdraviti sa svojim sestrama ili im zahvaliti. Bila je isuviše iscrpljena i prestrašena da bi trošila energiju više nego što je bilo nužno. Najgore je bilo to što se osjećala razočarano i glupo.

„Reci nešto“, rekao joj je Noah kad je sjela za volan. „Kako to da se ti ne dereš poput Marka?“

„Da li bi ti bilo draže da vičem?“

Slegnuo je ramenima. „Štogod.“

„Prestani s tim. Znaš da mrzim kad se ponašaš kao da ti nije stalo. Oboje znamo da to zapravo nije tvoj problem.“

„Ne, ali je tvoj.“

„Ovdje se ne radi o meni.“ Sišla je s glavne ceste i vozila kroz Oyster Shores.

„Dakle, čini se da ju voliš.“

Noah ju je pogledao. „Namjeravaš li se sprdati sa mnom? Ili mi reći da sam premlad da bih znao što je ljubav?“

„Ne.“ Zaustavila se pred njihovom kolibom. „Ljubav se može prepoznati. Kad si zaljubljen, to znaš. Tude mišljenje nema važnosti. No Noah, ovo je nešto što sam naučila na teži način: Ljubav ne egzistira u vakuumu. Drugi ljudi jesu važni. A sad si zabrazdio. Otac tvoje djevojke izgubio je povjerenje u tebe. Mislim da neće dopustiti da se vidate.“

„Nitko nas ne može razdvojiti.“

„Okay, sad je trenutak kad ti moram reći da si mlad i da praviš budalu od sebe. Ukoliko je Cissy djevojka kakva mislim da jest, ona će htjeti učiniti svoga oca ponosnim.“

Noah je izgledao utučeno. „I što da radim?“

„Najprije mi ispričaj što je danas bilo, a onda ćemo razgovarati o sutra.“

„Htjeli smo posjetiti tatu.“

Premda je Vivi Ann očekivala čuti upravo te riječi, one su je ošinule poput pljuske. „Je

li pristao na susret s tobom?“

„Nisu nas htjeli pustiti. Moraš imati osamnaest godina ili netko punoljetan mora biti s tobom u pratnji.“

„Oh.“

„Ali želim opet pokušati. Znam da će pristati da se vidi sa mnom.“

Vivi Ann je čula svaku nijansu emocije u glasu svoga sina: hvalisanje, strah, bijes i, najgore od svega: nadu. Bilo joj je grozno pri pomisli što ga čeka, ali kako da mu ubije nadu?

„Žao mi je zbog večeras. Trebao sam ti reći za Cissy. Ali nama se baš sviđalo da nitko ne zna osim nas.“

Vivi Ann je poznavala taj osjećaj. Ona je bila zadnja na svijetu koja bi nekom branila pravo na ljubav. Takva je emocija isuviše rijetka da bi se s njome grubo postupalo.

Vivi Ann ga je pogladila po glavi, i nastavila provlačiti prste kroz njegovu kosu.

„Razumijem zašto si učinio to što si učinio. Mislim da sam čak djelomično odgovorna za to. Ali primijetila sam da si se svladavao večeras. To je dobro.“

„Ali sam zajeb'o.“

Pogledala ga je prijekorno. „Lagao si meni, Marku i teti Winoni. Iskoristio si moje povjerenje. Najgore od svega, samo si pokazao Marku da je imao pravo što ti nije vjerovao.“

„Kako da to popravim?“

„Bio si dovoljno pametan da smisliš plan za zatvor. Sigurna sam da ćeš, ako se potrudiš, smisliti način kako da se iskupiš.“

„Hoću.“

„I dok smišljaš način kako da to učiniš, ne smiješ odlaziti od kuće, jer si u kazni dok ne počne škola. Možeš se maknuti s ranča samo ako ideš u crkvu ili ako se trebaš naći s gđom Ivers, i niti iz jednog drugog razloga.“

„Ali, mama...“

„Vjeruj mi, za ljubav se treba žrtvovati. Najbolje da to naučiš što prije.“

23. poglavlje

Kad sam bio mali, imali smo staru kobilu po imenu Clementine. Mama me je znala staviti u sedlo dok je čupala korov, a Clem bi samo mimo stajala sa mnom na leđima. Slijedila me posvuda kao malo štene, a ponekad bi noću došla tik do mog prozora i njihala. Mama mi je govorila da je to konjski pozdrav za laku noć posebnom dječaku. A onda mi je mama jednog dana rekla da je Clem otišla u nebo. Umrkla je. Otišao sam do njenog boksa, ali je bio prazan.

Tad sam naučio da možeš izgubiti ono što voliš

Tako se sada osjećam. Otkad sam pisao svom tati, bio sam — više ne znam ni koju riječ da upotrijebim. Ne tužan, čak ni ljut. Možda prazan. Svaki dan provjeravam poštu, ali nikad ništa ne dođe.

Cissy me također nije ni nazvala, ni poslala email, ni SMS. Kao da je nestala s planeta. Znam što se dogodilo. Mama je bila u pravu. Stala je na tatinu stranu. Čak razumijem. Ali toliko me holi da ponekad ne želim upaliti svjetlo u mojoj sobi ili ustati iz kreveta.

Ona je sve o čemu razmišljam. Sjećam se kad joj je pao na pamet taj plan, kako mi je rekla da nitko nema pravo zabraniti mi da vidam svoga rođenog oca. Za vrijeme vožnje do zatvora i natrag držala me za ruku. Cijelim putem do kuće govorila je kako bi bilo sjajno da jednog dana uspijem govoriti s njim.

Znala je koliko mi je to bilo potrebno.

Možda ja upravo jesam takav, gđo Ivers, možda ja baš trebam ono što ne mogu dobiti. Trebam da me Cissy ponovo voli i trebam govoriti sa svojim tatom.

A to znači da sam prilično sjeban.

Danas sam se prijavio za srednju školu. Mrs Ivers je rekla mojoj mami da sam prošao engleski bez problema. Štogod to značilo. Mama je bila sretna, ja također, valjda. To znači da ću vidjeti Cissy u srijedu kad počne škola.

Kako da se ponašam a da ne ispadnem totalni idiot? Znam da će Erik Jr. poluditi za njom. Ona je tako seksi da će htjeti da bude njegova cura. Ako to vidim, što da učinim da totalno ne puknem?

Možda ću se praviti da sam bolestan cijele godine.

Namjeravao sam prestati voditi ovaj dnevnik, no danas je bio tako čudesan dan da ne želim zaboraviti niti najsitniji detalj

Dakle prvi dan škole, stajao sam kraj zastave kao totalan jadnik dok su se svi ostali derali i bili euforični što vide jedan drugoga. Biti sam u gomili je nešto najgore, bar mislim. Svi nekamo

pripadaju, osim tebe. Prošle bi me godine to ljutilo. Gledao bih oko sebe sva ta nasmijana lica i mrzio ih. Ako bi me netko krivo pogledao, opalio bih mu šamar. Ima raznih načina kako započeti tučnjavu. To sam valjda naučio.

Dakle, stajao sam tamo žaleći što nisam obukao svoje omiljene vansice, umjesto glupih nikeica koje me mama natjerala da kupim, kad sam ugledao Cissy. Bila je s ravnateljem Jeeversom. Stajali su kraj plavih metalnih vrata i ravnatelj je neprestano blebetao. Bilo je bučno i gužvovito. Svi su se smijali, razgovarali, šutali loptu, slušali svoje iPod, govorili na mobitel. Sve obična sranja koja se događaju prvi dan škole.

No vidjela me je taj čas kad je došla.

Čekao sam da se nasmije. Budući da nije, otišao sam do prolaza između gimnastičke dvorane i gledališta, gdje je bilo tiho i mračno.

Bio sam tamo, zatvorenih očiju, naslonjen na topao cigleni zid kad sam je čuo kako izgovara moje ime. Htio sam je pitati što želi, glasom koji bi zvučao opako, kao da mi nije stalo, ali nisam mogao.

Nedostajao si mi, rekla je.

Čak se ni ne sjećam što sam rekao. Sve što znam je da sam u jednom trenutku bio sam u sjeni, a u sljedećem je ona bila pored mene.

JOŠ UVIJEK ME VOLI!!!!

Ne mogu vjerovati da sam sumnjao u nju. Rekla je da ju boli to što sam tako brzo odustao i ne znam što bih na to rekao. Pretpostavljam da kad ti je tata u zatvoru, naučiš lako odustajati. I moja mama je takva. Ali ja više neću biti takav. Od sad ću biti onaj koji vjeruje. Cissy kaže da je dovoljno odlučiti da budeš takav a ostalo će se dogoditi samo po sebi.

Tad mi je dala kopiju časopisa Seattle.

Odmah sam znao da će iz toga nastati problemi.

Winona je stajala u maloj kupaonici boje avokada, i buljila između dviju zavjesa s geometrijskim likovima. Otuda je mogla vidjeti stražnje dvorište svoje kuće na plaži — trava je posmeđila od vrućine kolovoza i ranog rujna — i komadiće autoputa kroz drveće. Ljeti uopće nije mogla vidjeti cestu, no u prvim tjednima jeseni, kad su požutjeli listovi počeli padati s grana, pojavilo se nekoliko otvora.

Vidjela je kako Cissy stoji na kraju kolnog prilaza susjedne kuće i čeka. Kad se žuti školski autobus zaustavio, popela se stepenicama i nestala u njegovoj nutrini.

Winona je izašla iz kupaonice, obula papuče koje su stajale kraj njena kreveta i otišla u susjedstvo. Našla je Marka gore u krevetu. „Kasniš“, rekao je, odlažući novine.

„Debela sam. Ne mogu brže trčati. A ti uvijek možeš doći k meni, znaš.“ Bacila je papuče i uvukla se k njemu u krevet. Privinuvši se bliže počela mu je otkopčavati gornji dio pidžame i ljubiti njegova dlakava prsa.

U tili su čas skinuli svoju odjeću i počeli voditi ljubav.

To je postala njihova tradicija ponedjeljkom ujutro, i Winona se tomu veselila cijeli tjedan. Nakon fijaska s Noahom i Cissy, bojala se da će je Mark ostaviti. On je to čak i pokušao, ali o tome nisu razgovarali. Nakon dva samotna tjedna, on joj se vratio i sad su bili bolje no ikad. Jedino nisu razgovarali o svojim obiteljima. Umjesto toga, izgradili su svoj svijet daleko od drugih. Subota navečer, ponedjeljak ujutro i četvrtak poslijepodne, to su bili njihovi dani.

Winona se grozničavo nadala da će Cissy početi trenirati nogomet.

Ležali su ovijeni jedno o drugo nakon seksa. Ona ga je poljubila u rame i zatvorila oči, umalo zaspavši.

„Daleko je četvrtak“, rekao je.

„Ti si nametnuo pravila“, promrmljala je. „Predlažem da kažemo Cissy da smo još uvijek zajedno. Ovo skrivanje je zaista smiješno.“

„Nisi je vidjela u posljednje vrijeme. Izgleda poput hodajućeg zombija. Još se nikad dosad nije tako dugo ljutila na mene. Čak ni onda kad sam bio pijan.“

„Čujem da je s Noahom ista priča.“

„Ne spominji mi njegovo ime. Cissy je pitala moju mamu prošli tjedan je li potpuno sigurna da je vidjela Dallasa one večeri. Mama se bila toliko uzrujala da je morala popiti tabletu za spavanje.“

„Mladenačka ljubav. Prilično izdržljiva stvar, rekla bih.“

„Ljubav. Isuse. Imaju četrnaest godina. Oni su premladi da bi uopće znali što je ljubav.“ Odgurnuo je pokrivač i ustao iz kreveta. „Moram na posao.“

Ona je ostala ležati još neko vrijeme, gledajući kroz prozor suncem obasjani Kanal. Napokon je i sama ustala, navukla spavaćicu i papuče i otišla za njim u kupaonicu.

Odložio je svoj električni aparat za brijanje. „Bolje nam je kad ne razgovaramo o tome.“

„Znam. Vidimo se u četvrtak.“

„Obavezno.“

Sljedećih sedam sati bila je usredotočena na posao. Stranke su ulazile u njen ured, jedna za drugom, nadajući se da će ona pronaći najbolje rješenje za njihove pobrkane emocije i međusobne sukobe.

S posljednjom strankom je završila malo poslije četiri, nakon čega je skinula svoje štikle i mornarski sako te posegnula za svojim papirima za izbor gradonačelnika. Zbor birača je zakazan za rani studeni i ona je namjeravala poraziti svoju konkurenciju savršeno osmišljenim planom upravljanja gradom. Dopunjavala je svoj govor nekim bilješkama kad se oglasio interfon.

„Winona?“ rekla je Lisa kroz male crne zvučnike. „Tvoj nećak, Noah Raintree, te želi vidjeti.“

„Neka uđe.“

Noah je ušao u njen ured nasmiješivši se. Na jednom ramenu nemarno mu je visio poderani ruksak. Toliko se bio promijenio ovog ljeta da se ponekad našla zatečena njegovim izgledom, čak do te mjere da je bila ponosna na njega, sve dok se nije sjetila kako joj je lagao.

„Sjedni, Noah.“

Sjeo je nasuprot njoj, dopustivši da mu ruksak spuzne na pod. „Trebam odvjetnika.“

„Što si učinio?“

„Isuse, teta Winona. Zašto uvijek misliš najgore o meni?“

„Ja sam ti nekad vjerovala, sjećaš se? A ti si napravio od mene budalu pred mojim momkom.“

„Da, znam. No, tvoj momak je kreten.“

„A Bog zna da je meni jako stalo do tvog mišljenja o njemu. Zašto trebaš odvjetnika?“

„Ako angažiram tebe, sve što kažemo je strogo povjerljivo, zar ne?“

„Proučavao si pravo?“

„Ja sam u kazni pa gledam televiziju. *Zakon i red* je odlična serija.“

„Okey, da. Sve što kažemo ostaje među nama.“

„Ako preuzmeš moj slučaj, moraš dati sve od sebe, jel' tako?“

„To se razumije. No, morat ćeš mi, dakako, platiti za zastupanje. Obično tražim dvije

tisuće dolara.“

Izvadio je iz džepa novčanicu od jednog dolara i stavio je na njen stol. Nadam se obiteljskom popustu.“

Gledala je u nevjerici sad zgužvanu novčanicu sad Noaha. O čemu god da se radilo, vidjelo se da je mislio ozbiljno. Znala je da bi ga trebala poslati van, ali njena je znatiželja bila prevelika. Postojalo je tek nekoliko stvari koje je mrzila više od neodgovorenih pitanja. Zato je uzela novčanicu od jednog dolara i stavila je u ladicu od stola. „*Okay*, Perry Mason. Da te čujem.“

Sagnuo se sa strane i izvadio časopis iz svog ruksaka. Stavio ga je na stol ispred nje.

Vidjela je naslov glavnog članka. *Najbolji odvjetnici Seattlea*. Bila je to godišnja lista najboljih odvjetnika u zemlji koju objavljuje časopis *Seattle*. „Je li ovo tvoj suptilan način da mi kažeš da nisam univerzalno hvaljena među svojim kolegama? Jer, vjeruj mi, kad neki odvjetnik otvori ured u Oyster Shoresu, on prilično dobro zna svoje mjesto pod suncem. A za tvoju informaciju, moje je mjesto prilično nisko na ljestvici.“

„Otvori devedesetu stranu.“

Kraj reklame za jedan od najnovijih nebodera u gradu nalazila se tmurna fotografija čovjeka koji stoji ispred zatvorske stražarske kule. Naslov je glasio: *Projekt dokazivanja nevinosti krivo optuženih*.

„Radi se o DNK analizi“, rekao je.

„Noah“, rekla je nježno, „to je sve prekasno za tvog oca. Gotova stvar.“

„Ne, nije“, rekao je, tvrdoglavo isturivši bradu. „Nikad nisu testirali njegov DNK. Mama mi je rekla.“

„Ali, jesu.“

„Ne, nisu.“

Zastala je na trenutak pokušavajući se prisjetiti što je točno bilo. „Imaš pravo. Uzorak je bio premalen.“

„Možda su današnje metode savršenije.“

„Slušaj, Noah

„Uspio sam te upoznati ovog ljeta“, rekao je, nagnuvši se prema naprijed. „Nema zabašavanja, uvijek si govorila, nema požurivanja. Sjećaš se? Ti mrziš sve što nije napravljeno kako treba.“

Zavalila se u stolicu, iznenađena. Bila bi se zaklela da nije obraćao pažnju na njezine riječi. „Tvoj otac se ne bi složio s ovim, znaš. A zašto i bi? Krivci ne žele testirati svoj DNK.“

„Ne bude li pristao na analizu, imat ću svoj odgovor, zar ne?“

Winona je osjećala kako joj se iza očiju širi glavobolja. Iznenada su se našli na opasnom terenu. „Tvoja mama i ja smo imale... povijest s tvojim ocem...“

„Molim te, teta Winona“, rekao je. „Ti si jedina kojoj mogu vjerovati u vezi s tim. Ako mi kažeš da to nema smisla, vjerovat ću ti. Samo želim znati bi li mu novi testovi pružili kakvu šansu.“

„Da li tvoja majka zna da si ovdje?“

„Ne.“

„Ne mogu joj tajiti takvo što.“

„Nisam te to ni tražio.“

Nije vidjela načina kako da ga odbije. Nije tražio mnogo, a kad mu jednom pribavi odgovor, možda će napokon — napokon — odustati. Bog zna da bi to bilo najbolje za Vivi Ann, za njega. Osim toga, bila je sigurna da Dallas ne bi pristao na to. „U redu. Pročitat ću članak i pregledati zapisnik. Ali ništa ne obećajem.“

Nasmijao se od uha do uha da se morala okrenuti. Koliko puta i na koliko različitih načina će Dallas Raintree nanijeti bol onima koji ga vole ?

Ponovila je još odlučnije, „Bez obećanja.“

Tjedan dana kasnije, dok je jesensko lišće otpadalo ispred njezina prozora, Winona je zatvorila vrata svog ureda, rekla Lisi da ne odgovara na telefon i stala čitati kopiju spisa koji je naručila. Uzevši povećalo koje je počela rabiti u posljednje vrijeme počela je čitati sporo i uz velik napor sto sedamdeset stranica iskaza svjedoka na Dallasovu suđenju.

Kao da je otvorila vrata u prošlost. Riječi su je vratile u njeno iskustvo prisustvovanja suđenju, kad je sjedila i slušala kako su se nizali jedan dokaz krivnje za drugim ili pak promatrala Vivi Ann koja je pod svaku cijenu nastojala biti jaka, ili kad je vidjela da je tužiteljica posve sigurna da je istina na njejoj strani sudnice.

Winoni nisu bile potrebne bilješke. Sve je u potpunosti odgovaralo njezinu sjećanju — prijateljstvo između Cat i Dallasa, naivnost koju je Vivi Ann pokazala dopustivši da se to prijateljstvo nastavi, pogodna okolnost da je Dallas navodno bio u groznici iste noći kad se dogodilo ubojstvo. A tu su bili i rezultati forenzične analize, neovisno o DNK testiranju; dlake pronađene u krevetu Cat Morgan, mikroskopski podudarne s Dallasovim, i njegovi otisci na pištolju. Nije bilo nikakve dvojbe nakon svega ovog, razborite ili ne.

Noah nije shvaćao. Dallas nije bio lažno optužen ni izložen loše vođenom krivičnom

postupku ili neispravnim policijskim tehnikama. Porota ga je proglasila krivim na temelju ukupnosti iznesenih dokaza. Nije se radilo o krivoj presudi. Bila je to odluka utemeljena na dokazanim činjenicama, a svjedočenje Myrtle Michaelian svakako je bilo presudno.

Winona je ponovo pročitala taj dio, iako ga se prilično dobro sjećala.

HAMM: I gdje se nalazi slastičarnica u odnosu na kuću Cat Morgan?

MICHAELIAN: Niz ulicu. Morate proći kraj našeg lokala da biste došli do njene kuće.

HAMM: Molim Vas, govorite glasnije, gđo Michaelian.

MICHAELIAN: Naravno. Oprostite.

HAMM: Jeste li radili na Badnjak prošle godine?

MICHAELIAN: Jesam. Htjela sam napraviti posebnu tortu od sladoleda za večernju misu. I kasnila sam, kao obično.

Winona je preskočila dio.

HAMM: Jeste li koga vidjeli te večeri?

MICHAELIAN: Bilo je malo poslije osam. Bila sam pri kraju posla. Upravo sam stavljala šećernu glazuru kad sam podigla pogled i ugledala... kad sam vidjela kako Dallas Raintree izlazi iz ulice koja vodi do kuće Cat Morgan“

HAMM: Je li Vas vidio?

MICHAELIAN: Ne.

HAMM: I kako ste znali da je to bio optuženi?

MICHAELIAN: „Vidjela sam mu profil dok je prolazio ispod ulične lampe i prepoznala sam njegovu tetovažu. Ali već sam znala da je to on. I prije sam ga znala tamo vidjeti po noći. Mnogo puta. Čak sam rekla i Vivi Ann za to. Bio je to on. Žao mi je, Vivi Ann.

Winona je odložila hrpu papira sa strane i ustala, protežući se. „Hvala Bogu.“

Nikakva DNK analiza neće spasiti Dallasa ovako kasno. To je za nedužne ljude.

Osjećajući se bolje (mrzila je priznati, no Noah je ipak posadio sićušno sjeme sumnje i to ju je smetalo), otišla je u kuhinju i zagledala se u frižider. Bilo je tu svakakve hrane, ali ništa je nije privlačilo. Bacivši pogled na sat, vidjela je da je osam sati.

Možda bi mogla prošetati do slastičarnice. Pomisao na Myrtleinu čuvenu tortu od čokolade, vanilije i jagode otvorila joj je apetit.

Ove ranojesenske večeri bilo je tiho u gradu. Prvi ponedjeljak rujna — Dan rada — bio je službeni kraj ljeta na ovim prostorima, dan kad turisti pakiraju svoje kampkućice i

odlaze. Bez njihovih bučnih glasova ponovo se moglo čuti more i tužan zvižduk vjetra u krošnjama. Mještani su više od svega voljeli ove prve tjedne rujna: sunce je još uvijek sjalo, dani su i dalje bili topli, a Kanal je opet bio njihov.

Winona je naručila komad čuvene Myrtleine torte od djevojke bubuljičava lica, koja je posluživala „za van.“

Dok je čekala, Winona je zamišljala Myrtle koja je stavljajući glazuru na svoju sladolednu tortu pogledavala kroz prozor. Slastičarnica je bila na povišenom, dakle Myrtle je mogla imati dobar pogled na početak ulice.

Winona se okrenula prema ulici. Ulična svjetiljka od kovanog željeza stražarila je sa svoga mjesta, bacajući topio zlatasto svjetlo na pločnik.

Djevojka koja ju je posluživala vratila se s tortom i rekla, „Evo, izvolite, gđo Grey. To bi bilo tri dolara i devedeset dva centa.“

„Gospođica Grey“, promrmljala je, pružajući novac za tortu. Pošto joj je prodavačica uzvratila ostatak, Winona se ponovo okrenula prema lampi. Bila je na savršenom mjestu; Myrtle je lako mogla prepoznati Dallasa kojeg je poznavala. Istina, on nikad nije bio okrenut prema slastičarnici, no njegov je profil bio dobro osvijetljen.

„Objasnit ću Noahu“, rekla je samoj sebi. „Možda ću ga čak dovesti ovdje da mu pokažem. Znat će da sam ga ozbiljno shvatila.“

Prešla je ulicu, i uzevši komadić torte počela razmišljati o Myr deinom svjedočenju.

I prije sam ga znala tamo vidjeti.

Prepoznala sam njegovu tetovažu.

Winona je zastala. Polako se okrenula i vratila natrag do slastičarnice, prošavši pored suvenirnice i ribljeg bistroa.

S ovog mjesta Myrtle je mogla vidjeti Dallasovu desnu stranu.

Winona je oduvijek imala fotografsko pamćenje i primijetila je Dallasovu tetovažu kad ga je zaposlila. Mogla bi se zakleti da je bila na njegovoj lijevoj ruci.

Mora da se zabunila. Gomila ljudi je pregledala ove iskaze, tužiteljski tim, policija, čak i reporteri. Nemoguće je da su svi oni previdjeli ovakvu činjenicu.

Dakako, policija i tužiteljstvo se nisu trudili diskreditirati Myrtlein iskaz. Samo bi se od braniteljskog tima moglo očekivati da pomno prouči svaki detalj. Odnosno od branitelja, ispravila se. Nije postojao nikakav tim, no vjerujem da je Roy učinio sve što je trebalo.

Krenula je prema svojoj kući, no kad je došla do Viewcrest, umjesto da skrene u svoje dvorište, nastavila je hodati, i prošavši pokraj Muzeja povijesnog društva, uputila se

prema rancu.

Na vratima kolibe napokon se zaustavila i razmislila o tome što radi.

Nije htjela reći Vivi Ann za Noahovu ideju o DNK testiranju, ukoliko nije morala.

Ali sjeme sumnje se vratilo i ona ga je morala iščupati.

Pokucala je, a Noah se istom javio.

„Hej, teta Winona“, rekao je. „Jesi li pročitala članak?“

Iz kuhinje se začuo Vivin glas. „Tko je došao, Noah?“

„Teta Winona“, doviknuo je.

Winona se nagnula prema njemu i prošaptala, „Moram znati na kojoj je ruci Dallas imao tetovažu.“

„Nemam pojma.“

Vivi Ann je došla u dnevnu sobu. „Hej, Win. Ugodno iznenađenje. Hoćeš čaja?“

„Može.“ Dnevna je soba bila mala i udobna. Umjesto nekadašnjih musavih drvenih stijena sve je bilo bijelo — zidovi, strop, rubovi. Dva para ostakljenih vrata gledala su na pašnjake. Namještaj je bio presvučen u plavožutu tkaninu.

Što sad? pitao je Noah bez glasa.

Winona je slegnula ramenima. *Pitaj ju.*

Mene?

Vivi Ann je donijela šalicu čaja. Winona ga je polako ispijala dok je njezina sestra palila vatru u kaminu.

Noah se nakašljao. „Hej, mama. Razmišljao sam o nečemu.“

„Ne sluti na dobro.“

„Što misliš o tetovažama?“

Vivi Ann se odmaknula od kamina i okrenula. „Mislim da svi znaju da nisam protiv tetovaža... za odrasle.“

„A što kad bih se ja htio tetovirati?“

„Ja bih ti rekla da se po zakonu možeš tetovirati s osamnaest godina.“

„Sa šesnaest, uz dozvolu roditelja.“

„Dobro. A jesi li ti navršio šesnaest godina bez mog znanja?“

„Samo mislim unaprijed.“

„Zaista?“

„Kad *bih* se tetovirao, volio bih imati tetovažu na istom mjestu kao i tata. Na kojoj ruci je on imao tetovažu?“

Vivi Ann je postala sumnjičava. „Nikad dosad nisi spominjao tatinu tetovažu.“

„Na kojoj ruci?“

„Zašto želiš znati?“

„Vidiš, teta Winona?“ Izašao je iz dnevne sobe mrmljajući sebi u bradu nešto o španjolskoj inkviziciji i zalupio vratima svoje spavaće sobe.

„Što se događa?“ pitala je Vivi Ann.

„Gdje je bila Dallasova tetovaža?“ nastavila je Winona tihim glasom.

„Na lijevoj nadlaktici. Zašto?“

„Bolje ti je da mi kažeš o čemu se radi“, rekla je Vivi Ann. Iznenađujuća tišina postala je neugodna. I opasna. „Kakve Dallas ima veze?“

„Zapravo se radi o Noahu. Došao je u moj ured prije tjedan dana i rekao mi da želi da ga zastupam.“

„Ima li problema sa zakonom?“

„I ja sam to bila pomislila. Zato sam i preuzela njegov slučaj. Ali...“

„Ali što? „

„Ispalo je da ga zanima njegov otac.“

„Vivi Ann je kimnula glavom. „U posljednje vrijeme on je opsjednut Dallasom. Zašto mu je trebalo ono s tetovažom? Rekla bih mu da me je pitao. Ili ga je strah pitati? Radi li se o tome? Da, to je, zar ne? On misli da mu ja ne želim ništa reći o Dallasu.“

„Noah želi da podnesem molbu za novi DNK test. Sadašnje metode su pouzdanije. Ali obje znamo da Dallas neće na to pristati“, brzo je dodala Winona.

Bilo je to poput udarca koji nisi očekivao. Vivi Ann je polako ustala, ne mogavši pogledati svoju sestru. Trebala joj je sva raspoloživa snaga da ne počne trčati. „Moram razgovarati s Noahom. Najbolje da odeš.“

„Sve je u redu s nama, zar ne“, pitala je Winona, ustajući.

„Naravno“,

Obje su znale da je to laž, ali nužna laž. Njihovo je pomirenje uvijek zahtijevalo određenu dozu pretvaranja, kao da ih Dallas tobože nije razdvojio. Sad je ponovo stao između njih, gotovo kao da je bio s njima u sobi.

Ne rekavši više ni riječi, uputila se prema Noahovoj sobi. Pokucala je na vrata nekoliko puta. Pošto nije bilo odgovora, ušla je unutra.

Sjedio je na svom krevetu, savnutih koljena i zatvorenih očiju, njišući se u ritmu glazbe s iPod-a. Nije vidjela slušalice sakrivene iza njegovih ušiju, ali je čula odjekivanje preglasne muzike koju je slušao.

Došla je do njega i potapšala ga po ramenu.

Reagirao je kao preplašeni konj, odskočivši od njezine ruke, ali je prema izrazu njegovih očiju zaključila da ju je očekivao. Izvukao je slušalice i bacio tanki srebrni uređaj na krevet.

Sjela je na rub njegovog kreveta, naslonivši se na ogradu. „Mogao si doći k meni, znaš?“

„Kako?“

„Mogao si doći i reći, >Mama, moram nešto učiniti.<.“

Prošlo je nekoliko trenutaka prije no što ju je pogledao i rekao, „Većina djece pamti svoje majke po tome kako su ih uspavljivale čitajući im priče. Ja se sjećam kako sam trčao po toaletni papir i natrag u tvoje krilo da ti obrišem suze. Mislio sam da je to zbog mene, da sam ja bio kriv. Onda mi je teta Aurora rekla da ti je tata slomio srce i da moram biti jak za tebe. Imao sam šest godina kad mi je to rekla.“

„Oh, Noah.“ Vivi Ann je potisnula velik dio toga vremena, nije mogla drugačije: morala je zaboraviti i nastaviti dalje. „Nisam nikad znala da ste ti i Aurora razgovarali na takav način.“

„Njoj sam se uvijek obraćao kad sam imao kakvo pitanje. A ona je bila jedina koja mi je govorila istinu. Ti si se ponašala kao da je umro.“

„Morala sam“, nije znala što drugo da kaže.

„Ali on nije umro.“

„Ne, nije.“

„A ja imam pravo da mu pokušam pomoći.“

Vivi Ann se skoro nasmijala. Obično je vidjela Dallasa u Noahu; sad je vidjela sebe.

„Znam kako se osjećaš, vjeruj mi. Trebala sam to predvidjeti i pomoći ti. Oprosti.“

„Nećeš sprečavati tetu Winonu?“

Njegovo je pitanje bilo poput iznenadnog vrtloga u mirnoj vodi, povuklo ju je naglo ispod površine da je jedva mogla dišati. Gotovo ju je ubila nada koja joj je bila potrebna za borbu s pravnim sustavom. U početku je vjerovala u zakon. Ali ako opet pokuša i opet izgubi, bila je sigurna da će potonuti. „Neću ti braniti. Ali... ne želim da gajiš preveliku nadu. Razočaranja mogu postati toksična, ukoliko nisi oprezan. A tvoj tata... možda neće pristati na testiranje.“

„Dakle, ti *misliš* da je on kriv?“

Vivi Ann je pogledala svoga sina, očajna zbog patnje koja mu je kidala srce. Tiho je rekla, „Dallas vjeruje sudovima još manje od mene i još više strahuje od nade. Njegov je život prepun razočaranja. To je jedan od razloga zbog kojih bi mogao reći ne.“

Oboje su znali što je bio drugi razlog.

„To će biti kraj, zar ne?“ rekao je Noah.

Ako je Vivi Ann išta znala, znala je da gubitak, jednako kao i ljubav, ima svoj početak, ali ne nužno i kraj. „Da“, slagala je, „pretpostavljam da će biti.“

24. poglavlje

Vozeći se prema zatvoru, Winona je uvježbavala što će reći Dallasu. *Došla sam u ime tvog sina. Sjećaš se... Idiot. Nemoj ga izazivati*, upozoravala je samu sebe.

Došla sam u ime tvog sina. On želi podnijeti molbu sudu da testira DNK uzorke pronađene na mjestu zločina. Vjerujem da bi, ako nisi bio tamo te noći, ti htio učiniti isto.

Pogledala je na sat kad je stigla pred zatvor. Bilo je petnaest do dva. Ako sve dobro prođe, vratit će se Marku do večere.

Odvezla se do stražarske kule i otvorivši prozor, dala svoje ime na mikrofon. Čekajući na odobrenje, promatrala je žičanu ogradu i sive zidove zatvora. Vidjela je naoružane stražare u kuli i dok je prolazila kroz vrata uputivši se prema parkiralištu, nije mogla suzbiti osjećaj jeze. Vrata su se treskom zatvorila za njom.

Prisilila se držati uspravno, iznenađena količinom nelagode koja ju je obuzela od samog boravka u tom prostoru. Kako je Vivi Ann mogla izdržati svake subote i to godinama?

Ušla je u upravnu zgradu i odmah je primijetila da je unutra veoma bučno. Premda nije bilo puno ljudi, zidovi su vibrirali od zvukova. Činilo joj se u isto vrijeme i sablasno prazno i bizarno krcato.

Upisala se u knjigu posjetitelja na recepciji, dobila značku sa svojim imenom i prezimenom, zaključala svoju torbicu i kaput u ormarić i prošla kroz metalni detektor.

„Odvjetnici obično dogovore privatan sastanak s klijentom“, komentirao je čuvar dok ju je pratio niz dugačak hodnik. Glas mu je neugodno odzvanjao. „Vi ste novi?“

„Ovaj sastanak neće dugo trajati.“

Napokon je došao do vrata i otvorio ih.

Winona je polako ušla u prostoriju za posjete, osjećajući se isuviše upadljivo u svom skupocjenom vunenom odijelu. Sjela je na praznu stolicu i gledala kroz zapackanu pregradu od pleksiglasa, ustručavajući se dodirnuti bilo što oko sebe. Mogla je čuti odlomke razgovora koji su se odvijali unaokolo, ali ništa određeno. Dužinom cijelog reda ljudi su pritiskivali dlanove na umjetno staklo, pokušavajući se na neki način povezati, dotaknuti.

Napokon su se vrata otvorila i pojavio se Dallas u širokom narančastom kombinezonu i iznošenim japankama. Kosa mu je sad bila duža nego prije, dosta preko ramena, a lice upalo. Njegova tamna put donekle je izbljedadjela; svejedno je izgledao zastrašujuće prodorno, kao da bi mogao proći kroz barijeru od pleksiglasa i ščepati je za vrat.

Podigao je slušalicu i rekao, „Jel' Vivi Ann *okay*?“

„Dobro je.“

„A Noah?“

Osjetila je nježnost u njegovu glasu, vidjela bol u njegovim sivim očima. „I Noah je dobro. Zapravo, zbog njega sam i došla. Sjedni.“

„Reci nešto zbog čega ima smisla sjesti.“

„Došla sam u ime tvog sina. On želi podnijeti molbu sudu...“

Dallas je svom silinom bacio slušalicu da je napukla. Okrenuo se i otišao. Čuvar mu je otvorio vrata i on je, ne osvrćući se više, nestao u muklom žamoru zatvorskog života.

„Mora da se šališ“, promrmljala je Winona. Sjedila je još dugo na svom mjestu i zurila u packe na umjetnom staklu, čekajući da se Dallas vrati.

Nakon nekog vremena prišla joj je žena, potapšala je po ramenu i pitala čeka li nekog zatvorenika.

„Izgleda da ne“, odgovorila je, ustajući sa stolice.

Kad je teta Winona došla kući iz zatvora, čekao sam je na stepenicama. Pljuštala je kiša i bio sam potpuno mokar, ali nije mi bih važno. Gledao sam je kako izlazi iz automobila i hoda puteljkom.

Upravo je prolazila pokraj glupe fontane sa sirenama kad me je opazila da stojim na kiši. Žao mi je, rekla je.

Pitao sam je što je rekao, kakav izgovor je smislio, no teta Winona je rekla da uopće nije htio razgovarati o tom. Rekla je, rekla sam mu što ti hoćeš, a on je samo ustao i otišao.

Htio sam urlati ili plakati ili bubnuti nekoga šakom, ali znao sam da mi to neće pomoći. Zato sam joj samo zahvalio i otišao kući.

Na putu do kuće kiša je tako jako padala da sam gutao vodu udišući zrak. Otvorio sam ulazna vrata i ugledao svoju mamu. Sjedila je na malom stoliću trudeći se izgledati opušteno, iako sam vidio da je zabrinuta. Ustala je i krenula prema meni, rekavši nešto o mojoj mokroj odjeći.

Sve što sam uspio čuti bila je riječ tata i tad sam, kao običan luzer, briznuo u plač

Grčila me i govorila da će sve biti u redu, kao što je to inače činila, premda sam znao da nije tako. Nedostaje mi moj tata, rekao sam, iako zapravo ne znam tko je on. Čak i ako je ubojica.

On je mnogo više od tog, rekla je mama. Rekla mi je da ne zaboravim da ga je voljela i da je on volio mene.

Rekao sam da neću zaboraviti makar je to sve sranje. Ne želim pamtiti da me je nekad

volio. Želim to svim silama zaboraviti.

Listopad je bio mjesec sivih dana, hladnih noći i gustih neumornih kiša. Winona je bila vrlo zaposlena pripremajući se za nadolazeće izbore.

Tko god da ju je promatrao izvana tih dana, ne bi primijetio ništa neobično. Sjedila je za svojim stolom od osam sati ujutro, odgovarala na telefone i primala stranke. Za vrijeme pauze moglo ju se često vidjeti u zalogajnici ili u restoranu Waves, gdje bi častila radnim ručkom kakvog utjecajnog sugrađana. Nakon posla, kad je pala tama, obično je sjedila na krevetu, gledala televiziju i slala promotivne letke. Na njenim otmjenim kovertama pisalo je: *Stanite uz pobjednika! Glasajte za Winonu Grey u studenom!*

Sve to, uključujući odlaske u crkvu, obiteljske večere jednom na mjesec, te viđanje s Markom ispunjavalo je njeno vrijeme. Nije se mogla sjetiti kad je bila tako zaposlena ili tako sretna. Voljela je svaku pojedinu stvar koja joj je zaokupljala vrijeme i pažnju i sve te stvari zajedno. Ona i Mark su se krajem rujna konačno počeli pojavljivati u javnosti i otada su svi smatrali da je samo pitanje vremena kad će se njih dvoje vjenčati. Čak se i Winona počela nadati. Oni doduše nisu bili zaljubljeni preko ušiju, ali je ona bila dovoljno stara da prepozna priliku koja joj se pruža. Osim toga, već je jednom u životu bila ludo zaljubljena i kamo su je samo dovele greške koje je počinila u ime te nepouzdanе emocije. Bolje je da igra na sigurno. Mислеći o svemu tome, često bi se našla kako u supermarketu prelistava najnoviji broj časopisa za mladenke *Brides*.

Jedina smetnja u njenu lijepom životu bio je Dallas.

Nije se mogla pomiriti s tim da je nije htio vidjeti, da je čak nije htio saslušati. I Vivi Ann i Noah su odustali od svega kad im je Winona prepričala Dallasovu reakciju. Vivi Ann je uzdahnula i tužno rekla, „To je, dakle, to.“ Čak se i Noah pomirio, rekavši hvala na odlasku.

Ali Winona nije mogla odustati. Između početka rujna i sredine listopada odlazila je u zatvor jednom tjedno — uvijek subotom. Satima je sjedila u plastičnoj stolici ispred prljavog pleksiglasa. Tjedan za tjednom Dallas se nije pojavljivao.

Svaki put kad bi izlazila iz zatvora, Winona si je predbacivala što je i opet loše procijenila i zavjetovala se da se neće vratiti, no svaki bi tjedan ponovo prekršila dato obećanje.

Nije mogla sa sigurnošću odrediti porijeklo svoje opsjednutosti. Možda je to bila misteriozna tetovaža (no, najvjerojatnije se Vivi Ann ipak zabunila i Dallas ima tetovažu na desnoj nadlaktici; ništa drugo se nije činilo mogućim), ili način na koji se

Noah nasmijao kad je pristala preuzeti njegov smiješan predmet, ili pak način na koji je Dallas pitao za Vivi Ann i svog sina. Ili to što Vivi Ann nije rekla, premda je trebala: *Molila sam te da mi pomogneš prije dvanaest godina.*

Bilo kako bilo, znala je da ne može odustati dok od Dallasa ne dobije odgovor. To je sve što je tražila, jednostavan odgovor, *Ne dolazi u obzir Win. DNK analiza nema puno smisla. Znaš već zašto.*

Toliko je puta zamišljala upravo takav odgovor da se znala probuditi iz nemirna sna misleći da joj je on upravo to rekao.

„Okay“, rekla je glasno, „vrijeme je da se poduzme nešto drugo.“ Bacila je pogled na sat. Bilo je četiri i dvadeset, četvrtak poslijepodne. Mark će doći za sat i pol da idu na večeru i u kino. Izvadila je svoj poseban listovni papir s natpisom *Winona Elizabeth Grey*. Ispod otisnutog natpisa počela je pisati.

Dragi Dallas,

Pobijedio si. Ne sumnjam da bi ti bio u stanju nastaviti ovu našu malu igru do sudnjeg dana. Sigurna sam da ne misliš da se pokušavam ponovo vidjeti s tobom nakon tolikih godina samo iz šale. Očito je da moram s tobom razgovarati o nečem veoma važnom i ozbiljnom. Zasad ću reći samo toliko. Praviš od mene budalu, i to namjerno. A u našem je interesu — a zasigurno i u interesu tvoga, sina

— da prihvatiš moj poziv za razgovor. Doći ću u srijedu u vrijeme posjeta između četiri i šest. To će biti moj posljednji pokušaj da te vidim i razgovaram s tobom.

Srdačno,

Winona Grey

Presavinula je pismo i zatvorila ga u kovertu, udarila žig i istom ga odnijela u plavi poštanski sandučić na uglu.

Učinila je sve što je mogla. Sada je sve u Dallasovim rukama. U srijedu je Winona pažljivo pospremila svoj stol, sve je stvari stavila na svoje mjesto i obavijestila Lisu da će izbivati ostatak dana.

„Ako me tko bude zvao, reci da sam na sastanku. Preuzmi poruku, a ja ću se javiti sutra ujutro. I molim te, prije nego što odeš, zalij biljke. Izgledaju malo klonulo.“

„Bez brige.“

Winona je otišla do svog auta i odvezla se iz grada.

Radovala ju je misao da će danas završiti priču s Dallasom. Tek je nedavno spoznala koliko ju je Noahova molba opteretila. Sad se bliži trenutak kad će se osloboditi tog tereta. Koliko god da je pogriješila ne učinivši ono što je trebala kod prvog suđenja, u

ovih se šest tjedana zaista iskupila. Šest puta — zapravo sedam, uključujući danas — bila je u zatvoru, čekala čovjeka koji se nikad nije pojavio i otišla kući neobavljena posla. Svaki dolazak joj je oduzeo barem pet sati dragocjenog vremena.

Sad je već poznavala mnoga lica koja je susretala na putu do prostorije za posjete, pa se svakom nasmiješila ili čak zaustavila da kratko porazgovara. Sve se pretvorilo u rutinu pa kad joj je čuvar pružio značku s imenom i prezimenom, rekavši, „Privatan sastanak, ha? To je nešto novo“, bila je isuviše šokirana da bi mu odgovorila.

„Evo, izvolite. Ovo je jedna od prostorija za posjete namijenjena odvjetnicima.“

Winona je kimnula glavom i ušla. Bila je to omanja prostorija s velikim išaranim stolom i nekoliko razbacanih stolica. Zidovi su bili obojeni u ružnu smeđu boju koja se na mnogim mjestima lju štila otkrivajući betonsku pozadinu. Uniformirani čuvar stajao je u kutu prekrivenih ruku na leđima i gledao ravno ispred sebe. Praćena njegovim podozrivim pogledom sjela je za stol.

Vrata su se otvorila i u prostoriju je ušao Dallas, okovan lancima i pognute glave.

Sjeo je nasuprot nje, i stavio ruke na stol, lupajući lancima. „Što točno želi moj sin?“

Čula je kako mu se glas promijenio dok je izgovarao riječ „sin.“ „Htjela bih ti postaviti nekoliko pitanja. Smijem li?“

„Kao da bi te itko mogao ušutkati.“

Naježila se kad je to čula, sjetivši se na brzinu kako joj se Dallas nije nimalo sviđao.

Sad kad je bila s njim, željela je što prije otići. „Na kojoj ruci imaš tetovažu?“

Pogledao ju je upitno. „Na lijevoj. Zašto?“

Winona je opsovala ispod glasa. „Je li Roy imao pomoćnog istražitelja, nekoga tko izlazi na teren i kopa, istražuje pojedinosti?“

„Nije bilo novaca, to znaš. Učinio je što je mogao.“

„Zašto ti nisi svjedočio?“

„Isuse, Win. Reci mi nešto što ne znam. Nisam svjedočio zbog mog kriminalnog dosjea.“

„Ljudi su željeli čuti i tvoju stranu.“

„Ne, nisu.“

„Tvoj sin želi da te nagovorim da daš dopuštenje da se provede nova DNK analiza uzorka koji je pronađen na mjestu zločina. Tehnologija se u međuvremenu dosta usavršila. Uzorak bi sad mogao biti dovoljan da te oslobodi krivnje.“

„Ti najednom misliš da sam nedužan?“

„Mislim da će nam test odgovoriti na to pitanje jednom za svagda.“

Winona se nagnula prema naprijed.

„Dallas, pročitala sam zapisnike. Myrtle Michaelian je rekla da te je vidjela kako dolaziš iz ulice. Pod svjetlom ulične lampe prepoznala je tvoj profil i tvoju tetovažu.“

„Aha.“

„Ali tetovaža koju je vidjela morala je biti na tvojoj desnoj ruci. Osoba koju je vidjela odlazila je od nje.“

„Da. I?“

„Nisi baš iznenađen. Zašto?“

Zurio je u nju bez riječi.

U tom trenutku je shvatila. „Nisi iznenađen jer nisi bio tamo te noći. Oduvijek si znao da je Myrtle vidjela nekog drugog.“

„Idi doma, Winona. Zakasnila si nekoliko godina.“

„Da li mi pokušavaš reći da nisi kriv?“ Pozlilo joj je od same pomisli.

„Odlazi, Winona.“

Po prvi put je to vidjela u njegovim sivim očima, bol koju je u njemu izazivala. „Zašto si prestao viđati Vivi Ann?“

Povukao se dublje u stolicu i pogledao prema vratima. „Jesi li je ikad vidjela kad bi dovela kući jednog od onih zlostavljanih konja?“

„Naravno.“

„Tako je počela izgledati kad bi mi došla u posjetu. Znao sam da ne spava, ne jede. Vjera u mene ju je ubijala i znao sam da nikad neće odustati.“

„Pa si ti odlučio umjesto nje.“ Winona je bila zaprepaštena. Kao da je najednom vidjela nešto što joj je oduvijek bilo pred očima. Razveo se od Vivi Ann jer ju je volio.

„Ja to nisam rekao. Ti si. Ja sam rekao, >Idi<. To sad više nije važno. Vivi Ann je nastavila sa svojim životom, a i Noah će jednog dana. Najbolje je da ih ostavimo na miru.“

„Ti misliš da je Vivi Ann nastavila sa životom?“ rekla je, zu reći u njega.

U njegovu je pogledu vidjela čežnju koju nije mogla usporediti ni sa čim što je dosad vidjela. „Zar nije?“

„Nije spasila nijednog konja od dana kad je dobila papire za razvod. Pretpostavljam da je za to potrebna određena doza optimizma, koji više nema. Zapravo, ona je sada poput jednog od tih konja; kad joj se zagledaš u oči, vidiš samo prazninu.“

Dallas je polako zatvorio oči. „Nikakva DNK analiza me ne može spasiti, Win. Recimo da rezultat bude negativan. Oni će samo tvrditi da nisam spavao s Cat prije no što sam

je ubio.“

„Ali postoji šansa. Nije velika, imaš pravo — druge te činjenice osuđuju — ali sam sigurna da će dovesti do ponovnog suđenja.“

Pogledao ju je, i vidjela je neizreciv očaj u njegovim sivim očima. „I moj sin to želi.“

„On te treba, Dallas. Možeš samo zamisliti što mu govore. Butchieva i Erikova djeca mu se stalno rugaju. A on ima tvoju narav.“

Dallas je ustao i počeo hodati oko stola, a lanci su ružili po podu. „To je opasna ideja“, rekao je.

„Nije, ukoliko si nedužan.“

Nasmijao se.

Pošla je prema njemu, stala mu je iza leđa. Bila bi mu dodirnula rame, ali ih je čuvar sumnjičavo promatrao. „Vjeruj mi, Dallas.“

Okrenuo se. „Tebi da vjerujem? Mora da se šališ.“

„Pogrešno sam te procijenila. Žao mi je.“

„Nije se radilo o tome da si me ti krivo procijenila, Win. Bila si toliko ljubomorna na Vivi Ann da te ta ljubomora zaslijepila.“

Progutala je slinu, znajući da će je ta optužba pratiti još dugo vremena. „Imaš pravo“, rekla je. „Možda sam upravo zato sada ovdje. Da okajem svoje grijehe.“

Činilo se da ga je to iznenadilo. „Ne želim povrijediti ni nju ni Noaha.“

„Ne znam za ljubav, ni štetu ni bol, Dallas, ali znam da je vrijeme za istinu.“

Potrajalo je dosta dugo prije no što je rekao, „*Okay*“, ali je čak tada, nakon što je pristao, izgledao nesretan, a ona je znala zašto. On je imao više iskustva s pravnim sustavom — i s ljubavlju — od nje, i znao je kakvu bi cijenu svi zajedno mogli platiti nadajući se u uspjeh.

25.poglavlje

Kiša je lagano rominjala dok se obitelj Grey vraćala kući iz crkve. Prve nedjelje u studenom grad je izgledao tmurno i otužno. Golo drveće redalo se uz prazne pločnike, njihova gruba smeđa debla bila su ovijena maglom koja se dizala s vode.

Gledajući iz daljine, obitelj je, skupljena pod kišobranima, nalikovala na crnu gusjenicu koja je vijugala najprije uzbrdo, a potom niz njihov dugačak i neravan kolni prilaz.

To je uvijek bio najteži dio za Vivi Ann. Nije imala ništa protiv zajedničke šetnje do grada nedjeljom ujutro, Svete mise i male zakuske. Sve do sada, dok se nisu počeli spuštati niz kolni prilaz, nije razmišljala o tome da je upravo Dallas posadio drveće kraj kojeg su prolazili. Nekad je ono bilo sitno i krhko; ranč ih je s vremenom nahranio i osnažio. Nekad je za sebe mislila da je poput tog drveća, duboko ukorijenjena, posađena da raste i cvjeta zauvijek.

Kad su stigli do kuće, odložili su kabanice i gumene čizme kraj vratiju, a Vivino je raspoloženje postalo tmurno kao i vrijeme.

Nije se osjećala nesretno ni deprimirano, nego potpuno bezvoljno. Bez snage.

I nije bila jedina koja se tako osjećala. Noah je također bio potišten već tjednima, često bi samo zalupio vratima svoje sobe i nestao u glazbi.

Vivi Ann je nastojala ne razmišljati o svemu tome ovog nedjeljnog poslijepodneva kad se uputila u kuhinju i počela pripremati večeru.

„Jesi li svjesna da sos s parmezanom i vinom te tijesto za pitu poništavaju vrijednost zdravih namirnica?“ rekla je Aurora gledajući kako Vivi Ann stavlja u pećnicu tri mesne pite.

„To je recept Paule Deen“, odgovorila je Vivi Ann. „Budi sretna da nema majoneze ni kiselog vrhnja. Osim toga, dobro bi ti došlo par kila.“

„Imam više hrane među zubima nego što ona pojede“, nadovezala se Winona.

„Hahaha“, nasmijala se Aurora, dok si je dolijevala drugu čašu vina. „Puknut ću od smijeha.“

Ova je primjedba bila iščupana direktno iz njihova djetinjstva, i Vivi Ann je primijetila da se nasmijala po prvi put nakon dugo vremena. Uzimajući svoju čašu, rekla je, „Idemo sjesti na verandu. Večera neće biti spremna još četrdeset minuta.“

Sve tri su izašle na verandu i sjele. Zavalivši se u trošnu pletenu stolicu, koja je nekad mami bila najdraža, Vivi Ann je stavila noge na ogradu i zagledala se u ranč. Sa strehe

je padala srebrnkasta zavjesa od kiše, zamagljujući pogled na posjed, koji se, kao i sve ostalo, činio dalekim i nestvarnim. Svako malo čulo se milozvučno zveckanje staklenih zvončića, podsjetnik na onu koja bi trebala biti ovdje, ali je nije bilo. Iznenada je počela je razmišljati o tome što bi bilo s njihovom obitelji da je mama još živa. *Kad čujete zveckanje zvončića na vjetru, sjetite se moga glasa*, rekla im je mama prije nego što je umrla. Vivi Ann nije pamtila mnogo od njenih posljednjih mjeseci, veliku većinu sjećanja je naprosto potisnula, no dobro se sjećala te noći kad su se sve tri okupile oko maminog kreveta, držeći se za ruke i susprežući suze. *Moji voljeni cvjetci. Voljela bih da vas mogu gledati kako rastete.*

Vivi Ann je isпустиła dubok izdah. Što bi sve dala za još samo jedan dan s mamom. Potapšala je staklene zvončiče, osluškujući njihovo milo zveckanje. Sljedećih pola sata razgovarale su o nevažnim stvarima; barem ona i Aurora.

„Danas si jako tiha. Win“, rekla je Aurora, dolazeći Winoni iza leđa.

„I to te čudi“, odgovorila je Winona.

„Radi se o Marku, zar ne?“ pitala je Aurora. „Je li ti već rekao da te voli?“

Winona je odmahнула glavom. „Mislim da je prava ljubav iznimno rijetka.“

„Amen“, suglasila se Aurora.

Vivi Ann je jako smetalo što je Aurora nakon razvoda postala tako ogorčena, iako je bilo razumljivo. Ljubav te može skršiti; izgubljena ljubav više od svega.

„Ti si pronašla pravu ljubav, Vivi Ann“, rekla je Winona, napokon podigavši pogled.

„Ti i Dallas ste se odrekli svega u korist svoje ljubavi.“

„Winona“, rekla je Aurora stiša, „Što ti je? Jesi li pijana? Mi ne spominjemo...“

„Znam“, rekla je Winona. „Pretvaramo se kao da ga nikad nije bilo, kao da nikad nije bio dio nas. Kad vidimo da Vivi Ann pati, pitamo je za konje ili joj prepričavamo sadržaj nove knjige koju čitamo. Kad vidimo da je Noah pun modrica i ožiljaka jer je Dallasov sin, govorimo mu o samokontroli i o tome kako nas ništa ne može slomiti. Ali može, zar ne, Vivi? Zašto nikad ne razgovaramo o tome?“

„Zakasnila si. Win“, rekla je Vivi Ann, boreći se da joj glas ostane miran.

„Definitivno“, nadodala je Aurora. „Neke stvari treba zaboraviti.“

„Ali što ako je čovjek još uvijek živ? Treba li ga i onda zaboraviti?“ pitala je Winona.

„Pusti, Win“, rekla je Vivi Ann. „Štogaod da ti je na pameti, pusti. Oprostila sam ti još davno, ako se radi o tome.“

„Znam da jesi“, rekla je Winona. „Mislim da tada nisam bila svjesna koliko je velikodušan bio tvoj oprost.“

„Sve dok se i sama nisi zaljubila?“ rekla je Vivi Ann, pretpostavljajući da se radi o tome. Njena sestra se napokon zaljubila i ta joj je emocija pomogla da shvati kako je duboko Vivi Ann bila povrijeđena.

Winona je duboko udahnula. „Ne, nego sve dok nisam otišla...“

I tad je Noah naglo otvorio vrata. „Pećnica pišti, mama“, rekao je.

Vivi Ann je ustala, zahvalna što ih je Noah prekinuo. „Hvala, Noah. *Okay*, svi za stol.“

Požurila je u kuhinju i sve je brzo složila

—salatu, kukuruzne kruščiće i mesne pite.

Poslužila je večeru na vrijeme i sjela za stol.

Na čelu stola sjedio je njen otac, pognute glave u molitvi i svi su slijedili njegov primjer, izgovarajući poznate riječi zahvalne molitve.

Kad je molitva završila i kad je Vivi Ann ponovo otvorila oči, vidjela je kako Winona stoji sa strane i drži u rukama hrpu papira.

„Nemoj nas tjerati da ponovo slušamo tvoj govor“, rekla je Aurora. „Danas je moja rođendanska proslava.“

Winona je prišla bliže pomalo nespretno; kao da ju je netko gurao. „Otišla sam u zatvor prošli tjedan i razgovarala sam s Dallasom.“

Svi su zašutjeli, izuzev Noaha, koji je uzviknuo, „Što?“

Winona je pružila papire Vivi Ann. „Sad je službeno. Predala sam na sud u petak.“

Vivi Ann su drhtale ruke dok je čitala. „Molba za novim testiranjem DNK uzoraka pronađenih na mjestu zločina.“

„Pristao je na testiranje“, rekla je Winona.

Vivi Ann je pogledala svoga sina, vidjela kako se smije, i došlo joj je da zaplače.

„Znao sam!“ povikao je Noah. „Koliko dugo će trajati prije nego što se vrati kući?“

Vivi Ann je odgurnula svoju stolicu i ustala. „Ti misliš da je nevin Winona? *Sada?* A nisi rekla ni riječi kad je trebalo.“ Počela je jecati posrćući po sobi.

A onda je otac udario šakom po stolu takvom žestinom da je posuđe zaštropotalo. „Prestani, Winona.“

„Zaveži“, viknula je Aurora na oca i pogledala u Winonu. „Želiš li reći da smo pogriješili?“

Winona se okrenula prema Vivi Ann. „Ne svi. Ona je znala.“

„Znaš li koliko sam puta čula da bi ga neki prijedlog, test ili peticija mogli spasiti? Ne mogu to ponovo prolaziti. Reci joj, Aurora. Reci joj da odustane prije nego što Noah strada.“

„Ne misliš ozbiljno, mama.“

Aurora je ustala i stala uz Winonu. „Žao mi je, Vivi. Ako postoji šansa da smo bili u krivu...“

Vivi Ann je istrčala iz sobe, van u dvorište. Kiša joj je pljuštala po licu i miješala se sa suzama. Trčala je dok nije ostala bez daha, a onda se srušila na mokru travu.

Čula je kako joj se Winona približava. Usprkos simfoniji kiše, kapljama koje su udarale po ogradi, lišću, travi, čulo se teško disanje njezine sestre.

Winona je sjela kraj nje.

Vivi Ann se nije pomaknula. Sve o čemu je mogla razmišljati bilo je koliko želi u sve to vjerovati i koliko bi joj sestrina pomoć bila značila prije dvanaest godina. Na trenutak je mrzila Winonu, ali je i ta emocija ubrzo izbljedjela. Polako je ustala. „Neće uspjeti, znaš. Tebe će obuzeti nada, pa ćeš nas opet vući po blatu, a na kraju će Dallas ostati tamo gdje jest i Noah će spoznati koliko život može biti prazan.“ Glas joj se pretvorio u šapat. „Zato odustani, *okay?*“

„Ne mogu to učiniti.“

Premda je Vivi Ann znala kakav će odgovor dobiti, svejedno ju je boljelo. „Reci mi zašto? Što hoćeš od mene?“

„Tvoj blagoslov.“

Vivi Ann je uzdahnula. „Naravno da imaš moj blagoslov.“

„Hvala, i samo da znaš, ja...“

Vivi Ann je ustala i otišla. Došavši u kolibu, zaključala je vrata za sobom, otišla u kuhinju i strusila tri čiste tekile, a potom legla na krevet, ne mareći za mokru odjeću koju je još uvijek imala na sebi

iliza činjenicu da nije izula svoje prljave čizme.

„Mama?“

Čak nije čula ni kad je Noah ušao u kuću, ali sad je bio tu, kraj njenog kreveta.

„Kako to da nisi sretna?“ pitao ju je.

Znala je da bi mu trebala nešto reći, pripremiti ga za uništenje koje dolazi kao posljedica lažne nade. To bi dobra majka učinila.

Ali trenutno nije imala ničeg u sebi, ni kičmu, ni duh, ni srce.

Otkotrljala se na svoju stranu kreveta, i privukavši koljena na grudi, počela se sjećati svega što se dogodilo, oslušujući nestalne otkucaje svoga srca. Najviše ju je progonilo to što je potpisala papire za rastavu. Sto ga je tamo ostavila samog, bez ikoga tko bi vjerovao u nj. Godinama si je govorila da je ispravno postupila, da je to bio jedini način

da preživi, ali sad joj se takvo opravdanje činilo bezvrijednim. Na kraju je ipak odustala od njega. Ostavila ga je samog jer joj je bilo isuviše teško ostati.

Kad je čula da Noah odlazi, zatvarajući vrata za sobom, i ostavlja je samu s njenim uspomnama, nije se obazirala.

Winona se vratila u kuću, ostavivši mokre tragove za sobom. Stajala je i promatrala svoju sestru kako pere suđe u kuhinji. Tata je bio u svojoj sobi, iza zatvorenih vratiju, dakako; bio je to znak da je ljut i da želi piti u miru.

Iza sebe je čula otvaranje vratiju, Noah je uletio u kuću.

„Ti si zakon, teta Win.“ Dotrčao je do nje i zagrlio je svom snagom kao da je sve gotovo i kao da mu se ispunila životna želja. Bilo im je hladno i oboje su bili mokri, a ona je razmišljala o izrazu Vivinih očiju kad je rekla, „Naravno da imaš moj blagoslov.“

Noah se odmaknuo i istom namrštio. „Što se događa?“

Winona nije znala što da kaže. Važnost onoga što je učinila počela je bujati, rasti. Sad je bila u stanju sagledati cjelinu i nadala se da čini pravu stvar s pravim razlogom.

„Moram razgovarati sa svojom sestrom, Noah“, rekla je Aurora, došavši u dnevnu sobu. Sušila je ruke ružičastim ručnikom.

„Ali ja imam tisuću pitanja“, rekao je tvrdoglavo, „a moja mama samo leži u krevetu. Kao obično.“

„Pusti je na miru. Idi sad.“

Noah je pokazao da je silno razočaran, te je zalupivši vratima otišao.

Winona je bacila pogled na zatvorena vrata tatine sobe. „Je li nešto rekao?“

„Zarđala pipa proizvodi više zvukova od njega. On je zločest, prezira vrijedan starac i nije me uopće briga što misli. Šteta što je tebi stalo.“ Aurora se primakla bliže. „Želim znati sljedeće, Win. Je li to ozbiljno?“

„Kako to misliš?“

„Volim te. Znaš da je tako. Ali ti si oduvijek bila ljubomorna na Vivi Ann.“

Dallas je rekao u osnovi istu stvar. Stidjela se kad je spoznala što su ljudi o njoj mislili. Stidjela se tim više jer je znala da je to zaslužila. „Bojim se da je Dallas nedužan. Jesi li to htjela znati?“

„Misliš da bi ga stvarno mogla izvući iz zatvora?“

„Ne znam. Sve što mogu učiniti jest potruditi se.“

Aurora je dodala, „Nek ti Bog pomogne ako ne uspiješ, Win. Ona neće preživjeti reprizu.“

„Svjesna sam.“

„Okay“, rekla je Aurora naposljetku. „Kako mogu pomoći?“

„Budi s njom“, rekla je Winona. „Vjerojatno me neće htjeti vidjeti neko vrijeme, a ne želim da bude sama. I Aurora“, rekla je kad joj je Aurora okrenula leđa, „Moli se za mene.“

„Šališ se. Nakon ovog, moram se moliti za sve nas.“

Ne znam kako bih se zapravo trebao osjećati, ali nemam koga pitati. Nikakvo čudo. Da sam bar u školi, mogao bih razgovarati sa Cissy. Ona bi znala što treba reći.

Sve je počelo sinoć za vrijeme obiteljske večere. Sve je bilo totalno normalno dok teta Winona nije odbila sjesti za stol kad su se svi molili. Djed je zbog toga totalno pobijesnio.

Onda je ona dala mami neke papire i rekla joj da je tata pristao na DNK test. Nisam mogao vjerovati. Htio sam urlati od veselja, ali je nastao urnebes. Djed je tresnuo šakom, a onda je mama totalno poludjela, ali su se teta Aurora i teta Winona složile.

Mama se nešto zaderala na tetu Winonu i izletjela van. Mislio sam da će tada biti kraj, ali je djed totalno šiznuo. Naglo je ustao i pritom srušio svoju čašu koja je pala na pod i razbila se i rekao, nećeš to učiniti, Winona. Što je previše je previše.

Onda mu je teta Aurora rekla da je zločesti starac i da bi trebao biti ponosan na Winonu koja je uvidjela grešku i sad je želi ispraviti.

Teta Winona je pokušala objasniti da ona nije samo tako donijela tu odluku, da neke stvari naprosto treba činiti, a on je otišao u svoju radnu sobu i zalupio vratima. Otrčao sam za mamom i pokušao razgovarati s njom, no ona se sklupčala na krevetu poput zmije i samo zurila u strop, a kad sam se vratio u kuću, teta Aurora me izbacila van. Nije čak htjela ni čuti moja pitanja. A teta Winona je izgledala kao da će zaplakati. Sve je to užasna zbrka. No nikoga nije briga kako se ja osjećam.

Ali nije me briga što bilo tko od njih misli ili kaže, ja ću vjerovati u svoga tatu i ukoliko to ljuti moju mamu, žao mi je.

Uoči debate kandidata za gradonačelnika Winona je ustala znatno prije zore, i više nije mogla spavati. Ostala je ležati u krevetu još dugo zureći kroz prozor staklenih vratiju u sivo novembarsko jutro.

U osam sati konačno je zbacila pokrivač i ustala iz kreveta. Bosih je nogu sišla dolje i napravila si veliku šalicu kave te odnijela kavu i svoje bilješke za sučeljavanje kandidata za gradonačelnika natrag u krevet.

Sljedeća četiri sata provela je sjedeći u krevetu i iščitavajući bilješke. Potrudila se da ne

zaboravi nijednu važnu činjenicu — populacijska politika za Oyster Shores, ekološki problemi vezani uz zagađivanje vode u Hood Kanalu, socioekonomske poteškoće izazvane padom riblje i drvne industrije. Željela je da njeni sugrađani odu sa sučeljavanja potpuno uvjereni u njezine sposobnosti da upravlja njihovom zajednicom. Htjela je da ljudi kažu da će ona biti najbolji gradonačelnik u povijesti grada. To je bio njezin prvi cilj. Njezin drugi cilj bio je postati najboljim gradonačelnikom modernih vremena.

Oko dva sata pojavila se Aurora oboružana kovčegom za šminkanje i novom odjevnom kombinacijom za Winonu. Vivi Ann je na neki način dezertirala.

Ušavši u kuću, Aurora je dobacila, „Ne mogu te više gledati u jednom od tvojih glomaznih plavih sakoa s dvostrukim kopčanjem.“

„Nemoj tako. Oni su vrlo skupi.“

„To im naročito ne pomaže. Gledaj, kupila sam ti ovu divnu Eileen Fisher kombinaciju. Iako je lepršava, izgleda ozbiljno. A umjesto bakinih bisera, mogla bi staviti i malo moderniju ogrlicu.“

Winona je sjela na rub kreveta. „U tvojim sam rukama.“

„Odlično.“

„Kako je Vivi?“

Aurora je raščesljala njenu kosu i počela je ravnati peglom koju je donijela od kuće. „Tiha. Prestrašena, čini mi se. Noah je uvjeren da će se njegov tata vratiti kući za koji dan.“ Nagnula se nad nju. „Ti si sigurna u to što radiš, zar ne? Sud će usporediti Dallasov DNK s uzorkom koji imaju i onda će ga pustiti ukoliko se nalazi ne slažu, jel' tako?“

Winona se počela vrpeljiti od težinom tog pitanja. „Jedino što mogu reći jest da ne spavam otkad sam saznala da bi Dallas mogao biti nedužan. Trebaš vidjeti taj zatvor... i njega. Izgleda skršeno kao i Vivi Ann.“

„Mogu misliti“, rekla je Aurora, skupljajući nježno Winoninu kosu u lijepu filigransku kopču. „Uvijek sam se pitala... naime, on je jako volio Vivi Ann. Nikad nisam povjerovala u to da je spavao s Cat. Trebala sam tada nešto učiniti.“

„Ne bih te bila poslušala. Nitko ne bi.“

„Ali bi Vivi Ann znala da nije bila sama.“

Winona se zamislila. Istina je da podrška samo jedne osobe ponekad može biti izuzetno važna.

Sljedećih sat vremena nisu više razgovarale o Dallasu. Razgovarale su o sučeljavanju i

izborima sljedeći tjedan te o nadolazećim praznicima. Aurora je rogozorila protiv Rickyjevih rijetkih i kratkih telefonskih poziva, dok je Winona proučavala svoje bilješke.

Kad su napokon izašle iz kuće, Winona je znala da ne može izgledati ljepše. Aurora je ispeglala njenu kosu i našminkala je besprijeckorno, naglasivši njezine smeđe oči i blijedu put. Kombinacija koju joj je donijela sastojala se od lagane jakne boje vina i hlača iste boje te crnog topića dubokog okruglog izreza.

„Spremna?“ pitala je Aurora kad je došlo vrijeme polaska.

„Spremna.“

Izašle su i krenule prema srednjoj školi. Tamo su se sakrile u žensku svlačionicu, čekajući početak sučeljavanja.

„Hvala ti, Aurora“, rekla je Winona, zagrlivši svoju sestru. „Tvoja mi podrška zaista puno znači.“

„Obori ih s nogu, sestrice.“

Winona je gledala za svojom sestrom, a onda je sjela na drvenu klupu i zadnji put proučila svoje bilješke. Bila je toliko zadubljena u činjenice i brojke da se trgnula kad je netko došao po nju.

„Vrijeme je, Winona.“

Nasmijala se, osjećajući nervozu i uzbuđenje. Gotovo bunovna od iščekivanja. Nikad nije bila spremnija za nešto u svom životu.

Možda je to bio tek početak.

Senatorica Grey.

Zašto ne? Krenula je za članovima vijeća u gimnastičku dvoranu, gdje su već sjedile stotine njezinih prijatelja i susjeda u metalnim stolicama na sklapanje na košarkaškom terenu. Ispred njih bila su postavljena dva podija s mikrofonomima.

Kad je ušla, nastala je tišina. Svi su je promatrali sa strahopoštovanjem. To ju je ponijelo, dalo joj snagu. Uspela se na jedan od podija i sjela. Trenutak kasnije njen je protivnik velikim koracima ušao u dvoranu; smiješio se od uha do uha poput Cerigradske mačke. „Izgledaš prekrasno večeras, Winona“, rekao je, pruživši joj ruku.

„Hvala lijepa, Thad. No, izgled ovdje nije presudan, znaš.“

„Budući da sam bio gradonačelnik osam godina, mislim da bolje znam od tebe što je presudno, a što nije, no nemoj dopustiti da te neznanje spriječi u iskazivanju tvoga mišljenja.“

Winona se srdačno nasmijala, pomislivši. *Jedva čekam da te pobijedim*, i rekla, „Ubrzo

ćemo vidjeti.“

Thad je, poput boksača u ringu, otišao u svoj kut — podij — a ona je ostala tamo gdje je bila. A potom je čovjek koji je bio gradonačelnik deset godina. Tom Trumball, pristupio mikrofonu i predstavio oba kandidata, objasnivši također sistem pitanja i odgovora u debati.

„Prvo pitanje ćemo uputiti gradonačelniku Olssenu. Thad, imate dvije minute da odgovorite, a vi Winona imate jednu minutu za protuodgovor. Možemo li početi?“

Erik Engstrom je odmah ustao. „Gradonačelniče Olssen. Svi znamo da je u nadležnosti Vašega ureda da nadzire lokalno provođenje zakona. Sto ćete učiniti da bi se Vaši građani osjećali sigurnije?“

Bilo je to glupo pitanje koje je postavio idiot, ali tu nije mogla učiniti ništa. Smiješeći se, preletjela je pogledom preko okupljenog mnoštva u potrazi za prijateljskim licem. Aurora i Noah bili su sasvim sprijeda, i kimali glavama u znak ohrabrenja. Vivi Ann i tata sjedili su ukočeno iza njih; nisu se smijali. No morali su biti ovdje. Tata ne bi dopustio da itko sazna za njihove razmirice. Bilo bi govorkanja. Bar je jednom bila zahvalna na tome što toliko brine o vanjštini.

Mark i Cissy su sjedili straga, zajedno s Myrtle.

„Vrijeme je za Vašu repliku, Ms Grey“, rekao je Trumball.

Winona nije časila ni časka. „Za lokalno provođenje zakona potrebna su financijska sredstva i poman nadzor, ali im ni u kojem slučaju ne treba dodatan pritisak odozgo da njihov posao učini još težim. Kao gradonačelnica, nastojala bih pomoći šerifu Bailoru i njegovim pomoćnicima tako da ih ne ometam u radu.“

Aurora i Naoh su glasno zapljeskali.

Winona je osjetila tračak uznemirenosti bacivši pogled na ostatak publike; sjedili su s rukama u krilu.

Sad je ustala Myrtle Michaelian. „Winona“, rekla je zastajkujući. „Htjela bih znati što ti to znači da ne bi ometala policiju u njihovu radu, a zapravo ih optužuješ da su glupo postupili.“

„Žao mi je, Myrtle. Zaista ne znam o čemu govoriš.“

„Čujem da odjednom misliš da je Dallas Raintree nedužan. To znači da su policija i porotnici postupili krivo ili glupo. A pretpostavljam da mene smatraš lažljivicom.“

Winona je sad razumjela što znače ta smrkuta lica. Vijest o njenoj peticiji proširila se brže no što je očekivala.

Duboko je udahnula i počela tumačiti pomno oblikujući svaku riječ, ali kad je

pogledala u publiku, bilo joj je jasno. Njezine su riječi mogle biti savršeno odabrane i elegantno nanizane, no u konačnici su bile bez težine, kao komadići zvuka i udara koji su se raspršili poput mjehurića od sapunice. Nikome nije bilo stalo do ispravljanja davnašnje pogreške.

Nitko nije mario za Dallas Raintreeja.

Kad je bila na pola svoga izlaganja, Trumball ju je prekinuo rekavši, „Vaše vrijeme je isteklo, Winona.“

A publika je zapljeskala.

26. poglavlje

Ovo je najgori Božić ikada. Išli smo u crkvu no mislim da su sve te priče o praštanju i vjeri obično sranje. Naime, skoro nitko u gradu ne želi razgovarati s tetom Winonom, a ona samo pokušava reći da su možda pogriješili u vezi s mojim tatom.

Ni on baš nije od pomoći jer me još uvijek NE ŽELI VIDJETI. Teta Winona kaže da ne želi da ga gledam u lisičinama i iza rešetaka, ali to zvuči jadno. Znam da bi sve bilo lakše da ga mogu čuti da kaže da nije ubio tu ženu.

Pokušavao sam razgovarati sa Cissy o svemu tome no ni to više nije isto. Mi se i dalje družimo, ali nas sada svi promatraju, upiru prstom u nas i šapuću. Na školskom okupljanju uoči Božića nisam je mogao nigdje pronaći. Znao sam da se skriva ne bi li izbjegla da je vide sa mnom. Najgore od svega je što to kužim. Znam kako je njen tata ljut na tetu Winonu. A Cissy kaže da njena baka plače po cijele dane. To me izluđuje. Zašto svi toliko žele da je moj otac ubojica. Kao da ih sama ideja da bi on mogao biti nedužan dovodi do ludila. Teta Winona kaže da je to zato što ljudi žele vjerovati u zakon i policiju a mi ih plašimo, no mislim da je to čista glupost.

Pokušao sam o tome razgovarati s mamom na Božić, nakon što smo se vratili od djeda. Vidio sam da je tužna

i da se ponaša kao i inače kad je nešto muči, jednostavno zašuti i gleda kroz prozor kao da nešto iščekuje. Ali sad ima priliku ponovo vjerovati u moga tatu, možda se čak i nadati njegovu povratku, a ona se ponaša kao da to što teta Winona pokušava pomoći uništava naše živote.

Zato sam je večeras odlučio pitati. Pitao sam je zašto ne želi da se tata vrati kući?

A ona mi NIJE REKLAMIRJEČI. Samo je otišla u kuhinju kao da sam nevidljiv. A ja sam otišao u svoju sobu i tresnuo vratima za sobom.

Kakav divan Božić!

P. S. Teta Winona je doživjela velik poraz na izborima. Priča se da su samo teta Aurora i mama glasale za nju.

Vivi Ann je čula kad je Noah tresnuo vratima. Pognula je glavu i ispustila dah koji je bila zadržavala.

Ovo mora prestati.

Uspravila se, i pokušavajući simulirati snagu koju je odavno izgubila, krenula je hodnikom prema njegovoj sobi. Još dok je kucala na vrata i čula njegov razdražljiv ton, „Udi. Ionako te ne mogu spriječiti“, nije bila sigurna što da mu kaže. Otvorila je vrata i

ušla unutra, pretvarajući se da proučava postere i slike pričvršćene na zidu. „Pitao si me zašto ne želim da se Dallas vrati kući.“

„A ti si buljila kroz prozor.“

Napokon se okrenula prema njemu. „Da. Mogu li sjesti kraj tebe?“

„Ne znam. Možeš li?“

Pošla je prema njegovom krevetu i rekla, „Pomakni se“, a potom sjela kraj njega.

„Sjećaš se kad si bio mali, prije nego što smo uveli struju u tvoju sobu? Znala sam tu sjediti s tobom i čitati ti uz pomoć džepne lampe. Volio si priču *The Dark is Rising*, sjećaš se?“

„Samo mi odgovori na pitanje, mama.“

Naslonila se na klimavu ogradu od kreveta i uzdahnula. „Nikad ti nisam smjela dopustiti da se družiš s Win. Naučio si njene dobermanske tehnike.“

„Nemoj reći ništa loše o njoj. Ona je jedina u ovoj odvratnoj obitelji kojoj je stalo do mog tate.“

„Vjeruj mi, Noah. Meni je stalo do tvog oca.“

„Baš ti vjerujem. Nikad ne govoriš o njemu. Nigdje nema njegovih slika u kući. Da, jako ti je stalo. Ti se čak ni ne *nadaš* da bi on mogao izaći iz zatvora.“

„Ti si još mlad, Noah, i nada ti se čini kao nešto lijepo i sjajno,

i meni je drago da je tako. Zaista. Ali ja sam s vremenom naučila nešto drugo. Naučila sam da nada može biti i mračna.“

„Pa? Ne odustaješ od nekog samo tako.“

Vivi Ann je zatvorila oči od muke. „To je lako reći, Noah. Nemaš pojma što smo sve prošli, Dallas i ja.“

„Jesi li ga ikad pitala da li je to učinio?“

„Ne“, rekla je stiša. „Vjerovala sam u njega. Vjerovala i vjerovala i vjerovala... a onda, pošto je njegova posljednja žalba bila odbijena, nije više htio da dolazim u posjete. Bila sam tad u rasulu. Sjećaš se onog dana kad smo imali nesreću?“

„Da.“

„Iščekivanje njegova povratka kući zamalo me ubilo. Ne želim da prolaziš kroz sve što sam ja prošla.“

„Ja moram vjerovati, mama“, rekao je.

„Sin *bi trebao* vjerovati. Jer čovjek za kojeg sam se udala, čovjek kojeg sam voljela zaslužuje tvoje osjećaje. Taj je čovjek tvoj otac, a ne ubojica o kojem slušaš cijeli život. Ali pokušaj... razumjeti zašto ne mogu biti uz tebe u ovom. Nemam dovoljno snage. I

stidim se zbog tog.“

Noah ju je uzeo za ruku. „Ti si bila sama. A ja imam tebe.“

Winona je stajala kraj prozora svoje kuće na plaži i promatrala cestu. Bio je sedmi siječnja, hladan i vjetrovit dan koji je nagovještavao dolazak oluje. Nisko sivo nebo, koje je svemu pridavalo izbljedjeli

i raskvašen izgled, podudaralo se s njenim raspoloženjem. Prilično nepovoljan početak nove godine.

Kroz drveće je vidjela da se pri vrhu Markova kolnog prilaza nakratko zaustavio školski autobus. Kad je otišao, ona je i dalje stajala na istom mjestu i zurila u ogolio zimski vrt, osjećajući navalu usamljenosti ovog ponedjeljka ujutro.

Sinoć je satima ležala u svome samotnom krevetu i razmišljala na koji način da nastavi Markom. Dala mu je vremena da se sabere, pretpostavljajući da će jedne večeri došetati i reći da mu je žao, ali to se nije dogodilo. Studeni se otkotrljao u prosinac, a onda i u novu godinu, a on još uvijek nije prošetao od svoje do njezine kuće. Trudila se da provodi puno vremena u kući na plaži, ostavljala svjetla do kasno u noć, no ništa se nije dogodilo.

Sinoć se po prvi put pitala da li on čeka njezin potez. Ona je bila ta koja je pogriješila (nije mu rekla za peticiju, a trebala je, sad to vidi), pa je možda on čeka na *njezinu* ispriku.

Sto je više o tome razmišljala, to joj se više činilo da je na pravom putu.

Pomno se odjenula, zamotala u svoj vuneni kaput i uputila u susjedstvo. Oklijevajući samo na trenutak, uspela se stepenicama i pozvonila.

Nije dugo čekala prije no što je otvorio vrata u šlapama i ogrtaču, kose još uvijek mokre od tuširanja. „Hej“, rekla je, smiješeći se nesigurno. „Mislila sam da možda čekaš da ja kažem da mi je žao.“

Smiješak koji je očajnički priželjkivala nije se dogodio. „Winona“, rekao je glasom koji je odavao nestrpljivost, „već smo o ovome razgovarali. Prečesto.“

„Znam da me voliš“, rekla je.

„Ne, ne volim te.“

„Ali...“

„Jesi li uopće razgovarala s mojom mamom? Jesi li je upozorila na nadolazeću lavinu? Novinari je svakodnevno nazivaju. Ona jedva da izlazi iz kuće, toliko je uzrujana.“

„Nikad nisam rekla da je Myrtle lagala na sudu.“

„Ma nemoj?“

„Očevici često griješe. Proučavala sam...“

„Bilo kako bilo, rekla si da je ona kriva i svi to znaju.“

„Ti ne razumiješ.“

„Ti ne razumiješ. Svima nanosiš bol svojim križarskim ratovima. Zar doista očekuješ da ćemo to samo tako prihvatiti.“

„Mislila sam da hoćeš, Mark. Znaš kakva sam. Ne bih sve ovo činila bez razloga. U pravu sam, ne griješim. Trebala sam to učiniti prije dvanaest godina.“

„O tome se i radi: Ne znam kakva si. Očito nikad nisam ni znao. Zbogom.“ To rekavši, zatvorio je vrata.

Cijelim putem do kuće, u autu, i natrag u gradu Winona je u sebi ponavljala njegove riječi: *Ne znam kakva si*. Nije znala što ju je više boljelo: spoznaja da je više ne voli ili pak uznemirujuća istina da je nikad nije ni volio. Po prvi put nakon mnogo godina poželjela je razgovarati s Lukeom, sjesti s njim kao što su to činili dok su bili djeca, i pitati ga što s njom nije u redu, zašto ju je tako lako napustiti a tako teško voljeti, ali kako je godinama izbivao, čak je i njihovo prijateljstvo iščeznulo. On je zvao jednom ili dvaput na godinu i onda bi uglavnom govorio o svojoj djeci i njenom poslu.

Lisa je sjedila za svojim stolom i tipkala na kompjuteru. „Tvoj otac čeka cijelo jutro da dođeš. Bio je već ovdje u osam sati kad sam došla. Sjedio je na verandi.“

„Hvala.“ Mršteći se, Winona je skinula kaput i uputila se prema salonu.

Sjedio je ukočeno na starinskoj pletenoj stolici, čizmama uprtim u pod. Njegove kvrgave koščate ruke položene u krilu povremeno bi izdajnički zadrhtale. Tanka bijela nepočešljana kosa izvirivala je ispod smeđeg kaubojskog šešira, zamrljanog znojem. Čak je gledajući ga iz profila mogla opaziti napetost u njegovoj vilici.

„Zdravo, tata“, rekla je prilazeći bliže.

Skinuo je šešir i stavio ga u krilo, te prošao rukom kroz kosu. „Moraš prestati s ovim, Winona.“

Sjela je na plišanu sofuu nasuprot njemu, znajući da je ovo prilika da mu objasni. „Sto ako smo pogriješili?“

„Nismo.“

„Možda ipak jesmo.“ Nagnula se prema njemu. Danas je imala vrlo težak dan i nikad joj kao upravo sada ljubav — ili barem naklonost — ovoga čovjeka nije bila potrebnija. Žudjela je za tim da joj kaže da čini pravu stvar.

„Odustani, Winona. Ljudi svašta pričaju.“

Winona je ustala. „To je ono do čega ti je jedino stalo. Slavna obitelj Grey i njen

dragocjen ugled. Ti bi radije da nedužan čovjek trune u zatvoru nego da priznaš pogrešku. Nije te briga ni za kog drugog osim za sebe. I oduvijek je bilo tako.“

Uspravio se pomalo klimavo, što je postalo sasvim uobičajeno za njega, no u njegovim očima nije bilo ničeg slabašnog. Pogledao ju je hladnim i mračnim pogledom. „Nemoj razgovarati tako sa mnom.“

„Ne. Nemoj *ti* razgovarati tako sa mnom.“ Gotovo se nasmijala, ali se bojala da bi mogla zvučati histerično. „Znaš li koliko sam dugo čekala da od tebe čujem kako si ponosan na mene?“ Glas joj je pritom zadrhtao, zapeo na oštrici potrebe koja se pojavila davno, davno prije. „Ali to se nikad neće dogoditi, zar ne? I znaš što? Više mi nije stalo. Činim ono što mislim da je u redu i ukoliko ustanovim da sam se prevarila, živjet ću s tim, ali neću provesti ostatak života misleći da sam počinila ogromnu grešku.“

Rekavši to, okrenula se i otišla iz salona gore u svoju spavaću sobu. Tamo je prišla prozoru i promatrala kako njezin otac vuče noge prema svom kamionetu. Otišao je, ne osvrnuvši se.

27. poglavlje

Proljeće 2008. bilo je jedno od najkišovitijih u povijesti Oyster Shoresa. Kiša je gotovo bez prestanka padala od sredine veljače do kasnog ožujka, i pretvorila tlo u raskvašenu blatnu smjesu zelenog i smeđeg.

Winonin se život toliko promijenio u posljednjih pet mjeseci da se često činio neprepoznatljivim. Bitka koju je vodila imala je nesagledive posljedice.

Za nju to nije imalo smisla. Prema njenu mišljenju ona se nedvojbeno zalagala za pravu stvar i bilo koji drugi stav bio bi pogrešan i smiješan. Naime, ako je postojala i najmanja nada da je s Dallasom počinjena greška, onda je to trebalo istražiti. Kako je moguće da ljudi među kojima je provela cijeli svoj život to ne uviđaju?

Istina je da je imala neku podršku za svoja nastojanja, no ona je uglavnom bila tiha. Aurora i Noah su bili u prvim borbenim redovima; njena pješadija u ovoj borbi. Vivi Ann nije bila ni sasvim izvan ni sasvim unutra, i to je bila jedna od najgorih stvari u ovoj istrazi. Sićušan tračak nade spalio je njenu sestru do srži i ona je opet postala malodušna i troma.

A tata je bio naprosto ljut. Smatrao je Winonina nastojanja javnom sramotom. Prošli tjedan je netko čuo da je rekao u društvu, „Ona je uvijek htjela biti u centru pažnje. Očekivao bih da će joj obitelj biti na prvom mjestu.“

To ju je najviše boljelo jer je sve to činila za Vivi Ann i Noaha, te je noću, dok je ležala u krevetu praznijem bez Marka nego što je to bio prije, razmišljala o tome kako je njezina čežnja da oslobodi Dallasu zapravo stvar otkupljenja. Za sve njih, možda, ali za nju najviše.

I odlučila se pomiriti s tim. Prihvatila je da se mnogi njeni prijatelji i susjedi ne slažu s njenom odlukom, da je njen otac prezire, a da je se Vivi Ann boji. To su sve bili tereti koje je Winona dragovoljno nosila iščekujući odgovor suda.

U travnju je iščekivanje postalo teško. Izgubila je neke klijente i često je odlazila u Seattle gdje je po cijele dane volontirala na Sveučilištu Washington, radeći na projektu oslobađanja krivice nedužih osuđenika. Dobro se osjećala među ljudima koji su znali kako čekati pravdu. U tim gužvovitim uredima, prepunim pametnih pripravnika, nitko ju nije gledao s nepovjerenjem niti pitao što ju je nagnalo da izazove pomutnju.

U srijedu, drugog travnja, cijeli je dan radila u Seattleu te se polako vraćala kući. Nikud joj se nije žurilo. Prošla je pokraj svoje morske kuće i bacila tek letimičan pogled na

znak IZDAJE SE. Otkad je prekinula s Markom, provodila je najveći dio vremena u kući u gradu jer joj je bilo isuviše teško biti blizu, a ne viđati se s njim.

Umjesto da skrene prema svom kolnom prilazu, produžila je na ranč. Bila je umorna od samoće.

Kad je izašla iz auta, zakratko nije kišilo, a ljepota suncem obasjanog ranča iznova ju je pogodila. Polja su bila bujna poput zelenog filca, sve su ograde odnedavna bile obojene u crno, a drveće uz kolni prilaz — Dallasovo drveće — bilo je u punom ružičastom cvatu. Nekoliko putujućih cvjetića plutalo je oko njih po zraku. U posljednjih deset godina ranč je silno napredovao, a zahvaljujući uspjehu obavili su se i nužni popravci. Baš sve, svaka zgrada je sad bila u dobrom stanju. Parkiralište, u međuvremenu asfaltirano, obično je bilo puno kamiona s prikolicama, ali sada, u kasno poslijepodne između dana i noći, izgledalo je prazno.

Winona je krenula prema svjetlu koje je vidjela u štaglju.

Vivi Ann je bila sama u areni. Borila se s velikom žutom bačvom koju je nespretno pokušavala otkotrljati na mjesto.

Winona je stala u prašinu i zazvala, „Hej. Trebaš li pomoć s tim?“

„Ostani gdje jesi. Uništiti ćeš cipele.“ Vivi Ann je silom odgurala bačvu na njeno mjesto na vrhu zamišljenog trokuta, potom je otrešla prašinu s rukavica i uputila se prema Winoni. Pri blijedom svjetlu — prigušenom zbog prašine na desecima stropnih žarulja — izgledala je strašno umorno i istodobno neizrecivo lijepo. Godine su ostavile traga na Vivi Ann, malo se savila i lice joj je postalo upalo, no čak ni bore oko njenih očiju nisu mogle narušiti njenu ljepotu. Ona je bila poput žena kao što su Audrey Hepburn ili Hellen Mirren koje su lijepe u svakoj dobi. Nekad bi Winona zbog toga bila ljubomorna, ali sad je vidjela nešto više od savršenog lica svoje sestre: vidjela je patnju u tim zelenim očima.

„Trening iz utrke oko bačvi?“

„Svakog četvrtka već petnaest godina.“ Vivi Ann je skinula svoje smeđe kožne rukavice i utaknula ih u remen.

Dok su odlazile, počela je padati kiša. Winona je osjetila kako joj hladne kapi udaraju o lice i zamagljuju pogled, no nisu ubrzale korak. Nisu se uzbuđivale zbog malo kiše.

Kad su došle u kolibu, Winona je skinula kaput i visoke pete te sjela na sof u dnevnoj sobi. Prošlo je puno vremena otkad su bile zajedno u nekoj prostoriji, ona i Vivi Ann. Samo njih dvije. Od slanja peticije, valjda. Winona je razumjela zašto: Vivi Ann je bila isuviše krhka da bi razgovarala o samom postupku, a istodobno previše zaokupljena

konačnim ishodom da bi mogla razgovarati o bilo čemu drugome, i zato se držala podalje Winone. Kao što je to činila godinama, Vivi Ann je zakopala svoj strah i svoju tugu i svoju bol u smeđu zemlju arene i nastavila dalje.

Vivi Ann je gledala kroz prozor u kišu koja je padala. Staklo je odražavalo njeno lice, pridajući mu razvodnjen osmijeh. Lagano bubnjanje kiše po krovu nadomjestilo je razgovor. Winona je mogla pustiti da ostane na tome, ne reći ništa i nastaviti slušati kišnu simfoniju, ali nije to mogla podnijeti.

„Trebala sam još onda preuzeti Dallasov slučaj, Vivi“, rekla je. Čekala je priliku da to kaže.

„To nije ništa novo, Win.“

„Žao mi je što te nova peticija toliko uzrujala, moram ti to reći.“

„Ali ne žališ što si preuzela slučaj?“

„Kako mogu žaliti zbog toga?“

Vivi Ann se napokon pokrenula. „Kako to da si uvijek tako prokleta sigurna u sebe? Čak i kad nisi u pravu?“

„Ja, sigurna u sebe?“ Winona se nasmijala. „Mora da se šališ.“

„Ti si kao slon u staklani.“

Winona je pogledala svoju sestru i vidjela ranjenost u njenim očima, bol. „I uvijek sve razbijem. To si htjela reći, zar ne?“

„Ne“, odgovorila je Vivi Ann, iako su njene oči govorile drugačije.

Prije nego što je Winona uspjela odgovoriti, zazvonio je njen mobitel. Izvadila ga je iz džepa u kaputu i vidjela da je zovu iz ureda. „Ovdje Winona.“

U tom trenutku naglo su se otvorila vrata kolibe i Noah je banuo unutra, vukući svoj ruksak za sobom. S odjeće mu se cijedila kiša, kosa mu je bila potpuno mokra. „Auto tete Winone...“

„Cipele“, rekla je Vivi Ann iscrpljeno.

Noah je bacio ruksak i šutnuo svoje velike tenisice; odletjele su u blagovaonicu, udarile u zid i stropoštale se na pod. „Ima li kakvih vijesti?“

Winona je pokazala rukom da šute i slušala što joj govori Lisa s druge strane. „Hvala“, rekla je na kraju i poklopila.

„I?“ Noah je bio nestrpljiv.

Winonino je srce lupalo svom žestinom da je osjetila laganu slabost. Pogledala je svoju sestru i vidjela koliko je krhka u ovom trenutku. Ovo će sve promijeniti. „Usvojili su našu molbu“, rekla je radosno. „Testirat će DNK uzorak s mjesta zločina.“

Noah je kriknuo od oduševljenja. „Znao sam. Uspjela si, teta Win.“

„Mi smo uspjeli“, rekla je, još uvijek u nevjerici.

„Reci mu“, rekla je Vivi Ann glasom koji je bio hladan i krhak poput leda. Čvrsto se držala za stolić uz sofu.

„Što da mu kažem?“ pitala je Winona, mršteći se.

„Da se sve može izjaloviti. Da se nisi usudila dopustiti mu da ode u krevet misleći da je ovo bilo lako i maštajući o tome što će reći Dallasu kad ga oslobode.“

Winona je htjela zagrliti svoju ranjenu sestru i tješiti je kao što je to nekad davno znala činiti. Umjesto toga, ublažila je svoj glas. „Neka uživa u svojoj pobjedi.“

„Ne znaš što govoriš. Ali, čestitam“, rekla je. „Dallas je sretan što te ima.“ Prošla je pokraj njih, otišla u svoju spavaću sobu i zalupila vratima.

„Ne obraćaj pažnju na nju“, rekao je Noah. „Sve je ovih dana ili ljuti ili tjera u plač. Baš jedno. Dakle, ako se pokaže da DNK nije Dallasov, pustit će ga kući, zar ne?“

„To nije sasvim sigurno. Ali šansa postoji.“

„Misliš da bi svejedno mogao ostati u zatvoru do kraja života? Čak ako to nije njegov DNK?“

„Da“, rekla je, gledajući u vrata sestrine sobe. Sve se promijenilo ovom sudskom odlukom. Da je sud odbio peticiju, svi bi se vratili na početak; s vremenom bi se pomirili i nastavili dalje, kao što su i prije činili. Ovo je, međutim, bilo nešto drugo. Ovo je bio početak nove i specifične nade. I odjednom je razumjela svaku riječ koju joj je Vivi Ann rekla.

Prije nije pomno slušala; njena dvostruka pogreška, ambicioznost i sigurnost kao da su je oglušili. Bila je usredotočena na ispravljanje svoje vlastite greške, na iskupljenje. Sad je uvidjela kako je Vivi Ann pokušavala zaštititi svoga sina. Njena sestra je od samog početka shvaćala da mogu dobiti bitku a izgubiti rat.

Winona se često pitala sljedećih nekoliko mjeseci kako se Dallas drži u zatvoru. Čekanje na rezultate testiranja bilo je nalik na pipu koja neprestano kapa u pozadini tvoje svijesti. Znala je da se Noah živi jednako kao i ona. I baš kao što je Vivi Ann predviđjela, on je svakim danom sve više propadao: zapadao je u nevolje, markirao i dobivao jedinice.

No najviše je brinula zbog Dallasa. Odlučila ga je posjećivati svaki drugi tjedan; sve češće i češće samo su sjedili i šutjeli. Travanj se slio u svibanj, koji se pomiješao s lipnjem. Turisti su se vratili u Oyster Shores, i donijeli sa sobom buku i novac i gužvu, ali u zatvoru se nikad ništa ne mijenja. Život je mogao biti blistav i vedar izvan ovih

zidina. No unutar njih uvijek je bio siv i mračan.

„Moraš se naspavati“, rekla mu je kad je posljednji put bila u posjeti. Tad se jedini put nasmijao tog dana.

„Pretpostavljam da sam trebao na to misliti prije nego što smo započeli s ovim.“

„Bojiš li se?“ pitala ga je.

„Strah je dio mog života“, odgovorio je, odmaknuvši prljavu kosu s očiju.

Winona nije znala što bi mu odgovorila. I zato je samo sjedila nasuprot njemu i stiskala zaraženu slušalicu nastojeći izbjeći razgovor o nadi kao još jednoj u nizu nepoželjnih tema.

Koliko se stvari mogu promijeniti u tjedan i pol? O tome je razmišljala ove srijede poslijepodne dok je išla za čuvarem na sastanak s Dallasom.

Kad je stigla, nestrpljivo je iščekivala njegov dolazak, premještajući se s noge na nogu, isuviše uzbuđena da bi sjela.

Napokon se Dallas pojavio na vratima. Kosa mu je bila prljava i obješena, lice blijedo, a kretao se nekako čudno, kao da ga je cijelo tijelo boljelo. Kao i obično, ruke i noge su mu bile u lancima. „Hej, Winona“, rekao je.

„Zvučiš bolesno. Trebaš li doktora?“

Nasmijao se. Smijeh se ubrzo pretvorio u kašalj. „To je lipanj. Mora da sam alergičan na nešto u blizini. Možda na bodljikavu žicu.“

„Sjedni, Dallas.“

Prestao se kretati i samo je podigao bradu kako bi maknuo kosu s očiju. Znala je da to mrzi činiti rukama — mrzio je da mu lanci zvekeću pred nosom. Jednom ju je zamolio za pomoć i ona je drhtala popravljajući mu kosu. To je bio prvi i jedini put kad je, zagledavši se u Dallasove čelično sive oči, načas opazila sliku zlostavljanog dječaka kakav je nekad bio. Stavila mu je kosu iza uha tako nježno kao što možda nikad prije nije dodirnula nekog muškarca. „Ostat ću stajati“, rekao je.

„Dobili smo rezultate DNK analize. Sjeme nije tvoje.“ Smiješila se, očekujući da on učini isto, no on je samo stajao. „Jesi li me čuo? DNK s mjesta zločina nije tvoj.“

„I što sad?“

Winona se namrštila. „Ne izgledaš baš sretno.“

„Zaboravljaš Winona. Ja sam oduvijek znao da to nije moj DNK.“

„Već sam zvala tužiteljstvo. Tražila sam od njih da mi se pridruže u dokidanju presude i odbacivanju slučaja.“

„Ti se šališ, zar ne?“

„Znam da i ja mogu staviti prijedlog, ali oni će se suprotstaviti. Ako ih natjeramo da pogledaju dokazni materijal, prihvate naš zaključak i priznaju krivu presudu, možemo sastaviti zajednički prijedlog za oslobađanje. To bi bio zgoditak.“

„Ti si naivna kao Vivi Ann. Evo kako ja vidim stvari: oni će prihvatiti da nisam imao seksualni odnos s Cat, ali će i dalje tvrditi da sam je ubio. Možda će reći da sam imao suučesnika. Ono što zasigurno neće reći jest. *Bravo Winona.*“

Sjela je na tvrdu stolicu. „Ako si vjerovao da će biti tako, zašto si mi dopustio da započnem sa svim tim?“

„Zbog Noaha“, rekao je. „On je, izgleda, poput svoje mame. Znao sam da neće odustati samo tako.“

„Dakle, dopustio si Noahu i meni da pokrenemo cijelu stvar, vjerujući u svoju nedužnost, a onda kažeš *hasta la vista* i vratiš se zauvijek u svoju ćeliju? *To* je tvoj plan?“ „Tako stoje stvari, Win.

Da si pitala Vivi Ann, ona bi ti rekla što će se dogoditi. Sve smo to već prošli, sjećaš se?“

„Ne vjerujem. Ne prihvaćam. Nemaš pravo.“

„Kasnije“, rekao je nježno, „nakon što posložiš sve lončiče, učini mi uslugu, *okay?*“

„Što?“

„Reci Noahu da sam kriv. U protivnom me neće moći izbaciti iz glave. To mu ne treba.“

„*Neću. Ne želim.*“

Kimnuo je glavom i rekao, „Hvala, Win. Mislim ozbiljno. Ako ti je bilo potrebno iskupljenje, zaslužila si ga. A sad idi kući i brini se o mojoj obitelji.“ Potom je izašao iz sobe.

Gledala je za njim, osjećajući kako u njoj ključa nemoćan bijes.

„Nije u pravu“, rekla je čuvaru, koji joj nije ništa odgovorio. „Nisam sve ovo prošla zabadava.“

Izašla je iz zatvora i krenula prema autu mumljajući si u bradu. „On je cinik. Naravno da misli na najgore s obzirom na to što je sve prošao.“ Već je smišljala kako da dokaže da je ovo bila dobra vijest.

Noah će biti potresen.

Ona će se usredotočiti na ono pozitivno. Optimizam je uvijek mogućnost izbora, a njezin je neće iznevjeriti sad kad joj je najpotrebniji.

Bila je na pola puta do kuće kad joj je zazvonio mobitel. Bila je to Lisa koja ju je

nazvala da joj kaže da se upravo čula s tužiteljicom koja joj poručuje da je pogledala rezultate DNK analize te je spremna priznati da Dallas nije imao seksualni odnos s preminulom ali da i dalje stoji kod uvjerenja da ju je ubio. Ovaj tjedan će poslati svoj prijedlog za potvrdu presude.

Možda je Dallas imao suučesnika, iznijela je tužiteljica Lisi svoje mišljenje.

Vivi Ann je bila u kuhinji obiteljske kuće i pripremala složenac za večeru, kad se pojavila priča na televiziji. Ona zapravo i nije slušala, nego je pjevušila uz pjesmu u svojoj glavi (*Mamas, Don't Let Your*

Babies Grow Up to Be Cowboys“, iako je bilo bolje da ne razmišlja o toj pjesmi), kad je začula Dallasovo ime.

Polako se okrenula i bokom zalupila vrata pećnice. Prolazeći kroz dnevnu sobu, govorila je samoj sebi da joj se pričinilo, ali kad je ušla u sobu u kojoj je bio televizor i vidjela izraz očeva lica, znala je da je zakoračila u stvarnost.

Ne rekavši ništa, podigla je daljinski i isključila televiziju, zahvalna po prvi put što je Winona nagovorila tatu da nabavi uređaj s daljinskim upravljanjem.

Kad je ponovo stisnula „play“, na ekranu se pojavio lokalni izvjestitelj, koji je stajao ispred zabranjenih sivih zatvorskih zidova. U kutu je visjela Dallasova fotografija iz policijskog arhiva.

„... rezultati DNK analize su pokazali da Dallas Raintree nije bio posljednji muškarac koji je imao seksualni odnos sa žrtvom, Catherine Morgan. Nismo uspjeli dobiti izjavu od braniteljice Winone Grey, ali s nama je tužiteljica Sara Hamm.“

Sara Hamm je svojom pojavom — izgledala je starije i još otmjenije — ispunila ekran. „Radi se samo o pravnom natezanju. Osuda gospodina Raintreea bila je rezultat detaljne analize dokaza na osnovi indicija. DNK analiza nije čak ni uzeta u obzir za vrijeme suđenja, pa je suvišno reći da nije mogla biti temeljem sudske presude. U skladu s time, ona u osnovi ne mijenja ništa. Osim što lokalna policija istražuje mogućnost da gospodin Raintree nije bio sam one noći kad je ubio Cat Morgan.“

Televizijski izvjestitelj ponovo se vratio na ekran. „Bila je to Sara Hamm...“

Vivi Ann je isključila televizor i ekran se zacrnio.

Otac se vratio čaši. Kockice leda su zveckale dok je prinosio čašu ustima.

„To je, dakle, to“, rekla je, osjećajući kao da nešto otječe iz nje, a ona se smanjuje. Ali to je smiješno. Pa ona je to očekivala. Bila je spremna na to.

„Blagi Bože. On nas je uništio.“

„Što ako smo mi uništili njega?“

Otac je nestrpljivo mahao rukom. „Ubio je tu ženu, i tu se nema više što reći. A ni njegov sin nije puno bolji.“

Vivi Ann je bila šokirana kao kad joj je opalio šamar prije puno godina. Zurila je u tog čovjeka kojeg je nekad voljela kao Dallasa, kao Noaha, i činilo joj se kao da ga vidi prvi put. Je li mu nekad pridavala nepostojeće osobine ili se on toliko promijenio i postao neprepoznatljiv zbog gubitka koji je pretrpio ili zbog razočaranja? Znala je da se to može dogoditi, znala je da praznina može preobraziti čovjeka. „Govoriš o mome sinu. Svom unuku.“ Prišla mu je bliže i proučavala ga. Lice mu je postalo izbrazdano dubokim brazdama; teški kapci visjeli su nad njegovim tamnim očima. „Kad je mama umrla, vidjela sam te da plačeš“, rekla je tihim glasom, prisjećajući se potanko te noći. „Bio si kraj njenog kreveta.“

Nije rekao ništa, nije potvrdio ni porekao njene riječi, i odjednom se Vivi Ann pitala jesu li sjećanja koja je uzimala zdravo za gotovo uistinu nepobitna.

„Svih ovih godina mislila sam da je to bilo romantično, no istina mi je cijelo vrijeme bila pred očima. Aurora ju je spoznala prva. Winona nije htjela povjerovati. A naivna Vivi ju je vidjela tek danas. Ako si doista plakao, onda to nije bilo ono što sam mislila da jest. Ti nemaš pojma o ljubavi, jel' da?“

„Ako govoriš o onom Indijancu...“

„Dosta“, Vivi Ann se izderala na njega, primjetivši s iznenađenjem da je ustuknuo pred jačinom njena glasa. „Ne dopuštam ti da govoriš o njemu.“

Prije no što je mogao odgovoriti, naglo su se otvorila vrata. Čuli su se užurbani koraci i glas koji je dozivao njeno ime.

Aurora je stupila u sobu. „Vivi Ann“, rekla je. „Upravo sam gledala vijesti. Jesi li dobro?“

Vivi Ann je pogledala svoga oca i u tom zadnjem letimičnom pogledu ispala je i posljednja cigla iz zida njezina djetinjstva. Po prvi put u životu nije ga samo gledala; vidjela ga je. „Žalim te“, rekla je, primjetivši da se lecnuo.

Prolazeći pokraj njega, uhvatila se s Aurorom ispod ruke. Zajedno su izašle iz kuće u blijedoružičastu večer.

„Što se pobogu dogodilo?“

„On je kreten“, rekla je Vivi Ann.

Aurora se nacerila. „Bilo je vrijeme da to spoznaš.“

„Kako mi je to promaklo?“

„Vidimo ono što želimo vidjeti.“

Vivi Ann je zagrlila svoju sestru i prošaptala, „Hvala što si došla.“

„Kako si?“

„Znala sam da će se to dogoditi. Iako sam se nadala, znala sam.“

„A Noah?“

Vivi Ann je uzdahnula. „Bit će mu teško. On je bio uvjeren u pobjedu.“

„Što ćeš mu reći?“

Pomisao na razgovor bila je poražavajuća. „Ne znam. Riječi neće pomoći...“ Zastala je, ne mogavši završiti misao. „Valjda ću mu reći da ga volim. Što drugo?“

Nisam se imao vremena uzbuđivati oko vijesti da tatin DNK ne odgovara uzorku s mjesta zločina dok teta Winona nije sve skršila rekavši da se tužitelji bore da ga zadrže u zatvoru.

Ali on je nedužan, rekao sam.

Da ga je DNK nalaz osudio, možda bi ga sad mogao osloboditi, rekla je, ali bilo je puno dokaza protiv tate.

Sve ide svojim putem. Teta Winona je podnijela svoj prijedlog, tužiteljstvo svoj a sljedeći tjedan svi ćemo biti na sudu pa ćemo vidjeti što će biti, ali ja znam kako stvari stoje.

Teta Winona je razgovarala s mnogim odvjetnicima i svi su joj rekli isto: nastavi se boriti, ali se nemoj previše nadati. Tužiteljica je rekla novinarima da je možda moj tata ubio tu ženu u napadu ljubomore jer ju je ševio neki drugi tip.

Kako god bilo, oni uvijek pronalaze načina da okrive mog tatu.

Čudno je, gospođo I, da iako niste čitali moj dnevnik već godinu dana, još uvijek imam osjećaj kao da jeste. Sve bih dao za jedno od Vaših glupih pitanja poput Tko sam? ili Što očekujemo od života? Ili kako nalaziš prijatelje?

O svemu tome mi je lakše razmišljati nego o mom stvarnom životu. Da bar mogu sjesti i razgovarati sa Cissy. S njom mi je sve nekako lakše. Ali šupčina od njenog oca još uvijek misli da sam terorist i ne dopušta nam da se vidamo poslije škole. Zbog toga mi vrijeme između odlaska u školu sporo prolazi.

Dobra vijest je da se više ne uzrujavam. Barem se nisam uzrujavao kad sam očekivao da će moj tata izaći iz zatvora.

‘Ko zna što ću sad?’

Večeras dok sam hranio konje, Renegade je došao do ograde i gurnuo me nosom na tlo. To je bilo totalno čudno jer on obično stoji sa strane i gleda me kako mu bacam sijeno. On je jedini konj kojeg imamo koji ne mari za hranu. Nakon što me srušio u blato, vikao sam na njega i bacio mu sijeno ravno u lice.

Tad je došla moja mama. Rekao sam joj da je taj konj idiotan, a ona je rekla, Jesam li ti ikad

pričala o danu kad sam spasila Renegadea?

Rekla si da je bio sav jadan i izgladnio, rekao sam. Još uvijek sam bio ljut na sve, na ušljive sudove i na mog tatu koji me ne želi vidjeti i na konja koji me oborio na guzicu. I na mamu sam bio ljut zbog mnogo čega. Mislim da sam na nju bio ljut već dugo vremena.

Položila je ruke na ogradu i gledala u tog bijednog crnog konja kao da je nešto posebno. Tvoj je tata mogao natjerati ovog konja da pleše balet, da je htio, rekla je. Nikad nisam vidjela nikog tko bi bio bolji u sedlu od njega.

Volio bih da mogu smisliti pravu riječ za to kako sam se osjećao kad je to rekla. Znam samo da je to bilo kao da sam vidio novu video igricu prije svih ostalih. Rekao sam

da mi to nikad prije nije rekla, a ona je odgovorila da je puno toga trebala podijeliti sa mnom.

Rekla mi je da sam kao mali svako jutro plakao dok me tata ne bi uzeo u naručaj. Nešto bi ti šaputao i to bi te umirilo, rekla je. Nisam znala o čemu se radi, ali ti si na to čekao. Mama se smiješila kad je rekla da su svi znali govoriti da sam tatin sin, i da misli da se to nije promijenilo.

Rekao sam da se bojim da tata neće izaći iz zatvora i ona je samo kimnula glavom pa sam je pitao da li je to znala od samog početka. Rekla je da je to jedna od onih stvari za koje nikad nisi siguran, ali da je ponosna na mene što sam se toliko trudio.

Zašto se onda osjećam tako posrano, pitao sam, ako sam se borio za pravu stvar?

Mama me zagrlila i rekla mi da je život ponekad takav.

Stajali smo tako dugo vremena gledajući u Renegadea, koji se nije ni pomaknuo prema svome sijenu.

Zašto samo stoji? Napokon sam pitao. Zašto je tako lud?

Dugo je čekao na Dallasa da se vrati kući.

Bilo je totalno čudno, no kad je to rekla, učinilo mi se kao da sam već znao, i kad sam pogledao konja u lice, vidio sam nešto nalik na tugu u njegovim očima.

Zato je tako udaren, rekla je tiho. To je iscrpljujuće, to čekanje.

Rekao sam da bih htio da to mogu prekinuti.

Mama je rekla, i ja, čovječiću. I ja također.

28. poglavlje

Winona je bila poput ruševine. Posljednja dvadeset i četiri sata radila je bez prestanka: ponovo je iščitavala zapisnike, uvježbavala svoj nastup, pripremala se za možda najvažniji dan u svom životu.

Još prije mjesec dana bila je sigurna u ishod današnje rasprave. Tada je živjela u uvjerenju da svijet funkcionira na predvidiv način, da se svršeci mogu naslutiti na temelju događaja koji su im prethodili.

Sad je znala da nije tako. Nepopustljiva odlučnost tužiteljice da obrani presudu potvrdila je Vivino mišljenje. Čak su dometnuli i smiješan argument o tome da su konačne presude naprosto konačne, kao da je to važnije od pravednosti. Možda postoji nešto što se može nazvati apsolutnom istinom, no ona sasvim sigurno ne šeće palačom pravde. Istražujući Dallasov slučaj, saznala je da postoji više od stotinu ljudi koji su u posljednjih pet godina bili oslobođeni zatvora na temelju DNK analize... i još više onih koji nisu. Ti su nesretnici bili vrlo često u Dallasovoj poziciji: rezultati DNK analize niti su ih nepobitno povezivali sa zločinom niti su bili potpuno oslobađajući. U isto ju je vrijeme zapanjivalo — i posramljivalo — koliko tužiteljstvo i policija mogu biti neumoljivi nakon što jednom nekoga proglase krivim. Nerijetko ih nikakvi dodatni dokazi nisu mogli odvratiti od prvotne odluke pa su se nastavili boriti, izmišljajući tobožnje, smiješne argumente koji su desetljećima držali ljude u zatvorima.

„Diši“, komandirala je Aurora kraj nje.

„Onesvijestit ću se.“

„Ne, nećeš. Sad diši“, Aurora je ponovo rekla, ovaj put nježnije, dok ju je pratila do dugačkog niskog stola na lijevoj strani sudnice. „Sretno“, prošaptala je i otišla.

Winona je sjela i vlažnim očima promatrala žute blokove, kutije sa spisima i hrpe olovaka pred sobom. Otvoreni laptop zurio je prazno u nju. Čula je da se sudnica polako popunjava. Htjela se okrenuti i provjeriti, ali je znala da bi to samo pojačalo njezin nemir. Očekivala je da će doći puno njenih prijatelja i susjeda; doći će da se smire, da čuju da sustav u kojem žive dobro funkcionira.

A onda je čula otvaranje vratiju i zveckanje lanaca. Nastala je tišina u sudnici.

Winona je napokon ustala i okrenula se.

Dvojica uniformiranih stražara dovodila su Dallasa. Bio je odjeven u novo plavo odijelo koje mu je bila kupila, kose skupljene u labav rep. Iako je bio u lancima, skraćениh

koraka i sputanih ruku, uspio je izgledati prkosno. No, sve je bilo u njegovim blijedim sivim očima. Vidjela je kako je lutao pogledom po sudnici dok nije ugledao Vivi Ann; tek tad se njegov ljuti prkos omekšao.

Vivi Ann je stajala savršeno uspravno, spuštenih ramena, no kad je vidjela Dallasa, potpuno se rasplinula. Činilo se da su je samo Aurora i Noah, koji su je čvrsto držali svaki sa svoje strane, zadržavali da ne sklizne na koljena.

Dallas se dovukao do Winone, zveckajući lancima, i sjeo na stolicu iza nje. „Ona izgleda...“ Glas mu je odlutao. „A Noah... moj Bože...“

„Hoćeš li da ih dovedem da razgovaraš s njima? Sigurna sam...“

„Ne.“ Rekao je jedva čujnim glasom. „Ne ovako.“

Winona je dotaknula njegovu ruku, no on je ustuknuo, što ju je podsjetilo na to da je moralo proći puno vremena otkad ga je posljednji put netko dodirnuo u namjeri da ga utješi.

u sudnicu je velikim korakom ušao sudac i zauzeo svoje mjesto. „Izvolite sjesti“, rekao je, i stavljajući naočale bacio pogled na spise pred sobom. „Okupili smo se ovdje na prijedlog optuženika radi ukidanja presude i kazne te odbacivanja slučaja.“

Sad je ustala Sara Hamm. „Sara Hamm u ime tužiteljstva. Poštovani Sude. Suglasna sam.“

„Riječ ima obrana“, rekao je sudac.

Winona je ispustila Dallasovu ruku i ustala. „Winona Grey u ime optuženika, Dallasa Raintreeja. Kao što možete vidjeti iz obrazloženja, naš se prijedlog temelji na novim dokazima, poglavito na rezultatima analize DNK uzorka pronađenog na mjestu zločina. Na suđenju...“

Gotovo jedan sat Winona je izlagala slučaj pozivajući se na pravne presedane kao moralne imperitive. U zaključku je rekla, „To što je naš pravni sustav učinio Dallasu Raintreeju možemo smatrati lakrdijom od suđenja. Vrijeme je da ispravimo staru pogrešku i oslobodimo ga krivnje.“

U sudnici je zavladao graja. Svi su govorili u isto vrijeme.

Sudac je udario čekićem i rekao, „Tišina.“ A onda je pogledao Saru Hamm. „Da čujemo Vas, gospođo Hamm?“

Tužiteljica je ustala, izgledala je staloženo za razliku od Winone koja je bila vrlo zabrinuta. „Poštovani Sude, ovaj slučaj je jasan i uvjerljiv, i nikakva interpretacija DNK analize ne može dovesti do oslobadajuće presude. Da je drugačije, mi bismo se bili pridružili prijedlogu obrane. Tužiteljstvu nije u interesu zadržavati nedužne ljude u

zatvoru. Naprotiv, no u ovom slučaju porota je pomno proučila sve dokaze i proglasila Dallasu Raintreeja krivim izvan svake sumnje. A što su sadržavali ti dokazi? Dopustite mi da nabrojim.“

Skoro dva sata Sara Hamm je mahala dokazima kao tupim predmetom. Kad je završila, pogledala je suca. „Kao što vidite. Poštovani Sude, pravog smo čovjeka osudili 1996. Tužiteljstvo zahtijeva zadržavanje presude.“

Winonino grlo se osušilo. Bio joj je potreban izniman napor da bi sjedila u tišini i slušala suca dok čita obrazloženje.

Konačno, sudac je okrenuo posljednju stranicu i podigao pogled. „Ne vidim razloga da se ovaj slučaj ponovo preispituje. Činjenice i argumenti se čine jasnima. Prijedlog optuženika se odbija. Zatvorenik se upućuje natrag u zatvor.“ Udario je čekićem koji je odjeknuo poput grmljavine. „Sljedeća rasprava.“

U sudnici je i opet zavladao galama.

Winona je sjedila, osupnuta.

„Lijep pokušaj“, rekao je Dallas. „Reci Vivi...“

I već su se pojavili stražari, koji su ga ponovo odveli. Mogla je čuti kako ga Noah doziva; vjerojatno se pokušavao probiti kroz gomilu, no bilo je prekasno.

Polako se okrenula i vidjela Vivi Ann, koja je pridržavala Noaha. Oboje su plakali.

Winona je utonula u stolicu i ostala tako sjediti, zureći tupo ispred sebe. Iza sebe je čula kako se sudnica polako prazni, čula je povišene glasove koji su govorili *Znao sam* jedan drugome. Znala je da će Aurora sada biti zbunjena, njezina odanost podijeljena jer neće znati procijeniti koja je sestra u ovom trenutku više treba. Na kraju će to ipak biti Vivi Ann, koja se činila više ranjenom, i na temelju toga će Aurora donijeti svoju odluku. Tako i treba.

„Bila si sjajna.“

Osjećajući očajničku potrebu za utjehom učinilo joj se da je umislila njegov glas. Ne očekujući ništa, okrenula se lijevo.

Tamo je stajao Luke, bez pravog osmijeha na licu, i pružio joj ruku. „Dođi.“

Prije trideset godina učinio je isto i to je bio njihov početak. *Bit će lakše*, rekao je onda, i tih je nekoliko riječi poslužilo kao sti ropor koji joj je pomogao da ne potone. I opet je tu, baš kad joj je bio potreban prijatelj. Podigla je svoju tešku torbu za spise i zamolila Lukea da joj pomogne s kutijama. Ne izustivši ni riječi, skoro sat vremena preslagivali su beskorisne bilješke i spise koje je nakupila u svojoj potrazi za dokazima koji bi mogli dovesti do Dallasova oslobođenja. Kad su završili, odvela ga je do svoje kuće,

natočila dva pića i krenula za njim u vrt, gdje su sjedili na ljuljački.

„Želiš li razgovarati o tome što se danas dogodilo?“ bilo je prvo što je rekao nakon što su se smjestili.

„Nema se što za reći. Vivi je bila u pravu. Kad se sve zbroji, samo sam ih sve dodatno povrijedila.“ Pogledala ga je. „Pretpostavljam da ćeš reći da sam uvijek bila takva.“

„Ne.“

Nešto ju je u njegovu glasu iznenadilo; tuga, možda. „Zašto si došao, Luke?“

„Mislio sam da ti je potreban prijatelj.“

Sam pogled na njega odavao je da tu ima još nečeg. „I?“

Nasmijao se. „I meni je također bio potreban prijatelj.“

„Problemi sa ženom?“

„Bivšom ženom.“

Winona se namrštila. „Kad se to dogodilo?“

„Prije tri godine.“

„Nikad mi nisi rekao. Zašto?“

„Bilo mi je neugodno. Mislim da sam ti jednom rekao da je ona moja srodna duša.“

„Zapravo, više puta.“

Nasmiješio se žalosno, poput djeteta uhvaćenog na djelu. „Moja srodna duša je izgleda skitnica. Jednog je dana otišla u dućan i nije se više vratila. Prošli tjedan smo potpisali papire za rastavu. Najgore od svega je to što ona uopće ne želi vidjeti djevojčice.“

„O, Luke. Pa kako se snalaziš?“

„Ne baš najbolje. U dobi od četiri i šest godina one ne mogu razumjeti što se događa; stalno me pitaju kad će se mama vratiti. Možda i nije najbolja ideja ostati u kući s toliko duhova.“

„Ili u takvom gradu“, rekla je Winona, pitajući se koliko će potrajati prije nego što prestane razmišljati o Dallasu svaki put kad, primjerice, krene prema ranču. Naslonila se i promatrala svoj vrt. U noći koja se polako spuštala sve je izgledalo srebrnkasto i pomalo nestvarno. „Možda bi trebao posjetiti Vivi Ann. Ovih dana bi joj dobro došlo rame za plakanje.“

„Došao sam vidjeti tebe“, rekao je tihim glasom, i najednom je cijela njihova prošlost oživjela, i svijetla i mračna iskustva istodobno. Posegnuo je za njenom rukom. „Bio sam danas ponosan na tebe.“

„Hvala“, rekla je, iznenađena kako joj jednostavan kompliment mnogo znači. U metežu emocija i gubitaka koje je doživjela u posljednje vrijeme zaboravila je koliko je važno

to što je napokon učinila nešto iz pravih pobuda. Na žalost, ta ju je spoznaja još više boljela.

Nikad neću uspjeti razgovarati s njim. Sve se tako brzo odigralo. U jednom trenutku smo svi sjedili na svojim mjestima i slušali što ta kuja govori o mom tati, a onda je sve bilo gotovo i svi su se muvali a njega su odveli u lancima.

Mama mi je rekla, ne brini Noah, prebrodit ćeš to, obe ćajem ti. Ali kako da ne brinem što je on tamo sami Mama je bila u pravu. Da bar nisam sve to pokrenuo. Previše boli.

„Kako je ona?“ upitala je Winona.

„Znaš Vivi. Iznimno je tiha i ne izlazi puno iz kuće. Čula sam da Noah opet ima problema u školi.“ Aurora je prestala raditi. Bila je zaposlena uređivanjem pulta u dućanu. „Ali bit će oni dobro. Prošlo je tek tjedan dana. Oporavit će se ona.“

Winona je odvrtila pogled od nježnog razumijevanja u sestrinim očima. Hodala je besposleno po praznoj trgovini, praveći se da proučava dopadljive drangulije za prodaju — staklene zvončiče koje pokreće vjetar, naušnice od sedefa, oslikani prozori koji prikazuju Kanal i obližnje planine.

„Možda bismo je mogle natjerati da dođe u tavernu ovaj vikend“, rekla je Aurora, dolazeći joj s leđa.

To je bio pravi put oporavka; moraju se vratiti starim navikama pa će s vremenom zaboraviti i ovaj neuspjeh.

„Svakako.“

Najednom se začuo zvuk malog mesinganog zvonca nad ulaznim vratima.

Aurora je gurnula laktom Winonu i ona se okrenula.

Mark je stajao kraj staklene vitrine pune lokalnih bisera. Izgledao je isto kao i prije: odjeven poput turista, kose koja ćelavi, širokih ramena — i to je Winonu na neki način iznenadilo. S obzirom na to što se sve dogodilo u posljednje vrijeme, bilo je za očekivati da će svi izgledati unekoliko drugačije.

Vidjela je da se iznenadio i nije se pomakla, nije se čak ni nasmijala. Neko čudno oklijevanje ispunilo je mali darovni dućan, a onda je Mark krenuo prema njoj, smiješeći se nelagodno.

Ona mu je krenula u susret, prisiljavajući se na smiješak, i rekla, „Hej, Mark.“

„Namjeravao sam te nazvati“, rekao je. „Više ne dolaziš u kuću na plaži.“

„Dala sam je u najam.“

„A da.“ Pogledao je Auroru, pa opet u nju. „Možemo li razgovarati?“

„Naravno.“

Uhvatila je Aurorin podsmješljiv pogled, slegnula ramenima i pošla za Markom.

Vani je bio prekrasan ljetni dan. Krenuli su obalnom cestom do parka i sjeli za prazni stol za piknik. Obično bi Winona ispunila tišinu nervoznim brbljanjem, govorila bi o svemu i svačemu samo da izbjegne prazninu, ali posljednjih je mjeseci naučila ponešto o riječima. Ponekad treba jednostavno pričekati.

„Pogriješio sam“, napokon je rekao. „I dalje mislim da si nas trebala upozoriti, mene i mamu, ali trebao sam znati da si morala učiniti to što si učinila.“

„Na kraju je završilo bez veze.“

Činilo se kao da nije znao što da kaže, pa nije rekao ništa.

„Cijenim ovo“, rekla je.

„Ako to išta znači, moja mama je sigurna da je to bio on.“

„A ja sam sigurna da nije. Ali ne mislim da tvoja mama laže. Molim te reci joj to. Ja samo mislim da je pogriješila.“

„Neće biti od koristi, ali ću joj reći.“

Winona je kimnula glavom. Nije znala što bi više rekla, pa je ustala. „Onda, ja sad...“

Primio ju je za ruku. „Nedostaješ mi. Da li bismo mogli pokušati ispočetka?“

Winona je bila prilično iznenađena. Polako se okrenula i zagledala mu se u oči, pomno se zagledala, i ono što je vidjela bio je čovjek koji joj se nekad sviđao i kojeg je željela voljeti, ali ga zapravo nikad nije zavoljela. Nešto se otkočilo u njoj nakon te neočekivane spoznaje. Vidjela je ljubav u sudnici kad je Dallas pogledao Vivi Ann i znala je da želi takvu ljubav. Nije htjela ponoviti ispranu verziju. „Ne“, rekla je, umekšanim glasom. „Nismo se zaljubili. Ali bih voljela da budemo prijatelji, ako to želiš.“

Nasmijao se, možda mu je čak malo laknulo. „Prijatelji s povlasticama?“

Winona se na to nasmijala, pomislivši kako je dobar osjećaj biti poželjan, i kako je moćno reći, „Ne bih rekla.“

Winona je proučavala recentni sudski slučaj o nepouzdanosti testiranja kose i pitala se je li to bilo dovoljno za žalbu.

Uto se oglasio njen interfon.

„Winona? Vivi Ann je ovdje.“

Winona je uzdahnula. „Neka uđe.“ Ustala je i uputila se prema prozoru. U vrtu se vidjela promjena godišnjeg doba. Duboki jesenski tonovi zamijenili su ljetni sjaj. Petunije su postale čupave i umorne, a ruže visoke i divlje. Ljeto je prošlo a ona to gotovo nije ni primijetila.

Nakon poraza u sudnici nije zapravo primjećivala ništa. No, umjesto da se njezina opsesija Dallasovom sudbinom smanji, gubitak ju je još više rasplamsao. Nije se mogla otestiti Dallasove slike u zatvoru. A njeni tjedni posjeti nisu pomagali. Dallas je potpuno odustao, ako je ikada uopće vjerovao u nadu.

„Hej, Win.“

Trebala je pospremiti stol. Sad je Vivi Ann mogla vidjeti otvorene spise i hrpetinu bilješki.

„Sve je to u vezi s Dallasom?“

Winona je kimnula glavom. Među njima više nije smjelo biti laži. „Zapisnici, policijski izvještaji, iskazi pod zakletvom, bilješke sa saslušanja.“ Znala je da bi trebala zavezati, no to je bio problem s ovisnošću: ne možeš se kontrolirati ako si pod njenim utjecajem.“ „To je sve. I sve to sam iščitala milijun puta. Toliko je toga bilo krivo — tetovaža, nedostatak prave istrage, žurna osuda i Royeva sasvim neprimjerena obrana. DNK analiza — ali ništa od toga nije pravno valjano. Iako je iznimno važno.“

„Znam.“

„Cijelo vrijeme si znala.“

„Nisam samo odustala od njega“, rekla je tiho. „Provela sam godine vjerujući u dobar ishod.“

Winona je napokon pogledala svoju sestru. „Iznevjerila sam ga. I Noaha. I tebe.“

„Nisi ga iznevjerila“, odgovorila je Vivi Ann. „Ponekad naprosto ne možemo spasiti ljude koje volimo.“

Winona nije znala kako da živi u svijetu u kojem je to istina; no također je znala da baš i nema izbora. „Kako je Noah?“

„Nije dobro. Stalno izostaje iz škole. Prošli tjedan je pokazao srednji prst profesoru iz fizike.“

„Gospodinu Parkeru?“

„Upravo njemu. jako se dobro sjećam, Aurora je učinila isto.“

„Razgovarat ću s njim.“

„I reći mu što?“

„Da ja neću odustati.“

„Misliš li da je to ono što on treba čuti?“

„A što bi mu ti rekla? Da se preda? Da odustane i pusti da mu tata trune sam u zatvoru?“ Istog trena kad je to izgovorila, Winona je znala da je pretjerala. „Oprosti. Nisam tako mislila.“

„Tebi je uvijek poslije žao.“ Vivi Ann je duboko izdahnula. „Misliš li da ja ne sanjam o povratku u prošlost, o tome da sam kraj njega?“

„Znam da je tako.“

„Jednim dijelom sam zahvalna što nisam imala prilike razgovarati s njim u sudnici. Kako da mi oprostite?“

„On te voli“, rekla je Winona.

Vivi Ann se lecnula kad je to čula, ali je nastavila. „On je tamo unutra, a ti i ja i Noah smo vani. Tako stoje stvari. I tako će biti nadalje.“

Winona je predosjećala što se sprema pa je odmahнула glavom kao da će pokretom otkloniti nadolazeće riječi.

„Došla sam ti reći ono što si ti meni nekoć rekla: vrijeme je da odustanemo. DNK analiza je bila dobra ideja, ti si se toga prihvatila, ali nije uspjelo. Obje znamo da je za Dallasa već odavno sve svršeno. Nije važno čiji je DNK pronađen na mjestu zločina.“

„Ne mogu...“ Winona je iznenada zastala, uperivši pogled u Vivi Ann. „Što si rekla?“

„Vrijeme je da prestanemo. Nije važno čiji DNK je to bio.“

„Isuse“, uzviknula je Winona, i odjurila do svog stola. Počela je kopati po papirima tražeći laboratorijski nalaz DNK, Kad ga je pronašla, zgrabila je cijeli spis i zagrlila Vivi Ann poljubivši je u usta. „Ti si genije.“

„Što...“

„Moram ići. Hvala što si me nagradila. Reci Noahu da ću doći ovaj vikend.“

„Jesi li me čula? Pokušavam ti pomoći.“

„Ja pokušavam pomoći tebi“, rekla je Winona izletjevši iz ureda.

„Gus mi je rekao da je Noah loš radnik“ rekao je tata Vivi Ann dok su stajali jedan kraj drugog na verandi jednog prohladnog rujanskog jutra. Svitalo je, metalni krov arene bljeskao je na ranom suncu.

„Teško mu je. Iskreno se nadao da će Winona osloboditi Daliasa.“

„Winona“, procijedio je otac, a Vivi Ann je primijetila otrovnu primjesu u njegovu glasu. Je li oduvijek bilo tako kad bi govorio

o svojoj najstarijoj kćeri? Što ga je više promatrala u posljednje vrijeme, to se više udaljavala od njega. Ponekad se dogodilo da cijeli dan nisu progovorili ni riječi. Nije se radilo o tome da se ljutila na njega, naprotiv. No otkako je upoznala njegovu gorčinu, nije mogla vidjeti ništa drugo u njemu.

Podigla je pogled i vidjela kako Noah izlazi iz njihove kolibe. Kretao se nizbrdo na štrkljast, raskliman način koji ju je podsjećao na Daliasa. Njen sin rastao je strelovitom

brzinom. Otkad je navršio petnaest godina, gledao je svisoka na nju — ako ju je uopće gledao. Sad je odšetao do pašnjaka i zastao kraj ograde.

Renegade se okrenuo prema njemu, zanjištao, ali nije došao bliže iako mu je Noah nudio mrkvu.

„Nikad nisam vidio konja koji bi odbio hranu“, rekao je njen otac.

„Neka srca se mogu slomiti“, rekla je Vivi Ann pateći zbog svog sina, znajući što bi mu sada trebalo... i znajući da mu to ne može pružiti. Nijedna se majka ne bi smjela osjećati tako bespomoćno sa svojim djetetom. Odlučila je krenuti.

Bilo je vrijeme da kaže Noahu što je rekla Winoni.

„Uzimam slobodan dan, tata.“

„A što je s tvojom podukom?“

„Danas imam samo par sati. Otkazat ću.“ Ne čekajući njegovo odobrenje, promrmljala je nekakav pozdrav i uputila se uzbrdo kroz rosnu travu. Ubrzo se našla kraj Noaha, utaknuvši rukavice o remen.

„Kako da mu kažemo da se tata neće vratiti?“

Vivi Ann je pogladila svog sina po svilenkastoj crnoj kosi. „Mislim da bi Renegade da to zna legao na zemlju i umro.“

„Znam kako mu je.“

Vivi Ann je stajala sa svojim sinom i promatrala crnog konja. Ožiljci njegova davnašnjeg zlostavljanja polako su izbljedjeli, a mogao ih je vidjeti samo onaj tko je znao gdje da ih traži. Ožiljci su takvi, razmišljala je, izbljede, ali nikad potpuno ne nestanu. „Uzmi kaput. Uskoro krećemo.“

„Ali škola počinje tek za sat i pol.“

„Znam. Uzmi kaput.“

„Ali...“

„Danas ne ideš u školu. Želiš se prepirati?“

„Nipošto.“

Svatko je otišao na svoju stranu na petnaest minuta, a onda su se ponovo našli kod kamioneta.

„Ovo je totalno *cool*“, rekao joj je dok su se vozili kraj škole.

Sljedeća dva sata razgovarali su o svemu i svačemu; o ranču,

o kobili koja se upravo treba oždrijebiti, o Noahovu referatu o građanskom ratu.

Sve dok Vivi Ann nije sišla s autoputa i krenula uzbrdo dugim i sporim putem prema nacionalnom parku Olympic, Noah nije obraćao pažnju na okruženje. Sad se uspravio u

svom sjedalu i rekao, „Ovo je put za Sol Duc.“

„Točno.“

Okrenuo se prema njoj. „Ne želim to, mama.“

„Znam“, rekla je. „I ja sam bježala, no s nekim se stvarima treba suočiti.“

Kad su stigli do glavne lovačke kuće, bilo je malo iza devet ujutro. Parkiralište je bilo skoro prazno tog dana sredinom rujna.

Parkirala je i izašla, odjenuvši vjetrovku koju je bila zatvorila. U tom trenutku je doduše bilo sunčano, ali bili su u srcu prašume, gdje je vrijeme vrlo promjenjivo.

Noah je stajao kraj kamioneta i gledao je kako mu prilazi. „Ne mogu ići tamo gore.“

Vivi Ann ga je uzela za ruku, što je trebala učiniti davno prije. „Idemo.“ Vukla ga je, neko se vrijeme opirao, a potom je popustio.

Penjali su se uz planinu, s obje strane uzdizali su se golemi cedrovi a oni su postupno uranjali u svijet nevjerojatne ljepote. Sve je bilo raskošno i bogato i preveliko. Put je zalazio sve dublje i dublje u šumu; odvođeci je u njenu prošlost.

Na slapovima su bili sami, samo njih dvoje, majka i sin, kao nekad muž i žena. Tutnjanje vodopada razlijegalo se čitavim krajolikom; kapljice vode prštale su na sve strane, bockajući njihove obraze i zamagljujući njihov vid.

Noah je stajao uz ogradu u zurio u slapove.

Vivi Ann ga je zagrlila. „Volio je ovo mjesto, baš kao i ti.“

Noah je isturio bradu u znak odgovora. Znala je da se boji da će ga izdati glas ako progovori.

Ispružila je ruku; kapljice su padale u njen dlan poput dijamanta i odmah se pretvarale u tekućinu. „On je nazivao ovo mjesto *skukum lemenser*. Moćan lijek.“ Mokrim vrškovima prstiju dotaknula je sinovljevu sljepoočnicu kao da ga dodiruje svetom vodom. „Trebala sam te naučiti mnogim stvarima o njemu i njegovom narodu. Ali nikad nisam dovoljno naučila. Možda možemo poraditi na tome. Otići u rezervat ili tako nešto.“

Okrenuo se, brišući svoje oči — da li od suza ili od slapova, nije mogla reći — i krenuo prema malom skloništu ispod cedra.

Vivi Ann se bila pripremila za ovo tijekom duge vožnje, ali sad kad je taj trenutak došao, obuzeo ju je strah. Išla je za njim i sjela kraj njega. Kao i onda, slapovi su odjekivali poput teške artiljerije. Kapljice vode padale su s debelih grana.

D.R. voli V.G.R. 21/8/92. Zagledala se u rezbariju u drvetu, sjetivši se svega što je bilo toga dana. Djevojka koja je tada bila tu vjerovala je u ljubav i sretne završetke. Bila je

jaka i sigurna u sebe, spremna da se uda za čovjeka kojeg je voljela makar je čitav svijet prezirao zbog toga. Ta bi se djevojka, kao i njezin sin, borila za DNK test i usudila vjerovati u istinu. „Ja sam bila u krivu, ti si bio u pravu. Ne možeš bježati od onog što ti je u srcu. To je greška koju sam ja počinila.“

„Znam zašto nisi htjela da Winona i ja ponovo otvaramo slučaj. Sad razumijem.“ Noah se naslonio na drvo. „On nikad neće izaći, zar ne?“

Vivi Ann je stavila ruku na njegov obraz, vidjevši Dallasa na njegovu licu. „Ne. Noah. Nikad neće izaći iz zatvora.“

29. poglavlje

Najveći dio svog života Winona je bila sigurna u jedno: svoju intelektualnu nadmoć. Znala je brinuti zbog svoje težine, ili strahovati od pomisli da je nijedan muškarac neće nikad iskreno voljeti, znala se pretrgavati da zadobije očev pristanak, ali otkad zna za sebe, osjećala se najpametnijom gdje god bi se našla.

Međutim, u posljednje vrijeme to i nije bilo tako. Mučile su je razne nedoumice, stalno je preispitivala svoje stavove pitajući se što je možda predvidjela, zašto je zabrljala. Izjedao ju je taj dan u sudnici, kad sudac nije bio dovoljno potaknut njenim argumentima da bi preispitao slučaj.

Cijeli život ljudi su joj govorili da juri prema naprijed, usmjerena prema pobjedi, ispruženih ruku da bi zgrabila ono što želi.

Ove se godine, međutim, naučila oprezu. I poniznosti. Čak i strahu. Ponekad se noću pitala što bi bilo da je ovo njen novi život, da oprez i tjeskoba postanu njeni pratioci odsad nadalje. Kako bi se nosila s tim da više nikad neće biti ni u što sigurna?

Sjedila je u svom autu i kroz pokislo prednje staklo promatrala zgradu županijskog suda. Američka zastava visjela je ravnodušno na stupu, jedina krpica boje usred sivila: neba, oblaka, zgrade. Magla se digla s ceste, koja je bila mokra i prljava. Jesenske su boje bile prigušene zbog lošeg vremena.

Winona je dohvatila svoju torbu sa spisima koja je ležala kraj nje. Zgrabivši njenu kožnu ručku, napustila je sigurnost svoga auta i krenula naprijed, osjećajući kao da svakim novim korakom zalazi sve dublje u neprijateljski teritorij. Pokušala je povratiti nešto od svoga prijašnjeg samopouzdanja, koje je bilo sklisko kao na kiši.

Na porti se predstavila, „Winona Grey, imam dogovoreni sastanak u deset sa Sarom Hamm.“

Službenica na porti potvrdno je kimnula glavom i uputila Winonu u niz sigurnosnih mjera koje su postale uobičajenom praksom u svim dijelovima zemlje. Stavila je posjetiteljski bedž, prošla kroz detektor metala, pokazala dvaput svoju osobnu iskaznicu a zatim su je otpratili do ureda tužiteljice Sare Hamm.

Bio je to vrlo službeno uređen prostor, bez biljaka u lijepim teglama ili obiteljskih fotografija na stolu. Veliki prozor gledao je na parkiralište.

Ali je žena koja je sjedila za stolom izazivala Winoninu pažnju.

Godine su bile nježne prema Sari Hamm. Bila je visoka i mršava, izgledala je mišićavo

poput trkača na duge staze. Winona je u njoj vidjela ženu koja, kad je pod stresom, poseže za svojim tenisicama za trčanje umjesto da se lati frižidera.

„Gospođo Grey“, rekla je, odgurnuvši se u svojoj stolici od stola. Kotačići njene stolice zaštroptali su po parketu. „Ovo je iznenađenje. Nisam očekivala da ćemo se ponovo vidjeti.“

Winona je sjela. „Cijenim vašu dobru volju što ste me primili u tako kratkom roku. Nisam ostavila baš najbolji dojam kad smo se prvi put srele.“

Čini se da je to iznenadilo Saru. Njene savršeno oblikovane obrve malo su se skupile. „Baš suprotno, dojmila me se vaša strastvenost, premda je bila upotrijebljena na krivom mjestu. Vi ste njegova šogorica. To sam i očekivala. Možete li mi reći zašto odmah niste preuzeli njegov slučaj? Budući da vam je očito jako stalo.“

„Jednostavan odgovor bio bi da nisam imala iskustva s kriminalom.“

„A u međuvremenu ste ga stekli.“

Nije nikakvo čudo da se ova žena probila u svom poslu; ništa joj nije moglo promaknuti.

„Ne.“ Winona se primaknula prema naprijed. „Što mislite o Royevoj obrani?“

„Bila je stručna.“

„Jedva, i obje to znamo.“

„Mislite ga tužiti? To će biti teško. Čak da je zaspao za vrijeme rasprave, nisam sigurna da biste dobili spor.“

„Znam.“ Winona je uzdahnula. „Vjerujte mi, proučila sam svaku pojedinost.“

„I DNK je bio vaša najbolja zamisao?“

Winona nije bila sigurna da li je to uopće bilo pitanje. Možda. Bilo kako bilo, ovo je bio taj trenutak. Psihički se pripremila i rekla, „Mislim da nije. Hoću reći, to nije bila moja nabolja zamisao.“

Tužiteljica se jedva primjetno namrštila. „Zaista?“

Winona je pokušala duboko udahnuti, a da se to ne primijeti. *Bože, molim te pomози mi da kažem što treba na pravi način.* Savjetovala se s odvjetnicima koji su radili na projektu oslobađanja krivo optuženih i oni su joj rekli da bude iznimno pažljiva. Ako uspije uvjeriti Saru Hamm — zaista uvjeriti — zajednička peticija bila bi najbolji put za rušenje Dallasove presude. U suprotnom, doći će ponovo do sukoba, a Winona je htjela izbjeći svađu s tužiteljicom, bude li to moguće. „Dopustite mi da najprije kažem što mislim. Roy je u najboljem slučaju bio neefikasan. Nikad nije unajmio istražitelja da

prouči nužne detalje. Da jest, onda bi zasigurno naišao na nedosljednosti u svjedočenju Myrtle Michaelian. Ona je, naime, rekla da je te noći prepoznala Dallasovu tetovažu, ali je zapravo nije mogla vidjeti. Njegova tetovaža je na lijevoj ruci...“

„Sve ste to već iznijeli u svojoj peticiji, gospođo Grey. Ne moram to ponovo slušati.“

„Znam. Samo želim da to imate na umu. Zajedno s činjenicom da DNK uzorak nije bio Dallasov. Osim toga, i vi i ja znamo da je ono vještačenje dlake bila besmislica. U posljednjih deset godina bilo je dosta presedana oko toga. Dođe li do ponovnog suđenja, sigurna sam da ću to moći isključiti.“

„Novo suđenje? Jesam li što propustila? Pa tu nema ničeg novog. Odluka je donesena. Sud je podržao osudu.“

Winona je izvadila spis iz svoje torbe. Pružila ga je Sari, rekavši, „Ovo je novo.“

Sara je otvorila kartonski fascikl i počela čitati dokument koji je bio pri vrhu. „Druga peticija za ukidanje presude i kazne i odbacivanje slučaja? I uključili ste moj ured? Očekujete da ću vam se ja pridružiti u tome? Vi ste u zabludi, gospođo Grey.“

„Nastavite čitati“, dodala je Winona. „Molim vas.“ Njezina posljednja, najbolja šansa — možda njezina jedina šansa — jest uvjeriti ovu ženu. Ako se tužiteljstvo složi s ukidanjem presude i kazne i odbacivanjem slučaja, sud će se tomu prikloniti.

Sara je okrenula stranicu i podigla ljutit pogled. „Kad je ovo došlo?“

Winona je točno znala što je privuklo tužiteljčinu pažnju. Bili su to rezultati testiranja na koje je čekala gotovo mjesec dana. „Jučer.“

„O moj Bože“, rekla je Sara.

„Palo mi je na pamet da sam testirala uzorak sjemena samo da bih saznala odgovara li on mome klijentu. Kao što znate, ne odgovara. Bila sam neiskusna, trčala sam s tim rezultatom, misleći da je on dovoljan za oslobađanje od krivnje. I tada, otprilike prije mjesec dana, razgovarala sam sa svojom sestrom. Njegovom ženom. Ona je tad nešto rekla o DNK nalazu i ja sam shvatila da nikad nisam provjerila komu zapravo pripada. Pa sam poslala uzorak u saveznu bazu podataka i saznala da se slaže s čovjekom po imenu Gary Kirschner, koji je trenutno na odsluženju devetogodišnje kazne u zatvoru Spring Creek u Sewardu. Zbog silovanja. Kad smo doznali ime, provjerili smo i pištolj. Sjećate se onog neidentificiranog otiska prstiju?“

„Naravno“, rekla je Sara, mršteći se.

„Ispalo je da također pripada Garyju Kirschneru.“

„Zašto nije bilo njegovih otisaka 1996.“?

„Tad još nije bio uhićen. Bio je skitnica. Ovisnik o drogama, uspio se provući kroz više

gradova u okolici na putu prema sjeveru.

I prije nego što pitate, reći ću vam da se Dallas Raintree nikad nije susreo s Garyjem Kirschnerom.“

Sara je zurila u papire, iščitavajući ih ponovo. „Moram to proučiti. Nećemo donositi brzoplete odluke. Vjerojatno će malo potrajati.“

Winona je ustala. „Hvala vam, gospođo Hamm.“

Sara je kimnula glavom i nastavila čitati.

Winona je sama pronašla put do vratiju.

Ovaj vikend je veliki maskenbal za Halloween na rancu. Hura. Nadam se da možete prepoznati moj sarkazam, gospodo I. Iako ne čitate više moj dnevnik. To je čudno. Ja ga još uvijek pišem za Vas. Kako to? Valjda je to jedno od onih Vaših velikih životnih pitanja. Možda ću Vas jednog dana pitati.

Dakle, poslije škole sam došao ravno kući kako bih pomogao na ranču. Neke klince bi to razbjescilo, ali to su klinici koji imaju prijatelje. Kad nemaš prijatelje, onda je sasvim u redu da ideš doma poslije škole. Nema ništa gore od deset minuta nakon zvona. Tad se svi sastaju. A to može biti teško ako cijelo vrijeme stojiš sam.

Jedino mi je stalo do Cissy. Danas mi se skoro nasmiješila, a meni je zastalo srce. Znam da sam totalno lud no ponekad mi se čini da me voli.

Ali kao da to išta mijenja. Ona se previše boji suprotstaviti svome tati luzeru. Koga više briga?

Winona je bila na telefonu s Lukeom, kad je netko pozvonio na vratima. „Baš divno. Netko je došao“, rekla je podrugljivo. Upravo se jadala što tužiteljici treba toliko vremena da donese odluku. On je bio jedini s kim je mogla razgovarati o tom pa je ponekad znala pretjerati. Ništa iznenađujuće. Ono što je ipak bilo neobično jest to što ju je on i dalje nazivao. Skoro svake subote navečer u rujnu i listopadu.

točno u minutu, sjela bi na verandu ili ispred kamina i razgovarala s njim o životu. Ponovo su razgovarali s lakoćom, kao nekada.

„Moraš biti strpljiva“, rekao je Luke. To joj je govorio tjednima. „Još traje listopad. Zvat će. Znam da hoće.“

„Čekanje me ubija“, rekla je. „Ustvari, prvi put mršavim od šestog razreda. Možda mi se posreći i postanem lijepa dok Dallas trune u toj ćeliji.“

„Uvijek si bila lijepa, Win.“

Ponovo se začulo zvono na vratima.

„No, dolazim“, promrmljala je. „I zato si se kraj mene zaljubio u moju sestru. Slušaj,

Luke, moram ići. Čut ćemo se kasnije.“

„Okay, sad se zaista brinem za tebe.“

„To mi puno znači. Uistinu“, rekla je, i onda dodala: „Moram ići. Zovi me sutra navečer.“ Prije no što je mogao odgovoriti, spustila je slušalicu i krenula prema vratima. „Malo strpljenja. Dolazim.“ Otvorila je vrata i ugledala svoje sestre. Aurora je bila odjevena kao da ide na Sjeverni pol — traperice, zimske čizme, debela jakna od umjetnog krzna. U rukama je držala veliku srebrnu termosicu. Kraj nje je stajala Vivi Ann, držeći šalice za kavu.

„Ideš s nama. Obuci se toplo“, rekla je Aurora.

„Ne hvala“, odgovorila je Winona. Govoreći istinu, ona je u posljednje vrijeme bila isuviše uznemirena da bi se mogla normalno ponašati prema svojim sestrama.

„Zbunjena je“, rekla je Aurora, uputivši Vivi Ann pogled koji je značio jesamlitirekla.

„To je vrlo često u zadnje vrijeme. Rekla sam ti da ideš s nama. Obuci se.“

„Što je u termosici?“

„Vruća kava s irskim viskijem i tučenim vrhnjem. A sad požuri.“

„Dobro. Ali nosim svoj telefon“, rekla je Winona. Nije se odvajala od telefona duže od deset minuta otkad se našla sa Sarom Hamm.

„Tko si ti? Condoleezza Rice?“ promrmljala je Aurora.

Winona ih je ostavila u svom hodniku i otišla gore da se presvuče. Pet minuta kasnije sišla je odjevena u stare traperice koje je ugurala u *uggice* boje leda, topao štrikani džemper i kaput. Torbicu (s telefonom unutra) prebacila je preko ramena.

„Gdje je Vivi Ann?“ pitala je Aurom dok je silazila niz stepenice.

„U kupaonici“ Aurora joj je domahnula rukom, šapćući, „Požuri.“ Kad je Winona došla, rekla je, „Pljuni sad. Da čujem.“ „Što?“

„Već tjednima izbjegavaš mene i Vivi Ann. Dobro te poznajem. To znači da nisi odustala.“

„Što to?“ Rekla je Winona, kolebajući se.

„Nemoj da te stavim na muke.“

Winona je duboko udahnula. „Našla sam neke nove dokaze. Čekam da čujem hoće li ih uzeti u obzir.“

„Ako da?“

„Mogao bi izaći.“

„A ako ne, ostaje unutra.“ Aurora je prekrížila ruke. „Hvala Bogu da joj nisi rekla. Trenutno visi o koncu. No nemoj pobogu mene isključivati. Ja želim pomoći.“

Winona je zagrlila svoju sestru. „Hvala.“

Vivi Ann se vratila upravo u trenutku kad su se njih dvije razdvojile. „*Okay*“, rekla je, idemo.“

Winona je krenula za njima do Aurorinog auta i sjela na suvozačevo mjesto. Sad kad je bila van kuće, osjećala se dobro. Nije se mogla sjetiti kad se zadnji put išla zabavljati. „Kamo idemo?“

Aurora je skrenula prema ranču.

„Ovo je naš veliki izlazak s termosicom kave i alkohola?“

Aurora se zaustavila pred kućom. Izvadila je deku, dvije male kutije i kasetofon iz prtljažnika. I potom su sve tri počele hodati; prošle su pokraj štaglja ukrašenog duhovima i vješticama, prošle su pokraj kosilice, pokrivena lažnom paukovom mrežom.

Winona je odmah shvatila kamo idu. Bila je to mala uzvisina iza Renegadeova pašnjaka, travnati brežuljak ispod starog divovskog stabla. Otuda se mogao vidjeti skoro cijeli ranč, Kanal i udaljene planine. U blizini je tekao potok lososa koji je s promjenom godišnjih doba mijenjao tok i snagu, iako je, kao i svaki drugi aspekt ranca Waters Edge, u osnovi ostao nepromijenjen.

Aurora je rasprostrla deku na travu i one su, kao što su to činile kao djevojčice, posjedale jedna uz drugu. Stablo planike, ogoljelo od jesenske hladnoće, služilo im je kao baldahin nad glavama; splet crnih bodljikavih grana koje su nalikovale ispruženim rukama stršio je u nebo boje lavande. Ispod njih je ležao mali komadić zemlje koji je nekad bio vrt njihove majke. Nijedna od njih nije nikada imala hrabrosti dirnuti u taj vrt, pa je on naprosto postao divlji.

„Dugo nismo bile ovdje“, rekla je Vivi Ann, sipajući vruću kavu u šalice koje je potom pružila svojim sestrama.

„Mi smo sestre“, rekla je Aurora, u čijem se glasu čuo nepogrešiv ton ozbiljnosti dok je govorila. „Ponekad se moramo na to podsjetiti.“ Posegnula je za dvjema kutijama koje je ponijela sa sobom. „Ovo je za vas dvije.“

Winona je uzela malu kutiju u krilo. Otvorivši ju, zagledala se u poklon. Bio je zgužvan, izgledao je zbunjujuće, ali je znala što je, i zbog tog je saznanja osjetila napetost u želucu. Polako je podignula staklene zvončice. Bila je to zbirka prekrasnih svjetlucahiv školjaka, spojenih gotovo nevidljivom srebrnom uzicom. Kad ih je uzela u ruku, milozvučno su zveckali.

Zvončići koje je dobila Vivi Ann bili su drugačiji, napravljeni od nepravilnih komadića

stakla boje dragulja. Iako se mračilo, stakalca su zabljesnula kao ispunjena nekim unutarnjim sjajem.

„Divni su“, rekla je Vivi Ann, sjetivši se majke i onog zadnjeg puta kad su njih tri stajale kraj njenog kreveta i držeći se za ruke crpile snagu jedna od druge. *Ostanite zajedno.*, rekla je mama šap tom, a suze su joj curile niz lice po prvi put svih tih mjeseci. *Moje cvjetne djevojke...*

„Mi smo sestre“, ponovila je Aurora. „Samo vas želim podsjetiti. Štoga god da se dogodi, kakve god odluke donesemo — pritom je pogledala Winonu — ostajemo zajedno.“

Winona se kucnula sa sestrama i otpila gutljaj opojnog napitka. A onda je iz torbe izvadila fotografiju i pokazala je Aurori i Vivi Ann. Na toj fotografiji njihov je otac, zgodan i nasmiješen, posesivno grlio njihovu majku.

Aurora i Vivi Ann su se stisle jedna uz drugu i napeto piljile u fotografiju, kao da se radilo o iznimnom arheološkom nalazu. Iako je to na neki način bila istina. Majčinih fotografija je bilo zaista malo. Winona je često mislila da je njihova mama uklonila svoje fotografije na kojima je izgledala staro, umorno ili debelo iz obiteljskih uspomena.

Ali njihovu pažnju na slici nije privukla mama, nego tata. Zračio je i izgledao naočito. Sretno.

„Uopće ga se ne sjećam takvog“, rekla je Winona.

„Ni ja“, dodala je Aurora.

„Ja se sjećam“, rekla je Vivi Ann nježno. Zvučalo je kao da žali za tim vremenima kad je rekla, „Pogledajte kako je gleda.“

„Zašto nas ne voli na takav način?“ Winona je postavila pitanje premda je znala da su sve tri pomislile isto. Dakako, odgovora nije bilo.

„Gdje si našla fotografiju?“ pitala je Aurora.

„Ti si trebala biti tužiteljica“, promrmljala je Winona. „Ništa ti ne može promaknuti.“

„Osim preljuba moga muža“, odgovorila je Aurora, srknuvši gudjaj. „Čak sam toj ženi donijela kolače kad je bila bolesna.“

Vivi Ann je zagrlila Auroru. „On je bio kreten.“

„I dosadnjaković“, dodala je Winona.

„Ne zaboravi ni to da je bio ćelav“, rekla je Aurora, i napokon se nasmijala. Nakon još jednog gutljaja, upitala je, „Dakle, gdje si našla fotografiju?“

„Dao mi ju je Luke.“

Nastala je tišina. Winona je razumjela zašto. Luke je bio poput Tolkienova Zabranjenog

jezera; iako je bilo lijepo, ispod površine vode vrebala je opasnost. Luke ih je već jednom uništio i nitko to nije zaboravio.

Aurora je prepustila Vivi Ann da prva progovori.

Winona je trebala učiniti isto, ali tišina joj je išla na živce. „Došao je do mene poslije rasprave. Čitao je o svemu tome pa je pomislio da bi mi dobro došao prijatelj.“

„On je drag“, rekla je napokon Vivi Ann, gledajući u Winonu. „Da li ga još uvijek voliš?“

Winona nije znala kako da na to odgovori. „U usporedbi s tobom i Dallasom...“ Slegnula je ramenima ne nalazeći prave riječi.

„To nije natjecateljski sport“, rekla je Vivi Ann, dotaknuvši je rukom. „Ljubav naprosto... jest.“

„Ionako je prekasno. Propustili smo svoju priliku. A možda je nikad nismo ni imali. Ne znam.“

Vivin je izgled odavao istinsku tugu. „Ne znaš je li prekasno. Ako postoji bilo kakva šansa, Win, iskoristi je. Zahvaljujem Bogu na ljubavi za Dallas, iako me boli.“

Winona je spustila svoju šalicu i legla na deku, zureći kroz ogoljenu krošnju u Mliječnu stazu. „Bojim se“, rekla je tiho. Vjerojatno nikad prije nije izrekla te riječi naglas. Uvijek joj se činilo da izgovaranje slabosti dovodi do njihova pogoršanja, ali sad joj je bila potrebna pomoć njenih sestara.

„Strah ubija um“, rekla je Vivi Ann, i premda je bio mrak, Winona je znala da se njena sestra nasmiješila.

„Krasno. Razotkrila sam svoju dušu a ti mudruješ.“

Vivi Ann se nasmijala. „Istina, ali to su sjajne, legendarne misli. A također i istinite. Ne možeš ići kroz život u strahu.“

„Prava se našla da to kaže“, rekla je Aurora.

„Imaš pravo“, odgovorila je Vivi Ann, i legla kraj nje.

„Što bi učinila da se možeš vratiti u prošlost i da dobiješ novu priliku s Richardom?“ pitala ju je Winona.

„Puno sam o tom razmišljala“, rekla je Aurora, povlačeći koljena prema prsima. „Ali čak i kad sam najusamljenija, znam da nisam Richarda dovoljno voljela. Želim to što je imala Vivi, i ako to ne mogu imati, radije ću biti sama. Nema više kompromisa.“

Winona je zatvorila oči i upijala zvukove svoga djetinjstva — čula je konjska kopita u poljima, valove koji zapljuskuju obalu, brzake u potoku lososa. Po prvi put je uživala u nepromjenjivosti ovog mjesta, u njegovoj predvidivosti. Za mjesec ili dva orke će se

ponovo vratiti u Kanal, i nekoliko čarobnih tjedana svi će pričati samo o njima. Auti će se iznenada zaustavljati na cesti koja prati Kanal, a njihovi će vozači pojuriti da vide crnobijele gigante kako se prevrću i igraju. Kasnije, kad dođe proljeće, vratit će se žabe, koje će noću tako glasno kreketati da će ljudi u polusnu zatvarati prozore.

Na ovakvom mjestu uvijek znaš što možeš očekivati, a ako si pažljiv, ukoliko pažljivo promatraš sve oko sebe, možeš vidjeti svoju budućnost jednako jasno kao i svoju prošlost. „Nikad nisam dokučila kako da prestanem voljeti Lukea“, rekla je Winona. Trebalo joj je puno hrabrosti da izgovori te riječi, ali joj je bilo drago što je to učinila. „Da“, rekla je Vivi Ann. „Ljubav je takva. No, imaš sreće. Sve što trebaš učiniti je dohvatiti telefon i pozvati ga da se nađete. Najgore što se može dogoditi je da ti kaže ne.“

„Ima i gorih stvari“, složila se Aurora.

Winona je zamišljala što bi bilo da poslušna njihov savjet, da ga pozove da izađu; nije si mogla pomoći a da ne misli o tome kako nekoć nije bila dovoljno hrabra da prizna Vivi Ann svoje osjećaje, i kako je taj propust promijenio njihov život a njihov odnos učinio krhkim.

Sad je to ponovo radila, zar ne? Premda su sad njeni motivi bili drugačiji, ipak se može reći da je skrivala istinu od svoje sestre. „Ti znaš da te volim, Vivi, zar ne? Nikad te ne bih željela ponovo povrijediti.“

„Znam to. I vjeruj mi, ništa me vezano uz tebe i Lukea ne bi moglo povrijediti.“

Winona je sjela. „Što se tiče Dallasa...“

Aurora ju je gurnula laktom. „Dosta smo govorile o muškarcima. Ovo je naša večer.“ Natočila je ponovo tri irske kave iz termosice i pružila svoju šalicu. „Za nas“, rekla je, i sve tri su se kucnule i ispile svoja pića.

U dugoj šutnji koja je uslijedila, dok su tako sjedile jedna uz drugu, na prostirki koja je jednom krasila bakin krevet, Winona je rekla, „Možda bismo trebale presaditi mamin vrt.“

„Da, da“, rekle su Aurora i Vivi Ann u isti glas. „Vrijeme je“, rekla je jedna od njih; Winona nije bila sigurna koja je od njih to rekla, ali je također kimnula glavom.

„Vrijeme je.“

NISAM ZNAO DA SE ŽIVOT MOŽE TAKO BRZO PROMIJENITI.

Moram na sekundu spustiti olovku. Ruka mi se tresse. Okay, evo što se dogodilo. Sve ću napisati tako da NIKAD NE ZABORAVIM NI SEKUNDU.

Jučer je bio običan, dosadan dan za školu, i mama me rano probudila. Bio sam presretan. Bili smo u kuhinji i jeli doručak kad je došla teta Winona. Nije kucala niti slično. Samo je rekla da me treba cijeli dan.

Ali on mora u školu, rekla je mama, a Halloween maskenbal je za dva dana. Trebam njegovu pomoć za tisuću stvari.

Molim te, rekla je Winona. Bit ću ti zahvalna. Mama je zakolutila očima kao što to obično čini i rekla dobro, vodi ga sa sobom. Ionako markira u školi.

I odjednom sam bio slobodan. Teta Winona me pogledala i rekla mi da se odem otuširati i da obučem hlače koje mi nisu prevelike. Ne želim gledati tvoje gaće. Već sam se spremao reći da to ne dolazi u obzir no ona mi je rekla da mogu i ostati ovdje i ići u školu.

I zato sam se lijepo uredio.

Ušli smo u Winonin auto i odvezli se. Cijelim sam je putem ispitivao kamo idemo dok smo se vozili uz Kanal, no

ona mi nije htjela reći iako sam osjećao da bi mi rado rekla. No djelo se vrijeme smješkala.

Bio sam toliko zaokupljen zapitkivanjem da nisam ni primijetio kad smo sišli s autoceste. I tad sam ugledao putokaz za zatvor.

Šališ se? Rekao sam. Prije sam se smijao i gurkao je dok smo se vozili, no nakon što sam vidio znak, sledila mi se krv u žilama.

Nisam ništa htjela govoriti tvojoj mami, za slučaj da nešto pođe po krivu, rekla je teta Winona. A onda me značajno pogledala. Sve se uvijek može pokvariti u zadnji čas. To je jedna od stvari koje sam naučila.

Kako? Bih je sve što sam mogao reći.

Tražila sam da u laboratoriju naprave još neke testove i onda smo saznali tko je zaista bio te noći u kući Cat Morgan.

Nije bio tvoj tata, rekla je. Pa je tužiteljica podržala moj prijedlog za odbacivanjem slučaja.

Do sutra će sve izaći u novinama, zato te vodim da ga vidiš prije nego što će te kamere pratiti u stopu.

Ali što ćemo s mamom? pitao sam.

Ne brini za nju, rekla je teta Winona. Aurora će biti s njom cijeli dan, zatvorit će vrata ranča i isključiti telefon. Ne želim da tvoja mama sazna za ovo dok on ne bude na slobodi. Za svaki slučaj. Ona ne bi mogla podnijeti novo razočaranje.

Dovezli smo se pred zatvor koji je izgledao isto kao i kad sam ga vidio prvi put, sivo i gnjusno. Zaustavili smo se na parkiralištu i izašli. U stražarevoj kuli čuvar je hodao gore dolje.

Zaboravio sam svoju đaćku iskaznicu, rekao sam iznenada. Hoće li mi dopustiti da ga vidim?

Prije nego što mi je teta Winona uspjela odgovoriti, začuo se zvuk otvaranja velikih crnih vrata. I vidio sam ga. Mog tatu. Izlazio je iz zatvora u pratnji čitave garde; nosio je crne prevelike levisice i zgužvanu crnu košulju. Nisam mogao reći koliko mu je dugačka kosa jer je nosio rep. Krenuo sam prema njemu, zureći u njegovo lice koje je toliko nalikovalo mojem. Noah, rekao je, i tad sam shvatio da nikad dotad nisam čuo njegov glas. Došao si, rekao je, i on je prvi od nas dvojice zaplakao. Rekao je nešto što nisam razumio, ali zvučalo je poznato: bilo je to nešto što mi je znao govoriti dok sam bio mali, nešto što mama nije znala. Bilo je to nešto naše, moje i tatino. Rekao je da znači „Jaši poput vjetra“ na jeziku njegove mame. Bože, rekao je zatim. Ostavio sam malog dječaka u maminom naručju a vidi ga sad, pravi čovjek. Onda me zagrlio i rekao mi. Nedostajao si mi, mali čovječiću.

30. poglavlje

Bilo je doslovno tisuću stvari za obaviti do početka Halloween maskenbala u petak. Bez Noaha, Vivi Ann je imala posla preko glave. Otac je poslije doručka otišao po svoj traktor, a pomoćnik je krenuo nahraniti junce.

Aurora se pojavila oko podneva pa iako nije bila od velike pomoći, slijedila ju je kao sjena veći dio dana, a onda je u sumrak sjela s njom na verandu. Bijela je ograda bila ukrašena raznobojnim školjkama, kamenčićima i stakalcima; generacije žena i djece iz obi telji Grey obilježavale su svoj teritorij blagom koje su iskopale na svojim obalama. Vivi Ann je još uvijek imala zadnju školjku koju je dobila od mame, pa makar je više nije nosila sa sobom, ona je uvijek bila tu, čekajući je na verandi.

Sljedećih nekoliko sati provele su sjedeći na terasi i razgovarajući, često se smijući, a na trenutke u tišini. Zapravo je cijeli ranč danas bio iznenađujuće tih; nijedan kamion nije skrenuo prema kolnom prilazu, telefon također nije nijednom zazvonio. Napokon, oko devet sati, Aurora je pogledala na sat i rekla, „Mislim da sam dovoljno dugo ostala. Idem sad.“

Nakon što je Aurora otišla, Vivi Ann je ušla u kuću da nazove Noaha. Kako nije mogla dobiti slobodnu liniju, malo je istraživala i ustanovila u čemu je problem: telefon je bio isključen. Bijesna, ponovo ga je uključila i nazvala Noaha na mobitel. Javio se nakon nekoliko zvona.

„Hej, mama. Pokušavao sam te nazvati.“

„Znam. Žao mi je. Telefon je, ni sama ne znam zašto, bio isključen. Jesi li na putu kući? Sutra imaš školu.“

„Hm... da... cijeli dan pomažem teti Winoni u raskrčivanju tavana i još nismo gotovi. Mogu prenoćiti kod nje? Ona će me odvesti sutra u školu.“

„Daj mi je.“

Winona je preuzela telefon. „Ne brini. Ja sam tu i sve je u redu. Bit će u školi na vrijeme.“

Vivi Ann je htjela reći ne, htjela je da se Noah vrati kući, ali sam zato jer je bila usamljena, pa je rekla, „Onda dobro. Reci mu da ga volim.“

„Naravno“.

Sklopčala se na sofi, stavila slušalice, pojačala ton i počela slušati glazbu na svom iPodu; kad su joj se oči počele sklapati, otišla je u krevet. Osjećala se čudno sama u

kući. Čula je razne nove zvukove. Prvi put joj je palo na pamet kako će to biti kad Noah jednog dana odraste i ode iz kuće. Kako će ova koliba biti tiha.

Uzdahnuvši pri toj pomisli, utonula je u san.

Nešto kasnije probudilo ju je nekakvo kloparanje. Prigušeno, ali pravilno i jednolično, poput stolice za njihanje. Ili nalik na topot konja u tami.

Dallas. Prepustila se uspomenama koje su je odvele u daljinu...

A onda je shvatila da to nije bio san. Zvuk je bio stvaran. Probudila se, zbacila pokrivač i ustala iz kreveta, dohvativši ogrtač koji je bio prebačen preko ograde kreveta. Obukla ga je, pritegnula izlizani pojas i uputila se kroz kuću, osluškujući.

Otvorila je vrata, izašla na verandu i zatvorila vrata za sobom. Sedefasti Mjesec visio je iznad udaljenih planina. Njegovo je svjetlo rasvjetljavalo sve pod sobom, pretvarajući polja u krpice tamnoplavog baršuna.

Mjesečina je obasjala čovjeka koji je jahao bez sedla i uzda.

Činilo joj je da se napokon izgubila razum; nakon tolikih godina napokon se dogodilo.

Krenula je prema ogradi, ne mareći za to je li konačno poludjela, ali zapravo je uživala. Odavde je jedino mogla vidjeti njegovu bijelu majicu; bježala je na mjesečini kao ispod reflektora. Ispod njega je bio Renegade, jedva prepoznatljiv u mraku, ali je uspjela opaziti njegovu skladno gibanje, njegove gipke korake kao nekad, kad je bio prvak. Još jedan znak njenog ludila: Renegade je opet bio zdrav. *Dakako*.

Pokušala je ostati tamo gdje je bila, no kao i prije šesnaest godina nije se mogla oduprijeti zovu. Pod nogama joj je škripao drveni pod na verandi.

Krenula je niz travnati brežuljak, pazeći da se ne posklizne po rosnoj travi, i došla do ograde pašnjaka.

Prošli su pored nje, napravili krug i zaustavili se pred njom. Činilo se kao da se miljama daleko čuje samo Renegadeovo teško disanje, kao da se i samo more utišalo u iščekivanju.

„Vivi“, rekao je Dallas, a zvuk njegova glasa toliko ju je uzбудio da je zateturala i čvsto se uhvatila za ogradu.

„... Ti nisi stvarno tu...“

Stala je. Trebalo joj je više snage nego što je imala da bi nešto rekla; činilo joj se kao da pokušava oblikovati riječi od djelića sebe koji su blijedjeli.

„Jesam.“

Sišao je s konja, pogladio ga po njušci i počeošao po ušima, a potom je polako krenuo prema Vivi, te je provukavši se ispod ograde došao ispred nje.

Prvi put nakon tolikih godina nitko nije motrio njihove pokrete, nije bilo prljavog pleksiglasa između njih. Izgledao je stariji i tužniji; crte na njegovu licu bile su duboko urezane. A njezina je bol bila toliko duboka da se otvorila i ona je upala u nju. „Ostavila sam te tamo samog. Znam da mi ne možeš oprostiti. Ni ja sebi ne mogu oprostiti, ali...“

Primaknuo se bliže, dotaknuo joj lice, pa vrat. Potom ju je privukao bliže.

Osjećala je kako se vraća u život u njegovim rukama. Priljubila se uz njega, strahujući da će nestati ako ga pusti, užasnuta od pomisli da će trepnuti i shvatiti da joj se sve samo pričinilo.

Dodirnula je njegovo lice, i vršcima prstiju brisala njegove suze. „Dallas“, rekla je, „Nemoj plakati...“

Uzeo ju je u naručaj i ponio uz klizavi brežuljak preko verande u kolibu, koja je nekad bila njihovo tajno ljubavno skrovište, potom njihov dom, a sad mu je bila strana. No njihova je spavaća soba bila na istom mjestu i on ju je odnio tamo, otvorivši vrata nogom.

Položio ju je na krevet i kleknuo. Mjesečina je provirivala kroz prozor i obasjavala bijele plahte. Okrenula se prema njemu i počela ga nastrpljivo svlačiti. Neobuzdanim kretnjama pokušala je skinuti njegovu majicu, otkopčati njegove hlače; on je razmotao njezin iznošeni ogrtač i spustio ga niz njena leđa.

Dodirivali su se strašću koja može proizaći samo iz dugogodišnjeg čekanja. Njihovo disanje je postalo nepravilno, a obrazi vlažni od suza. Na vrhuncu uzbuđenja ona je kriknula ime koje je držala u sebi tijekom dugih i praznih godina.

Winona, Aurora i Noah su sjedili za stolom u Winoninoj dnevnoj sobi i igrali neku društvenu igru s kartama. Dakako, ipak su najviše razgovarali o Vivi Ann i Dallasu. Svi su bili toliko uzbuđeni da su se teško mogli usredotočiti na igru. Winona je upravo bila na potezu kad je zazvonio njen mobitel.

Svi su spustili svoje karte na stol, a Winona je požurila da se javi. „Halo?“

„Hej, Winona. Oprosti što zovem tako kasno.“

Odmah je prepoznala glas posrednice za prodaju nekretnina i uzdahnula. „Hej, Candace.“

Noah i Aurora su sjeli natrag na svoja mjesta,

„Kako ti mogu pomoći?“ pitala je Winona, pokušavajući sakriti razočaranje. Nije stvarno očekivala da će se Vivi Ann javiti još večeras, ali...“

„Upravo me zvao jedan liječnik koji želi iznajmiti tvoju kuću na obali. On je sad negdje

vani i htio bi je vidjeti. Obično ostavim sve i odjurim, no djeca su u krevetu. A budući da dosad nije bilo puno interesenata...”

„Idem ja“, rekla je Winona. Upravo joj je tako što trebalo: da nečim zaokupi misli. „Hvala.“ Spustila je telefon, kratko se ispričala Noahu i Aurori i poslala prema svom autu.

Silno joj je prijala duga vožnja po mraku. Dok je prolazila poznatim ulicama i promatrala okolinu obasjanu prekrasnom srebrnkastom mjesecinom, ponavljala je u sebi što se sve danas dogodilo. Bio je to nesumnjivo nabolji dan u njenom životu. Nikad neće zaboraviti niti jedan trenutak, od Dallasova zagrljaja do njegova tiho izgovorenog *Hvala* i izraza Noahova lica kad se prvi put susreo sa svojim ocem.

Skrenula je prema svom zapuštenom kolnom prilazu i parkirala kraj velikog plavog kamioneta. Još je uvijek razmišljala o Dallasu kad je onaj koji ju je čekao izašao iz sjene.

Luke.

Najednom se stvorio kraj nje.

„Što radiš ovdje?“ rekla je. „Ti ne trebaš iznajmiti moju kuću.“

„Ne. Samo sam te htio vidjeti nasamo. Vozio sam cijelu noć.“

Nije shvaćala o čemu se radi. „Rekla sam da ću te nazvati sutra poslije...”

„Kad si mi rekla što si učinila za Vivi Ann i Dallasu, sve o čemu sam mogao razmišljati bilo je kako bi bilo imati te na svojoj strani.“

Zakoračila je prema natrag, mršteći se. Nije htjela krivo protumačiti to što se događalo, nije htjela pridavati značenje njegovim riječima, njegovom pogledu. „Ja sam uvijek bila na tvojoj strani, Luke. I onda kad nisam trebala biti.“

„Ali ja nisam bio na tvojoj strani, jel’ tako?“

„Ne.“ I to je bilo ono što nije valjalo među njima. Iznenadilo ju je što je on to vidio.

„Žao mi je“, rekao je prostodušno.

Nije znala što da kaže na to. Ona mu je oprostila — i samoj sebi — već odavno. „Ništa nova, Luke.“

Došao joj je sasvim blizu, i kad ju je pogledao, ugledala je cijeli njihov život u njegovim očima, sve što je bilo njihovo — ono što se dogodilo između njih i ono što se nije dogodilo — i u tom jednom pogledu vidjela je da ona nije bila jedina koja se promijenila. „Vjeruješ li u drugu priliku?“

„Naravno.“

Uzeo ju je za ruku, kao što je to učinio u bezbroj kritičnih trenutaka u njenom životu.

„Želiš li upoznati moje kćeri? Slušaju o tebi već godinama.“

„Kad možemo otići do njih?“

Winona je očekivala to pitanje od svog nećaka, znala je zapravo da je to prvo što će je ujutro pitati. Zagrlila ga je, smiješeći se još od sinoć. „Uskoro.“

„Moja tata je super, zar ne? rekao je Noah. U posljednja dvadeset i četiri sata Winona je primijetila da se Noah naučio smijati od uha do uha. Potpuno je nestao mrzovoljan i prkosan izgrednik kojemu je kosa padala preko očiju; na njegovo je mjesto došao mladić koji je prebrodio teška vremena. Mladić koji je naučio da unatoč tomu što se loše stvari događaju, dobro može pobijediti.

A to mu je poklonila Winona.

„Hvala, teta“, rekao je Noah kao da čita njene misli. A to nije bilo čudno jer je i ona znala što on misli proteklih dana.

„Ne. Hvala tebi, Noah.“ Zagledala mu se u lice. „Napravila sam veliku grešku s tvojim roditeljima. Najveću grešku u svom životu. Sve dok se nisi pojavio sa svojom izgužvanom novčanicom od jednog dolara, mislila sam da je isprika sve što trebam ponuditi. Sve što sam imala. Ti si mi pružio priliku da ispravim to što sam učinila.

I zato, hvala ti.“

Oko devet sati, prvo je nazvao jedan novinar. Winona je rekla, „Nemam komentara“, i spustila slušalicu, ali nekoliko trenutaka kasnije, kad je telefon ponovo zazvonio, znala je da je njihovoj privatnosti došao kraj. Otišla je u gostinsku sobu i probudila Auroru, koja je sinoć bila budna do kasna, slušajući Winonine priče o Lukeu. „Dođi, sestrice. Vrijeme je za pokret. Objavili su vijest.“

Nekoliko minuta kasnije, kad je Noah sišao stepenicama u čistoj odjeći, oprane osušene kose, zataknute iza ušiju, znala je da je došao čas. „Idemo reći tati.“

Aurora je progundala. „Radije bih se ponovo udala za Ric harda.“

Winona se nasmijala, i povelu ih prema autu. Vožnja do ran ča prošla je u hipu, i kao što se moglo očekivati, novinari su stajali ispred zatvorenih vratiju.

„Privatni posjed“, podsjetila ih je Winona otvarajući vrata, prolazeći kroz njih i ponovo ih zatvorivši za sobom.

„Što će reći djed?“ pitao je Noah nekoliko trenutaka kasnije, kad su izašli iz auta.

„Bit će mu drago“, rekla je Winona, želeći da bude tako.

Aurora se nasmijala.

Uspeli su se stepenicama, pokucali na vrata i ušli unutra.

Otac je sjedio na sofi u dnevnoj sobi. Pogledao ih je stisnutim, gnjevnim očima. „Je li to

istina?“

„Dallas je jučer pušten na slobodu. Trenutno je s Vivi u kolibi“, rekla je Winona.

Otac je duboko udahnuo i izdahnuo. „O, Bože. Što će reći ljudi?“

„Reći će da smo pogriješili“, rekla je Winona.

„I da je Winona ispravila grešku“, dodala je Aurora gubeći strpljenje.

„Ispravila? Misliš da nam je sad bolje.“

Winona je očekivala takvu reakciju. „Učinila sam dobru stvar, tata. Bez obzira što ti misliš, znam da je tako. A sad ćemo svi zajedno kao obitelj otići do kolibe i zaželjeti Dallasu dobrodošlicu.“

Otac je sjedio bez riječi, i stiskao šake. Vidjela je kako mu se usta skupljaju u bijesu, ali i kako također drhte, i nije mogao pogledati svoje kćeri u oči, i prvi put u životu ga je vidjela na način kako ga je vidjela Vivi Ann, kao čovjeka nesposobna da pokaže i najmanju emociju.

Došla je do njega, i kleknula. Cijeli se život osjećala slabom u njegovoj prisutnosti; sad je znala da je ona ta koja je jača. A možda je uvijek bilo tako. „Pođi s nama, tata. Mi smo obitelj Grey. To je važno. Pokaži nam svoje istinite boje, pokaži nam kakav si bio nekad.“

Nije je pogledao, možda nije mogao. Samo je ustao, otišao u svoju sobu i zalupio vratima. Nije morala otvoriti ta vrata da bi vidjela što sad radi: stajao je uvijek na istom mjestu i gledao kroz prozor u svoj vrt, svoj posjed i ispijao piće, premda je bilo jutro.

Je li se lomio iznutra ili se možda smijao? Je li ga mučilo sve što nije učinio, nije rekao, ili je bio prazan? Tragedija je bila u tome što nije znala odgovore na ta pitanja, što ih vjerojatno nikad neće ni saznati. Štogod da je osjećao ili nije osjećao, pripadalo je njemu samom. On je odabrao da bude otok, izdvojen i sam. „Idemo“, rekla je, izmjenjujući značajne poglede s Autorom. „Nemamo što više čekati.“

Vivi Ann i Dallas proveli su cijelu noć vodeći ljubav, ponovo upoznavajući jedno drugog. Također su razgovarali o tome kako ih je Winona spasila. Konačno, nakon što se diglo sunce na narančasto plavom nebu, sjeli su na krevet ovijeni plahtama oko svojih golih tijela, i razgovarali o važnim stvarima.

„Noah je sjajan dečko, Vivi. Napravila si odličan posao s njim. Jučer sam proveo cijeli dan s njim.“

„Napravila sam grozan posao“, rekla je tiho, posramivši se i opet zbog toga što se slomila kad je ostala bez Dallasa.

„Nemoj“, rekao je. „Izgubili smo dovoljno vremena. Nema kajanja. Misliš da si ja ne

predbacujem što te nisam htio vidjeti kad si dolazila u posjete? Bio sam isuviše ponosan.“

„Ali ja sam na kraju odustala.“

Nasmiješio se, maknuo joj znojnu kosu s očiju i ponovo je poljubio. „A ja sam se predao. No ništa od toga više nije važno.“

Htjela ga je još nešto pitati kad su začuli kucanje na vratima.

„To je sigurno tata“, rekla je Vivi Ann. „Sigurno se pita koga vruga nisam pripremila doručak.“

Iskrkala se iz kreveta, zaogrнула ogrtačem i otišla otvoriti vrata.

Na vratima je stajala cijela njena obitelj s osmijehom na licu. Zapravo, skoro cijela obitelj. Tate nije bilo. To ju je malo zaboljelo, podsjetilo na stvari koje bi radije zaboravila, na odnos koji je nestao ili nikad nije bio uspostavljen. Čak ni sada nije bila sigurna.

„Hej, mama“, rekao je Noah.

Vivi Ann je najprije pogledala u Winonu. Obuzela ju je Ijubav kojoj nije mogla sagledati granice. „Ti si moj heroj“, rekla je uzbuđeno. Zagrlila ju je svom žestinom i prošaptala, „Hvala ti.“ Kad se odmaknula, obje su plakale.

Dallas joj je došao iza leđa, objumivši je posesivno oko struka. Ta ih je kretnja jednostavno oslobodila. Svi su se počeli međusobno grliti i ljubiti i plakati. Vivi Ann se odjednom našla kako stoji na travi ranca, drži svog muža za ruku i gleda kroz suze svoju obitelj Grey i zemlju koja ih je odredila. S mjesta na kojem je stajala mogla je vidjeti goleme zimzelene koji su stršali ponad kolibe, duboko ukorijenjeni u plodnu zemlju, i prostrana zelena polja, uspavana za hladne jeseni, ali spremna za novi život s povratkom proljeća. Ispod štaglja nalazila se kuća u kojoj je odrasla, kao djevojka među drugim djevojkama, poznavajući dobro osjećaj pripadnosti. To je nešto što je namjeravala prenijeti drugima, ne samo svome sinu, nego i svome mužu, koji još uvijek nije shvaćao da pripada ovom rancu, ovoj zemlji. Bit će to njihov dar, nešto što će sadašnja generacija obitelji Grey prenijeti budućim naraštajima: spoznaju da međe nečijeg posjeda nisu i granice njegova doma. Važno je ono što jesi, ljudi koje nosiš u srcu i s kojima ostaješ zauvijek, a naročito u teškim vremenima.

Vi niti ne slutite, gđo I., da ste me spasili svojim glupim pitanjima.

Tko sam? To je bio okidač. Nisam znao tko sam u prvom srednje niti tko bih želio biti a sasvim sigurno se nisam htio ni pitati. Ali sad želim.

Kad je moj tata došao kući, sve se promijenilo. Čim smo se pojavili na rancu, ljudi su počeli dolaziti. Među prvima, Myrtle, Cissy i njen tata.

Svi smo neko vrijeme samo stajali i gledali se. Kao u nekoj čudnoj igri. A onda je Myrtle došla do mog tate i rekla: Izgleda da sam pogriješila.

U redu, rekao je vrlo tiho. Vidio sam koliko je to značilo Cissynoj baki, to što joj je oprostio, i po prvi put u životu sam osjetio kako je to biti ponosan na svoga tatu.

A onda je otišao do Cissy i rekao. Dakle ti si djevojka koju voli moj sin.

A Cissy je kimnula glavom i počela plakati rekavši. Nadam se.

Ti si sve ovo započela. Hvala ti.

Nakon toga je Cissy došla do mene i poljubila me i sve je izgledalo tako nestvarno, iako je bilo stvarno, a meni je bilo drago jer sam tada pomislio: To sam ja.

Ja sam Grey i Raintree i ova zemlja do koje mi nikad nije bilo stalo je mjesto kome pripadam, a ovaj grad nije takav kakvim sam ga smatrao. Neki ljudi ne vjeruju u mog tatu i mene — i možda nikad ni neće — ali nema veze. Jer mi vjerujemo u nas i mi smo zajedno. Mnop su ipak došli i zaželjeli mom tati dobrodošlicu. Osim djeda, naravno. To me zbilja naljutilo, ali kad sam to rekao tati, on se samo nasmiješio i rekao. Pusti starca na miru. I poslušao sam ga.

Te večeri kad su svi otišli i u kući smo ostali samo mama, tata i ja, pogledao sam kroz prozor i vidio da nas Renegade gleda. Tata je došao do mene, stavio mi ruku na rame i rekao. Mislio sam na tebe svaku noć, Noah. Svaku noć

Onda nam se pridružila i mama rekavši. Što moji dečki rade ovdje sami?

A ja sam rekao ono što mi je jedino palo na pamet: Čekamo te.

Evo me, rekla je mama. Ova je obitelj dovoljno dugo čekala. Tko se hoće kartati?

A tata je rekao. Može. Vrijeme je da naučim svoga sina kako se igra poker.

Njegovog sina.

Tad sam napokon dobio svoj odgovor, tad sam napokon shvatio tko sam.